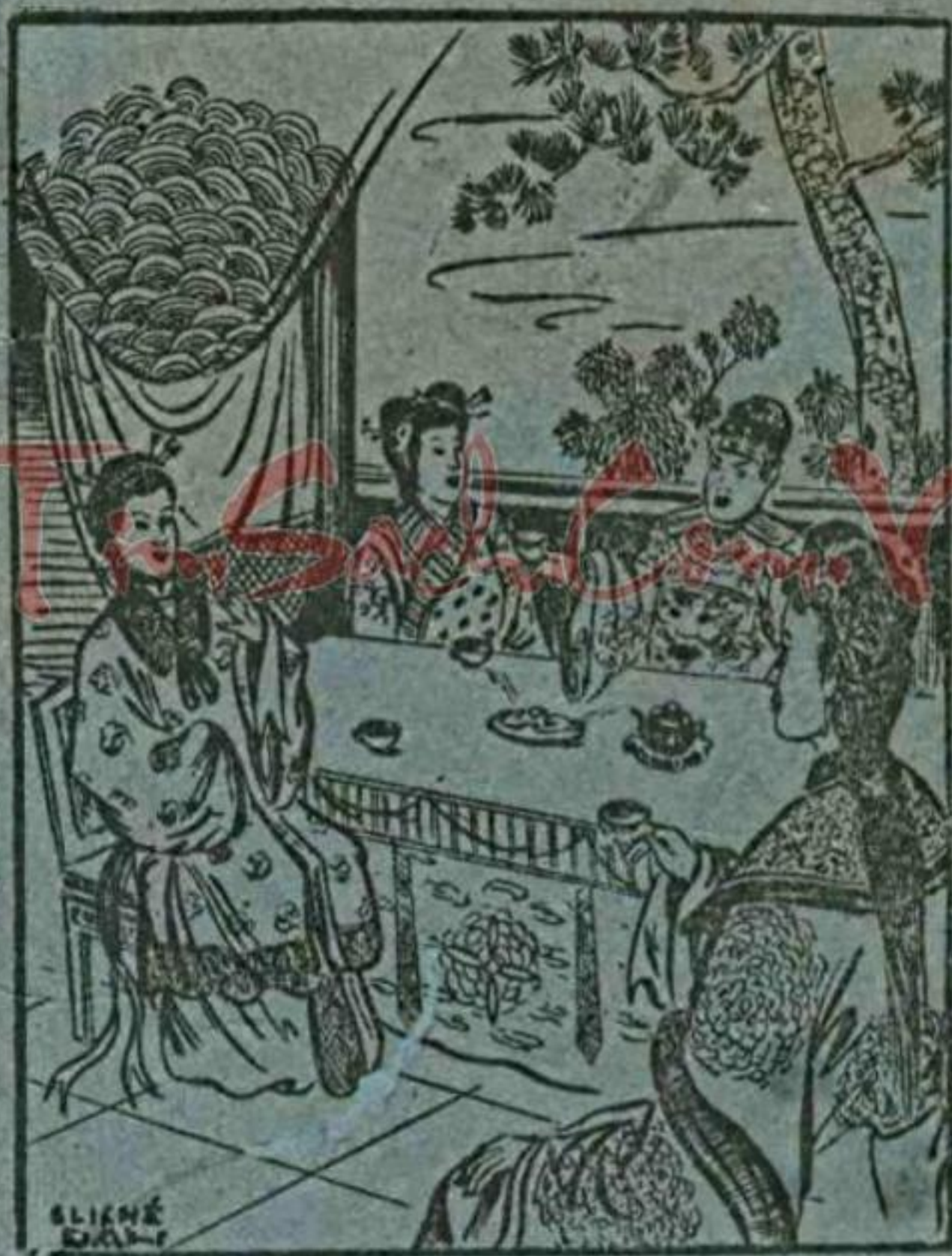

TÁI-SANH DUYÊN

(sự tích Mạnh-lệ-Quân)

Người dịch : THANH - PHONG

Một chồng, ba vợ, Hoàng phủ Thiếu Hoa vui vẻ

In, xuất-bản và phát-hành tại nhà in

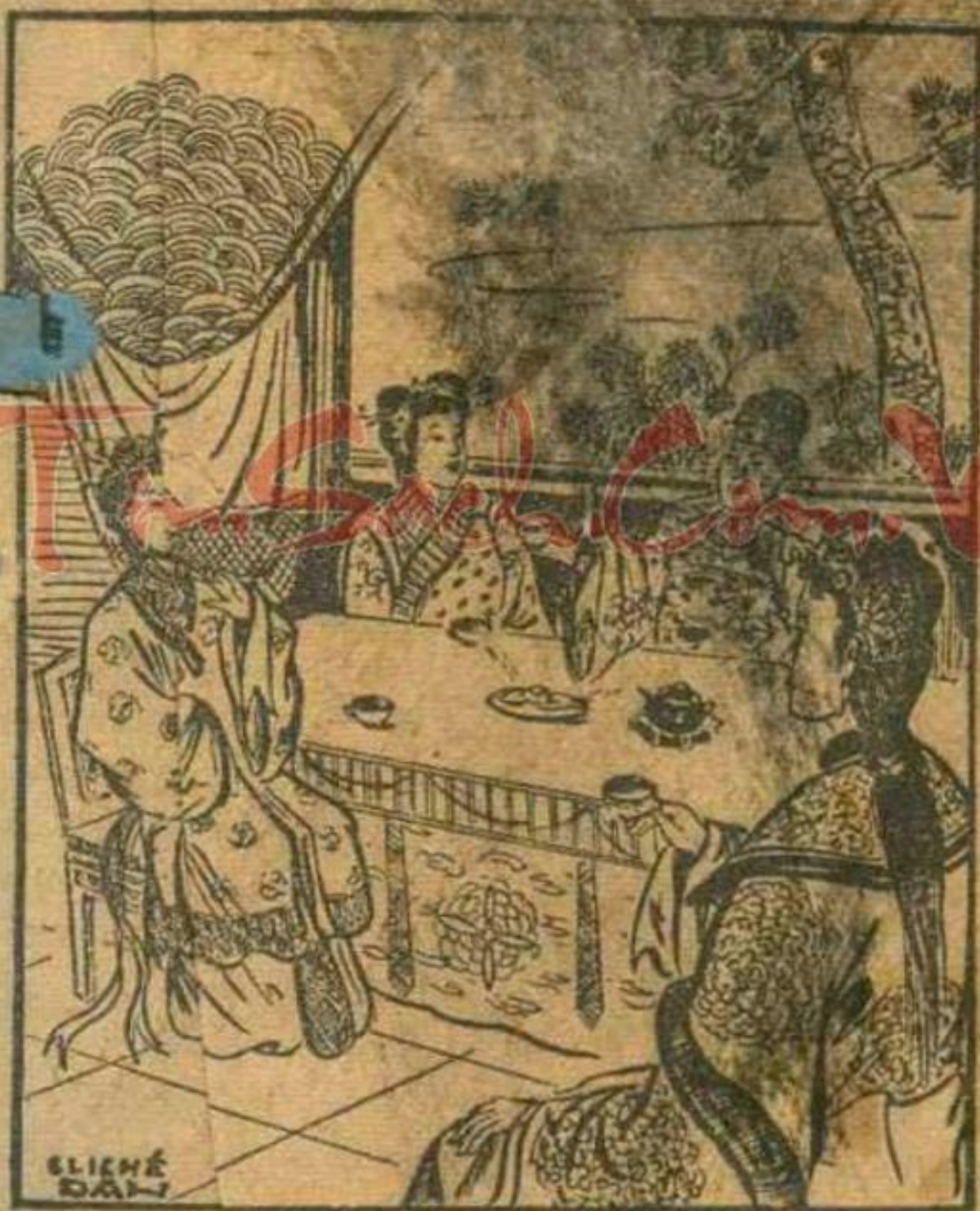
TIN-DU'C THU'-XA

25, đường Sabourain — SAIGON — Điện-thoại : 20.678

TÁI-SANH DUYÊN

(sự tích Mạnh-lệ-Quân)

Người dịch : THANH PHONG

Một chồn, ba vợ, Hoàng phủ Thiếu Hoa vui vẻ

In, xuất bản và phát - hành tại nhà in

TIN-DU'C THU'

25, đường Saourajin — SAIGON — Điện-thoạ.

TÁI - SANH DUYÊN

(sự tích Mạnh-lệ-Quân)

Rồi đó, vua Thành Tôn triệu Hùng Hiệu đến trước bệ phán rằng : « Khanh trước kia đã thi đỗ Võ cử nhơn, lại có công vượt biên bình Phiên. Vậy nay, trẫm phong cho khanh làm « Bình giang hầu » còn cố thế thi trẫm phong cho làm « Vinh hiển phu nhơn ». Hùng Hiệu quì lạy tâu rằng : « Muôn tâu bệ hạ ! Nay bệ hạ nhắc đến cố thù của hạ thần thì khiến cho hạ thần đau lòng xót dạ và phụ v của hạ thần là Từ thị nhiều lắm ! » Đoạn Hùng Hiệu mới kể rõ mọi việc ; nào khi Từ thị đang thọ thai, mà khuyên nhủ mình bảo đi tìm tiên học đạo để cầu công danh. Lại sau lúc sanh con ra, rồi làm binh nặng cho đến khi tạ thế, cũng không có một câu chi oán hận, chỉ mong mỗi sau này đặt thọ hương phong cáo, tất là đủ hả dạ ngậm cười nơi chín suối. Và tâu rõ rằng : « Minh từ khi vợ mất đến nay vì không nở phụ, nên chưa chọn ai chấp nối... » Vua Thành Tôn nghe tâu dứt lời, thì tỏ lời khen ngợi rằng : « Nếu vậy, thì Từ thị là một người đôn bà hiền đức ít có ! Vậy nay, trẫm truy phong cho Từ thị làm Nhứt phẩm phu nhơn. » Hùng Hiệu cả mừng, cúi đầu lạy tạ, rồi lui ra đứng hầu một bên.

Kể vua Thành Tôn gia phong cho Xh anh Nam và Vương Hào làm Tổng binh, còn bao nhiêu các Võ tể sĩ trước kia đã đầu quân chinh chiến, thì cũng đều được bổ cho làm quan chức tất cả ! Khi vua Thành Tôn phong cho các vị tiểu anh hùng xong rồi, mới triệu Hàng phủ Kinh lại và

phán rằng : « Khanh rất bền lòng thủ tiết, cam bề chịu khổ sở nơi chốn rạc rảng, lại có công dạy con làm trọn đều trung hiếu. Vậy nay trẫm phong cho khanh làm chức Vô hiệu Vương, vợ là Doãn thị phong làm Nguyên thuận phi. » Hoàng phủ Kinh tạ ơn lui lại. Vua Thành Tôn phong cho Vệ Hoán làm Hoa đình hầu, cố thê của Vệ Hoán cũngặng truy phong làm Nhứt phẩm phu nhân, và phong luôn cho Vệ đồng Bưu làm Kinh doanh Tổng binh.

Lúc bấy giờ Vệ đồng Nga đã cải trang, cùng với Hoàng phủ Trương Hoa vào bệ kiến. Vua Thành Tôn xem thấy Vệ đồng Nga nhan sắc tuy có phần kém hơn Trương Hoa, song ân mến mà mười phần xinh đẹp. Lòng vua tính muốn tuyển vào tay cung hầu hạ, nhưng sợ e các quan chê mình là người háo sắc, nên bèn gọi Hoàng phủ Thiếu Hoa lại phán rằng : « Vệ đồng Nga là một người có ơn với thân mẫu của khanh, vậy nay trẫm cho khanh cưới Vệ đồng Nga làm vợ,ặng đền bồi mối lương duyên của Mạnh thị xưa kia, chẳng hay ý khanh nghĩ thế nào ? »

Hoàng phủ Thiếu Hoa quì xuống tâu rằng : « Muôn tâu bệ hạ ! Vả Mạnh lệ Quân đã vì hạ thân mà thủ tiết vong thân, theo lẽ thì hạ thân trọn đời chẳng nên cùng ai chấp mối lương duyên mới phải. Nhưng ngặt vì một nỗi kể tự cho tổ tông, nên hạ thân chỉ định sau này sẽ cưới một người thiếp mà thôi, còn ngôi chánh thất bao giờ cũng đành riêng phần cho họ Mạnh. Còn Vệ đồng Nga đây, nguyên là ân nhân của hạ thân, không lẽ hạ thân cưới về làm thứ thất, thành thử phụ lấm lòng của người, bằng đem lên ngôi chánh thất, thì ra phụ bạc ân tình của họ Mạnh xưa kia. Vậy xin bệ hạ nên chọn họ Vệ cho người khác, còn hạ thân nguyện đợi trong ba năm nữa, rồi sẽ cưới lấy một người thiếp, như thế thì trọn cả đời dang ; ngưỡng mong Thánh thượng rộng tình tha thứ cho. »

Vua Thành Tôn nghe Thiếu Hoa tâu dứt lời, thì cười và phán rằng : « Khanh xử cùng với Mạnh lệ Quân như

vậy, thật đáng ngợi khen là nghĩa phu, tiết phụ đó ! » Dứt lời vua cúi đầu suy nghĩ hồi lâu, rồi triệu Hùng Hiệu đến phán rằng : « Trẫm định đem tướng Hữu tiên phuông, mà gả cho khanh là Tả tiên phuông làm vợ, chẳng hay khanh nghĩ thế nào ? » Hùng Hiệu cả mừng, lật đật quì xuống tâu rằng : « Muốn tâu bề hạ ! Nay bề hạ ban ơn mà định cho như vậy, thì còn có điều chi hay hơn bằng ! Nhưng hạ thần chỉ e cho Vệ Hoán tướng quân không bằng lòng mà thôi. » Vệ Hoán nghe nói, bước ra quì xuống tâu : « Muốn tâu bề hạ ! Vả con gái của hạ thần là phận bọt bèo, bỏ liễu chút thân, nay may dựng kết duyên cùng tướng quân Hùng Hiệu, thì nghĩ phước ấy cũng đã trời quá phần, hà huống còn so đo nhắc cân chi nữa. »

Vua Thành tôn cả cười mà phán rằng : « Thật lời trăm nghĩ không sai, vậy các khanh chớ có ai e ngại. » Hùng Hiệu bèn lạy tạ ơn vua, rồi lui lại một bên. Đoạn vua phong thưởng cho hết thấy tướng sĩ có đi lung chinh, còn ai rủi tử trận thì thưởng tiền bạc cho vợ con, và nạp dụng những con cháu hay em của những người ấy, đáng đến cấp cái công ơn đã vì nước nhà mà thiệt mạng. Rồi đó vua bãi triều hội cung, còn các quan thì ai về dinh nấy.

Ngày thứ, vua Thành tôn lại ban yến khao thưởng tất cả những tướng sĩ, làm cho ai ai cũng đều hoan hỉ vui lòng. Khi mãn tiệc, Hoàng phủ Kinh mới nói với các tướng sĩ rằng : « Chúng ta nếu không được quan Lệ binh bộ tác thành cho, thì bao giờ ngày hôm nay lại được vinh hiển như vậy, vậy chúng ta nên cùng nhau đến đó bái tạ ơn người mới phải. » Các tướng nghe nói thấy đều vâng lệnh, đoạn cùng nhau sắp dẫn ra đi. Hoàng phủ Trường Hoa và Vệ đồng Nga cũng đồng thượng mã bốn ba, theo chư tướng đến nơi tướng phủ.

Hồi thứ bốn mươi sáu

*Nguyên Thành-tôn kén nạp Chánh-cung,
Lệ-minh-Đường vinh thăng Thừa-lương.*

Nói qua khi Lương Giám và Lệ minh Đường về đến phủ, mới kể thuật lại việc phong quan tấn tước cho nội nha

nghe, câu chuyện thuật vừa rồi, thì có nữ tì cầm hai tấm danh thiếp vào thưa rằng : « Có cha con Võ hiệu vương và chư tướng xin vào bái yết. » Lê minh Đường nghe nói dứt lời, liền truyền lệnh cho gia nhơn dọn tiệc, rồi sai người ra mời nội cha con Hoàng phủ Kính, Hùng Hiệu, Vệ Hoán, Xích anh Nam, Vương Hào vào, còn các tướng kia thì lui lại đề khí khác. Trưởng Hoa tiễn thợ thấy vậy, bèn mời Vệ đồng Nga theo mình về chơi nơi nhà họ Doãn, các tướng cũng lui chơn trở về công quán. Khi cha con Hoàng phủ Kính và các tướng vào đến nơi, Lê minh Đường bước xuống thềm nghinh tiếp. Cha con Hoàng phủ Kính và chư tướng đều quì xuống thưa rằng : « Chúng tôi mà vào bái yết đây, thật là làm phiền cho đại nhơn nhiều lắm ! »

Lúc ấy Lê minh Đường nghĩ thầm rằng : « Ta nở lòng nào mà để cho cha chồng phải lạy ta như vậy ! » Lê minh Đường nghĩ như vậy, nên liền vội vã quì xuống đáp rằng : « Lão đại nhơn cùng các niên huynh mà thủ lễ quá như vậy, thật khiến cho tôi chẳngặng yên lòng, có lẽ cũng tổn thọ cho tôi lắm ! » Hoàng phủ Kính nói : « Hết thấy nội nhà của tôi và chư tướng đây, đều mong nhờ ơn đại nhơn đề bạt cho, nên ngày hôm nay mới được như vậy, dầu cho lạy mừng trăm lạy, có khi cũng chưa rằng đủ vậy. » Khi chư tướng đều lạy xong, Hoàng phủ Kính mới hỏi : « Xin mời Lương thừa tướng ra cho chúng tôi lạy chào. » Lê minh Đường nói : « Nhạc phụ của tôi vì có việc đi khỏi chưa về, tôi xin đa tạ cái lòng quá yêu ấy. » Lê minh Đường nói dứt lời, bèn mời cha con Hoàng phủ Kính và chư tướng vào nhà. Trà nước vừa xong, thì kế gia nhơn dọn tiệc lên. Lê minh Đường bèn mời mọi người nhập tiệc, rồi ăn cần khoản đãi, chuyện văn rất vui. Khi uống rượuặng một hồi lâu, thì cha con Hoàng phủ Kính và chư tướng cáo từ lui ra về hết.

Khi cha con Hoàng phủ Kính về đến nhà, Doãn phu nhơn mới kêu Hoàng phủ Thiếu Hoa lại trách mắng rằng : « Năm trước ở nơi Xuy đài sơn, ta đã bảo con cưới Vệ đồng Nga

làm vợ, ngày nay lại có Thánh thượng tứ hôn, sao con lại chẳng vàng, trở lại đem nhượng cho Hùng Hiệu. Như thế có phải là con bất hiếu, đi trái lời của cha mẹ dạy bảo sao ? » Hoàng phủ Thiệu Hoa nói : « Xin thân mẫu bớt cơn giận dữ, để cho con phân trái phải lại cho thân mẫu tường. Con chỉ vì căm cái lòng tiết nghĩa của Mạnh thị, nên quyết định sau đây sẽ cưới một người thiếp để mong kẻ tự cho tông đường mà thôi, còn ngôi chánh thất bao giờ cũng vẫn dành riêng cho họ Mạnh. Vả Vệ đông Nga là ân nhân của nhà ta, mà lại là nghĩa nữ của thân mẫu, không lẽ mà con cưới về đặt vào ngôi thứ thất cho đành. Chớ ngày nay nàng kết duyên cùng Hùng Hiệu, thì nàng tức là chị dâu của con, như thế nghĩ cũng là vuôn tròn lắm đó. »

Hoàng phủ Kinh mới nói với Doãn phu nhân rằng : « Con nó nghĩ như thế đó rất hợp lẽ, vậy phu nhân cũng chẳng nên quở trách làm chi. » Hoàng phủ Thiệu Hoa bèn thưa với Hoàng phủ Kinh rằng : « Con xin qua Mạnh phủ, để bái yết nhạc phụ của con. » Hoàng phủ Kinh gật đầu khen phải, Thiệu Hoa bèn lên ngựa nhắm Mạnh phủ thẳng xông.

Khi đến nơi, Mạnh sĩ Nguyên nghe báo, bèn sai Mạnh gia Linh ra nghinh tiếp. Hoàng phủ Thiệu Hoa gặp Mạnh gia Linh liền cúi đầu chào rồi theo vào nhà bái yết Mạnh sĩ Nguyên. Khi trà nước xong, Hoàng phủ Thiệu Hoa mới nói với Mạnh sĩ Nguyên rằng : « Thưa nhạc phụ ! chẳng hay phần mộ của linh viên táng tại nơi nào ? Tiệm tể muốn biết dựng đến tể nhau một tuần rọu. Rồi cho lúc sống đây không được đồng sàng, thì khi chết cũng nguyên đồng huyệt, thế mới dựng hã dạ cam lòng. » Mạnh sĩ Nguyên nghe nhắc đến trê thì động lòng thương, mới rơi lụy đáp rằng : « Tiệm nữ xưa kia, khi hành thích rồi thì gieo mình xuống sông, thì thế phú cho ngọn thủy triều tuôn dập, có còn trông gặp dựng ở đâu mà có mộ có phần. » Hoàng phủ Thiệu Hoa nghe vậy, thì khóc và thưa rằng : « Số mạng của tiệm tể này nghĩ thật oan khổ vô cùng ! Khi linh viên còn sống, đã không

trông được mặt nhau, mà khi thác rồi, cũng không được đến viếng mộ phần, đặng lạy nhau một hai lạy. Ngày nay càng nghĩ càng thêm đau lòng ! »

Mạnh sĩ Nguyên thấy Thiếu Hoa ưu sầu quá như vậy, bèn theo khuyên giải rằng : « Hiền tể cần chi phải phiền não cho tổn hại tâm thần, nếu hiền tể mà muốn trông thấy mặt tiện nữ gấm cũng chẳng khó chi ! Vì trước kia tiện nữ vẫn tình thông về nghề hội họa, nên có vẽ một bức chơn dung rất giống để lưu lại đến ngày nay ; hiện tôi đã sai người về quê đem gia quyến đến Kinh, chỉ độ lối đầu tháng này thì có lẽ nội nhơn tôi sẽ tới đây ; chừng ấy hiền tể nhìn lấy bức chơn dung ấy, thì cũng như trông thấy đặng tiện nữ vậy. »

Hoàng phủ thiếu Hoa nghe nói cả mừng mà rằng : « Nếu còn đặng như vậy thì càng hay lắm ! Nhưng tôi chỉ sợ, khi nhạc mẫu ra đi lại quên đem theo chẳng ? Vậy thế nào cũng phải nhớ lấy. »

Mạnh sĩ Nguyên nói : « Nội nhơn của tôi rất yêu dấu tiện nữ lắm, bức chơn dung ấy thường treo ở trong phòng, để cho đặng hằng trông thấy luôn luôn. Như thế thì làm gì khi đi đây cũng có đem theo, hiền tể chớ nhọc lòng lo ngại. »

Hoàng phủ thiếu Hoa nghe nói mừng lắm ! Kể Mạnh sĩ Nguyên truyền gia đình dọn tiệc. Hoàng phủ thiếu Hoa chối từ, rồi bái tạ lui về.

Nói qua sáng bữa sau, Thái Hậu truyền chỉ đòi Lương Giám và Mạnh sĩ Nguyên vào cung dạy rằng : « Nhờ nhị vị tiên sanh đến nói với Hoàng phủ Kính rằng ý ta muốn tuyền Hoàng phủ Trưởng Hoa làm Chánh cung Hoàng Hậu và hãy chọn lấy ngày tốt đặng làm lễ tấn cung. » Hai vị đại thần vâng mạng, ra khỏi cung thẳng qua nhà Doãn thượng Khanh. Hoàng phủ Kính lật đật ra nghinh tiếp vào. Hai vị đại thần mới biểu dụ những lời của Thái hậu cho Hoàng phủ Kính nghe. Hoàng phủ Kính nghe qua mừng lắm, rồi có hai vị đại thần ở chơi một lát, đoạn từ giã ra về. Khi hai người về rồi, Hoàng phủ Kính mới vào trong thuật lại cho Doãn phu nhơn

nghe. Doãn phu nhơn cả mừng, vội vã sai nữ tì đi báo tin cho Trương Hoa biết.

Lúc đó Trương Hoa tiểu thư đang trò chuyện cùng Lan Đài và Vệ đồng Nga ở nhà sau, kể thấy nữ tì vào thưa rõ. Lan Đài mỉm cười nói : « Nay đã được lập làm Chánh Cung Hoàng hậu, thì chúng ta phải triều kiến mới được. » Lan Đài nói dứt lời liền cúi đầu xuống lạy một lạy. Trương Hoa tiểu thư then đỏ mặt nói : « Sao hiền muội lại làm chi như vậy? » Vệ đồng Nga cười nói : « Hề trong đạo chúa tể thì phải thế lẽ chớ. »

Ngày thứ Thành Tôn làm triều, bèn truyền cho quan Hộ bộ lo xuất tiền kho sửa sang dinh phủ cho Hoàng phủ Kính ở. Kế quan Khâm thiên Giám vào tâu, nói đã chọn định ngày hai mươi hai tháng bảy thì làm lễ nạp sinh, rồi qua hai mươi sáu thì làm lễ tấn cung, Vua Thành Tôn chuẩn tấu, rồi dạy Lễ bộ quan lo sửa sang các đồ nghi tiết dâng tiếp rước Chánh cung. Vua Thành Tôn phán vừa dứt lời, thì có quan Huân môn quì xuống tâu rằng : « Muôn tâu Bệ hạ ! Quan Tả thừa tướng Kỳ thanh Đức mới dâng biểu đến nói bị đau rất nặng, xin thánh thượng định phân. » Vua Thành Tôn nói : « Kỳ thừa tướng năm nay tuổi đã bảy mươi, thường hay bệnh hoạn quá, vậy để trăm cho Thừa tướng về hưu. » Vua nói rồi, bèn gia phong cho Kỳ thanh Đức làm Thái sư và ban thưởng năm muôn bạch kim, cho về hưu trí ; lại buộc quan Địa phương mỗi tháng hai kỳ sớ vọng phải đến thăm, rồi dâng biểu tâu cho biết. Kế quan Lại bộ bước ra quì xuống tâu : « Muôn tâu Bệ hạ ! Nay Bệ hạ cho Kỳ thừa tướng về hưu, thì ngôi Tả thừa tướng ấy phải khuyết trống. Xin Bệ hạ hãy chọn một vị hiền thần khác thế nào. »

Vua Thành Tôn nghe tấu, bèn truyền cho Hữu thừa tướng Lương Giám sang làm Tả thừa tướng. Binh bộ Lê minh Đường lên làm Hữu thừa tướng. Lê minh Đường nghe phán dứt lời, lật đật quì xuống tâu rằng : « Muôn tâu Bệ hạ ! Hạ thần vẫn còn tuổi trẻ, làm sao dám đứng đầu

trăm quan, lại cha con đều làm Thừa tướng hết thì chắc thiên hạ sẽ dị nghị, hạ thần không dám vưng mạng, xin Bộ hạ xét lại. » Thành tôn mỉm cười rồi phán rằng : « Khanh là một người thanh liêm chánh trực, lại học rộng tài cao, cả thầy bá quan nội triều người người đều rõ biết. Nay trăm phong cho khanh làm Hữu thừa tướng là xứng đáng lắm đó, khanh hãy vâng mạng, chớ có ngại lòng mà phụ ý trăm. » Lê minh Đường bắt đất dĩ phải cúi đầu lãnh chỉ. Đoạn vua bãi châu hồi cung, còn các quan thì ai về dinh nấy.

Lật bật chẳng bao lâu đã đến ngày nạp sính, Lương Giám và Mạnh sĩ Nguyên phụng mạng đem các đồ châu báu đến dinh Doãn thượng Khanh. Hoàng phủ Kính và Doãn thượng Khanh ra nghinh tiếp, rồi bày tiệc khoản đãi hai vị đại thần. Qua đến ngày hai mươi sáu tháng bảy làm lễ tấn cung, các quan triều thần kéo đến Doãn phủ chúc mừng rất đông. Khi đưa Trướng Hoa tiến thờ lên kiệu, Doãn phu nhơn dặn rằng : « Con nay được làm Chánh cung hoàng hậu, vậy việc cư xử cùng kẻ dưới nên nhớ bốn chữ : « Khiêm cung khoan nhu. » Phu nhơn dặn vừa dứt lời, thì kể nghe âm nhạc trời lên, đoạn cờ trống đánh dậy trời, tiếng pháo nổ chát đất, đồng thỉnh tiến thờ thẳng vào đại điện. Đến nơi Tán lễ quan xướng lễ, cho tiến thờ triều kiến Thái hậu và Thiên tử ; rồi đó vua cùng Hoàng hậu tham bái thiên địa, đoạn vào cung làm lễ hiệp cẩn. Còn ở ngoài thì ban yến hậu đãi các quan triều thần, mãi đến chiều tối yến tiệc mới tan.

Ngày thứ, các cung phi lũ lượt kéo đến bái yết Hoàng hậu rất đông. Lúc bấy giờ, vua Thành Tôn cậy ngoài triều có Lê minh Đường là người mẫn thiệp, cho nên trong lòng không lo ngại, cứ tham luyến theo tân nhơn trọn sáu ngày chẳng ra ngự triều. Hoàng hậu thấy vậy bèn quì xuống tâu rằng : « Muôn tâu Bộ hạ ! Bộ hạ đối với các cung nữ trong nội cung, thì cầu ơn vô lộ phải rưới cho đều khắp, mới mong khỏi lòng người oán hận. Còn ngoài việc triều chánh, thì hằng bữa Bộ hạ phải ra ngự triều, cho việc chánh trị

khỏi đều ứng tặc. Nay nếu Bộ hạ trong không đoái đến các cung phi, ngoài lại chẳng làm triều, thì chắc các quan cho thần thiếp là người đồ kỹ, làm mê hoặc lòng Bộ hạ, xin Bộ hạ xét lại. » Vua Thành Tôn ngheặng mấy câu hiền đức của Hoàng hậu, thì hồi tâm, từ đó ngày nào cũng ngự ra triều. Thái hậu hay đặng lấy làm mừng rỡ.

Đây nói qua, lúc ấy Hoàng phủ Kinh sai Lữ Trung và bốn tên gia tướng về Giang lăng, đặng hỏi các thầy tăng ở chùa Huyền nữ đợi sẵn nghiệp lại. Khi Lữ Trung về đến nơi thâu hỏi sẵn nghiệp xong rồi, bèn thăng lại Nam trang biên thăm mẹ con Trương thị. Vợ chồng con cái gặp nhau mừng rỡ bội phần. Lữ Trung bèn bày một tiệc ăn mừng, rồi dần hết gia quyến thăng về Kinh.

Nói qua, Hoa đình hầu Vệ Hoán lập một cái nhà lớn ở gần vương phủ của Hoàng phủ Kinh, mà ở chung với rề là Hùng Hiệu. Lúc ấy Hoàng phủ Kinh thấy nhà Doãn thượng Khanh chật hẹp, bèn dọn qua ở đặng bên Vệ Hoán. Vệ đông Nga mới theo nói cùng Doãn phu nhân, cậy nói với Doãn thượng Khanh cho Vệ đông Bửu kết duyên cùng Lan Đài. Doãn thượng Khanh nghe nói bằng lòng, cách ít ngày việc cưới hỏi đã xong.

Năm ấy lại nhằm kỳ hương thí, Thôi phản Phụng thi đồ cử nhưn thứ mười ba, chàng liền vào báo tin cho Lưu Tiệp biết, Lưu Tiệp mừng rỡ chẳng cùng ! Ngày thứ Lễ thừa tướng và quan Chủ khảo vào trao bài mạng. Thiên tử gia phong cho quan Chủ khảo đặng thăng một cấp. Một bữa kia Lê minh Đường soạn các quyền văn của Thôi phản Phụng, Lê minh Đường thấy dưới có dính thêm mấy chữ : « Rề của Nguyên thành hầu Lưu Tiệp. » Lê minh Đường giựt mình nghĩ thầm rằng : « Ta vẫn tưởng cậy có Lưu yển Ngọc thế thay vào trước đặng hoãn chậm cái việc của ta, nào hay nàng lại thất tiết như vậy. » Lê minh Đường nghĩ dứt lời, lật đặt cầm quyền văn ấy đem cho Tổ Hoa xem. Kể thấy nữ tử vào báo, nói có Trung hiếu Vương đến xin vào ra mắt. Lê minh Đường bèn ra nghinh tiếp.

Hoàng phủ Thiệu Hoa vào ; trà nước xong rồi, Hoàng phủ Thiệu Hoa nói : « Hôm rày tôi muốn đến hỏi ân sư mượn vài quyển trường văn, đang xem chơi những câu đặc ý. Nhưng vì thấy ân sư mới đi chăm trường về mệt nhọc, nên không dám làm rộn ân sư. » Lê minh Đường nói : « Nếu thế thì hôm nay tôi cũng rảnh không bận việc gì, vậy chúng ta vào thư phòng cùng xem chơi. » Lê minh Đường nói rồi bèn dắt Thiệu Hoa vào thư phòng lấy hết mấy quyển văn xuống cho Thiệu Hoa xem, và nói với Thiệu Hoa rằng : « Trong mấy vị tân khoa năm nay, có một việc xảy ra lạ lắm ! » Thiệu Hoa hỏi : « Chẳng hay việc ấy ra sao, lạ thế nào ? » Lê minh Đường bèn lựa quyển văn của Thôi phản Phụng trao cho Thiệu Hoa mà rằng : « Niên huynh hãy xem suốt hết quyển này thì rõ. » Thiệu Hoa vội vã hai tay tiếp lãnh.

Khi Lê minh Đường trao cho Thiệu Hoa rồi, thì giả ý rảo bước ra ngoài ngắm xem mấy chậu kiền. Trong này Thiệu Hoa xem suốt quyển văn ấy, thấy đề là Cũ hơn thứ mười ba Thôi phản Phụng, dưới lại có đính một câu chữ nhỏ : « Kể của Nguyên thành hầu Lưu Tiệp. » Hoàng phủ Thiệu Hoa xem qua liền sốt mặt, nghĩ thầm trong bụng rằng : « Cảm hận thay cho con gái đũa gian thần chẳng biết giữ gìn danh tiết. » Khi trước thấy ta phú quý, nên tôi đính ước nơi Tiều xuân đình ; nào dè sau thấy ta phải cơn tai họa, lại đi kết duyên cùng người khác. Bấy lâu nay ta vẫn tính, đề rồi sẽ tâu cùng thánh thượng xin ân xá cho họ Lưu ; ngày nay nàng bội phụ ta như vậy, thì ta cứ việc thẳng báo cừu, chớ chẳng còn kể đến lời nguyện ước xưa kia làm chi nữa. »

Hồi thứ bốn mươi bảy

Giận Yển-Ngọc, Thiệu-Hoa than thở,

Tướng Lưu gia, Long Được đem tin.

đoàng phủ Thiệu Hoa càng nghĩ càng giận, nên buông rớt quyển văn xuống đất ; chẳng dè lúc ấy Lê minh Đường ở

ngoài rình xem thấy, bèn bước vào giả nói với Thiếu Hoa rằng : « Có khi quyền văn ấy bất thông, cho nên niên huynh mới ngẫm nghĩ như thế ? » Thiếu Hoa thất kinh lật đặt lượm lên, nói : « Quyền văn này thông lắm, chỉ vì tôi sức học còn kém nên phải ngẫm nghĩ. » Lê minh Đường nói : « Đã khen thông, nhưng cứ sao niên huynh lại quăng nó xuống đất ? » Thiếu Hoa nói : « Vì tôi thấy văn đặt thông quá, cho nên ngẫm nghĩ mà lỡ tay. Xin ân sư làm ơn cho tôi mượn đem về nhà xem lại. » Lê minh Đường sợ cho Thiếu Hoa cầm về, thì ắt sanh điều phiền não cho mẹ cha ; bèn đáp rằng : « Hôm nay chúng ta đều được rảnh rang, vậy niên huynh hãy ở đây xem chơi cũng được, cần chi phải mượn về nhà. » Lê minh Đường nói vừa đến đây, xảy thấy Vinh Phát chạy vào thưa : « Phu nhân tôi bảo vào thưa cùng Thừa tướng, xin mời Trung hiếu vương vào dùng cơm. » Hoàng phủ Thiếu Hoa nghe nói thì cố ý chối từ, nhưng bị Lê minh Đường nài ép quá, nên bắt buộc đi phải vàng theo.

Khi dùng cơm xong rồi, Lê minh Đường lại cắt hỏi qua về việc làm rớt quyền văn, Hoàng phủ Thiếu Hoa túng thế phải khai thiệt, rõ đầu đuôi tự sự cho Lê minh Đường nghe, và nói rằng : « Tôi chẳng dè nằng là con của một vị hầu tước, mà lại đem lòng thất tiết như vậy, thiệt nghĩ rất cảm hận vô cùng ! » Lê minh Đường giả cách xin lỗi rằng : « Cũng vì tôi đem quyền văn ấy cho niên huynh coi, nên mới khiến niên huynh cảm tức như vậy, thiệt tôi lỗi quá đó. » Thiếu Hoa nói : « Ân sư dạy quá lời, vì tại nơi nằng thất tiết, chớ nào có phải là do nơi ân sư đâu ! » Lê minh Đường nói : « Vả nằng là con của một vị hầu tước, lại em của một bà Hoàng hậu, thì bao giờ lại đi thất tiết hay sao ? Việc này tôi chắc là tại nơi cha mẹ của nằng ép gả, chớ chẳng phải tại nằng, xin niên huynh chớ giận. » Hoàng phủ Thiếu Hoa nói : « Nếu cha mẹ nằng có ép gả, cứ sao nằng không bắt chức Mạnh lệ Quán mà thù tiết cùng lời ? » Lê minh Đường nói : « Niên huynh nghĩ lầm rồi đó ! Nếu

niên huynh đem việc Mạnh lệ Quân mà sánh cùng nàng thì sao đặng ! Vì nàng cùng niên huynh chẳng qua là tư ước với nhau, nếu học đòi theo mà tự tử thì càng thêm đề tiếng cho thiên hạ chê cười. Tôi thiết tưởng, Lưu Tiệp cũng là một nhà cao quý, trưởng nữ làm Hoàng hậu, thì có lẽ nào thứ nữ lại thất tiết bội tình. Hoặc giả nàng đã bỏ nhà trốn đi, rồi cha mẹ nàng đem người khác vào gả thế cũng không biết chừng. Xin niên huynh chờ nóng giận mà oan tình cho nàng đó. » Thiếu Hoa nói : « Ấy chẳng qua những lời của ân sư khuyên giải tôi mà thôi, chứ nào có đủ lý làm bằng. »

Lệ minh Đường nói : « Tôi cứ lượng tình xét lý mà nói, chứ chẳng phải có ý bình vực cho họ Lưu, vậy niên huynh hãy tin lời tôi và đợi đến sau này thời rõ. Còn ngày nay niên huynh chưa vợ, vậy để tôi tìm cho niên huynh một người nữ **sĩ tài mạo song toàn** dựng kết duyên cùng niên huynh, chẳng hay niên huynh nghĩ thế nào ? » Thiếu Hoa nói : « Mạnh lệ Quân giấu đao hành thối mà báo thù cho nhà tôi, đáng lẽ suốt đời tôi không kết duyên cùng ai nữa. Nhưng vì sự kể tự, nên bây giờ tôi định để tang cho nàng ba năm, rồi sau sẽ cưới lấy một người thứ thất mà thôi. » Thiếu Hoa nói dứt lời, hai hàng nước mắt tuôn chảy ròng ròng ! Lệ minh Đường thấy vậy động lòng thương xót, mới khuyên giải rằng : « Nay Mạnh thị đã tạ thế rồi, thì đầu niên huynh cưới người thế ngôi chánh thất cũng là hợp lẽ, can chi mà phải tránh từ. » Thiếu Hoa nói : « Tôi làm như thế, là vì mối thâm tình đối cùng Mạnh tiểu thư mà thôi. » Thiếu Hoa nói dứt lời thì trong lòng rầu rĩ quá, bèn đứng dậy cáo biệt ra về.

Lệ minh Đường theo đưa đến ngõ, rồi mới trở vào. Tổ Hoa nói : « Chàng thật là một người hữu tình, hữu chí quá ! » Lệ minh Đường nói : « Vì chàng hữu tình cùng em như vậy, nên em không nỡ lòng để cho chàng ngày đêm hiu quạnh, nhưng ngặt vì gặp đang lúc triều đình đang trọng dụng, cho nên rất khó cái trang. » Tổ Hoa nói : « Vậy tiểu thư hãy đợi

vài năm nữa, chờ khi có vị đại thần nào đủ sức đương thế vào trách nhiệm ấy, rồi sẽ liệu lượng mà cải trang.»
Lệ minh Đường gật đầu khen phải.

Thuật lại, khi Hoàng phủ Thiệu Hoa về đến nhà, Hoàng phủ Kính hỏi : « Chẳng hay hôm nay con ở dùng cơm và uống rượu ở nhà ai vậy ? » Thiệu Hoa thưa : « Hôm nay con đến thăm Lệ thừa tướng, chẳng dè người lại quá yếu, cố cầm con ở lại dùng cơm rồi mới cho về. » Hoàng phủ Kính nói : « Vợ chồng Lệ thừa tướng cả hai đều từ tế quá, thật ta lấy làm khâm phục ! » Thiệu Hoa nói : « Vì nhờ người cầm con ở lại uống rượu bữa nay, mà con mới biết được Lưu yển Ngọc đã cải giá lấy người khác rồi ! » Hoàng phủ Kính nói : « Sao Lệ thừa tướng lại hiểu việc ấy ? » Thiệu Hoa bèn đem hết đầu đuôi tự sự mà thuật lại cho Hoàng phủ Kính nghe. Doãn phu nhơn phàn nàn rằng : « Vệ đông Nga có ơn riêng với ta và lại hiền đức, mà trước kia Thiên tử tứ hôn cho con, con vì say đắm Lưu yển Ngọc mà chối từ, nay nàng lại phụ lời đi lấy người khác, thật ta nghĩ rất lấy làm hổ thẹn. Vả ta đây đường đường một vị mạng phụ, còn con đã thọ đến tước vương, mà nhà không được một nàng dâu hữu hạ, phỏng có đáng cảm tức chăng ? » Thiệu Hoa nói : « Con vì cảm cái ơn sâu của Vệ thị, nên không nỡ để nàng làm thứ thất bởi thế đó mới từ hôn. Nay con xin để thọ tang cho Mạnh thị mạng rồi, rồi con sẽ lấy một người hầu thiếp. Xin thân mẫu chớ phiền. »

Hoàng phủ Thiệu Hoa nói dứt lời bèn lui thủi đứng dậy đi thẳng vào thư phòng, biểu tên thơ đồng đem rượu ra ngồi uống đỡ buồn. Thiệu Hoa ngồi suy nghĩ đến việc Lưu yển Ngọc thì tức giận bởi hời, bèn thò tay vào túi lấy cái khăn lụa ra, rồi nhìn cái khăn mà rằng : « Ta bấy lâu cam chịu nhiều phen lao khổ cũng bởi tại nơi cái khăn này. Nào dè cho đưa tiễn nhơn kia lại đi phụ ta mà cải giá. Vậy ta cũng chẳng nên giữ nó trong mình nữa mà làm chi ! » Thiệu Hoa nói dứt lời, bèn lấy cái khăn quăng xuống đất kẻ giày

chà đạp, rồi lượm lên mà liệng đi. Chẳng dè lúc ấy Hùng Hiệu đi chơi về, bước vào thư phòng thấy Thiếu Hoa còn đang giận dữ, thì hỏi rằng : « Chẳng hay hôm nay hiền đệ có việc chi, mà uống rượu và một mình lại xem thế tức giận dữ vậy ? » Thiếu Hoa bèn đem hết câu chuyện mà thuật cho Hùng Hiệu nghe. Hùng Hiệu mới khuyên giải rằng : « Người ta ở đời, chỉ lo làm không nên trang nam tử, chớ có lo gì lại không có mỹ nhơn. Hiền đệ hãy yên lòng, rồi tìm nơi khác mà kết duyên, chớ hơi đầu mà giận. »

Lúc bấy giờ Hoàng phủ Thiếu Hoa đã uống rượu vào nhiều hơi say, nên bưng chén rượu làm đổ ngay vào ngực. Tên thư đồng thấy vậy, lật đật chạy lượm cái khăn khi nãy đem lau cho Thiếu Hoa, rồi vô ý bỏ luôn vào túi Thiếu Hoa. Hùng Hiệu thấy trời sắp tối và Thiếu Hoa đã say, nên cáo lui ra. Còn Thiếu Hoa vì say quá, nên y phục chẳng thay, cứ thế vậy nằm ngay xuống ngủ. Sáng ngày Thiếu Hoa thức dậy, thấy cái khăn lụa còn ở trong túi thì lấy làm lạ, mới kêu tên thư đồng vào hỏi rằng : « Bộ hôm qua mấy lượm cái khăn này bỏ vào túi ta đây phải không ? » Tên thư đồng thấy trước kia Thiếu Hoa vậy đập cái khăn ấy và ra dáng giận dữ, nên sợ không dám nói thật mới thừa dối rằng : « Thừa đều ấy tôi chẳng rõ. » Hoàng phủ Thiếu Hoa nghe nói lấy làm nghi hoặc, mới nghĩ thầm rằng : « Chắc Yến Ngọc đã trốn đi chớ chưa hề thất tiết cùng ta, nên quỷ thần mới xui khiến đem khăn này bỏ vào túi ta đây. » Thiếu Hoa suy nghĩ như vậy bèn lấy cái khăn đem cắt vào rương.

Đầy nói qua vợ của Thôi phản Phụng là nàng Mai tuyết Trinh, thọ thai đã trọn mười tháng hai mươi ngày mà chưa sanh sản. Cổ phu nhơn thấy vậy trong lòng lấy làm lo sợ mới kêu Giang tấn Hĩ vào sai qua nhà họ Thôi hỏi thăm. Giang tấn Hĩ vâng lệnh qua đến nhà họ Thôi, thì mẹ Thôi phản Phụng cười và nói rằng : « Tiều thư đêm hôm nầy, vào lối canh ba đã hạ sanhặng một đứa cháu trai ; ta tính sai người qua báo cho Cổ phu nhơn hay và bày tiệc ăn mừng mà chưa kịp

đi, lại gặp người qua đây. Vậy người hãy ở chơi uống rượu rồi sẽ về. » Giang tấn Hĩ vàng lời ở đó uống rượu. Khi về, mẹ Thôi phân Phụng cho Tấn Hĩ ba lượng bạc. Giang tấn Hĩ ra khỏi nhà mới nghĩ thầm rằng : « Ta ở tại phủ thường ngày được no cơm ấm áo, còn Lưu tiểu thơ đang lúc khốn cùng, ở với mẹ ta nơi chùa chịu nhiều điều khổ cực, vậy ta hãy đem ba lượng bạc này đến đó cho Lưu tiểu thơ thì hay hơn. » Giang tấn Hĩ nghĩ rồi bèn chắt về nhà, nhắm hướng lên chùa đi thẳng.

Nói qua, khi Cổ phu nhơn sai Giang tấn Hĩ đi rồi, thì ở nhà ngồi có lòng trông đợi lắm ! Giây lâu thỉnh linh nghe ngoài cửa có một tiếng rầm, phu nhơn giật mình thất kinh ; kế thấy nữ tì chạy vào báo rằng : « Có Long tri phủ đến, nói có việc trọng yếu, xin vào báo cho phu nhơn hay. »

Cổ phu nhơn vội vã triệu vào. (Nguyên quan Tri phủ này trấn tại Vân châu họ Long tên Được, vốn là học trò của Lưu Tiệp). Lúc ấy Long Được mặt mày hoảng hốt, bước vào cúi đầu chào Cổ phu Nhơn. Cổ phu nhơn mời ngồi, rồi hỏi : « Chẳng hay có việc chi, mà ngài ra dáng kính sợ như vậy ? » Long Được mở miệng muốn đáp rồi lại nín đi.

Cổ phu nhơn biết ý, bèn đuổi nữ tì lui ra hết, Long Được thấy nữ tì ra hết, mới đứng dậy nói rằng : « Bẩm sư mẫu ! Tai họa đã đến rồi mà sư mẫu chưa biết hay sao ? Nguyên trước đây, con trai của Hoàng phủ Kinh là Hoàng phủ thiếu Hoa, thay họ đổi tên vào triều lãnh dạng ấn Nguyên Soái đi dẹp giặc Phiên, cứu lấy Hoàng phủ Kinh về triều ; hiện giờ cả hai cha con đều dạng phong vương hết. Vì thế mà ân sư bị triều đình nghiêm nghị cái tội mạo tấu, bắt giam vào ngục thất, lại còn sai quan đem quân ra đây nã bắt gia quyến nữa ! Ngay bây giờ Khâm sai đi đã gần tới rồi, các quan võ văn đang lo nghinh tiếp ; vậy sư mẫu hãy mau tìm phương đào tị, để chi bắt được giải về Kinh rồi, thì chắc tánh mạng nan tồn ! »

(Xem tiếp tập 27)

TÁI - SANH DUYÊN

(sự tích Mạnh-lệ-Quân)

Cổ phu nhơn nói : « Tôi rất cảm ơn ngài có lòng báo tin cho tôi biết ; nhưng ngày hôm nay cả nhà tôi đều bị hại, mà tôi có sống cũng chẳng ích gì ; chỉ bằng, thả về Kinh cùng với phu quân tôi đồng chết cho xong. » Cổ phu nhơn vừa nói tới đây, xảy thấy gia tướng ở huyện chạy vào thưa với Long Được rằng : « Quan Khâm sai đã sắp đến, xin mời lão gia ra nghinh tiếp. » Long Được bèn nói với Cổ phu nhơn rằng : « Không còn bao lâu nữa thì Khâm sai sẽ đến đây, xin sự mẫu hãy lo sửa soạn sẵn. » Long Được nói dứt lời, liền bái từ lui về.

Khi Long Được về rồi, Cổ phu nhơn bèn vào trong lấy chút ít vàng bạc cất để dùng làm lộ phí, rồi kêu gom hết tôi tớ vô, cho hết cả thầy đồ đặc, bảo về sanh phương lập nghiệp làm ăn ; đoạn ra phía trước ở đó chờ Khâm sai đến bắt. Giấy lát quan Khâm sai dẫn năm trăm quân đến bao vây Lưu phủ, rồi kêu Cổ phu nhơn bảo ra nghinh tiếp thánh chỉ. Cổ phu nhơn lật đật bước ra quì xuống. Quan Khâm sai tuyên đọc thánh chỉ dứt lời, tức thì quân võ sĩ áp lại bắt Cổ phu nhơn trói bỏ vào tù xa rồi, bèn truyền quân lục soát trong nhà, nhưng chẳng thấy một ai, bèn hỏi quan Địa phương rằng : « Nhà họ Lưu còn có thân nhơn nào nữa không ? » Quan Địa phương nói : « Trong nhà họ Lưu chỉ có một mình Cổ phu nhơn mà thôi, chớ không còn ai nữa hết. » Quan Khâm sai tin lời, rồi đó mới truyền quân đầy tù xa lại phủ đường, đợi ở đó nghỉ chờ qua năm ngày sau sẽ khởi hành tấn Kinh.

Hồi thứ bốn mươi tám

*Nghĩ cứu chủ, Giang-tấn-Hĩ lo lắng,
Thương cha già, Lưu-yến-Ngọc tiến Kinh.*

Nói qua khi Giang tấn Hĩ ở chùa về, đến nơi thấy cửa phủ đều niêm khóa lại, trong ngoài vắng teo, chẳng có một người, thì lấy làm lạ đứng nhìn ngơ ngẩn. Lúc đang suy nghĩ, xãy thấy một người bạn thân làm nghề bán quán tên là Đặng cửu Thông đi ngang qua. Giang tấn Hĩ lật đật chạy ra đón lại hỏi rằng : « Chẳng hay vì có chi mà cửa phủ đều niêm khóa lại, còn người nhà đi đâu mất hết rồi ? » Đặng cửu Thông nói : « Anh hãy vào quán tôi, rồi tôi thuật lại cho anh nghe. » Giang tấn Hĩ y lời, theo Cửu Thông về quán. Cửu Thông nói : « Anh thiệt may quá, nếu không thì đã bị bắt rồi ! »

Giang tấn Hĩ ngạc nhiên hỏi : « Chẳng hay việc chi mà anh nói bị bắt ? » Cửu Thông hỏi : « Còn ~~liệu~~ đường có trốn được khỏi không ? » Giang tấn Hĩ chẳng hiểu nói : « Thân mẫu tôi mắc đi thăm đi tôi bệnh trên chùa, chớ có làm việc chi đâu mà trốn ! » Đặng cửu Thông mừng nói : « Bác và anh gặp nạn to mà khỏi chết, thật là đại phước ! Vì mới rồi có quan Khâm sai và quan Địa phương đến đây vây bắt hết cả gia quyến họ Lưu. Khi đó có hai người lính ngự lâm vào chơi trong quán, tôi hỏi thăm thì mới hay rằng : Hoàng phủ Thiếu Hoả đổi họ tên là Vương thiếu Phủ, thi đồ Võ trạng nguyên, lãnh chức Nguyên soái đi đánh Phiên, cứuặng Hoàng phủ Nguyên soái về triều. Còn Lưu Quốc-trượng vì tư thông với quân giặc, bị Vương thiếu Phủ bắt được phân thớt ; nên Thiên tử cả giận bắt Lưu Quốc-trượng tổng giam vào ngục thất, rồi mới sai quan đi nã bắt gia quyến đặng giải về Kinh trị tội đây. » Giang tấn Hĩ nghe Cửu Thông nói dứt lời thì khóc mà rằng : « Tôi thọ ơn nặng của Lưu gia đã hơn mười năm nay, bây giờ tôi muốn đến đó

thăm Cổ phu nhơn, ngặt không tiền, chẳng biết làm thế nào mà vào cho được ! » Cửu Thông nói : « Không nên đâu ! Việc này là việc phản nghịch, nếu anh vào đó thì anh sẽ bị bắt. »

Tấn Hĩ nói : « Nếu vậy thì tôi phải đến Kinh đặng lo liệu việc hậu sự cho Lưu Quốc trượng thì tôi mới yên lòng. Nhưng bây giờ trong túi không tiền, chẳng biết làm thế nào mà đi cho được đây ? » Cửu Thông nói : « Nếu anh có lòng với chủ như vậy, thì đề chiều nay tôi hiệp cùng các bạn hữu lại mà quỳen tiền giúp anh. » Tấn Hĩ cả mừng nói : « Nếu được như thế tôi rất cảm ơn anh lắm đó. Nhưng anh có tính giúp, thì hãy tính giùm cho mau mau. »

Cửu Thông nói : « Anh cứ yên lòng. » Rồi đó Giang tấn Hĩ vội vã cáo từ Cửu Thông, lo qua báo tin cho nhà họ Thôi hay.

Lúc ấy Mai tuyết Trinh và mẹ Thôi phân Phụng đang ngồi đàm đạo sau hậu đường, xảy thấy Giang tấn Hĩ và khóc và chạy vào thưa rằng : « Phu nhơn ơi ! Bà tôi đã bị quan Khám sai bắt và niêm phong nhà cửa lại hết rồi ! » Thôi phu nhơn và Mai tuyết Trinh hoảng kinh hỏi : « Trời ơi ! Vì việc chi mà xảy ra nòng nôi ? Người hãy nói lại cho ta nghe. » Giang tấn Hĩ và thở và đem hết những lời của Cửu Thông mà thuật lại một hồi. Thôi phu nhơn nghe qua khóc rống lên rằng : « Thương thay cho hiền muội tuổi già sức yếu, nay gặp tai nạn này thì chịu sao cho nổi những điều khổ sở ! » Mai tuyết Trinh cũng khóc lóc một hồi, rồi nói với Giang tấn Hĩ rằng : « Người hãy mau qua mà báo tin cho nhà họ Cổ biết, vì họ Cổ là nhà quan, may khi vào thăm viếng phu nhơn được. » Giang tấn Hĩ vâng lời, lật dật đi liền.

Khi đến nơi, Giang tấn Hĩ vào thưa báo các việc, cả nhà họ Cổ hay tin đều khóc rống lên. Cổ hoàng Nghiệp nói : « Vậy Tấn Hĩ người hãy ở đây, để ta đến phủ đường hỏi thăm thì biết rõ. » Cổ hoàng Nghiệp nói dứt lời, vội vã lên kiệu ra

đi. Giây lâu Cổ hoằng Nghiệp về thuật lại rằng : « Quả thiệt việc này là Lưu Quốc-trượng giao thông cùng quân giặc. Ta có vào ngục thăm xá muội, còn quan Khâm sai thì định ba ngày nữa sẽ giải xá muội về Kinh. Và việc này là việc phản nghịch, nên không thể nào cứu ra khỏi được. » Giang tấn Hĩ khóc lóc thưa rằng : « Tôi thọ ơn Lưu gia rất nặng, ngày nay tôi muốn đến Kinh để thăm nom tin tức thì tôi mới vừa lòng. » Cổ hoằng Nghiệp nói : « Người mà có lòng trung nghĩa như vậy, thật là trên đời ít có. »

Rồi đó Giang tấn Hĩ-tạ từ Cổ hoằng Nghiệp, lui ra thẳng đến chùa Vạn duyên. Đến nơi, đem hết công chuyện thuật cho Giang tam Tẩu và Lưu yển Ngọc hay. Lưu yển Ngọc cả khóc mà rằng : « Ta vì Hoàng phủ công tử mà thủ tiết, cam chịu những điều khổ sở trên hai năm trời ; nào hay ngày hôm nay công tử cứu mạng thân phụ hồi triều, lại nỡ giết cả nhà ta như vậy ? Vả anh ta tuy là phạm trọng tội, nhưng thế nào công tử cũng nên nghĩ chút tình xưa. Nếu cha mẹ ta mà chết hết rồi, thì ta cũng công tử thù chẳng đợi trời, làm sao mà kết duyên với nhau cho được ? » Lưu yển Ngọc khóc lóc một hồi, rồi day qua nói với Giang tam Tẩu rằng : « Khi trước thân mẫu tôi báo mộng, người có dạy rằng : Hễ cứu mạng quý nhưo định ước kết thân, thì sau sẽ cứu mạng tánh mạng cả nội nhà. Vậy bây giờ tôi muốn đến Kinh, vào yết kiến Hoàng phủ công tử, xin người tha lấy nội nhà mà tạ tội một mình anh tôi thôi. Nếu công tử đoạn tình chẳng thương, thì chúng ấy tôi sẽ liều mình vào thân tấu với triều đình, nếu đến đó mà Thánh thượng chẳng tha, thì tôi nguyện tự tử giữa bệ rồng choặng danh thơm muôn thuở. Chẳng hay muội nghĩ thế nào ? » Giang tam Tẩu nói : « Tôi cũng muốn đi lắm, nhưng ngặt vì không tiền lộ phí thì biết liệu làm sao ! » Giang tấn Hĩ nói : « Khi này tôi lượm được chút ít đồ vật trong phủ, nếu bán đặng ra thì cũng có tiền. Nhưng ngặt vì tiền thơ yếu đuối, nếu có đi thì phải đi đường thủy, mà đi đường thủy thì tốn kém rất nhiều, biết kiếm tiền đâu cho đủ ? » Lưu yển Ngọc nói : « Bao nhiêu đồ đạc

của tôi đều bị người lấy hết, song may còn sót một cây trâm và một đôi xuyến bạc, nếu đem đi bán thì ắt đáng mười lượng có dư. » Giang tấn Hi nói : « Từ đây đến Kinh, đi ba người tiền ăn tiền thuyền ít nào cũng đến ba bốn chục lượng mà nay mới có hai chục lượng thì làm sao cho đủ ? » Lưu yển Ngọc nghe nói như vậy, thì ngồi gục mặt khóc ròng ! May lúc ấy Phạm Như bước vào, thấy vậy mới hỏi rõ đầu đuôi, rồi nói rằng : « Nếu tiền thơ mà đến Kinh, thì chắc Hoàng phủ công tử phải vì lòng mà khoan thứ. Còn tôi đây, khi phu quân tôi tạ thế có để lại chút ít đồ tư trang giá trên mười lượng, vậy để tôi cũng đi với tiểu thơ, đặng đến Kinh mà quyền hóa luôn thê, chớ ở đây cũng chẳng ích gì. » Lưu yển Ngọc nói : « Nếu có mụ đi nữa thì càng hay lắm ! Để khi đến Kinh, tôi sẽ nói với Hoàng phủ công tử lập một cảnh chùa lớn cho mụ ở tu hành. Vậy mụ hãy trao đồ ấy cho Giang tấn Hi đem bán, đặng có mướn thuyền mà đi kéo trê. » Phạm Như khen phải, liền vào phòng lấy đồ gói lại trao cho Giang tấn Hi. Còn Giang tam Tẩu thì đi rang cơm nguội cho Tấn Hi ăn.

Giang tấn Hi ăn cơm rồi, xách gói ra đi ; vừa đi vừa nghĩ thầm rằng : « Họ Thôi vốn là thân gia cùng Cổ phu nhưn 4a, lại Mai tuyết Trinh cũng nhờ Cổ phu nhưn giúp đỡ cho nên ngày nay mới sanh con, cả nhà được vui vẻ, nếu bây giờ ta đến đó thì chắc người sẽ giúp cho chút ít bạc tiền. » Giang tấn Hi nghĩ như vậy, nên liền thẳng đến nhà họ Thôi. Đến nơi Giang tấn Hi khóc kể sự tình ; Thôi phu nhưn bèn lấy ra cho ba lượng bạc, và Mai tuyết Trinh cho sáu lượng. Giang tấn Hi lãnh bạc tạ ơn, rồi thẳng qua nhà họ Cổ. Đến nơi nhằm lúc Cổ hoẵng Nghiệp đi khỏi, chỉ có hai bà phu nhưn ở nhà, hai bà lấy cho Giang tấn Hi mỗi bà năm lượng, Giang tấn Hi cũng lãnh bạc tạ ơn, đoạn lui ra lần đến nhà Đặng cửu Thông.

Nói qua Đặng cửu Thông buổi chiều hôm ấy mời các bạn tới thuật rõ sự tình của Giang tấn Hi, thì mọi người đều bằng lòng, bèn lấy giấy biên tên, mỗi người tùy theo sức

mình giúp giúp, lỉnh hết được hai chục lượng. Qua ngày sau mỗi người đem tiền đến giao, kể gặp Giang tấn Hĩ. Giang tấn Hĩ xem số rồi thọ lãnh số bạc, đoạn cúi xuống lạy tạ các bạn hữu mà rằng : « Cảm ơn các anh có lòng tưởng đến, nếu sau này mà tôi động khá, thì tôi sẽ lo đáp đền. »

Mấy người kia đỡ dậy mà rằng : « Xin anh chớ nói đến sự báo đáp mà làm chi. Chỗ anh em giao du với nhau đã lâu, thế mà chúng tôi nghèo chỉ góp nhóp dựng có chút ít của này, thật nghĩ lấy làm hổ thẹn. Vậy chẳng hay anh tính bao giờ mới khởi hành ? » Giang tấn Hĩ nói : « Tôi tính đi liền nay mai. Nhưng tôi đi đây có cả mẹ tôi, dì tôi và một người em gái, nên cần phải đi đường thủy. » Lúc ấy trong đám bạn hữu có một người tên là Lưu Phước nói : « Về việc mượn thuyền tôi đây rất thạo, chẳng hay anh có định đi thuyền nào chưa, nếu chưa thì tôi đi mượn giúp cho. » Tấn Hĩ nghe nói cả mừng lật đật lấy ra sáu lượng bạc trao Lưu Phước và nói : « Tôi chưa có mượn thuyền nào hết, vậy xin nhờ anh mượn giúp cho một chiếc. »

Lưu Phước bera lãnh bạc đi liền.

Một lát Lưu Phước chạy về nói : « May lắm ! May lắm ! Hiện nay có hai ông phú thương ở Bắc kinh đến đây mua thuốc, mượn hai chiếc thuyền lớn chở về. Hai ông ấy người rất thành thật, tuổi đã ngũ tuần ; người nói trong thuyền còn dư một khoang sau, nên cho phép chũ thuyền chở thêm bốn, năm người hành khách nữa, hiện giờ thuyền đã sắp sửa lui. Vậy anh hãy đi với tôi đến đó xem thử, người nói đi đây mỗi người một ngày chỉ nạp hai tiền thôi. » Lưu Phước nói dứt lời, lấy sáu lượng bạc trao lại cho Giang tấn Hĩ. Giang tấn Hĩ nghe nói mừng lắm, liền theo Lưu Phước đến bàn tính cùng hai vị phú thương. Hai vị phú thương nói : « Nay thuyền đã sắp kéo neo, vậy người hãy về kêu người xuống đi kéo trề. »

Giang tấn Hĩ vâng lời; rồi lên bờ tạ từ Lưu Phước, đoạn lật đật chạy thẳng về chùa Vạn duyên.

Khi đến nơi, Giang tấn HI giao cả đồ tư trang lại và trao bốn chục lượng bạc rồi thuật rõ công việc vắn vắn. Mọi người nghe qua thấy đều mừng rỡ. Lưu yển Ngọc nói : « Nhà người thật là lanh lẹ quá ! Vậy hãy đi ăn cơm rồi mau đi mượn kiệu. » Lưu yển Ngọc nói dứt lời, bèn cùng với Giang tam Tầu và Phạm Như lo thuê xếp đồ đạc. Giấy lát Giang tấn HI mượn kiệu về, lại có mua một bó vàng hương để cho Lưu yển Ngọc làm lễ Phật. Lưu yển Ngọc đem hương vào trước Phật đài đốt lên, rồi quỳ lạy khấn nguyện, cầu cho về đến Kinh cửa đăng thân phụ khỏi cơn tai ách. Nàng vái rồi, bèn lấy năm phân bạc gói vào tờ giấy đỏ, định đem tạ ơn sư Thiện Linh. Giang tam Tầu can rằng : « Chúng ta ở đây bị người khinh bỉ hành hạ rất khổ sở, ngày nay may được thoát khỏi mà còn hậu tạ cái nỗi gì ! » Lưu yển Ngọc nói : « Vả người là kẻ tham của, nên ta đi mà chẳng cho tiền, thì chắc sau người sẽ nói ta nhiều điều chẳng phải đó. »

Giang tấn HI nói : « Lời tiêu thơ phân rất nhảm lý ! Dầu cho và nhiều nghĩ cũng chẳng hề chi. » Lúc ấy Phạm Như đang lấy tờ sư Thiện Linh và các tăng chúng : kể Lưu yển Ngọc bước vào để gói bạc lên, rồi nói với sư Thiện Linh rằng : « Tôi bấy lâu đợi ơn sư phụ rất nhiều, nay sắp ra đi, nên dâng hiến chút ít của mọn này, xin sư phụ nhận cho. » Sư Thiện Linh nghe qua mừng lắm, vội vả lấy cất vào lưng. Rồi đó Lưu yển Ngọc cáo từ lui ra lên kiệu, hai chị em Giang tam Tầu thì theo sau, còn Giang tấn HI đi trước dẫn đường.

Khi đi đến nơi, mọi người đều xuống thuyền chào hai vị phú thương, rồi đem đồ ra khoang sau mà ở. Lại thuyền thấy hành khách xuống hết rồi, bèn kéo neo trương buồm ngày đêm nhắm Bắc Kinh trực chỉ.

Hồi thứ bốn mươi chín

*Thấy bức họa, thương người trinh liệt,
Xét hình dung, nghi giả nghi chơn.*

Nói qua, ngày kia Thiên tử lâm triều, Hình Bộ quan bước ra quỳ xuống tâu rằng : « Hạ thần phụng chỉ ra Sơn

đồng bắt Bành như Trạch, nay đã giải về đến triều, đang còn để tại Ngọ môn chờ lệnh. » Vua Thành Tôn bèn truyền lệnh tổng giam vào ngục thất, rồi giao cho tòa Tam Pháp Tư tra xét.

Tòa Tam Pháp phụng chỉ, bèn hội lại đem Lưu Tiệp và Bành như Trạch đến hỏi tra. Hai người vì việc làm bút tích sờ sờ chối cãi không được, nên phải làm cung trạng khai ngay. Tòa Tam Pháp dạy quân đem giam lại, rồi dâng tờ xin xử tử. Vua Thành Tôn xem tờ xong, phán rằng : « Vậy hãy đợi khi giải gia quyến họ Lưu về đến, rồi sẽ đem ra cùng xử một lượt. » Vua phán dạy dứt lời, bãi trào đi giá hồi cung.

Ngày thứ vua Thành Tôn làm triều, Công Bộ quan qui xuống tâu rằng : « Hạ thần phụng mạng sáng tạo phủ cho Trung hiếu Vương, nay đã hoàn thành, nên phải tâu xin lệnh trên chỉ định. » Vua Thành Tôn bèn truyền cho tòa Khâm thiên Giám, chọn ngày tốt mời Trung hiếu Vương nhập phủ và xuất ra tám chục muôn lượng bạc để mua đồ dùng. Hoàng phủ Thiếu Hoa cả mừng, lật đật bước ra qui lạy tạ ơn.

Cách ít ngày sau, khi Trung hiếu Vương dọn về phủ mới, các quan triều thần đưa lễ đến chúc mừng rất đông ! Cái quang cảnh lúc bấy giờ thật là náo nhiệt, náo yến diên, náo nhạc trời, còn pháo nổ nổ vang dậy liên thình. Khi mãn tiệc rồi các quan già trẻ về hết, thì trong một cái phủ lớn mà chỉ có ba người và ít tên gia tướng hầu hạ. Đoàn phu nhon thường ngày lấy làm buồn bực, nhưng sau nhờ có Vệ đồng Nga với Lan Đài qua lại hầu hạ chuyện trò, phu nhon thỉnh thoảng cũng thư thỏa dặng tất lòng.

Ngày kia, Mạnh sĩ Nguyên sai người về rước gia quyến đi đã tới Kinh sư, Hoàng phủ Thiếu Hoa hay tin mừng quá lập tức hối gia tướng thắt ngựa cỡi qua thăm. Đến nơi Mạnh sĩ Nguyên sai Mạnh gia Linh rước vào. Hoàng phủ Thiếu Hoa mới nói với Mạnh sĩ Nguyên rằng : « Xin Nhạc phụ mời nhạc mẫu ra cho tiện lễ lạy chào. » Mạnh sĩ Nguyên nói : « Ngày nay tiện nữ đã tạ thế, bao giờ lại dám làm phiền đến hiền tử. » Hoàng phủ Thiếu Hoa nói : « Điều

ấy xin nhạc phụ chớ ngại. Nếu nhạc mẫu chẳng chịu ra, thì tiện tể xin vào trong làm lễ. » Mạnh sĩ Nguyên nói : « Nếu hiền tể mà cố tình như vậy, thì để tôi vào bảo nội nhơn tôi ra. » Mạnh sĩ Nguyên nói dứt lời, bèn bước vào trong. Chẳng dè Hàn phu nhơn nầy giờ đứng núp sau bình phong trộm nghe câu chuyện. Khi thấy Mạnh sĩ Nguyên vào, thì khóc mà nói rằng : « Con gái tôi đã tạ thế rồi, nếu tôi ra đó ngấm xem thấy cảnh lại càng thêm thương, thà đừng ra là hơn. » Mạnh sĩ Nguyên nói : « Chẳng bấy lâu vẫn nghĩ tình nghĩa cũ, thường hay qua lại thăm tôi, vậy phu nhơn hãy nên ra là phải. » Hàn Phu nhơn cực chẳng đã phải theo Mạnh sĩ Nguyên bước ra, rồi khóc mà nói với Thiếu Hoa rằng : « Tiện nữ phước bạc thiệt mạng qua đời, ngày nay hiền tể cư xử quá như thế nầy, thật khiến cho già càng thêm chua xót ! »

Hoàng phủ Thiếu Hoa bèn nhắc hai cái ghế mời vợ chồng Mạnh sĩ Nguyên ngồi, rồi cúi xuống lạy. Mạnh sĩ Nguyên đỡ dậy đoạn truyền gia nhơn dọn tiệc đãi Thiếu Hoa. Lúc ba người cùng ngồi ăn uống, Hoàng phủ Thiếu Hoa hỏi Hàn phu nhơn rằng : « Tiện tể có nghe nhạc phụ thuật chuyện rằng : Khi trước lính viên có họa một bức chơn dung để lại, chẳng hay nhạc mẫu có đem đến đây không ? » Hàn phu nhơn nói : « Bức tranh ấy chẳng có lúc nào mà tôi rời ra được, hôm nay vẫn có đem theo đây. » Thiếu Hoa nói : « Nếu vậy xin nhạc mẫu cho phép tiện tể xem tường. » Hàn phu nhơn bèn sai nữ tì đi lấy, đem ra treo lên vách ; Hoàng phủ Thiếu Hoa bước lại, vừa trông thấy thì ngạc nhiên mà rằng : « Là nầy ? Tôi nhìn mặt hình như có quen lắm ! » Lúc ấy nội nhơn Mạnh sĩ Nguyên đều lẫn lộn. Thiếu Hoa xem đến mấy câu thơ trong bức chơn dung, rồi hỏi rằng : « Thừa mấy câu thơ nầy có phải là của lính viên viết chăng ? » Mạnh sĩ Nguyên nói : « Phải ! Chánh là bút tích của tiện nữ đó. » Hoàng phủ Thiếu Hoa nói : « Cứ xem mấy câu thơ nầy, thì lính viên trốn chớ chưa có chết, chẳng hay người gieo mình xuống sông khi trước là ai ? »

Mạnh sĩ Nguyên nghe Thiếu Hoa hỏi bèn truyền cho nữ tì lui ra hết rồi đem hết đầu đuôi tự sự, việc Mạnh lộ Quân cải trang đi trốn, và đem Tô yến Tuyết trá hôn, cho Thiếu Hoa nghe. Hoàng phủ Thiếu Hoa nghe rõ mừng lắm, nói : « Lệnh viên chưa chết vẫn còn trốn lánh ở ngoài cơ sao từ bấy đến giờ nhạc phụ không nói thiệt cho con biết. » Mạnh sĩ Nguyên nói : « Vì trước tôi đã tấu với triều đình rằng tiện nữ đã chết, cho nên nay chẳng dám lậu ra, sợ e phạm lấy tội khi quân đó. » Hoàng phủ Thiếu Hoa nói : « Lệnh viên đã trốn đi chớ chưa chết, vậy mai này tôi cũng nguyện từ quan, động tìm khắp chơn trời góc biển, quyết bao giờ cho gặp mặt nàng thì mới thỏa lòng. » Mạnh sĩ Nguyên nói : « Hiền tể nghĩ sai rồi ! Vả hiền tể từ ngày bình phục giặc Phiến, cứ lấy thân phụ về triều, cho đến khi động phong vương tấn tước, thì khắp nơi thiên hạ còn ai mà không hay không biết. Nếu tiện nữ mà còn sống, thì sao lại chẳng tìm đến đây. » Hoàng phủ thiếu Hoa nói : « Trời cao có mắt, bao giờ nữ phụ người ngay ! Tôi chắc lệnh viên còn lưu lạc phương ngoài chớ xem chơn tượng chẳng phải là người yêu tướng. Nhưng còn Tô yến Tuyết chưa biết là ai ? Và cơ sao nàng lại giấu dao hành thích Lưu khuê Bích rồi gieo mình xuống sông, thật khiến cho tôi không hiểu thấu. » Mạnh sĩ Nguyên bèn đem hết lai lịch của Tô yến Tuyết, mà thuật lại cho Hoàng phủ thiếu Hoa nghe. Hoàng phủ thiếu Hoa nghe rõ giật mình mà rằng : « Lạ thật ! Nếu vậy thì Tô yến Tuyết vốn con của một nhà thường dân, nếu may được kết duyên cùng Lưu khuê Bích thì rất vinh diệu vô cùng ! Nhưng nàng lại giấu dao hành thích rồi gieo mình tự tử, ấy chẳng những nàng vì tôi mà thối tiết, lại báo cừu cho Mạnh tiểu thư nữa ! Thế thì cái nghĩa ấy bao giờ tôi dám lấp ngơ ; chẳng hay ngày nay anh em bà con của nàng có còn ai chẳng ? » Mạnh sĩ Nguyên nói : « Nàng không còn chị em nào hết, chỉ có một bà thân mẫu là Tô đại nương, hiện nay đang ở với nội nhơn tôi đây mà thôi. » Hoàng phủ thiếu Hoa nói : « Xin nhạc phụ cho mời Tô đại nương ra đây, động tiện tể làm lễ người. » Mạnh sĩ Nguyên

nói : « Tô đại nương vốn nhà thường dân, bao giờ lại dám nhận lễ của hiền tể. » Thiếu Hoa nói : « Tô yển Tuyết đã vì tiện tể mà thiệt mạng thì Tô đại nương là nhạc mẫu của tiện tể đó, khi nào tiện tể dám phân biệt quý, tiện, xin nhạc phụ hãy cứ mời giùm cho. » Mạnh gia Linh nói : « Như vậy thì đề tôi mời người cho. » Mạnh gia Linh nói dứt lời, liền bước vào trong.

Chẳng đề lúc ấy Tô đại nương đã núp ở phía sau nghe rõ cả mọi việc, vừa trông thấy Mạnh gia Linh thì đón lại nói rằng : « Trung hiếu vương thật có lòng tử tế quá ! Nhưng tôi đây là bực thấp hèn, bao giờ dám chường ra tiếp kiến. » Mạnh gia Linh nói : « Trung hiếu vương người đã quyết tình, xin đại nương chớ nên từ chối. » Tô đại nương cực chẳng đã phải theo Mạnh gia Linh bước ra. Vợ chồng Mạnh sĩ Nguyên kéo ghế mời ngồi và thuật lại mấy lời của Thiếu Hoa cho Tô đại nương nghe. Hoàng phủ Thiếu Hoa bước tới nói : « Linh viên vì tôi mà thủ tiết, thì người cũng tức là nhạc mẫu của tôi. » Nói rồi cúi xuống lạy. Tô đại Nương lật đật đỡ dậy rồi đó mọi người cùng ngồi xuống. Hoàng phủ Thiếu Hoa hỏi Tô đại nương rằng : « Vả Lưu khuê Bích là một nhà phú quý, nhưng có sao linh viên lại chẳng khứng kết duyên, đều ấy chắc người biết rõ. » Tô đại nương nói : « Thiệt việc ấy tôi cũng chẳng rõ ra làm sao. Vì trước kia khi ngài đến thi bản, tiện nữ trông thấy ngài thì khen là người quý tướng, và giận Lưu khuê Bích sao chẳng biết tự lượng lại đến tranh hôn. Lại khi Mạnh tiên thờ trốn đi, có viết thơ đề lại cây tiện nữ thay thế. Tiện nữ khóc than, nói ngài là một người quý tướng sau này ắt báo đáp cái thù nhà, nên quyết một lòng chẳng khứng. Nhưng tôi vì cảm cái ơn sâu của họ Mạnh đây rất dày, nên mới cố ép tiện nữ. Chẳng đề lại xảy ra nông nỗi, thiệt quả là số mạng tôi chẳng ra gì ! » Tô đại nương nói dứt lời, thì hai hàng nước mắt tuôn chảy ròng ròng !

Kế gia nhơn dọn tiệc lên, mọi người ngồi lại ăn uống. Hoàng phủ Thiếu Hoa hỏi Tô đại nương rằng : « Chẳng hay

nhạc mẫu còn có bà con thân thích nào nữa không ? » Tô đại nương bèn đem hết việc mình tố trần cho Thiếu Hoa biết. Hoàng phủ Thiếu Hoa nói : « Nay tiện tể nguyện ở vậy thọ tang cho linh viên ba năm, rồi sẽ cưới một người tiểu thiếp, vì thế nên hiệu giờ bên nhà tôi thiếu người coi sóc, thân mẫu tôi cực phải trông nom. Vậy nay may gặp Tô đại nương đây, tiện tể xin mời về phụng dưỡng cho tròn chữ hiếu, và nhờ người phụ trợ với thân mẫu tôi. » Mạnh sĩ Nguyên nói : « Hiền tể tính như vậy thật là phải lắm đó ! » Hàn phu nhơn nói : « Nếu vậy thì để mai này Đại nương thâu xếp đồ đạc, rồi tôi sẽ sai người đưa qua Vương phủ. » Hoàng phủ Thiếu Hoa cả mừng, rồi bèn hỏi Hàn phu nhơn rằng : « Tiện tể bấy lâu vẫn có lòng mong đợi bức chơn dung của linh viên lắm, vậy xin nhạc mẫu cho con đem về đặt treo trong phòng cho trọn niềm chồng vợ. » Hàn phu nhơn nói : « Bức chơn dung ấy giá thương dễ bên mình không rời nữa phút. Nếu nay hiền tể có muốn, thì để tôi mượn người vẽ thêm một bức nữa mà cho hiền tể, còn bức này chính tay của tiện nữ vẽ ra, thì xin để lại cho già hóm sớm. » Hoàng phủ Thiếu Hoa nói : « Tiện tể mà được trông thấy bức chơn dung này thì cũng như thấy dạng linh viên trước mắt vậy. Chớ còn nếu bức khác, thì tiện tể nào được vui lòng. » Hoàng phủ Thiếu Hoa nói chỉ thế nói, nhưng Hàn phu nhơn quyết tình chẳng chịu hạ di vật của con. Mạnh sĩ Nguyên thấy vậy, mới nói với Hàn phu nhơn rằng : « Phải chi phu nhơn chẳng đem cho hiền tể xem thì thôi, còn nếu đã cho xem rồi thì tất phải giao cho hiền tể mới hợp lễ. Rồi sau này hiền tể sẽ mượn thợ vẽ một bức khác cho phu nhơn. » Hàn phu nhơn cực chẳng đã, phải bảo nữ tì lấy trao cho Thiếu Hoa. Hoàng phủ Thiếu Hoa tiếp lãnh, rồi day lại nói với Tô đại nương rằng : « Xin nhạc mẫu hãy sửa soạn rồi sáng ngày sai gia tướng đem kiệu qua rước. » Tô đại nương nói : « Người đã có lòng quá tưởng đến như vậy, tôi xin vâng mạng. » Rồi đó Hoàng phủ Thiếu Hoa bái từ lui ra, lên ngựa về phủ.

Khi Hoàng phủ Thiệu Hoa về đến phủ, đem hết câu chuyện thuật lại cho nội nhà nghe. Hoàng phủ Kính nói : « Thiết người có lòng tiết liệt như Tô yển Tuyết, quả nhiên trên đời ít có ! Lại nàng có con mắt tinh đời, biết nhà ta sau này sẽ xuất đầu lộ diện ra được, cho nên mới trực liệt quyền sinh. Thế ngày sau ta nên dùng hậu lễ mà đem chung nàng vào tổ miếu, dựng đèn đáp cái lòng tốt của nàng. Còn dầu đèn của ta là Mạnh lệ Quân trốn đi, ta e cho ngày hôm nay chẳng còn trên dương thế đó. » Hoàng phủ Thiệu Hoa nói : « Hễ người lành thì bao giờ trời cũng dung giúp. Con chắc nàng chưa có chết dầu, vì sợ e nàng còn đang bị sự chi ngăn trở, nên chẳng kịp tìm lần về đây. Độ rày đang tiết đông thiên giá lạnh, vậy đề qua đến mùa xuân sang năm, con sẽ dâng biểu từ quan mà đi tìm kiếm nàng về. » Hoàng phủ Kính và Doãn phu nhơn nghe Thiệu Hoa nói như vậy, thì đồng theo kiếm lời khuyên giải, rồi biểu Thiệu Hoa đem chon tượng Mạnh thị ra xem. Hoàng phủ Thiệu Hoa bèn sai gia tướng vào lấy đem ra treo trên vách. Doãn phu nhơn vừa xem thấy, thì giật mình nói rằng : « Ta không dè dầu của ta lại quá xinh đẹp như thế này ! » Hoàng phủ Kính nói : « Ủa ! Lạ dữ kia ! Sao dầu ta lại giống Lệ thừa tướng quá ! Thôi, rõ ràng là Lệ thừa tướng đây mà ! » Hoàng phủ Thiệu Hoa nói : « Hèn chi con nhìn mặt nhớ có quen lắm ! Lại có mấy câu thơ này, từng chữ cũng giống hệt của Lệ ân sư. » Hoàng phủ Kính nói : « Lệ thừa tướng tên là Quân Ngọc, nếu bỏ chữ Ngọc, thì còn hai chữ Lệ Quân đó. Thiết quả là người rồi, cho nên đối đãi với ta rất là tử tế ! » Hoàng phủ Thiệu Hoa bây giờ mới tỉnh ngộ, nói : « Vì thế nên Lệ thừa tướng đối đãi với con rất đặc biệt ! Mỗi khi con đến thì nét mặt vẫn tươi cười, lại cầm uống rượu dùng cơm ; còn lúc nào rảnh cũng thường đến thăm con. Rõ ràng nàng nghĩ nghĩa vợ tình chồng, nên mới quá hậu như thế. » Doãn phu nhơn mừng quá nói : « Bởi vậy cho nên khi trước chúng ta bị trọng tội, nàng hết sức liều mình báo tấu, làm cho ngày nay được đến trước vương thất quả

nàng là ân nhân của ta đó. Nhưng chẳng biết có chí, mà nàng không chịu cải trang, định làm lễ thành hôn cho rồi. »

Hoàng phủ Kính nói : « Việc này ta cũng không hiểu được ! Nhưng có một điều này thật đáng cho ta quả quyết lắm, là Lệ thừa tướng năm mới mười bảy tuổi liền trúng tam nguyên, kể mười tám tuổi lên làm Thừa tướng, thì ta nghĩ không khi nào con của một bậc thường nhân mà được như vậy, thế sao từ bấy đến giờ ta chẳng thấy có bà con nào đến viếng thăm hết. » Còn Hoàng phủ Thiếu Hoa ngồi ngẫm nghĩ giây lâu, rồi bực cười khan mà rằng : « Ồi thôi ! Chúng ta đoán lầm rồi ! Bấy giờ con mới nhớ. Vả Lệ ân sư con bấy lâu đã kết duyên cùng con gái của Lương thừa tướng, nghe nói vợ chồng tương đắc lắm, nếu quả người là nữ tử, thì làm sao lại dám cưới vợ cho được. »

Doãn phu nhân nghe Thiếu Hoa nói, thì cũng cười rằng : « Tôi có nghe nói Lệ thừa tướng tánh hay vui vẻ, thường hay trêu giỡn với vợ luôn, và vợ chồng rất thương yêu nhau lắm ! Thôi, thiệt chúng ta nghĩ lầm rồi đó. » Hoàng phủ Kính lắc đầu, nói : « Ta không tin ! Vì ta xem gương mặt và tuồng chữ đều giống in nhau, nếu chẳng phải là Mạnh tiểu thơ, thì làm sao mà được giống hết như thế. » Hoàng phủ Thiếu Hoa nói : « Dầu cho thiệt đi nữa, nhưng người hiện đang làm Hữu thừa tướng đứng đầu trăm quan, con đây cũng là môn sanh của người, nếu nói ra mà người không phải là Mạnh tiểu thơ, thì ắt phải bị lấy tội khi dễ đại thần. Vậy hãy để như quả thiệt nàng, thì chừng nào nàng cải trang tự ý. » Hoàng phủ Kính nói : « Lời con nói cũng có lẽ phải. Vậy con hãy đem bức chơn dung ấy mà treo trong thư phòng, rồi đợi lúc nào người qua, con hãy mời người vào đó, nếu người trông thấy chơn tượng của mình thì làm gì mà khỏi kinh ngạc, chừng ấy con tìm cơ hỏi dò ý tứ thì tự khắc biết rõ. » Hoàng phủ Thiếu Hoa vâng dạ y lời.

Hồi thứ năm mươi

Tô đại-nương an thân nơi Hoàng-phủ,

Cổ phu-nhơn bị cầm tại ngục môn.

Đến tối Hoàng phủ Thiều Hoa đem bức chơn dung của Mạnh lệ Quân treo lên vách trong thư phòng, dưới dọn để một bàn hương án đèn nhang rực rỡ, rồi rót trà dâng cúng và than rằng : « Tiểu thư ôi ! Chẳng biết tiểu thư thất lạc phương nào, mà để cho tôi luống ngày đêm thê thảm, không biết bao giờ đôi ta mới được tương phùng. » Hoàng phủ Thiều Hoa than dứt lời, thì đôi mắt tuôn tràn lệ thảm ! Mới đứng nhìn bức ảnh Mạnh lệ Quân, rồi ngâm tám câu thơ như vầy :

*Băng tâm bất thủ từ châu luân,
Tự thế lưu đồ tự tử chơn,
Tú linh tố nga truyền diệu ý,
Trùng thanh thu thủy nghĩ phân hương.
Ngưng mâu từ đại sầu trung sắc,
Phát ngạc tương mai tụy hậu xuân.
Loan đài lâm phong lui bại vận,
Bán thường khinh vô khước toàn thân. »*

Hoàng phủ Thiều Hoa ngâm rồi, bèn lấy giấy chép bài thi ấy đem dán dựa bên bức tranh. Đoạn ngồi thư thần nghĩ quẩn suy quanh cho qua đến canh hai, rồi thở dài than rằng : « Vầy đêm nay ta hãy ôm bức ảnh này mà ngủ chung một giường, thì dầu tuy chưa chung gối cùng nàng, song cũng như có nàng đó. » Thiều Hoa nói dứt lời, bèn lấy bức chơn dung cuốn lại, rồi cởi áo leo lên giường ôm ngủ cho đến sáng.

Sáng ngày thức dậy gặp phải hơi gió lạnh lẽo thấu xương, Thiều Hoa vừa bước xuống giường, thì thấy nữ tì vào báo nói : « Cổ Thừa tướng Lê minh Đường đến. » Hoàng phủ Thiều Hoa vội vã ra nghinh tiếp vào Ngăn an điện, rồi hỏi gia tướng pha trà dâng lên. Lúc ấy Lê minh Đường trong mặc một cái áo điều thừ bào, ngoài choàn thêm một cái áo lông ;

tuy vậy mặc dầu, song vì cái điện ấy cao lớn lắm chung quanh cửa đều đóng kín, mà vẫn còn hơi lạnh rất nhiều ! Lê minh Đường nói : « Trời bữa nay thật là quá lạnh, tôi mặc hai cái áo mà da muốt tái tê. » Hoàng phủ Thiếu Hoa nhơn dịp ấy liền chấp tay nói. « Chỗ này cao rộng nên khí lạnh rất nhiều, xin mời ân sư đề bước vào thư phòng cho ấm, chẳng hay ý ân sư thế nào ? » Lê minh Đường nói : « Như vậy càng hay ! Nhưng tôi sợ làm phiền cho niên huynh chớ. » Lê minh Đường nói dứt lời, bèn đứng dậy theo Thiếu Hoa đi vào. Khi vừa bước vào, Lê minh Đường trông thấy bức chơn dung thì đã biết Thiếu Hoa ngụ ý thử mình, mới nghĩ thầm rằng : « Ta đã biết trước, hễ khi thân mẫu ta về Kinh, thì làm gì cũng đem bức chơn dung này mà giao cho chàng. » Lê minh Đường nghĩ rồi, bèn ung dung bước tới bức chơn dung nhìn và khen rằng : « Bức tranh này ai vẽ thật khéo, trông rất thiên nhiên giống như người thật. » Hoàng phủ Thiếu Hoa nhìn không thấy Lê minh Đường ra dáng kinh ngạc chi cả, lại đến gần xem rồi thốt ra mấy câu như thế, thời nghĩ thầm rằng : « May, nếu ta đã nói lỡ ra điều gì, thì ắt phải đắc lời với ân sư rồi ! » Thiếu Hoa nghĩ như vậy, bèn đáp rằng : « Đó thật là chính chơn dung người như thế. » Lê minh Đường nói : « Tôi không dám tin ! Có lẽ đâu mà thế gian lại được người xinh đẹp quá như vậy ? » Hoàng phủ Thiếu Hoa nghe nói động lòng, ứa nước mắt đáp rằng : « Đây chính là bức tượng của vong thê tôi, tên là Mạnh lệ Quân đó ân sư. » Lê minh Đường hỏi : « Có lẽ chơn dung này là của nàng vẽ ra phải không ? »

(Xem tiếp tập 28)

NHÀ IN — ĐÓNG SÁCH

TÍN-ĐỨC THƯ-XÁ

25, đường Sabourain—SAIGON

Điện thoại : 20.678

TÁI - SANH DUYÊN

(sự tích Mạnh-lệ-Quân)

Hoàng phủ Thiệu Hoa nói : « Thừa cả mấy câu thơ và bức chơn dung, thấy đều chánh thủ bút của nàng họa ra đó. » Lệ minh Đường nói : « Nếu vậy, thì thật là một người nữ tử tài mạo song toàn, thế gian ít có ! » Hoàng phủ Thiệu Hoa úa nước mắt đáp rằng : « Vì kẻ môn sanh này phước bạc, ngày nay hình người còn đó mà bóng người đi đâu thật càng nghĩ càng chua xót càng trắng. » Lệ minh Đường xem suốt mấy câu thơ, rồi nói rằng : « Cứ theo ý tứ trong bài thơ này, thì Mạnh lệ Quân quyết chí đào tị dựng lập công danh. Nếu vậy thì tôn nhạc phụ phạm lấy tội khi quân rồi, chẳng rõ người khi trước gieo mình xuống sông là người nào vậy ? » Hoàng phủ Thiệu Hoa bèn thuật rõ sự tích cho Lệ minh Đường nghe. Lệ minh Đường giả bộ khuyên giải rằng : « Cứ theo ý tôi (thiền) nghĩ, thì một người nữ tử có chí hướng như vậy, ắt chẳng có điều chi gia hại đếnặng đâu. Có lẽ chừng vài năm nữa, rồi đây nàng sẽ tìm đến niên huynh, xin niên huynh mưa đừng lo ngại. »

Hoàng phủ Thiệu Hoa nói : « Tôi tính qua mùa xuân sang năm, tôi sẽ dâng biểu xin từ quan, rồi thả đạo chơi khắp góc biển chơn trời, chừng nào tìm được mặt nàng mới thôi. » Lệ minh Đường nghe qua động lòng thương xót, thốt lời khuyên giải rằng : « Sao niên huynh lại nghĩ như thế ! Vả niên huynh là một vị vương tước, thì cần trên đối với vua cho trọn chữ trung, dưới đối cùng cha mẹ

cho tròn chữ hiếu, há vì một người dờn bà mà bỏ nghĩa quân thần hay sao ! May niên huynh nói với tôi, phải mấy lời này mà thổ lộ ra ngoài, thì chỉ cho khỏi thiên hạ quở người cười lăm đó. » Hoàng phủ Thiếu Hoa nói : « Mấy điều của ân sư dạy bảo đều toàn lời châu ngọc, nhưng tôi thật chẳng yên lòng, vì con người ở đời, thì trung, hiếu, nghĩa, tình đều phải nên giữ cho vẹn mới phải. » Lê minh Đường khuyên rằng : « Mạnh lệ Quán vốn là một người thao lược niên huynh ắt khó lòng mà tìm cho thấy mặt nàng dâu. Vả nàng đã quyết không đành phụ nghĩa, chắc làm gì trong vài năm này nàng sẽ tìm đến niên huynh. Xin niên huynh hãy tin lấy lời tôi, rồi đến chừng đó niên huynh sẽ biết cho lời tôi là thật. » Hoàng phủ Thiếu Hoa nói : « Nếu may gặp như lời ân sư, thì môn sanh này rất mãn nguyện lăm đó. » Lê minh Đường nói : « Xin niên huynh hãy yên lòng, thế nào trời cũng chiều người, chớ không sao đâu mà sợ. » Lê minh Đường nói dứt lời, bèn từ giả ra lên kiệu về phủ.

Lê minh Đường về rồi, Hoàng phủ Thiếu Hoa thẳng đến hậu đường thuật chuyện lại cho song thân nghe. Hoàng phủ Kính và Doãn phu nhưn đều tin theo lời của Lê minh Đường và cho lời của Lê minh Đường giải phận là phải. Rồi đó Hoàng phủ Thiếu Hoa sai gia tướng đem kiệu qua Mạnh phủ rước Tô đại nương. Khi về đến vợ chồng Hoàng phủ Kính và Hoàng phủ Thiếu Hoa ra cửa rước vào, đoạn kêu các nữ tì bưng lấy ra mắt Tô đại nương, rồi bày tiệc ăn mừng. Từ đây bao nhiêu công việc trong phủ, Doãn phu nhưn đều giao hết về một tay Tô đại nương quản thúc cả !

Nói qua, khi Lê minh Đường về đến phủ đem hết những điều Thiếu Hoa muốn dò la ý tứ mình, và những điều ứng đáp với Thiếu Hoa cho Tổ Hoa nghe. Tổ Hoa khen rằng : « Tiểu thơ thật có tài ứng biến, phải không thì đã lặn sực rồi. » Lúc hai người còn đang trò chuyện, bỗng thấy nữ tì vào báo rằng : « Cữu cửu nhưn ở Quý châu mới đến, lão gia dạy mời ngài ra tiếp kiến. » Lê minh Đường bèn đứng dậy

đi liền. (Nguyên con gái của Lương Giám là Đan Hoa gả cho Cừ huệ Lâm tự Trọng Nghi, năm mười lăm tuổi thì đỗ Cử nhân, cha là Cừ tướng Vinh đã tạ thế, còn người mẹ tên là Bồ thị. Vì năm trước, tới kỳ Lục tuần đại thọ cho Thái hậu, triều đình có mở cuộc thi, cho nên Cừ huệ Lâm mới đến Kinh thi hội ; năm ấy tuổi chàng đã hai mươi lăm, tài học ít người bì kịp). Khi Lê minh Đường ra tiếp rước, thì cả hai làm lễ khám nghi rồi ngồi ngang nhau uống trà. Cừ huệ Lâm thấy Lê minh Đường còn nhỏ tuổi mà làm quan to thì trong lòng chẳng phục, nghĩ cho Minh Đường chỉ tốt phước gặp lấy dịp may mà thôi. Kể một lát gia nhơn dọn tiệc lên, mọi người đều ngồi vào ăn uống. Lúc ngồi vào tiệc vợ chồng Lương Giám gặp có rể con, nên mừng rỡ trò chuyện rất nên vui vẻ, mãi đến canh hai tiệc ấy mới tan. Mãn tiệc rồi Lương Giám sai gia nhơn đưa Cừ huệ Lâm vào thư phòng an nghỉ. Ngày thứ, Cừ huệ Lâm đem một xấp **quyển** văn cầu Lương Giám **chăm** giùm. Lương Giám xem qua rồi, cả mừng nói : « Sức học của hiền tử trong mấy năm nay **lầu** **bộ** **lên** **không** **lắm** ! Nếu hiền tử cố rán lên chút nữa, thì chắc sẽ nên một đấng kỳ tài. » Cừ huệ Lâm nói : « Tiện tử mà đến Kinh sớm như vậy, là cố ý cậy nhờ lấy nhạc phụ tập rèn cho. » Lương Giám nói : « Nay ta đã già cả lờ lệt ! Vậy hiền tử có điều chi, thì hãy hỏi thăm lấy Lê minh Đường. » Cừ huệ Lâm nói : « Nhạc phụ là bậc lão thành luyện đạt, còn Lê minh Đường chẳng qua gặp phước mà nên công, chớ tài học thế nào dám bì cùng nhạc phụ được. » Lương Giám cười nói : « Hiền tử chưa rõ. Vả Lê minh Đường là một bậc thiên tài, học hành tốt chúng, khi trước làm nơi tòa Hàn lâm, mọi người đều kính phục, tặng cho là Phi hổ tướng quân. Chẳng những lão phu đây không bằng mà thôi, lại hết cả bá quan triều thần cũng không bì nổi, thường hay gởi văn đến cậy **chăm** giùm. Hiền tử chớ **uốn** nghĩ lầm như thế. » Cừ huệ Lâm lúc bấy giờ mới rõ, nên thưa rằng : « Nói vậy thì Lê minh Đường là một trang bác học (học rộng), nhưng ra còn tuổi nhỏ mà làm quan cao,

tất có ý kiêu, khi nào lại chịu nhọc, dụng tâm dầu dạy cho hiền tế. » Lương Giám nói : « Nó vốn là một người khiêm cung lễ phép, bất pử ai cậy đều gì nó cũng sẵn lòng, hiền tế mưa dờng nghi ngại. » Lương Giám nói vừa dứt lời thì thấy Lộ minh Đường ngoài mặc áo lụa trắng, chơn mang giày nhung điều, lững thững đi vào. Lương Giám mới nói với Lộ minh Đường rằng : « Cứu huệ Lâm đây nghe tiếng tài học hiền tế, nên có đem hơn một trăm quyển vũi đến nhờ hiền tế chăm giùm. Mời rồi lão có xem qua ít quyển, thì thấy văn từ đặt đề cũng thông, nhưng cần phải rèn tập thêm. Nay đến đây muốn nhờ hiền tế chỉ bảo, mà chưa dám nói, vậy hiền tế hãy vì tình thân thuộc mà dẫn dụ giùm cho. » Lộ minh Đường thưa : « Nhạc phụ dạy quá lời ! Vả tiện tể tuổi trẻ tài sơ, có đâu dám đương như thế. »

Lương Giám nói : « Học lực thì kẻ tài chớ nào có kẻ tuổi, hiền tế hãy vì lão phu mà sẵn lòng cho. » Lộ minh Đường bèn nói với Cứu huệ Lâm rằng : « Nếu người có lòng yêu tôi, thì khi nào có đều chỉ hỏi đến tôi, nếu tôi biết đếm bao nhiêu tôi sẽ chỉ giùm cho hết. » Cứu huệ Lâm cả mừng nói : « Nay ngài nhận lời dạy bảo, thì cùng nhau tức đạo thầy trò, xin ngài ngồi cho tôi lạy. » Lộ minh Đường từ chối chẳng cho. Từ đó Lộ minh Đường hết lòng chỉ bảo cho Huệ Lâm, nên Huệ Lâm sức học từ đó tấn lên mau lắm.

Cách vài ngày sau, Khâm sai giải Cổ phu nhơn về đến Ngộ môn, rồi nhằm lúc Thiên tử bãi chầu nên quan Hình Bộ bèn giam vào ngục thất đợi qua sáng ngày sẽ tâu lại. Còn Hoàng phủ Thiếu Hoa bấy lâu nay vẫn nhớ ơn mẹ con Giang tấn Hi cứu mình nơi Tiểu xuân đình, lại tưởng chắc làm gì khi Khâm sai đến bắt gia quyến họ Lưu cũng bắt luôn hai mẹ con tấn Hi ; nên đã dặn trước quan Hình Bộ lúc gia quyến họ Lưu giải về đến thì vào báo danh cho biết. Khi quan Hình Bộ đến báo danh, Hoàng phủ Thiếu Hoa thấy có một mình Cổ phu nhơn thì biết mẹ con Giang tấn Hi trốn thoát rồi, trong lòng buồn bực vì không định lo đem về báo đáp nên chẳng vui.

Ngày thứ Thiên tử làm triều, quan Hình bộ bước ra quì xuống thưa rằng : « Khâm sai quan phụng chỉ đi bắt gia quyến họ Lưu ở Văn nam, nhưng khi đến đó thì bao nhiêu tội tở trong nhà đều trốn mất cả, chỉ bắt được có một mình Cổ phu nhơn, hiện đã tống giam vào ngục thất, xin lệnh trên phân định. » Vua Thành tôn phán rằng : « Việc này trăm đã giao cho tòa Tam pháp xét định rồi. Vậy nay đã bắt được Cổ thị về, thì ngày mai Hình bộ quan hãy dẫn hết gia quyến Lưu Tiệp và Bành như Trạch ra pháp trường xử trảm. » Hình bộ quan vâng lệnh, lo sửa soạn thi hành, rồi đó Thiên tử bãi triều, đi giá hồi cung.

Thời phán Phụng hay được tin ấy thì hoảng hồn, lật đật chạy vào ngục thất báo tin cho Lưu Tiệp biết. Lúc bấy giờ gia quyến Lưu Tiệp mất vía kinh tâm, ngồi than dài thở oán với nhau mãi !

Hồi thứ năm mươi mốt

Yến-Ngọc, viết thư xin cứu cha.

Thiếu-Hoa bị liên quyết rồi cứu.

Nói qua lúc ấy Lưu yến Ngọc đã về đến Kinh, tìm nhà vào ở ngụ. Lưu yến Ngọc nói với ba người kia rằng : « Không biết ngày nay thân mẫu tôi đã đến đây chưa ? Khổ cho chúng ta lạ cảnh lạ người, chẳng biết cùng ai mà hỏi thăm cho được. » Giang tấn Hĩ nói : « Xin tiểu thư chớ lo, để tôi đi dò hỏi cho. » Giang tấn Hĩ nói dứt lời vội vã đi liền, ra hỏi thăm tìm đến nhà Thôi phán Phụng. Khi tới nơi, bọn gia nhơn của Thôi phán Phụng trông thấy Tấn Hĩ thì cả mừng, lật đật đón hỏi : « Bộ thể anh khỏi bị bắt sao ? Bấy giờ anh đến đây hỏi thăm ông tôi phải không ? » Giang tấn Hĩ đáp : « Phải ! Tôi tìm lão gia đang hỏi thăm, coi Cổ phu nhơn tôi có đến Kinh chưa ? » Người gia nhơn nói : « Hồi trưa hôm

qua họ đã giải phu nhưn đến rồi, và hiện đang giam trong ngục thất. Lại mới đây Thánh thượng đã phán chỉ, định sáng này thì đem hết gia quyến Lưu gia ra hành hình. Ông chủ tội đang lo mua đồ tẩm liệm, dựng chõu xừ rồi mai táng. »

Giang tấn Hĩ hayặng tin ấy thì thất kinh, lật đật chạy riết về nhà ngụ thuật chuyện lại. Giang tam Tẩu nói : « Được như thế thật là may lắm ! Vậy bây giờ tiểu thư hãy mau viết thư cho Trung hiếu vương, đừng cầu người cứu lấy tánh mạng. » Lưu yển Ngọc gật đầu, rồi bảo Giang tấn Hĩ đi hỏi chủ nhà mượn giấy mực viết thư. Trong thư Lưu yển Ngọc nói đại khái, là : « Cả thấy mọi việc xảy ra trước kia đều do nơi Khuê Bích, xin hãy vì tình báo tấu cầu tha tội cho nội nhà, chỉ để một mình Khuê Bích chịu tội mà thôi. Còn như chẳng khứng giúp nàng, thì hãy trả cái khăn lụa lại, đừng sáng ngày nàng liêu minh vào tráo tâu cùng Thiên tử, nếu như Thiên tử chẳng nhậm lời, thì nàng sẽ đập đầu tự tử cho tròn hiếu đạo. »

Khi Lưu yển Ngọc viết xong niệm phụng lại tử lễ, lại lấy cây quạt của Thiệu Hoa giao đổi năm trước, trao cho Giang tấn Hĩ và dặn rằng : « Người hãy đem hai vật này đến giao cho Trung hiếu vương ; nhưng phải giao tận tay người, chớ cho Võ hiếu vương biết. Vì Võ hiếu vương căm hận vì nhị ca ta mà hai người bị giam cầm bên Phiên quốc trên ba năm rồi, chắc người chẳng khứng thứ dung. Còn như khi gặp gặp mặt Trung hiếu vương rồi, thì người rán sức nói thẳng coi người liệu lẽ nào ? Như người quyết tình chẳng chịu, thì người hãy trả cái quạt này, mà đòi cái khăn lụa lại cho ta. »

Giang tấn Hĩ vâng lời tiếp lãnh, rồi ra hỏi thăm đường tìm đến vương phủ. Khi đến nơi thì trời đã chiều, Giang tấn Hĩ xem thấy trước cửa phủ quân lính canh gác rất nghiêm nhặt nên chẳng dám vô, bèn đứng xăn quần ở ngoài có ý chờ coi có người quenặng hỏi. Hồi lâu Giang tấn Hĩ thấy trong nhà một người đi ra, mặc áo rộng xúng xính ; Giang

tấn Hĩ nhìn kỹ là gia tướng cũ của Thiệu Hoa tên là Tào Tín. Giang tấn Hĩ mừng lắm, lật đật chạy theo kêu : « Anh Tào, xin dừng lại cho tôi hỏi thăm một chút ! » Tào Tín nghe kêu, bèn đứng lại. Giang tấn Hĩ chấp tay bái và hỏi rằng : « Anh không nhớ tôi sao ? » Tào Tín lắc đầu nói : « Thiệt tôi không nhớ. » Giang tấn Hĩ nói : « Tôi là Giang tấn Hĩ, gia đồng của Lưu khuê Bích. Trước kia tôi có gặp anh nơi huê viên họ Lưu, anh quên rồi sao ? » Tào Tín sực nhớ lại, bèn nói rằng : « Trời ôi ! Vậy mà tôi quên phứt chớ, xin anh thứ lỗi. Võ hiệu vương và Trung hiệu vương vẫn thường nhắc nhớ anh hoài. Vậy để tôi đi bẩm cùng Võ hiệu vương cho anhặng vào yết kiến. » Giang tấn Hĩ nói : « Xin anh chờ nói cho Võ hiệu vương biết làm chi, chỉ thưa cùng Trung hiệu vương cho tôiặng vào bẩm một việc cần mà thôi. » Tào Tín nói : « Hôm nay Trung hiệu vương mắc đi ăn tiệc bên Diên thân vương, vậy anh hãy vào trong ngồi chờ một chút người sẽ về. »

Giang tấn Hĩ nghe nói, bèn theo Tào Tín vào ngồi nơi phía trong. Tào Tín lên nhà trên bẩm cùng Hoàng phủ Kính, Hoàng phủ Kính liền sai đòi vào. Giang tấn Hĩ bắt đầu đi phải theo Tào Tín thẳng vô, đi vừa đến dưới thềm Giang tấn Hĩ vội vã cúi xuống lạy. Hoàng phủ Kính xem thấy cả mừng, lật đật bảo gia tướng đỡ dậy, rồi kêu đến trước mặt hỏi rằng : « Người đến Kinh đã bao lâu rồi ? »

Giang tấn Hĩ thưa : « Bẩm vương gia ! Tôi cùng thân mẫu, đi mẫu theo Lưu tiểu thư mới đến hồi trưa này, hiện đang ở nơi nhà ngụ. Lưu tiểu thư sai tôi vào yết kiến Trung hiệu vương có chút việc, chẳng dè làm động đến tai vương gia, thật tội đáng chết, xin vương gia dung mạng. »

Hoàng phủ Kính nghe nói sanh nghi hỏi rằng : « Còn Lưu tiểu thư nào đó nữa vậy ? » Giang tấn Hĩ thưa : « Bẩm Vương gia, Lưu tiểu thư là Lưu yển Ngọc. » Hoàng phủ Kính nói : « Ta nghe Lưu yển Ngọc đã gã cho họ Thôi rồi mà, làm sao lại đến đây ? » Giang tấn Hĩ thưa : « Bẩm Lưu tiểu thư tôi khi trước đã đính ước kết thân cùng Trung hiệu

vương rồi, bao giờ lại chịu đi thất tiết ; bởi thế người mới trốn vào ở nơi chùa Vạn Duyên, rồi bị kẻ trộm lấy đồ tư trang mất hết, túng phải xin tiền lộ phí lần mò đến đây, dâng cầu xin Trung hiếu vương nghĩ tình tâu xin tha tội cho cha mẹ. » Hoàng phủ Kính hỏi : « Vậy còn người con gái nào mà gả cho Thôi phản Phụng đó ? » Giang tấn Hĩ thưa : « Bẩm vương gia ! Khi Lưu tiểu thư tôi trốn rồi, thì Cổ phu nhơn đem nàng Mai tuyết Trinh vào mà gả thế. »

Giang tấn Hĩ nói dứt lời, liền đem lai lịch của Mai tuyết Trinh mà thuật lại cho Hoàng phủ Kính nghe. Hoàng phủ Kính hỏi : « Hôm nay Lưu tiểu thư của người sai đến yết kiến con ta muốn nói điều chi ? » Giang tấn Hĩ nghe hỏi cả sợ, bèn ấp úng thưa rằng : « Lưu tiểu thư tôi có viết một phong thư dạy đem dâng cho Trung hiếu vương, việc chi người đều nói ở trống, chớ tôi không được biết. » Hoàng phủ Kính bảo đưa thư ra, Giang tấn Hĩ lấy làm bối rối, nhưng chẳng dám trái lệnh, cực chẳng đã phải lấy thư ra ; gia tướng tiếp đệ trình lên cho Hoàng phủ Kính.

Hoàng phủ Kính lấy thư khai ra xem, thấy bút tích phân minh, văn từ hoạt bát, thì có lòng mừng cho mìnhặng một nàng dâu có tài hơn thiên hạ. Lại xem trong thư thấy lời nói năn khẩn khải thì động lòng thương, mới hỏi Giang tấn Hĩ rằng : « Cây quạt đề thư ở đâu ? » Giang tấn Hĩ bèn dâng cây quạt lên. Hoàng phủ Kính xem rõ là quạt của Thiếu Hoa, mừng rỡ hỏi rằng : « Bức thư này có phải chính bút tích của Lưu tiểu thư không ? » Giang tấn Hĩ thưa : « Bẩm vương gia ! Chính là của Lưu tiểu thư tôi. » Hoàng phủ Kính cười và nói rằng : « Không dè dâu ta lại có tài và tiết liệt như thế, vậy người hãy mau về nói cho Lưu tiểu thư biết, là ta sẽ bảo tấu cho. » Giang tấn Hĩ cúi lạy bẫm : « Đợi ơn vương gia có lòng thương đến, nhưng tôi cần phải đợi cho có phúc thư của Trung hiếu vương, thì tôi mới dám về. » Hoàng phủ Kính nghe nói, bèn sai gia tướng dắt Tấn Hĩ ra nhà sau uống rượu ngồi chờ.

Khi gia tướng đưa Giang tấn Hỉ đi rồi, Hoàng phủ Kính mới bước vào trong nói với Doãn phu nhơn rằng : « Phu nhơn ngày nào cũng trông đợi con dâu, ngày nay dâu đã về rồi đó. » Doãn phu nhơn vội vã hỏi : « Mạnh lệ Quân tìm đến hồi nào ? » Hoàng phủ Kính nói : « Nào có được Mạnh lệ Quân, ấy là thứ nữ của Lưu Tiệp. » Hoàng phủ Kính nói dứt lời, bèn thuật hết lại cho phu nhơn nghe, Doãn phu nhơn cả mừng nói : « Nếu vậy nhà ta thiệt là đại phước, nên mới có được con dâu trinh tiết dường này. » Phu nhơn nói rồi, bèn hỏi Hoàng phủ Kính rằng : « Chẳng hay bây giờ phu quân định xử trí làm sao ? » Hoàng phủ Kính nói : « Lưu Tiệp thơ đã là người tiết hiếu như vậy, thì mai ta phải hết sức bảo tấu cho gia quyến họ Lưu. Chớ nếu không thì Lưu Tiệp thơ còn mặt mũi nào mà kết duyên với con ta cho được. »

Lúc ấy đã quá canh hai, Giang tấn Hỉ đang ngồi uống rượu, kể nghe gia tướng nói Trung hiếu vương về, Giang tấn Hỉ mừng quá lật đật chạy ra đón rước, đến trước đầu kiệu quì xuống bái rằng : « Tôi là Giang tấn Hỉ xin lạy ra mắt. » Hoàng phủ Thiếu Hoa nghe nói Giang tấn Hỉ, vội vã xuống kiệu đỡ dậy nói : « Nhà người cứu mạng là ân nhơn của ta, cần chi mà phải thủ lễ quá như vậy ? » Nói rồi bèn dắt Giang tấn Hỉ vào nhà mời ngồi, hỏi rằng : « Chẳng hay người đến Kinh bao giờ, và lại đây có việc chi không ? » Giang tấn Hỉ bèn thuật hết các việc lại. Hoàng phủ Thiếu Hoa nghe rõ mừng quá nói : « Vậy người ở đây chơi, chờ một chút ta sẽ trả lời. » Giang tấn Hỉ vâng mạng ; đoạn Thiếu Hoa đi thẳng vào trong. Hoàng phủ Kính hỏi : « Lưu yển Ngọc sai Giang tấn Hỉ đem thơ đến, con đã gặp nó chưa ? » Thiếu Hoa đáp : « Con đã gặp rồi. » Hoàng phủ Kính bèn lấy bức thơ trao cho Thiếu Hoa xem. Thiếu Hoa xem rồi, Hoàng phủ Kính hỏi : « Chẳng hay con nghĩ thế nào ? » Thiếu Hoa thưa : « Việc này do nơi thân phụ, chớ con đâu dám tự chuyên. » Hoàng phủ Kính nói : « Nàng đã có lòng hiếu tiết như vậy, thì ta cũng nên y theo lời, cho mối lương duyên định vẹn. Thôi, con hãy viết thư trả lời

cho nàng biết, kéo nàng luống những đeo phiến. » Hoàng phủ Thiệu Hoa vàng lời lui ra, lấy một trăm lượng bạc trao cho Giang tấn Hỉ và dặn rằng : « Ta chẳng cần viết thơ trả lời làm chi, người cứ về nói với triều đình xin tha tội cho cả gia quyến. Còn một trăm lượng bạc này người hãy cất mà tiêu xài. » Giang tấn Hỉ mừng quýnh, vội vã lãnh bạc lui ra chạy riết về nhà ngụ.

Khi Giang tấn Hỉ về đến nơi thuật hết tự sự lại, mọi người thấy đều mừng lắm ! Đêm ấy bốn người không một ai ngủ hết, cứ ngồi chong đèn bàn luận ngóng chờ cho đến sáng.

Còn Hoàng phủ Thiệu Hoa và Hoàng phủ Kính, khuya hôm ấy vừa lối canh tư, hai cha con đã thức dậy sửa soạn vào triều. Hoàng phủ Kính mới nói với Thiệu Hoa rằng : « Khi Thánh thượng ngự triều, con hãy vận hết sức mà bấu tấu nghe không. » Hoàng phủ Thiệu Hoa nói : « Lưu Tiệp phạm tội phản nghịch, a cho triều đình không chịu tha thì liệu làm sao ? » Hoàng phủ Kính nói : « Nếu triều đình không chuẩn lời con, thì ta sẽ tâu giúp. Hai cha con ta cùng hết sức rồi tâu, thì chắc triều đình cũng phải nể lòng. » Hoàng phủ Thiệu Hoa gật đầu, đoạn lấy bứơc thơ của Lưu yển Ngọc cất vào túi, rồi hai cha con lên ngựa ra đi.

Khi thiên tử lâm triều, bá quan yết kiến tung hô xong rồi, Hoàng phủ Thiệu Hoa bước ra quì xuống tâu rằng : « Muôn tâu bệ hạ ! Hạ thần là Hoàng phủ Thiệu Hoa có một việc khẩn yếu, xin bệ hạ tha tội chết cho mới dám tâu bày. » Vua Thành tôn nói : « Trẫm tha tội cho đó, khanh hãy tâu đi. » Hoàng phủ Thiệu Hoa tâu rằng : « Muôn tâu bệ hạ ! Cách bốn năm về trước, hạ thần theo thân phụ ở tại Vân nam, cùng Lưu khuê Bích đến tử tiển cầu hôn nơi nhà họ Mạnh. Vì việc ấy mà Lưu khuê Bích đem lòng cố oán, mới mời hạ thần đến ngũ chơi nơi Tiêu xuân đình, đêm ấy Lưu khuê Bích mắc qua hộ tang cho tổ mẫu, nên dạy tên đầy tớ ở

nhà là Giang tấn Hi, bảo phóng hỏa mà ám sát hạ thần. May lúc đó nhờ có người em gái của Lưu khuê Bích là Lưu yển Ngọc, cùng với người nhũ mẫu là Giang tam Tẩu đến cứu hạ và định trờ kết thân. Vả Lưu yển Ngọc là cứu mạng ân nhân của hạ thần, nay nhân cả nhà Lưu Tiệp bị chánh pháp, nên nàng lật đật đến Kinh nhờ hạ thần xin cứu giùm. Lúc Cổ phu nhìn thấy Lưu yển Ngọc tuổi đã trưởng thành thì toan gả, nhưng nàng thủ tiết, nàng bên cùng với người nhũ mẫu trốn vào chùa Vạn duyên, và bị kẻ trộm lấy mất hết đồ tư trang, cùng bọn tăng chúng đẩy nhục khổ sở. Đến khi hay tin nội nhà phải tội, nàng bên tìm người xin tiền lần mò đến Kinh, cầu hạ thần tâu xin triều đình trị tội một mình Lưu khuê Bích, mà ân xá cho toàn gia, đặng mỗi lương duyên khi trước được thành. » Hoàng phủ Thiệu Hoa tâu dứt lời, hai tay nàng lấy bức thư của Lưu yển Ngọc dâng lên. Vua Thành tôn mở ra xem, thấy nét bút rất tinh thần, câu văn chải chuốt, thì nghĩ thầm rằng : « Nhà họ Lưu này sao con gái lại hơn con trai. Xưa kia Lưu hoàng hậu cũng người hiền đức, mà nay người này cũng hiền đức đáng khen. » Vua nghĩ rồi bèn phán rằng : « Vương pháp vô thân ! Tội của Lưu Tiệp lớn lắm ! Ta không thể tha được đâu, Khanh chờ nên tâu nữa. »

Hồi thứ năm mươi hai

*Lưu khuê Bích bị xử trăm giam hậu
Lưu yển Ngọc được ân xá hoàn hôn*

Hoàng phủ Thiệu Hoa cúi xuống tâu nữa rằng : « Muôn tâu Bệ hạ ! Nếu năm xưa hạ thần không nhờ Lưu yển Ngọc cứu mạng, thì phải chết đã lâu rồi. Nếu bây giờ dễ giết cha mẹ nàng, thì chẳng hóa ra nàng làm ơn nên oán, khi nào còn chịu kết duyên cùng với hạ thần. Xin Bệ hạ thương tình, mở lượng hải hà mà ân xá cho. » Hoàng phủ Kinh cũng bước ra quì xuống tâu rằng : « Muôn tâu Bệ hạ ! Vợ chồng hạ thần

năm nay tuổi đã ngũ tuần, mà con làm đến tước vương lại chưa có vợ, thì sự kế tự sau này không biết trông cậy vào đâu. Cúi xin Bệ hạ nghĩ tình Lưu hoàng hậu thuở xưa, mà ân xá cho gia quyến họ Lưu, thì cha con của hạ thần đời ơn vạn bội. » Vua Thành tôn nghe tâu không đẹp bèn phán rằng : « Cha con khanh thật chẳng biết suy nghĩ ! Chỉ cầu có một người đờn bà, mà xem thường pháp luật của trẫm, trẫm không thể nào y theo lời được. » Hoàng phu Kính cúi lạy tâu nữa rằng : « Muôn tâu Bệ hạ ! Chẳng phải hạ thần dám khi mạng. Chỉ vì việc Lưu Tiệp giao thông cùng quân giặc, chẳng qua nghe con hạ thần đã nhiều lần thắng trận, sợ có cứu được hạ thần về rồi báo thù lại, cho nên tính cậy tay quân giặc giết kẻ hạ thần, chứ không phải thật lòng muốn hại nước nhà. Xin Bệ hạ nghĩ đến hiếu tâm của hoàng hậu xưa kia, mà bao toàn cho năm xương già yếu của Lưu Tiệp, thì hạ thần cũng được đời cái ơn trời biển vậy. » Vua Thành tôn nghe nói động lòng, mới giảng chỉ rằng : « Nay trẫm nghĩ đến cái công trạng của hai cha con khanh, mà khoan hạn cho gia quyến họ Lưu một tháng đó. » Nói rồi, bèn sai Hình bộ quan thảo chiếu đem ra pháp trường, đóng dần mọi người vào giam lại. Cha con Hoàng phu Kính cúi lạy lui ra ; đoạn vua bãi triều, đi giá về cung.

Khi vua về đến cung, cười và nói với Hoàng hậu rằng : « Trẫm nghĩ rất buồn cười cho thân phụ và thân đệ của hoàng hậu quá ! » Hoàng hậu nghe nói chẳng rõ cớ chi, hỏi : « Chẳng hay về cớ chi vậy ? » Vua Thành tôn bèn thuật chuyện lại cho hoàng hậu nghe, và trao bức thơ của Lưu yển Ngọc. Hoàng hậu xem rồi, cúi lạy tâu rằng : « Nếu Bệ hạ giết hết cả nhà họ Lưu, thì Lưu yển Ngọc còn mặt mũi nào mà kết duyên cùng xá đệ. Vả xá đệ là người trọng nghĩa, nên bấy lâu chẳng chịu kết duyên cùng ai. Thương xót thay cho cha mẹ thiếp, tuổi đã già mà không người hầu hạ, lại đường kế tự về sau cũng chẳng biết trông cậy vào đâu. Xin Bệ hạ mở lượng hải hà, dung thứ cho gia quyến họ Lưu mà trị tội một mình Lưu khuê Bích, thì thân thiếp cũng cảm ơn nhiều

lắm. » Vua Thành tôn lấy tay đỡ dậy mà rằng : « Trẫm cũng muốn y theo lời xin của hoàng hậu ; nhưng ngặt vì không có lệ ấy, nếu trẫm giáng chỉ ân xá, thì chắc bị triều thần cản ngăn. » Hoàng hậu nói : « Ngày nay nếu Bệ hạ giết cả nhà họ Lưu, thì chắc thiên hạ dị nghị rằng : Vì có thiếp làm mẹ hoặc lòng Bệ hạ, cho nên cả nhà họ Lưu mới chết, thiệt thiếp phải cam chịu tiếng xấu lâu dài. Xin Bệ hạ hãy đặt cách ân xá, thì chẳng những thiếp mà thôi, lại Lưu hoàng hậu ở tuổi vàng cũng đời ơn muốn kiếp đó. » Vua Thành tôn thấy hoàng hậu cố tình quá như vậy, nên cực chẳng đã phải phán rằng : « Hoàng hậu đã có lòng nhơn từ như thế, thì để trẫm đặt cách ân xá cho. » Hoàng hậu nghe nói cả mừng, cúi đầu lạy tạ. Vua Thành tôn mới nói rằng : « Nếu trẫm ngự triều ân xá, thì chắc bị triều thần cản ngăn, vậy để trẫm giáng chỉ ân xá thì hay hơn. » Nói rồi bèn truyền nội giám thảo chiếu : « Lưu khuê Bích hậu trâm, Bành như Trạch hậu giáo, còn bao nhiêu gia quyến Lưu Tiệp thì ân xá, đợi một tháng nữa, chờ khi Hoàng phủ Thiển Hoa làm lễ thành hôn rồi, sẽ đẩy hết ra Lãnh nam lâm lĩnh. » Nội giám thảo xong đem ra nộp cho tòa nội các ; các quan triều thần xem thấy không bằng lòng chút nào, nhưng chiếu chỉ đã ra rồi chẳng thể cản ngăn được.

Sáng ngày hôm ấy, Hình bộ quan truyền quân võ sĩ dẫn gia quyến Lưu Tiệp và Bành như Trạch ra pháp trường dựng hành hình. Khi đến giờ tị, xảy thấy nội giám bay ngựa đến nói lớn lên rằng : « Có thánh chỉ đến, hãy nghinh tiếp cho mau. » Các quan nghe nói, lật đặt quí xuống tiếp chỉ. Khi mở ra xem, thì mới biết là cha con Hoàng phủ Kính bảo tấu, nên thánh thượng ân xá cho Lưu Tiệp đợi khoan hạn một tháng. Hình bộ quan bèn giải hết cả trở lại vào ngục thất. Lúc ấy bọn Thôi phản Phụng đang lo sửa soạn quan tài dựng lầu liệm, hay đăng tin đó thì quá mừng, lật đặt chạy vào ngục thất hỏi thăm, Lưu Tiệp thở dài than rằng : « Cũng không đáng mừng, chẳng qua là phải chịu khổ thêm một tháng nữa, thà chết phúc bây giờ còn hơn. » Thôi phản Phụng nói :

« Nay được khoan hạn, chắc có vị đại thần nào bảo tấu đó. » Lưu Tiệp nói : « Nếu có thể tâu tha được thì trước kia đã có người tâu rồi. Mới đây ta nghe nói cha con Hoàng phủ Kính bảo tấu, thiệt ta lấy làm nghi lắm, chẳng rõ cơ chi. » Thôi phản Phụng nói : « Để tôi về đi hỏi thăm quan Hình bộ coi. » Phán Phụng nói dứt lời, bèn từ giã lui về.

Nói qua khi Lưu yển Ngọc hayặng tin ấy, thì cũng mừng nói với mọi người rằng : « Ta rất đội ơn lớn của nhà Hoàng phủ. » Nói rồi bèn hỏi Giang tấn Hỷ đi mượn xe, dựng vào ngựa thất thăm cha mẹ. Khi vào đến nơi, Lưu yển Ngọc vừa trông thấy gia quyến thì kêu lớn lên rằng : « Song thân ôi, con bất hiếu là Lưu yển Ngọc đến bây giờ mới thăm cha mẹ đứng đây, xin song thân thứ tội. » Lưu Tiệp nói : « Con đã về làm dâu người ta, chồng con đang mắc đến Kinh vì công danh chuyên lập, sao con chẳng ở nhà lại bỏ đến mà làm chi ? » Còn Cổ phu nhơn vừa thấy Yển Ngọc thì nổi giận mắng rằng : « Ta tưởng mày chết rồi, mà mày chưa chết sao ? Nay mày còn mặt mũi nào mà trông thấy chúng ta nữa ! Ai đời con gái cứng cỏi mà bỏ nhà trốn đi trên hai năm trời, phỏng có nhục nhã lắm không. » Lưu Tiệp ngạc nhiên hỏi rằng : « Con nó đến thăm, nghĩ cũng có hiếu, cơ sao phu nhơn lại nói như vậy ? » Cổ phu nhơn nói : « Bộ thế phu quân tướng nó là vợ của Thôi phản Phụng đó sao ? » Cổ phu nhơn nói dứt lời, bèn đem việc cây Mai tuyết Trinh gả thế cho Lưu Tiệp nghe. Lưu yển Ngọc nói : « Bây giờ việc đã rồi, xin thân mẫu người giận, để cho con trần tỏ một đôi lời. » Lưu Tiệp thấy thế mới khuyên Cổ phu nhơn rằng : « Vậy phu nhơn hãy bớt cơn giận dữ, mà để cho con nó giải bày nghe coi. » Lưu yển Ngọc mới tự thuật việc mình làm, cặn kẽ từ đầu chí cuối cho mọi người nghe. Lưu Tiệp nghe qua, cười nói với Cổ phu nhơn rằng : « Thảo nào cha con Hoàng phủ Kính lại hết sức bảo tấu cho ta, bây giờ ta mới biết là nhờ có con ta cầu xin đó. » Cổ phu nhơn mừng lắm nói : « Duyên do như vậy, mà nào tôi có biết đâu, thiệt tôi rầy oan cho con nó quá. »

Rồi đó Lưu yển Ngọc lấy vợ chồng Lưu Tiệp, làm lễ tương kiến với Lưu khuê Bích, chào Ngô thực Nương và Đồ hàm Hương, chào lấy xong rồi, bèn lấy ra một gói bạc ba chục lượng trao cho Lưu Tiệp mà rằng : « Số bạc này là của Trung hiếu vương đưa tặng, nay con đem ba chục lượng vào đây cho song thân tiêu dùng, khi nào xài hết con sẽ đem vô thêm. » Lưu Tiệp nói : « Ta khen tấm lòng chí hiếu của con đó ! Nhưng ta đây cũng còn các vì quan đại thần quen biết gởi tặng bạc cho cũng nhiều, xây dựng bấy lâu chưa hết, vậy bạc này con hãy cất lấy đi. Ta thật lấy làm kính phục cái tấm lòng đại lượng của cha con Hoàng phủ, ta đã hại người mà người chẳng thù, lại bảo tấu cho và thương trông con nữa, ta nghĩ quá đôi hồ thẹn ! » Lưu yển Ngọc lại thuật chuyện cha con Hoàng phủ đã hứa hết sức cầu xin tha cho cả gia quyến, rồi trao cái nào thơ gởi cho Thiếu Hoa cho nội nhà xem.

Lúc nội nhà đang chuyện văn, xảy thấy Thôi phản Phụng vào thăm. Lưu yển Ngọc nhớ tích xưa mười phần hồ thẹn, nhưng phải gượng cười chào Phàn Phụng mà rằng : « Tôi trước kia tôi thật không phải là kẻ vô tình, nhưng vì đã vâng lời thân mẫu báo mộng đích trước cùng Trung hiếu vương nên chẳng thất tiết, phải trốn vào chùa Vạn duyên. Nay biểu huynh lại không hận, có lòng tử tế vào ra thăm viếng song thân tôi, thật cái ơn của biểu huynh rất trọng, dầu kết cỏ ngậm vành cũng không trả đặng. » Lúc ấy Thôi phản Phụng mới tỉnh mới hay, nói : « Khi này tôi vào hỏi thăm quan Hình bộ, thì nghe và nói rằng : Cha con Hoàng phủ vì lời xin của nàng, nên mới tâu cho được khoan hạn. Tôi nghe qua lấy làm nghi hoặc, nào dè nay mới biết rõ như vậy. » Lưu Tiệp ngó Thôi phản Phụng nói : « Vậy mà bấy lâu ta nhận người là rề, nào dè thấp khịu như vậy ; thế mà nhà người tử tế với ta quá, chắc sau này trời cao cũng chẳng phụ tác lòng. »

Lưu Tiệp nói vừa dứt lời, thì thấy ngục quan vào báo rằng : « Tôi xin chúc mừng Quốc trưởng, nay có chiếu an

xá đến nơi, xin mời Quốc trưởng ra nghinh tiếp. » Lưu Tiệp nghe nói cả mừng, lật đặt bước ra quì xuống. Khi nội giám tuyên đọc rồi, Lưu Tiệp mới hay, là nhờ có Trưởng Hoa Hoàng hậu bảo tấu, nên Thành thượng mới ân xá cho toàn gia khỏi chết, hạn trong một tháng khi Lưu yển Ngọc kết duyên cùng Trung hiếu vương rồi, sẽ đày ra Lĩnh nam làm lính, chỉ có Lưu khuê Bích bị hậu trảm, và Bành như Trạch bị hậu giao mà thôi. Lưu Tiệp nghe rõ vừa thương vừa mừng, liền trở vào thuật lại cho nội nhà nghe, ai nấy thấy đều cảm cái ơn sâu của Trưởng Hoa hoàng hậu lắm ! Kế Ngọc quan kêu nói rằng : « Nay ai đã được ân xá rồi, xin hãy ra ngoài ở. » Lưu Tiệp nói với vợ con rằng : « Bây giờ chúng ta biết đi ở đâu bây giờ ? » Thôi phản Phụng nói : « Chỗ nhà tiện tể ở ngụ rộng rãi lắm và có nhiều phòng, xin mời nhạc phụ hãy đến ở đó rất tiện. » Lưu yển Ngọc nghĩ thêm rằng : « Nếu nay ta đến ở chung một nhà với Thôi phản Phụng, thì ắt bị tiếng hèm nghi chớ chẳng không. » Lúc đang suy nghĩ, xảy nghe ở ngoài có tiếng ồn ào kể kéo đến một tốp người, hỏi lên rằng : « Lưu Quốc trưởng ở đâu ? »

Lưu Tiệp nghe kêu hỏi mình thì lấy làm lạ, kể thấy mấy người ấy bước tới quì xuống thưa rằng : « Chúng tôi là gia tướng của quan Phủ Nguyễn, vâng lệnh đem kiệu đến rước Quốc trưởng về dinh. » (Nguyễn quan Phủ này tên là Nguyễn long Quang, biều đệ của Lưu Tiệp, thi đỗ Nhị giáp Tấn sĩ). Lưu Tiệp nghe nói cả mừng mà rằng : « Vậy thì các người hãy đợi ta một chút. » Nói rồi bèn hỏi mọi người sửa soạn đồ đạc ra đi. Lúc đó Đồ hàm Hương chẳng đành rời Lưu khuê Bích, bèn trao con Lưu khuê Bích là Lưu Toàn cho Lưu yển Ngọc rồi ở lại.

(Xem tiếp tập 29)

TÁI-SANH DUYÊN

(sự tích Mạnh-lệ-Quân)

Hồi thứ năm mươi ba

*Nhờ người xưa, Thiếu-Hoa xin hoãn hôn,
Biết ăn năn, Lưu-Tiếp đến bãi yết.*

Khi gia quyến Lưu Tiếp đi đến nhà Nguyễn long Quang, Nguyễn long Quang và vợ là Tân thị ra nghinh tiếp vào nhà trong, mời mọi người tắm gội xong rồi, đoạn phân ngôi chủ khách chuyện trò trà nước. Nguyễn long Quang nghe nói việc mẹ con Giang tấn Hi, thì trong lòng lấy làm khen ngợi. Kể một lát gia nhơn bày tiệc lên, mọi người ngồi vào ăn uống. Nguyễn long Quang mới hỏi thăm việc Lưu yển Ngọc. Lưu yển Ngọc bèn thuật rõ lại, và nói khi vào ở nơi chùa Vạn duyên nhờ cái ơn của vãi Phạm Như rất nặng, lại hiện thời Phạm Như cũng có theo đến Kinh nữa. Nguyễn long Quang khen rằng : « Hiền diệt nữ giữ được trinh tiết quá như thế, hèn chi cha con Hoàng phủ chẳng hết lòng bảo tấu mà xin giúp cho. Còn cái ơn của Phạm Như đó, ngày nay có một cái cơ hội rất tốt bề báo ân lại. Nguyên trong thành có một tòa Đấng thiện am, người sư ni ở đó mới tạ thế ; vậy đề tôi sức giấy cho Phạm Như vào đó tu hành. Vả chùa ấy ruộng nhiều, lại thường có khách thập phương đến lễ bái bổng lộc rất to. » Lưu yển Ngọc nghe nói cả mừng, bèn đưa cho Giang tấn Hi mười lượng bạc, dạy đem lại nhà ngụ trao cho Phạm

Như tiêu dùng, và dặn lo sửa soạn mai này sẽ dựng đèn ở nơi Đàng thiệu am, rồi lấy đồ hành lý đem về phủ.

Nói qua Lê minh Đường ở trong tòa Nội các sao lấy tờ ân xá hoàn hôn đem về, rồi sai người nhà đem qua cho Hoàng phủ Thiệu Hoa hay, đừng có sửa soạn việc kết hôn cùng Lưu yển Ngọc. Khi tên gia nhơn đi rồi, Lê minh Đường mới lên lầu nói với Tổ Hoa rằng : « Hôm nay em có một việc rất khó chịu, nếu chị đừng lấy làm lạ thì tôi sẽ nói cho chị nghe. » Tổ Hoa nói : « Chuyện chi đó, tiểu thư hãy nói cho tôi nghe thử coi. » Lê minh Đường bèn thuật hết việc cha con Hoàng phủ và Trương Hoa hoàng hậu tâu xin tha tội cho họ Lưu, các quan triều thần đều chẳng bằng lòng, và mới đây mình chép tờ ân xá hoàn hôn cho Hoàng phủ. Tổ Hoa nghe nói chau mày nổi giận mà rằng : « Nếu vậy thì Trung hiếu vương thật là người không biết nghĩ. Vả Lưu yển Ngọc cứu chàng chẳng qua về cuộc nhơn duyên của mình, chứ có ân đức chi đâu, mà tâu ân xá cho cả nhà họ Lưu. Lại thân phụ của chàng bị sanh cầm ba năm bên Phiên Quốc, thân mẫu chàng bị lưu lạc hai năm nơi chốn lục lâm ; thế tức họ Lưu chính là cừu địch đó. Vậy mà chàng chẳng nghĩ đến những nỗi khổ nhọc của chúng ta, lại vì Lưu yển Ngọc là em gái của đứa đại cừu mà bảo tấu, thiệt quả chàng đã phụ hết nghĩa tình của chúng ta rồi ! Còn tiểu thư mình làm đến Thừa tướng, có sao gặp việc như thế lại chẳng cố sức can ngăn ? »

Lê minh Đường nói : « Nếu em mà can ngăn, thì chắc sau này thiên hạ sẽ cho rằng : Em vì cuộc nhơn duyên mà ganh ghét họ Lưu. » Tổ Hoa nói : « Tiểu thư thật là một người đại lượng ! Nếu sau này mà chàng rõ được, thì chắc chàng phải kính phục tiểu thư lắm ! »

Nói qua khi tên gia nhơn của Lê minh Đường đem tờ ân xá hoàn hôn qua dinh Hoàng phủ, Hoàng phủ Kính tiếp nhận xem qua, mới biết việc này có con gái mình ở trong cung tâu giúp, bèn viết thư trả lời cảm ơn Lê minh Đường. Khi tên

gia nhơn của Lệ minh Đường về rồi, Hoàng phủ Thiếu Hoa mới hỏi Hoàng phủ Kính rằng : « Chẳng hay Lệ ân Sư nói đều chi ? » Hoàng phủ Kính bèn trao cho Thiếu Hoa xem. Thiếu Hoa xem hết, giật mình kinh sợ mà rằng : « Việc này có hại cho con lắm ! Vì trước kia con đã tâu rằng đề tang cho Mạnh thị ba năm, rồi sẽ cưới một người tiểu thiếp, thế mai này con phải vào tâu xin hoãn lại ba năm nữa, rồi sẽ làm lễ thành hôn. Cho khỏi phạm tội khi quân và phụ tấm lòng tiết trinh của Mạnh thị. » Doãn phu Nhơn nghe qua cả giận nói : « Ta bấy lâu rất lo phiền về chẳng có đàu con. Nay nhơn Hoàng hậu tấu xin, nên thánh thượng mới ân xá hoãn hôn, cũng là đều may cho nhà ta đó. Thế mà con lại muốn hoãn trong ba năm là ý làm sao ? Vả gia quyến họ Lưu sắp đi sung quân ở Lĩnh nam, thì con Lưu yển Ngọc tất phải bỏ vợ một mình. Nếu con chẳng kịp liệu cho xong, thì con thiệt là người bất hiếu. » Hoàng phủ Kính cũng không bằng lòng chút nào !

Hoàng phủ Thiếu Hoa nói : « Lưu yển Ngọc lo chi không có chỗ ở, khi trước nàng đã có ở chùa, thì nay hãy vào chùa mà ở có hại chi. » Doãn phu nhơn nghe nói càng giận dữ hơn nữa nói : « Mầy thật là đồ nghịch tử, không biết tuân mạng quân thân ! Nhà ta như thế này mà chẳng có một con đàu, nghĩ cùng người quá ư hổ thẹn, vậy đề ta trở lại quê nhà, đề đày cho mầy mặc tình hoãn bao nhiêu thì hoãn. » Phu nhơn nói rồi, cùng với Hoàng phủ Kính giận bỏ vào nhà trong. Hoàng phủ Thiếu Hoa còn có một mình, lui thui về Loan phụng cung, đứng trước bức tượng Mạnh lệ Quân chấp tay khẩn vái rằng : « Tôi vì tiểu thê mà thủ tiết, khiến nên song thân phải tức giận, chẳng biết tiểu thê có thấu cái nỗi khổ tâm của tôi lúc bấy giờ đây chẳng ? » Hoàng phủ Thiếu Hoa lại nghĩ thầm rằng : « Ta tha cam đất tội cùng cha mẹ, chớ quyết không đành phụ lòng trinh tiết của Mạnh lệ Quân. Vậy ta hãy thảo một tờ biểu xin hoãn hôn, sáng mai vào mặt tấu với triều đình, nếu khi thánh thượng đã phê chuẩn rồi, thì cha

mẹ không còn căn thể nào nữa đứng. » Thiếu Hoa nghĩ xong, bèn đốt đèn lấy giấy bút ra viết biểu, viết rồi mới chịu tắt đèn đi ngủ.

Nói qua, khi Hoàng phủ Kính lui vào nhà trong, mới nói với Doãn phu nhân rằng : « Đứa nghịch tử ấy nó thường nói việc gì thì nó làm y việc nấy. Nay ta rầy nó mà nó làm thịnh, nếu sáng nay nó vào tàu lại với triều đình, thánh thượng thấy việc có nghĩa lý mà phê chuồn cho, thì chừng ấy dầu ta có nói chi cũng vô ích. » Doãn phu nhân nói : « Vậy thì ta phải tìm cách đề phòng, đừng cho nó vào triều mới được. » Hoàng phủ Kính nói : « Tôi có một cách hay đề đề phòng nó. » Nói xong bèn kêu hai đứa nữ tì vào bảo rằng : « Mấy hãy ra dặn Thủ môn quan (Quan giữ cửa), sáng nay hễ lúc nào có Trung hiếu vương ra đi, thì phải đánh vân băng làm hiệu cho ta biết, nếu bất tuân ta sẽ trọng phạt. » Hai đứa nữ tì vâng mạng đi liền. Hoàng phủ Kính lại kêu hai đứa nữ tì khác dặn rằng : « Hai đứa bảy đêm nay rồi ngủ, hãy ra ngồi sẵn ngoài hiên, hễ khi nghe tiếng gõ cửa thì chạy ra nói với Trung hiếu vương rằng : « Vàng lệnh ta đòi Trung hiếu vương vào hầu, như Trung hiếu vương chẳng vào thì mau phi báo cho ta hay. » Hai đứa nữ tì cũng vâng mạng đi liền.

Đêm ấy vừa lối canh tư, Hoàng phủ Thiếu Hoa thức dậy đội mào mặc áo, rồi sai gia tướng đẩy kiệu tầu triều, lại truyền dạy Thủ môn quan không được truyền vân băng. Thủ môn quan nghe lệnh thì lấy làm bối rối, chẳng biết phải tuân lệnh ai, làm thế nào, bèn chạy đi cầu cứu cùng lão bộc Lữ Trung. Lữ Trung nói : « Người cứ việc ra truyền vân băng đi, nếu Trung hiếu vương có quở trách đều chi thì ta chịu hết cho. »

Nói qua khi Hoàng phủ Thiếu Hoa lên kiệu đi ra vừa khỏi cửa, thì nghe tiếng vân băng đánh vang lên, Hoàng phủ Thiếu Hoa nghe vậy giận lắm vừa muốn truyền gia tướng đòi lại đánh đòn, thì thấy nữ tì chạy đến bẩm rằng : « Lão vương

gia dạy mời ngài vào phòng hầu bảy giờ. » Hoàng phủ Thiếu Hoa nghe lệnh thất kinh, bỏ việc đánh Thủ môn quan riu riu theo nữ tì vào phòng Hoàng phủ Kính. Đến nơi thấy trong phòng còn chong đèn sách, Hoàng phủ Thiếu Hoa nhẹ nhẹ xô cửa bước vào đứng dựa bên giường, chấp tay hầu không dám làm động. Bỗng nghe Hoàng phủ Kính cựa mình thở dài một tiếng. Hoàng phủ Thiếu Hoa kinh sợ nghĩ thầm rằng : « Ta làm đến một vị vương mà nữ làm trái ý song thân, thật quả rất bất hiếu. » Thiếu Hoa càng nghĩ càng sợ, đứng sững im lìm. Kẽ thấy Hoàng phủ Kính chỗi dậy, nhìn Thiếu Hoa mặt giận hằm hằm bỏ đi ra ngoài. Lúc ấy Doãn phu nhơn nằm trong mùng, ngó thấy Thiếu Hoa tái mặt run sợ quá thì lòng không nỡ, mới mặc áo vào rồi chỗi dậy ngồi bên giường khuyên bảo rằng : « Việc này vì nhờ chị dọn xin, nên thánh thượng mới giáng chỉ cho hoàn hôn, mà nay con lại muốn hoàn hôn, thì cha mẹ tại nào lại chẳng giận. Vậy mẹ khuyên con hãy nghe lời làm lễ hoàn hôn, cho khỏi phạm càn bất hiếu. » Hoàng phủ Thiếu Hoa lúng phải da da vàng lợ, đoạn cáo từ lui về Loan phụng cung, ngồi nghĩ thầm rằng : « Ta không thể trái mạng quân phụ được ! Vậy để khi làm lễ thành hôn rồi ta sẽ nói cùng Lưu yến Ngọc, nán chờ gặp Mạnh thị rồi sẽ thành thân ; còn nếu như không gặp, thì trong ba năm sẽ vui vầy chẵn chiếu. Vả Lưu yến Ngọc là người biết nghĩa, chắc thế nào nàng cũng bằng lòng ; làm như thế thỏa thuận cả đôi đường, mà song thân ta cũng không phiền hàặng nữa. » Hoàng phủ Thiếu Hoa nghĩ như vậy, liền trở ra đi thưa cùng vợ chồng Hoàng phủ Kính hay. Hoàng phủ Kính nghe nói cả mừng nói : « Đó là lẽ phải, ta rất vui lòng công nhận. » Doãn phu nhơn nói : « Hôm nay đây đã trễ rồi, không thể nào vào cung được ; vậy để mai ta sẽ vào đó, bảo chị con tâu xin cùng thánh thượng, chắc thế nào thánh thượng cũng phê chuẩn cho. » Doãn phu nhơn nói vừa dứt lời, bỗng thấy nữ tì chạy vào báo rằng : « Có Lưu Tiệp đến cầu xin bãi yết định tạ tội. » Hoàng phủ Kính nghe nói liền sai gia tướng đi lấy áo mào cho hai cha con mặc vào, rồi bảo Thiếu Hoa

rằng : « Người ta đã biết lỗi đến lạ tội, thì mình phải lấy lễ mà đối đãi. »

Hoàng phủ Kính nói dứt lời, bên truyền gia tướng mở cửa giữa, Hoàng phủ Thiếu Hoa bước ra, thấy Lưu Tiệp thì quì xuống thưa rằng : « Tiệp tể không hay nhạc phụ tới đây, nên trề tiếp nghinh, xin nhạc phụ tha thứ. » Lưu Tiệp vội vã xuống kiệu hai tay đỡ dậy nói rằng : « Tội ác của Lão phụ không biết thế nào kể xiết, nay người lại hậu đãi quá như vậy, thật lão phu hồ thẹn muôn phần. » Hoàng phủ Thiếu Hoa nói : « Tôi vâng mạng thân phụ, xin mời nhạc phụ vào chánh môn. » Lưu Tiệp bõ ngỡ rón rén bước vào Hoàng phủ Kính bước ra nghinh tiếp, tươi cười nét mặt mà rằng : « Xin chào lão thân ông, tiểu đệ không hay lão thân ông đến nên trề tiếp nghinh, xin lão thân ông rộng tình tha thứ. » Lưu Tiệp lật đặt quì xuống xin lỗi. Hoàng phủ Kính cũng quì xuống đáp lễ lại, rồi mời vào ngồi, và nói : « Để rồi đây tôi nguyện hết lòng báo tấu, xin cho lão thân ông khỏi phải lưu đây đến Lánh nam. » Lưu Tiệp nói : « Cái tội ác của tôi đáng lẽ phải duyệt tặc, nay đang đi làm lính Lánh nam, nghĩ cũng may quá phận lắm rồi, Đại nơn và lịnh lang chẳng nhớ đến thù xưa, mà lại xót thương tiện nữ thiết ơn ấy rất dày. » Hoàng phủ Kính nói : « Vậy để tôi chọnặng hôm nào tốt ngày, sẽ sai người báo tin trước, đặng lão thân ông cho làm lễ thân nghinh. » Lưu Tiệp thất kinh nói : « Nếu chọnặng hôm nào tốt ngày, đại nơn cho hay, tôi sẽ đưa tiện nữ đến làm lễ hoàn hôn, cần chi phải thân nghinh, nội như thế cũng đủ cho tôi đội ơn lớn. » Hoàng phủ Kính nói : « Thế thường lễ vô bất kính xin lão thân ông chớ khiêm nhượng, tiểu đệ xin tùy theo lễ cúng bái mà cư xử. » Lưu Tiệp nghe quá cả mừng, bên đứng dậy bái từ giả lui về. Cha con Hoàng phủ Kính đều theo đưa ra đến kiệu.

Khi Lưu Tiệp về rồi, Hoàng phủ Kính mới trở vào thuật chuyện lại cho Doãn phu nơn nghe, và nói với Hoàng

phũ Thiếu Hoa rằng : « Trong cơn người ta gặp bước khốn nan, mà ta giữ toàn thể diện như vậy là đúng lắm ! Lại khiến cho người hối hận ăn năn và thêm kính nể mình. Vậy về việc hôn nhơn, ta hãy cậy Vệ Hoán làm mai, sang xin tờ canh thiệp, đừng có chọn ngày làm lễ cưới cho rồi. » Hoàng phủ Thiếu Hoa vâng dạ y lời.

Nói qua khi Lưu Tiệp về đến nơi, thuật lại chuyện cha con Hoàng phủ Kính đãi mình quá đặc biệt cho Nguyễn long Quang nghe. Cổ phu nhơn nói : « Hề người mà có đại lượng thì bao giờ cũngặng hưởng phước dài, ai biếu phu quân trước kia hay dung túng con làm đều bất phải, nên nay mới xui nên nông nổi như vậy. Vậy bây giờ hãy mau sai người đưa canh thiệp đem sang, đừng bên Hoàng phủ chọn ngày mà làm lễ hoàn hôn cho con Yến Ngọc. » Lưu Tiệp khen phải gật đầu. Rồi đó Cổ phu nhơn mới lo tom góp những vàng bạc, của các quan có lòng đem đến tặng cho trong mấy ngàyặng ăn xá, mà làm của hồi môn cho Lưu yến Ngọc.

Hồi thứ năm mươi bốn

*Tờ phong cáo, chiêu lăm tiết nữ,
Mừng lăm hôn, chồng lạy vợ nhà.*

Nói qua, ngày thứ Hoàng phủ Kính tiếpặng canh thiệp của Lưu Tiệp đưa sang, bên đem đến cho tòa Khâm thiên giám cậy chọn ngày làm lễ thành hôn. Cũng trong sáng ngày hôm ấy, Doãn phu nhơn vào cungặng nói với Hoàng hậu, tâu xin gia phong cho họ Mạnh và họ Tô. Khi vào đến cung, Trương Hoa hoàng hậu nghinh tiếp vào và hỏi : « Hôm trước con đã bảo tâu xin tha cho gia quyến họ Lưu rồi, chẳng hay em con đã làm lễ hoàn hôn cùng Lưu thị chưa ? » Doãn phu nhơn nói : « Cũng vì việc ấy, mà hôm nay mẹ mới vào đây. Em con nó định cậy con tâu cùng

thánh thượng, xin gia phong cho họ Mạnh và họ Tô rồi, thì nỏ mới dám làm lễ hoàn hôn cùng Lưu thị. » Trưởng Hoa hoàng hậu nghe nói lấy làm lạ, hỏi : « Chẳng hay họ Tô là ai, mà lại xin gia phong ? » Doãn phu nhơn bèn đem việc Tô yến Tuyết vì nhà mình, nên giấu dao hành thích Lưu khuê Bích, rồi gieo mình xuống sông cho Hoàng hậu nghe. Trưởng Hoa hoàng hậu khen rằng : « Tô yến Tuyết chẳng tham phú quý, lại có lòng tiết liệt như vậy, thật là người trên đời ít có. » Doãn phu nhơn lại đem việc của Lưu yến Ngọc, vì Thiếu Hoa thủ tiết trốn vào chùa, chịu những điều khổ sở trên ba năm trường cho Hoàng hậu nghe. Trưởng Hoa hoàng hậu nói : « Cả ba người thấy đều giữ tròn tiết nghĩa hết, thế tất phải gia phong hết cả ba mới đúng lễ cho. Vậy xin thân mẫu cứ về, để con đợi khi Thánh thượng vào cung sẽ trần tấu giải bày, chắc lẽ nào người cũng vui lòng phê chuẩn. » Doãn phu nhơn y lời từ giả ra về.

Độ vài giờ sau vua Thành Tôn vào cung, Trưởng Hoa hoàng hậu bèn đem những lời của Doãn phu nhơn tâu lại. Vua Thành Tôn nghe qua ngạc nhiên mà rằng : « Lạ này ! Mạnh thị và Lưu thị cam tâm thủ tiết là phải, chớ còn Tô thị mà đem lòng thủ tiết thì càng lạ vô cùng ! Vả nàng là con của một nhà thường dân, mà chẳng cần phú quý không tham của tiền, đành thiệt phận gieo mình theo dòng ngự thủy, quả cũng là đại hạnh cho nhà Hoàng phủ lắm đó. Ba nàng ai ai đều giữ tròn danh tiết, thật đáng gia phong tất cả ba. Vậy đề trăm giáng chỉ gia phong cho Mạnh lệ Quán làm Chánh thất vương phi, Tô yến Tuyết làm Nghĩa liệt phu nhơn, Lưu yến Ngọc làm Tiết nghĩa phu nhơn. »

Vua nói dứt lời, liền truyền cho Nội giám cứ y theo mà thảo tờ phong cáo. Đoạn vua nói với hoàng hậu rằng : « Bấy lâu trăm tướng Mạnh lệ Quán đã tạ thế rồi, cho nên không đề tâm nghĩ đến, nào ngờ bây giờ biết rõ nàng cải trang trốn đi. Vậy nay trăm muốn ban chiếu khắp trong thiên hạ, dạy tìm cho được họ Mạnh đem về,訂 kết duyên cùng Hoàng phủ

Thiếu Hoa thì trăm mới an lòng. » Hoàng hậu nghe nói cả mừng, vội vã quì xuống tâu rằng : « Nếu Bệ hạ mà có lòng thương đến xá độ như thế, thật cả nhà thần thiếp cảm đức chẳng cùng ! » Liên đó, vua bèn truyền chỉ treo yết thị cho thiên hạ đều biết việc Mạnh lệ Quân trốn đi, lại thuật rõ tướng mạo niên kỷ, và khi đi có đem theo một con tó tên là Vinh Lan. Bất luận quân dân, hề ai dung nạp họ Mạnh mà đem ra, thìặng thưởng năm trăm lượng vàng, năm chục cây lụa ; ai biết báo tin, thì thưởng một trăm lượng vàng, mười cây lụa, quan Địa phương nào tìm thấy, thìặng gia thăng ba cấp.

Nói qua, khi nội giám làm ba đạo phong cáo xong rồi, bèn đem thẳng đến vương phủ. Hoàng phủ Thiếu Hoa đặt bàn hương án nghinh tiếp, nội nhà xem thấyặng gia phong thấy đều mừng rỡ ! Ngày thứ nhà Hoàng phủ sửa soạn đồ tế lễặng cúng hai năng đầu. Nguyên dinh Hoàng phủ có nhiều cung điện lắm. Hôm ấy dọn dẹp ba cung là : Chính giữa Loan phụng cung để thờ Mạnh lệ Quân ; bên tả Bích lân cung thờ Tô yểu Tuyết ; bên hữu Kim trố cung, dùng làm tân phòng cho Lưu yểu Ngọc. Khi sửa soạn đồ tế lễ xong rồi, Hoàng phủ Thiếu Hoa trước vào cúng họ Mạnh, rót rượu rồi quì xuống lạy hai lạy ; vợ chồng Hoàng phủ Kính cũng vào chấp tay khấn vái. Khi tế xong, đoạn kéo nhau sang Bích lân cung. Nĩ li vừa bày các vật tế phẩm, Tô đại Nương căn lại, rồi nói với vợ chồng Hoàng phủ Kính rằng : « Vả tiện nữ là con nhà thường dân, nay được Thánh thượng gia phong như thế cũng đã thoã mãn lắm rồi, nay lại còn tế lễ nữa, thì linh hồn tiện nữ bao giờ dám nhận. » Vợ chồng Hoàng phủ Kính nói : « Lịnh viên biết giữ tiết quá như vậy, dầu chúng tôi vào đây cúng lạy cũng chưa vừa, huống hồ là nhận đồ tế phẩm. » Rồi đó Hoàng phủ Thiếu Hoa thắp hương, đoạn quì xuống lạy hai lạy ; vợ chồng Hoàng phủ Kính cũng chấp tay đứng phía sau khấn vái. Tô đại Nương khóc và nói rằng : « Ngày nay con được hưởng dụng như vậy, nghĩ cũng quá phận rồi, không còn hối hận chi nữa. Mẹ xin cầu nguyện cho con sớmặng đăng lên cõi thiên đàng. » Khi tế lễ vừa xong, thì

toa Khâm thiên giám sai người đem hĩ thiệp đến. Trong thiệp định đến ngày mười ba tháng mười hai thì làm lễ hành sinh, qua đến ngày mười bảy thì làm lễ thân nghinh.

Lật bật thời giờ qua rất lẹ, tối sáng trở quá mau, chẳng bao lâu ngày hành sinh đã tới kỳ. Lúc bấy giờ trong vương phủ sắp dọn kết lựi treo đèn, trần thiết mười phần rực rỡ ! Hoàng phủ Kính cầy Hoa đình hầu Vệ Hoán, đem đồ sinh lễ sang phủ Nguyễn long Quang dâng nạp cho họ Lưu. Còn các quan nội triều ai ai cũng đưa đồ đến chúc mừng rất nhiều ! Lê minh Đường cũng có đưa đồ đến nữa !

Vợ chồng Hoàng phủ Kính mới bàn luận với nhau rằng : « Nhà ta đội ơn của Lê thừa tướng lớn lắm ! Vậy nay như dịp làm lễ cưới, ta hãy mời người và phu như đến, cho con nó lạy chào. » Hoàng phủ Thiếu Hoa nói : « Song thân tính đều ấy rất phải ! Nhưng còn nhạc phụ của người, là Lương thừa tướng và phu như, cũng nghĩa phụ của người, là Khương phước Sơn và phu như, ta cũng nên mời đến luôn thể. » Vợ chồng Hoàng phủ Kính vâng lời, bèn viết ba tấm thiệp, rồi sai gia tướng đem qua Vương phủ.

Khi Lương Giám tiếp dâng thiệp mời xem qua, rồi trao cho Lê minh Đường ! Lê minh Đường xem qua rồi hỏi : « Chẳng hay nhạc phụ tính đi chẳng ? » Lương giám nói : « Đi phu rề là việc của người thanh niên tuổi trẻ, chớ lão phu nay đã già cả đi sao cho tiện. Vậy ta xin cáo, còn vợ chồng con hãy bàn tính có muốn đi thời đi. » Lê minh Đường bèn cầm tờ thiệp đem về phòng, trao cho Tổ Hoa xem. Tổ Hoa hỏi : « Tiểu thơ định thế nào, đi hay không ? » Lê minh Đường nói : « Tôi uống rượu mừng, thì can chi mà lại chẳng đi. Còn chị tính sao, đi không ? » Tổ Hoa nói : « Thân mẫu tôi hiện đang ở bên, nếu tôi qua đó thì bại lộ ra còn gì ! » Lê minh Đường cười nói : « Chị thiệt là vô doan quá, không bằng em ! Em hằng ngày vào chốn triều đình cùng với cha, anh đàm luận. Nếu em mà nhát gan như chị, thì đờm đương

sao nổi. » Tổ Hoa cũng cười nói : « Tiền thơ tài tình khôn khéo quá ! Ai mà bì cho kịp ! »

Qua ngày sau là ngày mười bảy tháng mười hai, tức là ngày làm lễ cưới. Các quan văn võ triều thần đến vương phủ chúc mừng đủ mặt. Lúc ấy Mạnh sĩ Nguyên đến thấy công cuộc như vậy, thì nghĩ tủi cho con mình thiệt phận, bao nhiêu phần sung sướng của mình mà chẳng dặng hưởng lại sang cả cho họ Lưu. Ngồi lâu càng nghĩ càng thêm đau lòng, bèn thôi thác cáo từ lui về. Còn vợ chồng Hoàng phủ Kính vì cảm cái ơn sâu của Lê minh Đường, nên cố mời qua cho con mình lạy mừng cho được mới nghe. Bèn viết một cái thiệp nữa, rồi sai gia tướng đem sang Lương phủ.

Đến nơi nữ tì vào báo cho Lê minh Đường. Lê minh Đường bảo : « Mấy hãy ra biếu nó về, rồi một lát tao sẽ qua. » Khi nữ tì lui ra rồi, Tổ Hoa hỏi : « Tiền thơ định qua đó dặng bắt chàng lạy thiệt hay sao ? » Lê minh Đường nói : « Ai biếu chàng tham vợ mới, còn em đây vẫn có công gầy dựng cho chàng dặng nên phú quý, thì nay qua đó bắt vợ chồng chàng lạy chơi cũng đáng chớ sao. » Tổ Hoa nghe nói cả cười !

Khi kiệu Lê minh Đường đến vương phủ, Hoàng phủ Thiếu Hoa lật'đặt ra rước, các quan văn võ cũng xuống thêm nghinh tiếp vào. Lúc bây giờ Tả thừa tướng Lương Giám chẳng đến, chỉ có một mình Hữu thừa tướng Lê minh Đường, nên có một mình đứng đầu cả bá quan, lại là ân sư của Hoàng phủ Thiếu Hoa, nên nhà Hoàng phủ mời ngồi chiếu trên hết, còn các quan thì sắp theo thứ tự ngồi tiếp theo. Khi uống trà xong, Hoàng phủ Kính hỏi Lê minh Đường rằng : « Lương thừa tướng tuổi già chúng tôi không dám cố mời, nhưng còn tồn phụ hơn sao chẳng có tới đây, cho tiện nhĩ lạy chào. » Lê minh Đường nói : « Nội hơn tôi mấy hôm nay khó ở, nên không thể cùng đến được, xin đại hơn tha thứ cho. » Hoàng phủ Kính nói :

« Tiện nhi đội ơn thừa tướng rất dày, đã mấy phen muốn làm lễ sư mầu mà không được, ngày nay hơn dịp lễ cưới, có ý muốn mời sư mầu sang chơi, cớ sao thừa tướng lại từ chối đi vậy ? » Các quan đều cười mà rằng : « Chỉ có một mình Lê thừa tướng là đề hơn hết, hề mời thì sốt sắng đến ngay, chớ phu hơn chắc có lẽ khó hơn ! » Hoàng phủ Kính bèn dạy gia tướng dọn kiệu sang mời nữa, và sai hai đờn nữ tì cầm danh thiếp của Doãn phu hơn sang bẩm với Lê phu hơn rằng : « Phu hơn chúng tôi dạy sang mời, nếu người chẳng đi thì phu hơn tôi sẽ thân hành đến. »

Lúc ấy Lê minh Đường nghĩ thầm rằng : « Nếu Doãn phu hơn sang mời, thì chắc khó mà từ chối được. » Nghĩ rồi bèn định ra một kế, nói với Hoàng phủ Kính rằng : « Nội hơn tôi độ rày hay ăn chua, lại tay chơn thương mệt mỏi, tôi e cho người đã hoài thai, nên đến mừng việc hôn - chẳng tiện, xin ngài chăm chước cho. » Hoàng phủ Kính nghe nói nghĩ thầm rằng : « Nếu Lê minh Đường là Mạnh lễ Quân giả trai, thì làm sao mà Lương phu hơn có thai được, thiệt bấy lâu ta nghĩ đã lầm rồi ! » Nghĩ xong lật đật chấp tay nói : « Nếu vậy thì tôi xin có lời chúc mừng và không dám cố mời nữa. » Hoàng phủ Thiếu Hoa lúc bấy giờ, cũng tin chắc Lê minh Đường là đờn ông, Doãn Hoàng phủ Kính báo Thiếu Hoa rằng : « Bấy giờ đã sắp đến giờ rồi, vậy con hãy sửa soạn đi rước dâu. » Hoàng phủ Thiếu Hoa vàng lời, cùng với mai hơn Vệ Hoán lên kiệu ra đi.

Ngày ấy, bên phủ Nguyễn long Quang, Lưu yển Ngọc mặc áo mào chũm tề vào lạy từ cha mẹ, có ý quyến luyến không nỡ dứt tình. Cổ phu hơn ôm Yển Ngọc vào lòng khóc mũi mũi mà rằng : « Trước kia ta chẳng rõ con là người chí hiếu, nên thường ghẻ lạnh cùng con ! Nào dè đâu nay nhờ con cứu sống đặng tánh mạng cả nhà, ta đang lúc ấp yêu chưa mãn bỗng lại chia lìa, không biết ngày nào mới đặng cùng con gặp mặt. » Nói dứt lời càng khóc thêm lên ! Lưu yển Ngọc nói : « Xin thân mầu hãy an lòng, để

rồi con sẽ nói cùng nhà Hoàng phủ, nhờ người hết dạ bảo tấu, may ra cha mẹ ắt khỏi phải lưu đày. » Lưu Tiệp nói : « Tội ác của ta đáng lẽ phải diệt tộc nay triều đình rộng lượng cho đi sung quân nghĩ cũng quá lắm rồi, con chớ cần lo chi nữa. Ta chỉ có khuyên con, khi về ău ở cùng người, cố ráng lo gìn tròn bốn phần là đủ. » Lưu Tiệp nói dứt lời thì ngoài kiệu hoa đã đến, vợ chồng Nguyễn long Quang thôi thúc Yến Ngọc ra đi, nàng gạt nước mắt, giã từ cha mẹ rồi bước chon lên kiệu, có mẹ con Giang tấn Hĩ và bốn đũa nữ tì theo sau.

Khi đến vương phủ vừa gặp đúng giờ tốt, phường nhạc đánh nhạc vang lên, còn các nữ tì thì á) phò nàng dẫu lên điện, đứng cùng Hoàng phủ Thiếu Hoa tuam bài thiên địa. Lúc ấy các quan theo mời Lê minh Đường cũng lên điện đứng xem. Cặp tân nhen trước lạy thiên địa sau tạ hoàng ân, xong rồi toan sắp lạy cha mẹ. Hoàng phủ Kính nói : « Đứng làm người cần phải biết nghĩ trước sau mới được. Nếu chúng ta không nhờ Lê ân sư cứu vớt, thì bao giờ lại có bữa tiệc ngày nay, vậy bây giờ hãy làm lễ Lê ân sư trước đã. » Lê minh Đường từ chối rằng : « Cái ơn dưỡng dục lớn dường trời đất, xin hãy lạy tạ cha mẹ trước chớ tôi đâu dám vô lễ như vậy. Vả tôi đây tuổi trẻ đức bạc, xin nhờ miễn lễ cho. » Hoàng phủ Thiếu Hoa nói : « Cả nhà tôi đều mong nhờ có ân sư cứu vớt, đâu lạy đến trăm lạy cũng chưa vừa, xin ân sư chớ chối từ. » Các quan cũng đồng nói : « Điều ấy thừa tướng cũng nên nhận cho là phải. » Lê minh Đường cự chẳng đã, phải ngồi cho vợ chồng Thiếu Hoa lạy tám lạy. Rồi đo hai vợ chồng đay qua lạy cha mẹ và làm lễ giao bài. Làm lễ xong rồi, thì phường nhạc đờn sáo nổi lên đưa vào cung động phòng, lúc bấy giờ nữ tì giỡn cái khăn lụa phủ mặt của Yến Ngọc ra, Thiếu Hoa nhìn thấy gương mặt nàng tuy có đẹp, nhưng vì bị lưn lạc chịu khổ sở bấy lâu, nên mười phần đã kém hết ba bốn phần. Khi Thiếu Hoa mới vừa ngồi uống đặng vài chén rượu hiệp cần, thì thấy nữ tì chạy vô mời ra tiếp khách. Thiếu Hoa bèn dặn

chúng nữ tì ở đó hầu hạ nàng, rồi bước ra ngoài lo tiếp đãi các quan. Bọn hát trình các bốn tường cho các quan chọn, Lê minh Đường bèn chọn tích Nữ trạng nguyên. Bọn hát liền ra đóng trò diễn giúp vui. Trong bọn hát có hai con đào tuổi vừa mười bốn, Hoàng phủ Kính bèn kêu lên bảo hầu rượu, hai con đào thấy Lê minh Đường làm quan lớn, tuổi trẻ lại xinh đẹp, nên cứ quanh quẩn một bên ân cần chúc mừng. Khi rượu đã hơi say, Lê minh Đường nét mặt tươi cười, thưởng cho hai đứa ca nhi mỗi con ba chén rượu. Hai đứa ca nhi uống rượu vào, thì đôi má ửng hồng như hoa đào ướm nở, càng nhìn càng lồng lộng vẻ đẹp ! Lê minh Đường như lúc say, mới ẵm hết hai đứa đề ngồi trên vế nệm nệm.

Hồi thứ năm mươi lăm

*Cửu hoàng-hậu báo mộng cứu cha,
Lưu quốc-trương bề tiền được xá.*

Lúc ấy Hoàng phủ Kính thấy vậy, thì cười và nói với Minh Đường rằng : « Xin thừa tướng cứ tự tiện, ngồi uống chơi hôm nay một bữa cho thật say. » Hoàng phủ Thiếu Hoa nghĩ thầm rằng : « Lê thừa tướng báo sắc quá như vậy, thì thiệt rõ, nào có phải là nữ lưu. » Rồi đó các quan uống rượu luận đàm mãi cho đến chiều mới cáo từ lui về. Cha con Hoàng phủ Kính đồng theo đưa đến ngõ.

Lúc trở vào, Hoàng phủ Thiếu Hoa vô tận phòng một lát, rồi ra sau nói với Giang tam Tẩu rằng : « Vì phu nhưn thù tiết cùng tôi, mà mụ phải theo ở chùa cam chịu khổ sở mấy năm, ơn ấy thật không biết lấy chi mà báo đáp cho phải được. Vậy từ nay trở đi, mụ hãy cùng vào trong phòng mà ngủ với phu nhưn cho vui. » Giang tam Tẩu không hiểu có chi nên vàng lời, rồi vào phòng hỏi thăm Lưu yển Ngọc, thì mới hay Thiếu Hoa đã nói với nàng xin hoãn sự thành thân lại, đang

chờ lin Mạnh lệ Quân, còn như đợi không được thì để đúng
mãn ba năm sẽ cùng nhau chấp chiếu. Giang tam Tẩu nghe
qua không bằng lòng mà rằng : « Bây giờ đây người chưa
gặp Mạnh thị, mà còn chưa chịu cùng tiểu thư thành thân,
nếu khi người gặp rồi, thì tôi không biết người xử tiểu thư
vào cái địa vị nào nữa ! Thật tôi lấy làm lo cho tiểu thư lắm
đó ! » Lưu yển Ngọc nói : « Không hề chi đâu ! Nam tử ai không
là người háo sắc, ngày nay chàng không chịu thành thân cùng
tôi, để chờ họ Mạnh. Chàng đã chẳng phụ tình họ Mạnh, thời
bao giờ chàng lại đi phụ tôi sao ! Xin mẹ chớ nhọc lòng lo
ngại. » Giang tam Tẩu nói : « Tiểu thư nghĩ như vậy, nhưng
tôi chỉ sợ lòng người ta không giống với tiểu thư mà thôi,
Ờ ! mà đêm nay tiểu thư tính cho tôi ngủ ở đâu đây ? » Lưu
yển Ngọc nói : « Thì mẹ hãy ở đây với tôi, rồi mai sẽ đem
thêm một cái giường nữa. » Giang tam Tẩu vâng lời, liền cõi
áo leo lên nằm chung một giường.

Đêm ấy Hoàng phủ Thiếu Hoa ngủ một mình nơi Loan
phụng cung, sáng ngày thề đây, đêm chuyển xin hoãn thành
thân cùng Lưu yển Ngọc mà thưa cho Doãn phu nhưn hay.
Doãn phu nhưn nghe qua không thêm trả lời, lật đặt thăng
vào Châu tước cung. Nữ ti phi báo, Lưu yển Ngọc vội vã ra
nghênh tiếp yáo, nhắc ghế mời ngồi, rồi cúi lạy tạ cái ơn cứu
mạng cho cả gia quyến. Doãn phu nhưn đỡ dậy, rồi bảo nữ
ti lui hết, đoạn hỏi Lưu yển Ngọc rằng : « Cớ sao con lại
thuận đợi đến ba năm nữa mới thành thân. » Lưu yển Ngọc
thưa : « Phu quân con muốn thủ tiết cùng họ Mạnh trong ba
năm nữa cho trọn tình nghĩa cũ, ấy là việc phải, bao giờ con
chẳng tuân theo. » Doãn phu nhưn nghe qua cả đẹp, bèn lui ra
thuật chuyện lại cùng Hoàng phủ Kinh, Hoàng phủ Kinh thấy
dầu mình hiền đức như thế, nên cũng vui lòng.

Nói qua, một bữa kia Trương Hoa hoàng hậu đang ngồi
trong cung dựng móng đợi thánh giá, xảy đâu mỗi một dựa
mình vào án mer măng, bỗng thấy nội thị vào báo rằng có
Lưu nương nương đến, Trương Hoa hoàng hậu nghe nói

nghĩ thầm : « Ta đây là chánh cung hoàng hậu mà còn phải đi tiếp rước ai ? » Nghĩ chưa dứt lời, kể thấy phía ngoài một người đờn bà thỉnh thoảng đi vào, bận áo chánh cung mà đào mảy liễu, trên mặt có một nốt ruồi son trông vẻ rất u nhân trịnh tĩnh. Trường Hoa hoàng hậu thấy vậy sanh lòng kính trọng, vội vã đứng dậy tiếp nghinh. Người đờn bà ấy cúi chào rồi nói rằng : « Tôi là Lưu hoàng hậu thuở trước, vì chon phước bạc làm sấn mạng vong. Nay hiền muội có hậu phước, chẳng bao lâu sẽ hạ sanh được hoàng thái tử. Và nghịch đệ tôi là Lưu khuê Bích đem lòng gian ác, muốn hại cả nhà của hiền muội, lại tào phụ tôi dung túng cho con làm trái lễ, gây nên cái tội ác này, may nhờ hiền muội tàu xin khỏi chết, mới được đi sung quân làm lính Lanh nam. Nhưng nghĩ vì cha mẹ tôi tuổi đã già, nay phải đây đường xa muôn dặm, thì chịu sao cho nổi với cơn chải nắng dầm sương. Ngày nay hơn gặp cơ hội có thể tấu xin được ; vậy nhờ hiền muội đem dạ tướng thương, mà tàu giúp cùng thánh thượng, cầu tha tội cho lão phụ tôi khỏi đây đến Lanh nam, và nghịch đệ Lưu khuê Bích toàn được thầy mà chết. Thì tôi tuy ở tuổi vàng, nhưng cũng ráng hộ trì cho hiền muội chóng sanh hoàng tử nối lấy ngôi trời. » Lưu hoàng hậu cầu khẩn dứt lời, liền chấp tay bái từ ra đi. Trường Hoa hoàng hậu lật đật đứng dậy chạy theo toan mời trở lại, bỗng vấp chon té xuống, giật mình tỉnh giấc mới hay là chiêm bao.

(Xem tiếp tập 30).

NHÀ IN — ĐÓNG SÁCH

TỈN-ĐỨC THƯ-XÁ

25, đường Sabourain—SAIGON

Điện thoại : 20.678

TÁI-SANH DUYÊN

(sự tích Mạnh-lệ-Quân)

Trưởng Hoa hoàng hậu nghĩ thầm rằng : « Lưu hoàng hậu xưa kia vốn người hiền đức, hôm nay báo mộng chắc có ứng nghiệm chớ chẳng không, lại khi này hoàng hậu nói, hơn cơ hội có thể xin được, nhưng ta chẳng biết là cơ hội nào đây ? » Trưởng Hoa hoàng hậu còn đang suy nghĩ, thì thấy nội thị vào báo, nói có thánh giá hồi cung. Hoàng hậu vội vã nghênh tiếp mời ngồi, rồi đem những lời của Lưu hoàng hậu báo mộng mà tâu cho vua nghe. Vua Thành Tôn phán rằng : « Trẫm vẫn biết hoàng hậu là người hiền đức, sợ cho trẫm chẳng chịu tha, nên nói là có Lưu hoàng hậu về báo mộng, đáng khiến cho trẫm cảm động đó chi. Nhưng ngặt vì Lưu Tiệp tội ác to lắm, khó mà thứ dung được. » Trưởng Hoa hoàng hậu nói : « Thiết có Lưu hoàng hậu về báo mộng, chớ nào thần thiếp dám tâu dối. » Vua Thành Tôn mỉm cười mà rằng : « Như quả thiết có Lưu hoàng hậu về báo mộng, thì hình dung Lưu hoàng hậu thế nào, Khanh hãy tả hình dạng ra cho trẫm nghe thử. »

Trưởng Hoa hoàng hậu nói : « Lưu hoàng hậu hình dung nhỏ thó, mặt dài, da trắng, mày liễu, trên mặt có một nốt ruồi son. » Vua Thành Tôn cười nói : « Trẫm không tin ! Vì Hoàng hậu đã lập tâm trước, rồi hỏi thăm cung nữ mà biết chớ gì ! » Trưởng Hoa hoàng hậu cãi lại. Vua Thành Tôn nói : « Khanh chớ cố cãi mà làm chi ! Dầu cho có thiết Lưu hoàng hậu báo mộng đi nữa, trẫm cũng không thể bỏ

luật lệ mà tha được. » Vua nói chưa dứt lời, xảy thấy nội thị vào quì xuống tâu rằng : « Muôn tâu bệ hạ ! Quan Thống chế ải Nhạn môn là Lưu khuê Quang đã đánh dẹp đảng quân giặc, nên có một đạo biểu văn gửi về kính dâng ngự lãm. » Vua bèn truyền nội giám mở ra đọc cho nghe. Tờ biểu ấy như vậy :

« Nhạn môn quan Thống chế tội thần là Lưu khuê Quang, lấy làm run sợ dập đầu khẩn tấu mà xin chịu tội thế cho cha mẹ. Tội thần may được thánh thượng đem lòng tin dụng, phú cho cái trọng trách trấn thủ biên quan nên tội thần hết lòng liều chết mà mong đường báo đáp. Vừa rồi có nước Thiên vu đem hai muôn binh sang cướp lấn biên cương, tội thần hết dạ lo lường, quên ăn quên ngủ. Bởi thế nên trong một vòng mấy tháng mà quân giặc cả bại binh, phải cúi đầu xưng tội xin hàng. Muôn tâu bệ hạ ! chẳng phải là tội thần dám kể công khó nhọc, ấy chẳng qua chỉ lo báo đáp đôi chút trông cái ơn trời biển mà thôi. Nào dè thân phụ và thân đệ của tội thần, đã được đối cái ơn của triều đình, rồi lại mượn phép công để báo thù riêng, khiến gây nên tội ác đầy đầy, không thể dung tha cho được. Nhưng đạo làm con, bao giờ cam để cho cha già mẹ yếu chịu lấy sự thống khổ ấy cho đành !

« Nay tội thần cúi xin bệ hạ rộng thương, cho tội thần và vợ là Lục thị dâng chịu chết thế cho cha mẹ. Muôn tâu bệ hạ ! Đáng lẽ tội thần phải thân hành về triều mà xin chánh phép, ngặt vì Nhạn môn quan là nơi trọng yếu mà không người trấn thủ, sợ quân giặc thừa thế đoạt thủ, cúi xin bệ hạ sai một viên võ tướng khác đến thay thế cho tội thần, dâng tội thần cùng vợ con về triều chịu tội. »

Trưởng Hoa hoàng hậu nghe dứt tờ chiếu, thời nghĩ thầm rằng : « Hồn linh Lưu hoàng hậu thật rất khôn thiêng, biết trước được Lưu khuê Quang cả thắng quân giặc, dâng biểu về xin ân xá, nên khi báo mộng mới nói rằng : May gặp cơ hội có thể tâu xin được. » Trưởng Hoa hoàng hậu suy nghĩ chưa

« rồi chuyện, thì nghe vua nói : « Thiết chẳng phải là trâm vô tình không muốn tha, nhưng ngặt vì không nhằm luật lệ, vậy nay nhơn dịp này mới có thể tha được. » Vua nói dứt lời, bèn truyền nội giám thảo chiếu. Trong chiếu nói : « Nay Lưu khuê Quang có công dẹp đảng giặc Phiên, nên giảm tội lỗi cho cả gia quyến, để tỏ lòng công minh trong sự thưởng phạt. Vậy ngày mai Hình bộ quan hãy đem Lưu khuê Bích giáo từ nơi ngục trung, cho khỏi bỏ lỡ thì thế giữa chốn pháp trường. Bành như Trạch đây đi sung quân, còn vợ chồng Lưu Tiệp thìặng miễn tội. Lại ban thưởng cho Lưu khuê Quang một bộ nhĩ phẩm công phục, và đem vàng bạc đến ái Nhận môn mà phân phát cho tướng sĩ. » Hình bộ quan dâng chiếu, bèn lo sửa soạn quân võ sĩ, dâng sáng ngày vào ngục thất thi hành.

Nói qua, khi vợ chồng Hoàng phủ Kính hay tin vợ chồng Lưu Tiệp được tha, thì trong lòng vui đẹp ; còn Lưu yển Ngọc thì nửa mừng nửa thương, mừng là mừng cha mẹ được may thoát khỏi nạn, thương là thương anh phải bị giáo hình. Nguyên Hoàng phủ Thiếu Hoa ban đêm chẳng ăn nằm cùng Lưu yển Ngọc, chớ ban ngày thường hay đến chuyện trò, lúc ấy Hoàng phủ Thiếu Hoa vào Kim trướng cung nói với Lưu yển Ngọc rằng : « Nhạc phụ nay được ân xá khỏi phải đi sung quân, thật tôi lấy làm mừng quá ! » Lưu yển Ngọc khóc mà rằng : « Ngày mai này thân huynh tôi sắp thọ tử hình, tôi muốn vào đó viếng thăm một chút, nhưng chẳng biết song thân có cho phép hay không ? » Hoàng phủ Thiếu Hoa nói : « Đó là việc phải ! Nhưng theo lẽ con gái còn trẻ tuổi chẳng nên vào nơi ngục thất, tôi chỉ sợ song thân chẳng khứng. Nhưng vậy mà phu nhơn hãy lên xin thử coi sao ? » Thiếu Hoa nói rồi bèn dắt Lưu yển Ngọc đi bái yết Hoàng phủ Kính và Doãn phu nhơn mà thưa rõ các việc. Hoàng phủ Kính nói : « Cứ theo lẽ thì con chẳng nên vào đó, nhưng vì tình anh em thì có đi cũng không sao, nhưng con chớ có quá thương mà hại đến thân thể. » Lưu yển Ngọc cả mừng, bái từ về cung.

Sáng ngày Lưu yển Ngọc ra thưa cùng vợ chồng Hoàng phủ Kính với Hoàng phủ Thiếu Hoa, rồi lên kiệu dẫn mẹ con Giang tấn Hĩ vào ngục thất.

Hồi thứ năm mươi sáu

*Bồi lật đổ, Lưu-khuê-Bích vong thân,
Cây thế lực, Giang-tam-Tàu kết oán.*

Khi Lưu yển Ngọc vào đến nơi, thì thấy có Thôi phản Phụng vào hầu hạ ở đó. Lưu khuê Bích vừa thấy Lưu yển Ngọc thì không bằng lòng mà rằng : « Hiền muội thật không biết chi cả ! Vô hiệu vương đã có lòng tử tế nhận em làm con dâu, cớ sao em chẳng ở nhà lo hầu hạ người, mà vào làm chi cái chốn này ? » Lưu yển Ngọc rơi lụy thưa rằng : « Em nghĩ tình trong anh em ngày nay sắp đến cơn vĩnh biệt, nên phải tới đây cho thấy nhau một lúc chót này. Hiện em đã có xin phép nhà Hoàng phủ rồi, cha mẹ chồng và chồng em đều cho phép cả. » Lưu khuê Bích nói : « Nhà Hoàng phủ thật là nhen đức trên đời ít có, người thì ơn cứu sống đáng tính mạng cha mẹ ta, cái ơn trọng ấy ta thề nguyên kiếp sau sẽ lo báo đáp. » Lưu khuê Bích vừa nói đến đây, bỗng thấy Hình bộ quan dẫn quân võ sĩ đến báo rằng : « Sắp đến giờ Ngọ rồi, ai không can dự hãy mau lui ra. » Vợ chồng Lưu Tiệp nghe qua, vật mình nhào lăn than khóc như mưa. Giây lát đúng giờ, Hình bộ quan truyền lệnh hạ thủ. Quân võ sĩ nghe lệnh, hô lên một tiếng áp vào đuôi hết mọi người ra, rồi đóng cửa lại lấy dây thắt cổ Lưu khuê Bích chết tươi. Khi mở cửa ra, cả nhà họ Lưu a vào, xem thấy Lưu khuê Bích nằm chết thì nhào lăn ôm khóc rống lên. Rồi đó Lưu Tiệp sai người đi mua áo quần vào lo mai táng.

Cổ phu nhơn mới nói với Lưu yển Ngọc rằng : « Ta đợi ơn Thánh thượng, Hoàng hậu và nội nhà Hoàng phủ cứu,

nên ngày nay mới dựng sống thừa như vậy. Vậy ta định ngày mai sẽ sang Vương phủ lạy tạ, và nhờ nhà Hoàng phủ đưa giùm vào cung dâng lạy tạ Thánh thượng cùng Hoàng hậu, rồi sau sẽ đem hết gia quyến về Nhận môn quan ở với anh con. Bây giờ đây con hãy mau về mà bẩm trước cùng nhà Hoàng phủ đi. » Lưu yển Ngọc vâng lời, rồi cùng với mẹ con Giang tam Tẩu lui về vương phủ. Khi về đến nơi, Lưu yển Ngọc đem hết mọi lời của Cố phu nhân bẩm cùng vợ chồng Hoàng phủ Kính. Doãn phu nhân nói : « Ngày nay đôi bên đã là thân gia, thì cần phải giúp lẫn nhau. Nếu phu nhân mà muốn vào cung, thì đề mai ta sẽ đưa vào. »

Ngày thứ, trời vừa rạng sáng thì có Thủ môn quan vào báo, nói có vợ chồng Lưu quốc trưởng xin vào yết kiến. Vợ chồng Hoàng phủ Kính hay tin, bên cùng với vợ chồng Hoàng phủ Thiệu Hoa ra nghinh tiếp vào, rồi bày tiệc khoản đãi rất hậu. Khi tiệc mãn, Lưu Tiếp đứng dậy tạ cái ơn cứu mạng, rồi cáo từ lui về. Còn Cố phu nhân ở đó, Lưu yển Ngọc ra thỉnh vào phòng mình. Vào đến nơi Giang tam Tẩu lạy chào, Cố phu nhân trông thấy trong phòng trần thiết rục rỏ, toàn những đồ châu báu, thì nghĩ thầm rằng : « Chắc hai vợ chồng con mình nó tương đắc với nhau lắm, nên mới sửa soạn quá như vậy. » Kể nghe Lưu yển Ngọc nói : « Trong phòng này rộng rãi lắm, thân mẫu đừng về làm chi, hãy ở luôn đây với con cho vui. » Cố phu nhân nói : « Ta cũng muốn như vậy, ngặt có hiền tế thì ở làm sao cho tiện. » Lưu yển Ngọc nói : « Phu quân con đêm nào cũng ở ngủ nơi Loan phụng cung, chớ có vào đây ở đâu ? » Cố phu nhân nghe qua ngạc nhiên, nói : « Sao vậy ? Hay là người chề nhà ta hạ tiện, nên chẳng khứng đồng sàng cùng con ? » Lưu yển Ngọc nói : « Thừa không phải như thế đâu ! Chỉ vì chàng muốn thủ tiết cùng họ Mạnh trong ba năm nữa kia, rồi mới thành thân cùng con. Còn hiện bây giờ đâu chưa thành thân mặc dầu, nhưng ngày nào chàng cũng vào phòng ăn cần trò chuyện cùng con, tình ý rất đậm đà thân mật ! Lại ông bà Võ hiền

vương đối đãi với con cũng hậu lắm ! Cả ngày chẳng có cho con làm việc chi hết, con chỉ có ở không dụng tâm xem quyển sách tướng đặng học cách làm tướng chơi mà thôi. »

Cổ phu nhơn nghe nói mới hay, bụng lấy làm mừng, bèn day qua hỏi Giang tam Tâu rằng : « Còn mẹ, chẳng hay người đối đãi với mẹ con mẹ thế nào ? » Giang tam Tâu nói : « Cả nội nhà đều đối đãi với mẹ con tôi rất nên tử tế, coi như một bậc thượng tâu. »

Lúc bấy giờ trời còn sớm, Lưu yển - Ngọc bèn dắt Cổ phu nhơn qua Loan phụng cung xem hình Mạnh lệ Quân. Cổ phu nhơn xem kỹ hồi lâu, rồi khen rằng : « Hình dung Mạnh thị thật là xinh đẹp, chẳng khác nào tiên nữ ở chốn Diêm trì. Anh con thuở xưa vẫn mơ tưởng hoài, mà thiết thời đến tánh mạng đó. » Đêm ấy Cổ phu nhơn ở lại cùng Lưu yển Ngọc ngủ chung một giường, lại nhơn lúc sắp ly biệt, nên hai mẹ con cứ nằm trò chuyện hoài cho đến sáng. Sáng ngày Doãn phu nhơn truyền dọn tiệc thiết đãi, rồi đưa giùm Cổ phu nhơn vào cung. Lúc bấy giờ vua Thành tôn đang ở trong cung, nghe nội thị vào báo, vua bèn nói với Trưởng Hoa hoàng hậu rằng : « Họ Lưu tội ác đầy đầy, mà thế thường dân bà tánh hay tham cầu, vậy trăm phải lánh đi mới được. » Vua Thành tôn nói dứt lời, bèn lật đật lui ra.

Trưởng Hoa hoàng hậu bèn truyền mời hai bà phu nhơn vào ; vào đến nơi, Doãn phu nhơn mời Cổ phu nhơn ngồi trên, Cổ phu nhơn từ chối chẳng dám. Trưởng Hoa hoàng hậu mới nói rằng : « Vả tôn phu cùng thân phụ tôi là bạn đồng liêu trong triều, còn phu nhơn lại là thân mẫu của tiên hoàng hậu, thì tức cũng như thân mẫu của tôi, có can chi mà phu nhơn lại từ chối. » Cổ phu nhơn cự chẳng đã phải khép nép ngồi trên. Khi dùng trà xong, Cổ phu nhơn mới tạ ơn rằng : « Phu quân tôi gây nên cái tội ác rất đầy, hại cho hoàng hậu phải cửa nhà ly tán, thế mà nay hoàng hậu chẳng nghĩ thù xưa, lại cố sức tâu xin cho cả gia quyến tôi đặng toàn tánh mạng. Vậy hôm nay tôi vào đây, là cốt để tạ ơn

hoàng hậu, và nhờ hoàng hậu chuyển tạ giúp đến Thánh thượng cho. »

Trưởng Hoa hoàng hậu nói : « Tôi vẫn muốn tâu xin cho Lưu quốc cữu đứng khỏi chết, ngặt vì pháp luật không thể tha được ; vì thế mà để Quốc cữu phải bị giảo tử, thật lòng tôi bối rối chẳng yên, cần chi phu nhơn lại còn cấm tạ. »

Trưởng Hoa hoàng hậu nói dứt lời, bèn truyền thị nữ bày tiệc lên, cùng với hai bà phu nhơn ngồi ăn uống. Khi mãn tiệc. Trưởng Hoa hoàng hậu ban cấp cho phu nhơn ba trăm lượng bạc, và biếu cho Doãn phu nhơn vài món đồ thủ sức, đoạn hai bà phu nhơn cáo từ lui về vương phủ. Lưu yển Ngọc nghinh tiếp vào, trò chuyện hồi lâu. Cổ phu nhơn xin về, Doãn phu nhơn bèn tặng thêm ít món đồ bữu vật, rồi đưa ra khỏi cửa.

Khi Cổ phu nhơn về đến phủ Nguyễn long Quang, thuật hết các việc ở bên nhà Hoàng phủ và trong cung cho mọi người nghe, ai ai cũng đều vui mừng khen ngợi cái lòng nhơn từ đại độ của nhà Hoàng phủ. Lúc bấy giờ, Bành như Trạch đã bị đày ra Lãnh nam rồi ; còn linh cữu của Lưu khuê Bích, thì Lưu Tiệp sai Châu Nghĩa và Giang tấn Hỷ đem về quê. Cách đó ba hôm sau, vợ chồng Lưu Tiệp cùng gia quyến khởi hành ra Nhận môn quan ; các người quen biết cùng các môn sanh cũ đến tiễn tống rất nhiều, vợ chồng Hoàng phủ Thiếu Hoa cũng theo đưa cả trên mười dặm đường mới trở lại.

Khi vợ chồng Lưu Tiệp đi đến Nhận môn quan, trưởng tử là Lưu khuê Quang gặp đứng cả cha mẹ, nỗi mừng vui chẳng biết lấy chi cân. Đến sau Lưu khuê Quang lập được nhiều công trạng, dâng gia phong đến Bắc bình vương : con của Ngô thực nương là Lưu Quý, năm mới sáu tuổi đau bệnh qua đời ; chỉ có con của Đồ hàm Hương là Lưu Toàn, y theo lời Lưu khuê Bích trời dặn, cho học văn từ không học võ, nên năm mười bảy tuổi thi đỗ Nhị giáp đệ nhất vào tòa ban

lâm ; lần lần sau Lưu Toàn xét nghiệm thông hiểu thiên văn, lại được bổ sang qua tòa Khâm thiên giám.

Nói qua Giang tam Tầu từ ngày vào trong vương phủ, Giang tấn Hĩ vốn biết mẹ mình xuất thân nơi hàn tiện, nên sự vui, mừng, giận, ghét bất thường, nên lúc ở nhà thường hay kiểm lời can gián. Đến nay Giang tấn Hĩ mắc đi hộ tống linh cửu Lưu khuê Bích về Văn Nam, Giang tam Tầu ở lại một mình mới lên mây lên mặt. Thường thường Giang tam Tầu trông thấy Tô đại nương ngồi chung chuyện văn cùng Doãn phu nhơn, thì nghĩ thầm rằng : « Tô đại nương cũng là một người nhũ mẫu, lại con gái của va đã chết rồi, còn Mạnh tiều thơ thì đi đâu mất ; sao bằng mẹ con ta vẫn có cái ơn lớn cùng Trung hiếu vương, lại Lưu phu nhơn bây giờ cũng chánh tay ta nuôi nấng, nghĩ ra thì ta phải có phần hơn Tô đại nương. » Vì Giang tam Tầu nghĩ như thế, nên từ đó hằng thấy lúc nào Doãn phu nhơn ngồi chung với Tô đại nương, thì a xè lại ngồi gần xỏ xen trong câu chuyện. Nguyên Doãn phu nhơn là người đại lượng, tuy thấy vậy mà vẫn tươi cười chẳng nói tiếng chi. Giang tam Tầu thấy thế càng thêm đắc chí, thường tỏ ra nhiều lời chê nhạo Tô đại nương. Tô đại nương cho mụ ta là tiều nhơn, nên giả cách làm ngơ không thêm nói lại. Giang tam Tầu hổ thẹn vì Tô đại nương khinh khi mình, mới kêu các nữ tì lại bảo rằng : « Tô đại nương cùng ta thấy đều là nhũ mẫu, nếu chúng bây kêu va là Tô đại nương, thì cũng phải là kêu ta là Giang đại nương mới được. » Bộ nữ tì nghe qua cười thầm, mới nói to nhỏ với nhau rằng : « Tô đại nương vốn vợ của một người nho gia, sau chồng chết bất đắc dĩ phải làm nhũ mẫu, cho nên người ta biết khiêm cung lễ phép, chúng ta kính trọng là phải. Còn Giang tam Tầu là hạng tiều nhơn, thừa khi đắc chí cậy thế khoe mình, chớ xét ra có hơn gì chúng ta, mà biếu chúng ta kêu bằng Đại nương sao cho được. » Giang tam Tầu thấy chúng nữ tì không chịu kêu mình bằng đại nương, lại nói to nói nhỏ ra ý khinh bỉ nhún nhường, thì trong lòng giận lắm !

Một bữa sáng kia, Tô đại nương ngủ dậy, con nữ tì là Thụy Liễu bưng bồn nước xuống bếp đựng pha nước nóng đem lên cho Đại nương rửa mặt. Xảy đâu khi ấy lại gặp Giang tam Tầu cũng đi pha nước cho Lưu yển Ngọc. Giang tam Tầu thấy Thụy Liễu bưng bồn nước đi lên, bèn giã cách đựng làm cho đổ hết. Con Thụy Liễu nói : « Sao muội lại làm đổ đồ hết nước của tôi vậy ? » Giang tam Tầu nạt rằng : « Mầy đi không tránh tao, bỏ mầy biều tao phải tránh mầy hay sao ! » Thụy Liễu nói : « Tôi đang bưng nước, còn muội đi tay không, sao muội bảo tôi phải tránh ? » Giang tam Tầu không thêm nói lại, dòm thấy trong cái nồi còn nữa nồi nước nóng bèn bưng trút hết vào một cái thùng rồi xách đi. Thụy Liễu thấy vậy tức giận nói : « Lưu phu nhân rửa mặt chớ có làm việc chi, mà muội lấy nhiều nước nóng quá vậy ? Tô đại nương tôi hiện cũng đang chờ nước rửa mặt, thế muội hãy sốt lại cho tôi một chút. » Giang tam Tầu day đầu lại nói : « Chã ! Lớn lắm à ! Bỏ thế Tô đại nương mầy dám bì với Lưu phu nhân hay sao ? » Nói rồi ngoắc ngoải xách thùng đi tuốt, làm hại cho Thụy Liễu phải ngồi lần mò nấu nồi nước khác, hồi lâu mới có đem vào cho Tô đại nương. Tô đại nương quở rằng : « Ta biều mầy đi pha một chút nước rửa mặt, mà mầy đi đến nửa ngày trời ! » Thụy Liễu bèn thuật chuyện Giang tam Tầu cho Tô đại nương nghe, và nói rằng : « Tôi xem ý Giang tam Tầu, chẳng phải lấn lước nội một mình tiểu tì này mà thôi, lại còn dám khinh thị đến Đại nương nữa. Nếu Đại nương chẳng mắng mụ ta một phen, thì mụ ta coi Đại nương không ra chi hết. » Tô đại nương nghe qua thở dài than rằng : « Ta chỉ tiếc cho Mạnh tiều thơ không biết đi đâu, nếu Mạnh tiều thơ mà về đây thì Lưu phu nhân tất phải nhường ngôi, chừng ấy mụ ta sẽ hết lên mây, lên mặt. Vả mụ ta là phường tiểu nhân lại đang cơn đắc thế, ta nên tránh chớ có cãi cộ làm chi. » Thụy Liễu nghe dạy cực chẳng đã phải vâng theo, chớ trong lòng cảm tức lắm !

Đây nói qua vợ của Mạnh sĩ Nguyên là Hàn thị phu nhân, từ lúc thấy Lưu yển Ngọc dựng kết duyên cùng Hoàng

phủ Thiếu Hoa, thì nghĩ thương xót cho cái số phận của con mình, và giận Thiếu Hoa đoạn tình chẳng tương, nên buồn rầu nhuốm bệnh càng ngày càng nặng. Hoàng phủ Thiếu Hoa hay đặng, lật đặt đến thăm. Hoàng phủ Thiếu Hoa xin phép vào phòng thăm Hàn phu nhơn, Mạnh sĩ Nguyên sợ Hàn phu nhơn thấy mặt Thiếu Hoa, giận mà sanh bệnh thêm, nên nói dối rằng : « Nội nhơn tôi bệnh đã lâu, nên trong phòng rất ô uế không thể vào được. » Hoàng phủ Thiếu Hoa nói : « Tiện thể là phận bán tử, dầu cho ô uế nghĩ có hề chi. Xin làm thế nào, nhạc phụ cũng cho phép con đặng vào thăm bệnh nhạc mẫu. » Mạnh sĩ Nguyên thấy Hoàng phủ Thiếu Hoa có dạ chơn thành như vậy, bèn biểu Mạnh gia Linh vào báo cho Hàn phu nhơn hay. Hàn phu nhơn hay tin nổi giận nói : « Nó đã kết duyên với họ Lưu, lại đem kiện bát bửu mà đi rước họ Lưu, nó chẳng nghĩ tình đến con ta, khiến cho ta buồn rầu sanh bệnh, nay lại còn đến viếng thăm mà làm chi ! Vậy con cứ ra đưa nó vào đây, cho mẹ mắng nó ít lời mới hã cái lòng căm tức của mẹ. » Mạnh gia Linh khuyên nói : « Hoàng phủ Thiếu Hoa thật có dạ chơn thành, xin mẹ chớ nghĩ lầm mà oan cho người. » Nói xong bước ra mời Hoàng phủ Thiếu Hoa vào, Mạnh sĩ Nguyên cũng theo vào. Lúc ấy Hàn phu nhơn dựa gối ngồi trên giường, nữ tì nhắc ghế mời Thiếu Hoa ngồi gần đó. Hoàng phủ Thiếu Hoa hỏi : « Chẳng hay nhạc mẫu vì sao mà bệnh nặng như vậy ? » Hàn phu nhơn nói : « Tôi vốn vô bệnh ! Chỉ vì năm trước hiền tể kết duyên cùng họ Lưu, rước dâu đi ngang qua ngõ tôi. Các nữ tì ra xem, vào nói bà đi kiện bát bửu, đờn sáo, nghi vệ, rất rườm rà long trọng ! Tôi nghe vậy quá tiếc cho con gái tôi phước bạc phải chi con gái tôi còn thì bao giờ họ Lưu lại đặng như thế kia. Vì vậy mà tôi tủi sầu dần dần, sanh bệnh, một ngày một nặng một thêm ! »

Hoàng phủ Thiếu Hoa nghe rõ, biết là Hàn phu nhơn vì căm tức mình mà sanh bệnh, bèn thưa rằng : « Việc ấy chỉ bởi mấy con xuân nô không biết gì, đã đi ngang qua ngõ

đầy mà dám làm náo động, nhưng cũng là cái lỗi của tiện tể không biết dận bão. Nhưng tiện tể đã phát thệ thù tiết cùng lĩnh viên trong ba năm, rồi mới cưới vợ, nhưng bởi có mạng lĩnh của thánh thượng không thể chối lừ, cực chẳng đã phải kết duyên cùng họ Lưu. Nhưng đêm nào tiện tể cũng ngủ riêng phòng, chỉ làm bạn cùng bức tranh của lĩnh viên mà thôi, tiện tể chưa bao giờ dám phụ lòng lĩnh viên mà thành thân cùng Lưu thị, xin nhạc mẫu lượng tình thứ tội cho. » Hàn phu nhơn nghe qua rất bằng lòng, nói rằng : « Tôi chỉ tiếc cho con tôi xấu số thiệt phận, chớ tôi đâu dám oán trách hiền tể. Tôi nghĩ con gái tôi đã chết rồi, thì bao giờ lại sống được sao, vậy hiền tể hãy thành thân cùng Lưu thị, hà tất phải riêng chiếu riêng phòng. »

Hồi thứ năm mươi bảy

Thương ái nữ, Hàn phu nhơn lâm bệnh,

Cảm từ ân, Lệ thừa-tướng đầu thang.

Lúc bây giờ Hàn phu nhơn nghe Thiếu Hoa nói chưa thành thân cùng họ Lưu, vẫn ngủ riêng phòng làm bạn cùng bức tranh của con mình, thì vui lòng lắm, mới sai nữ tì đi dọn bánh trái, rồi biểu Mạnh gia Linh mời Thiếu Hoa ăn. Hoàng phủ Thiếu Hoa nói : « Để mai này tôi bảo Lưu yển Ngọc sang thăm nhạc mẫu, họa may nhạc mẫu được bớt bệnh chẳng. » Hàn phu nhơn thốt lời cảm ơn, rồi đó Hoàng phủ Thiếu Hoa cáo từ lui về. Khi về đến nơi, Hoàng phủ Thiếu Hoa đem hết mọi việc bẩm lại cho vợ chồng Hoàng phủ Kính nghe, và xin sáng ngày cho Lưu yển Ngọc sang thăm Hàn phu nhơn. Vợ chồng Hoàng phủ Kính nhậm lời. Qua ngày sau Lưu yển Ngọc qua đến Mạnh phủ, vợ của Mạnh gia Linh là Phương thị ra tiếp rước. Khi Lưu yển Ngọc vào phòng, vừa trông thấy Hàn phu nhơn thì cúi đầu sụp lạy. Hàn phu

nhơn bằng lòng, sai Phương thị mời ra ngồi chơi nơi nhà ngoài, chỉ để một mình Tô đại nương ở trong phòng đợi hồi thăm, thì mới biết là Hoàng phủ Thiếu Hoa chưa đồng sàng cùng Lưu yển Ngọc thật. Hồi lâu gia nhơn bày tiệc lên, Phương thị mời Lưu yển Ngọc ăn uống chuyện trò mãi qua đến xế chiều mới tan. Tan tiệc rồi, Lưu yển Ngọc bèn vào phòng hầu chuyện cùng Hàn phu nhơn một lát, đoạn mới trở ra từ giả lui về. Khi về đến phủ, Lưu yển Ngọc mới thuật lại những câu chuyện và cách tiếp đãi của họ Mạnh đối với mình cho nội nhà nghe, ai nấy cũng đều vui lòng lắm !

Nói qua Hàn phu nhơn từ đó trở đi, bệnh một ngày lại một thâm, càng thêm nặng. Qua đến hạ tuần tháng giêng năm sau, hễ mỗi ngày đến buổi trưa thì hay mê. Lần lựa đến ngày mồng một tháng hai, khi không vùng ngã ra bất tỉnh nhơn sự, nội nhà Mạnh sĩ Nguyên mười phần kinh sợ lấy làm bối rối ! Mạnh gia Linh mới nói với Mạnh sĩ Nguyên rằng : « Bệnh của mẹ con bây giờ các quan thái y đều không thể trị được, vậy ta hãy mời Lê thừa tướng đến họa may có cứu khỏi cũng chẳng. » Mạnh sĩ Nguyên khen phải ! Lúc ấy Phương thị nghe vậy liền nói : « Con có nghe nói, Lê thừa tướng gương mặt giống cô nương nhà ta lắm, vậy đề khi người tới đây con xem thử coi phải hay không ? » Mạnh sĩ Nguyên nói : « Cớ xem dung mạo thì quả là con gái ta, nhưng xem qua cách đàm luận cử chỉ thì không giống. Vả ông ta xưa nay tánh vốn nghiêm trang, ít hay cười nói, lại làm quan đến cực phẩm, nếu con có muốn xem mặt thì hãy lên rình coi, chớ con gái đờn bà mà đường đột chường ra đó, thì phải phạm cái tội khi dễ đại thần thì nặng lắm đa ! » Phương thị vàng dạ y lời, rồi đó Mạnh gia Linh liền bắt ngựa tuốt qua Lương phủ.

Khi đến nơi, Mạnh gia Linh cậy Thũ môn quan vào thưa cùng Lê minh Đường, rằng mình đến cầu đến chữa bệnh giùm cho thân mẫu mình đau nặng. Thũ môn quan vàng lĩnh đi vào rồi, Mạnh gia Linh ngẫm nghĩ, sợ Lê minh Đường chẳng khứng đi thì tánh mạng mẹ mình sẽ nguy khốn bèn lên

lên bước vào dựa mé hiên đứng kê tai nghe lóng. Chẳng dè lúc ấy Vinh Phát có việc chạy ra đó, vừa trông thấy Mạnh gia Linh thì thất kinh lật dật chạy lảng đi chỗ khác. Mạnh gia Linh nhận rõ là con Vinh Lan, may lúc ấy có một tên gia tướng đi ngang qua, Mạnh gia Linh bèn chỉ theo con Vinh Lan mà hỏi rằng : « Chẳng hay cậu thơ đồng kia tên là chi đó ? » Tên gia tướng đáp : « Người ấy tên là Vinh Phát, vốn là thơ đồng chơu tay của Lê thừa tướng tôi đó. » Mạnh gia Linh nghe qua đoán chắc là con Vinh Lan đổi tên nên không hỏi nữa.

Nói qua Lê minh Đường hôm ấy như có các quan đến chơi, tiếp khách vừa xong, mới trở vào phòng cùng với Tổ Hoa ăn bánh, thì kể thấy nữ tì cầm danh thiếp của Mạnh gia Linh vào thưa tự sự. Lê minh Đường nghe qua tưởng là đùa chẳng thật, bèn bảo đứa nữ tì rằng : « Mày hãy dẫn Thũ môn quan ra nói với Mạnh công tử rằng : Tướng công tôi khi trước chữa bệnh cho Thái hậu, ấy chẳng qua là gặp việc may mà thôi. Nay tôn từ rủi làm trọng bệnh xin hãy mời danh y khác đến điều trị cho ; chứ còn tướng công tôi tuy là biết mạch lý, nhưng gặp lấy bệnh nặng thì không thể trị được, vì vậy nên chẳng dám vâng mạng. » Nữ tì bèn lui ra nói với Thũ môn quan, Thũ môn quan thuật lại cho Mạnh gia Linh biết. Mạnh gia Linh nghe qua thất kinh mười phần bối rối mới nói với Thũ môn quan rằng : « Phiền nhà người bầm giùm thưa tướng, nói tôi chỉ xin mời thừa tướng ra cho tôi được nói một lời. » Thũ môn quan bèn đi nói với nữ tì. Nữ tì vào bẩm : « Thưa Mạnh học sĩ nói có việc cần, muốn dâng gặp mặt để bầm cùng Thừa tướng. » Lê minh Đường nói : « Vậy nhà người hãy mời Mạnh học sĩ vào thơ phòng ngồi chờ một chút, rồi ta sẽ ra. » Nữ tì vâng lời, bèn lui bước. Tổ Hoa mới nói với Lê minh Đường : « Tôi có nghe nói tôn từ đã thọ bệnh từ năm trước, đến nay có lẽ bệnh tình đã trầm trọng, cho nên công tử mới bối rối như thế. » Lê minh Đường nói : « Thân mẫu em tuổi còn đang thời tráng kiện, dầu cho có bệnh nghĩ cũng chẳng lẽ đến nguy hiểm đâu. Vả xưa nay em đặt

cử chỉ nghiêm trang, ít hay nói cười, vì thế mà thân phụ và thân huynh em không dám nhận, tuy vậy chớ người vẫn có lòng nghi cho em lắm ! Nếu ngày nay em đến xem mạch, chắc làm gì thân mẫu em cũng cậy mình là phụ nữ, rồi giả cách mê sảng mà níu lấy em, dầu em muốn trách mắng cũng không thể nữa được, tất làm thế nào câu chuyện ấy cũng phải bại lộ ra rồi ! » Tổ Hoa nói : « Tiểu thơ nghĩ như vậy, chớ còn tôi, thì tôi nghĩ dầu cho phụ nhen mà có nhận được đi nữa, thì chắc người cũng giấu kín giùm cho tiểu thơ chớ không lẽ tiết lộ ra đâu. » Lệ minh Đường nói : « Thôi bây giờ chẳng cần nói dông dài làm chi, đề sau này rồi chị sẽ biết. »

Lệ minh Đường nói dứt lời, bèn đội mào mặc áo bước ra tiếp Mạnh gia Linh. Mạnh gia Linh nói : « Thân mẫu tôi ngày nay bệnh tình đang nguy lắm, xin mời thừa tướng sẵn lòng qua đó ra ơn cứu giùm cho. » Lệ minh Đường nghe qua, nghĩ là đều bày gạt mình, mới đáp rằng : « Tôi còn tuổi trẻ học thuốc chưa được thấu lắm. Nếu tôn từ bệnh nặng, xin mời các vị danh y đến giúp cho, chớ tôi không dám đi, vì sợ e có ngộ sự chẳng. » Mạnh gia Linh nói : « Tôi đã mời khắp hết các bậc danh y rồi, mà vị nào cũng đều trị chẳng thuyên, vậy nên mới đến đây. Nếu thừa tướng chẳng đi, thì tánh mạng thân mẫu tôi ắt khó mà bảo toàn cho được. Xin Thừa tướng rủ lòng thương đến mà cứu chữa cho. » Mạnh gia Linh nói dứt lời, vội vã cúi xuống lạy. Lệ minh Đường tím ruột, lật đật đỡ dậy mà rằng : « Sao niên huynh lại thủ lễ quá thế đi vậy, bao giờ tôi dám nhận. » Mạnh gia Linh nói : « Nếu Thừa tướng chịu đến cứu thân mẫu tôi, thì dầu lạy trăm lạy cũng đáng. » Lệ minh Đường cảm lòng không đậu nói : « Vậy niên huynh hãy về trước, rồi tôi đến sau. » Mạnh gia Linh cả mừng, liền cáo tạ lui ra.

Mạnh gia Linh về rồi, Lệ minh Đường bèn truyền dạy gia tướng sửa soạn kiệu. Tổ Hoa nói : « Tôi xem đáng công

tử bối rồi quá, chắc là phu nhơn thiệt bệnh nặng, vậy tiểu thư phải kịp đến đó cho mau. » Lê minh Đường nói : « Thân huynh em đã lo sợ như thế thì em nên đi là phải, nhưng đi trong một lần thì câu chuyện phải bại lộ đó. » Lê minh Đường nói dứt lời, bèn bước ra lên kiệu đi liền.

Còn Mạnh gia Linh khi về đến nơi, thuật chuyện lại cho mọi người nghe. Mạnh sĩ Nguyên mừng lắm, hỏi nữ tì quét dọn trong phòng của Hàn phu nhơn nằm rất sạch sẽ và xông trầm thơm nức ! Kể một lát có gia tướng vào báo rằng Lê minh Đường đã đến ngoài cửa ngõ rồi. Mạnh gia Linh bèn đuổi nữ tì xuống nhà sau hết, rồi truyền gia tướng mở cửa giữa, đoạn thân hành ra tận nơi tiếp rước, Mạnh sĩ Nguyên cũng ra khỏi cửa xuống thêm đón chào, và nói với Lê minh Đường rằng : « Vi nội nhơn tôi trọng bệnh, mà làm nhọc phiền cho Thừa tướng phải qua bộ tới đây, thật chẳng biết lấy chi mà báo đáp cho vừa ơn ấy. » Lê minh Đường nói : « Tôi tài sơ học thiên mà có giới chi, nhơn vì lệnh lang có lòng tin đến cố triện, nên phải vì tình mà đến đây. Vậy chẳng hay tôi phu nhơn bệnh trạng thế nào, xin đại nhơn giải rõ cho tôi biết. » Mạnh sĩ Nguyên bèn mời vào phản ngồi chủ khách an tọa xong, rồi nói rằng : « Nội nhơn tôi trong khi lâm bệnh, vẫn thường hay than vắn thở dài. Khi trước kia, hễ mỗi ngày từ mai tới trưa thời còn tỉnh táo, còn từ trưa tới chiều thời sảng sốt hôn mê. Độ mấy ngày rày đây lại hôn mê suốt cả tối ngày, bệnh thể xem tăng nặng hơn trước kia xa lắm ! Hiện nay các vị Thái y đều chạy hết, nên phải cầu đến Thừa tướng, xin Thừa tướng hạ lòng thương đến mà cứu chữa cho. » Lê minh Đường nói : « Cứ theo lời của lão quan thuật bệnh trọng đó, thì cái căn bệnh của qui phu nhơn vốn bởi tổn hại thất tình mà sanh ra vậy. » Mạnh sĩ Nguyên nói : « Lời Thừa tướng đoán thiệt chẳng lầm ! Thiệt nội nhơn tôi chỉ vì tiện nữ đi mất, nên ngày đêm quá thương nhớ mà sanh ra bệnh này. » Lê minh Đường nói : « Tôi có trông thấy bức chơn dung của lệnh viên ở nơi nhà của một người môn sanh tôi, lệnh viên thiệt rất hữu tài mạo

như thế, mà trách nào quý phu nhân chẳng nhớ chẳng thương. Nhưng tôi xem mấy câu thơ đề ở trong bức tranh ấy thì quả là linh viên cái dạng nam trang đi cầu công danh. Cổ nhân có câu: «Hữu chí cánh thành», vậy ngày nay lão quan nên tìm theo trong bọn nam tử, họa may có khi gặp được, chứ chẳng phải do trong đám nữ lưu đâu. Lại năm nay hơn sắp đến khoa thi, lão quan nên xin ra làm chủ khảo, may không chừng sẽ gặp gỡ được linh viên đó. » Mạnh sĩ Nguyễn nghe qua nghĩ thầm rằng : « Nếu Lệ thừa tướng quả là nữ lưu, thì bao giờ lại nói câu trống trải như thế. » Nghĩ vậy liền đáp rằng : « Lời Thừa tướng dạy rất phải ! » Mạnh gia Linh bước tới bẩm rằng : « Xin mời Thừa tướng vào xem mạch. » Nói rồi đi trước dẫn đường, Lệ minh Đường và Mạnh sĩ Nguyễn theo sau. Khi đến nơi, Mạnh gia Linh nhắc ghế mời Lệ minh Đường ngồi dựa bên giường, rồi chun vò màn lấy tay Hàn phu nhân để lộ ra cho Lệ minh Đường chẩn mạch. Lệ minh Đường xem thấy tay Hàn phu nhân còn da bọc xương, thì biết quả phu nhân lâm trọng bệnh, trong lòng mừng phần thương xót, nhưng Minh Đường nghĩ trong tay làm gì hôm nay Phương thị cũng lên xem mình, nên nét mặt không dám buồn rầu, cứ ngồi chăm chỉ xem mạch, dặng cho ai nấy khỏi nghi ngờ. Khi chẩn mạch hết cả hai tay rồi, ngồi ngẫm nghĩ gật đầu mà nói rằng : « Quả nhiên vì nội tru sâu, can bộ thọ thương mà sanh bệnh. Bệnh thể tuy là nặng thật, song nguyên khí vẫn vững vàng, chắc sẽ trị được, không đến nỗi phải hề chi. » Cha con Mạnh sĩ Nguyễn nghe qua cả mừng, nói : « Nay nhờ Thừa tướng cứu chữa cho, nếu may khỏi bệnh, thì ơn ấy chúng tôi cảm đội chẳng cùng. »

(Xem tiếp tập 31)

Nhà in TÍN ĐỨC THƯ XÃ xuất bản

25, đường Sabourain, 25

SAIGON

Điện thoại : **20.678**

Tập 33

TÁI-SANH DUYÊN

(sự tích Mạnh-lệ-Quân)

Hồi thứ sáu mươi mốt

*Trước đơn tri, Lộ thị làm thi,
Nơi vương phủ, Thiếu-Hoa bàn kế:*

An tri huyện nghe nói trong lòng mừng lắm ! Đêm đó Hạng Long cầm quan huyện ở tại nhà mình, lại bao nhiêu gia tướng theo hầu, thấy đều ban thưởng cho tiền bạc cả.

Sáng ngày An tri huyện cáo từ lui về nhà, rồi làm tờ bẩm với quan trên, xin đưa Mạnh tiều thơ đến Kinh. Quan Tuần phủ xem tờ, y chuẩn, đoạn sai vị quan khác đến thể ngôi cho An tri huyện. An tri huyện liền thông tin cho Hạng Long hay, dặng sửa sang đồ đạc. Hạng Long sửa soạn đàn đó xong xuôi, mới tuyển hai mươi tên kiện tốt mạnh mẽ đi theo hộ tống, rồi cùng với An tri huyện, vợ chồng Hồ Ngủ và nữ tì Thu Tố thẳng chỉ đến Kinh.

Chuyện ấy còn sau, đây nói qua quan huyện Giang hạ là Liêm kỳ Vân đưa nàng Lộ tường Vân đến Kinh, đến nơi tìm nhà ngụ nghĩ ngơi. Sáng ra Lộ tường Vân điểm trang xong, Liêm tri huyện và Bàng Phước mới đưa đến cửa ngõ môn, rồi cạy Ngõ môn quan vào trào tàu cùng Thiên tử.

Ngõ môn quan y lời, vào trước bộ rồng quì xuống tâu rằng :
Muôn tâu bệ hạ ! Nay có huyện quan ở huyện Giang hạ,

phủ Võ Xương, tỉnh Hồ Quảng tên là Liêm kỳ Vân, đã tìm được Mạnh lệ Quân đưa đến kinh sư, hiện đang đứng chức tại ngo môn hầu chĩ. » Vua Thành tôn nghe tấu liền phán rằng : « Nếu Mạnh lệ Quân mà đến Kinh, thì trăm đây cũng vui lòng lắm đó. » Vua nói dứt lời, bèn truyền chĩ triệu Liêm tri huyện vào bệ kiến. Liêm kỳ Vân vào cúi đầu mọp lạy tâu hết sự tình. Vua Thành tôn nghe qua, liền truyền chỉ cho Mạnh lệ Quân vào. Lộ tường Vân vưng lịnh vào phủ phục ở trước sân rồng tung hô vạn tuế. Vua Thành tôn truyền cho đứng dậy ngược mặt lên. Vua nhìn kỹ, thấy Tường Vân tuy có nhan sắc, nhưng tướng mạo không được nhà nhận phong lưu, thì đoán biết là con nhà hàn vi liều chết vào mạo nhận. Tuy vậy nhưng vua Thành tôn trông thấy Tường Vân mặt mày sáng sủa, có vẻ thông minh, thì nghĩ thầm rằng : « Nếu bây giờ ta đuổi nàng về, thời nghĩ cũng thiệt phận cho nàng lắm, chỉ bằng ta khuyên Hoàng phủ Thiếu Hoa thâu nhận, tướng cũng là một điều hay. »

Vua Thành tôn nghĩ xong, bèn phán bảo cha con Hoàng phủ Kính và cha con Mạnh sĩ Nguyên rằng : « Cũng vì nói trăm bất minh, mà Mạnh lệ Quân phải lánh mình trốn tránh, điều ấy bấy lâu trăm đêm ngày bức rức chẳng yên. Hôm nay may sao lạiặng về, vậy các khanh kíp mau chọn ngày làm lễ thành thân, thì trăm mớiặng vui lòng yên dạ. »

Mạnh sĩ Nguyên lúc mới nghe tin Liêm tri huyện đưa Mạnh lệ Quân hồi triều, thì ngẫm nghĩ cười thầm rằng : « Nào dè đâu bọn nữ lưu mà cũng có kẻ tham cầu phú quý, chẳng qua vì chức một vị vương phi, mà phạm vào cái tội chết chém cũng dám liều mình. Như thế thì trách nào mà con gái ta nó lại chẳng tiếc ngôi thừa tướng, nên lần lựa chưa chịu cấi trang. »

Mạnh sĩ Nguyên nghĩ như vậy, nên đứng mím miệng cười mà coi lẽ lỗi của người đối trá. Đến khi nghe qua lời thánh dụ, thì vội vàng bước ra quì xuống tâu rằng : « Muốn tâu bệ hạ ! Vả con gái của hạ thần nhan sắc rất xinh đẹp, còn người này diện mạo lắm thường, rõ ràng chẳng phải thiệt, hạ thần không thể mạo nhận được. »

Hoàng phủ Thiệu Hoa cũng bước ra quì xuống tâu rằng :
« Muôn tâu bệ hạ, hạ thần tuy là không biết mặt Mạnh lộ
Quân, nhưng lúc nàng ra đi có họa một bức chơn dung để lại,
bức chơn dung ấy hiện thời còn ở tại nhà hạ thần. Người
con gái này dung mạo mười phần không giống một, rõ ràng
là người giả mạo, xin bệ hạ hãy nghiêm trị cái tội khi quân. »
Vua Thành tôn phán rằng : « Lời khanh tấu đó e có khi sai !
Vả con người mà tự mình họa chơn tượng cho mình, thì
thường hay tô điểm vào thêm nhiều lắm, khi nào lại thật
giống cho được. » Mạnh sĩ Nguyên tâu rằng : « Hạ thần đầu
bắt tài đến đâu đi nữa, nhưng chẳng lẽ sức mắt con gái nuôi
nặng trên mười mấy năm trường mà nhìn không biết thiệt
giả hay sao ? » Mạnh sĩ Nguyên tâu dứt lời day qua hỏi Lộ
tường Vân rằng : « Người nào thiết kế đồ mưu, xui mi phạm
vào tội khi quân đây ? Mi hãy khá thú thật, không thời vương
lấy tội chết bây giờ ! » Lúc ấy Lộ tường Vân tâm trung bối
rối, nhưng cũng chẳng dám phải cố đánh liều, gượng lưng lẻo
đôi trông tra hai hàng lụy mà nói với Mạnh sĩ Nguyên rằng :
« Bởi nhà ông Lộ trí Dao và Bàng Phước đều nghèo hèn, nên
con phải chịu hui hút khổ sở, vì thế mà thân thể gầy vó hao
mòn, thân phụ nữ nào bỏ con mà không nhìn nhận cho
đành ! » Mạnh sĩ Nguyên nghe qua giận lắm, mới nghĩ thầm
rằng : « Ta đã không chịu nhận mà sao nó còn dám nài nỉ
cải cớ với ta kia ! » Nghĩ rồi bèn nghiêm sắc mặt ngó Tường
Vân mà rằng : « Mi đã nhận là con của ta, vậy còn dứa nử tí
ở đâu, sao không thấy đến. »

Lộ tường Vân đáp rằng : « Con Vinh Lan tức đến ở nơi
nhà ông Lộ trí Dao, nó chịu đựng không nổi với sự đói lạnh
khổ sở, nên đã bỏ con mà trốn đi lâu rồi. » Mạnh sĩ Nguyên
nghe đến đây càng tức giận dữ hơn nữa, nghĩ cho một đứa
con gái hèn mạt mà nó dám cả gan tranh biện với mình. Nên
vội vã quì xuống tâu rằng : « Muôn tâu bệ hạ, xưa con gái
của hạ thần có biết làm thơ, xin bệ hạ hãy bắt người này làm
một bài xem thử. » Vua Thành tôn nghe mấy lời Mạnh sĩ
Nguyên tâu, thời nghĩ thầm rằng : « Nàng con gái này tuy ;

trông diện mạo có vẻ thông minh, nhưng có lẽ bao giờ lại làm thi văn cho nổi ! » Vua nghĩ như vậy, nên phán hỏi Trương Văn rằng : « Mạnh lệ Quân ! Thân phụ nàng bảo nàng vịnh một bài thơ, nhưng chẳng hay nàng lưu lạc khổ sở đã bấy lâu, mà còn có thể vịnh thơ được nổi không ? » Lộ tướng Văn cúi mọp tâu rằng : « Muôn tâu bệ hạ ! Thần thiếp tuy lưu lạc khổ sở đã bấy lâu rồi, nhưng thi văn cũng còn có thể làm được. »

Vua Thành tôn nghe qua cả mừng, mới nghĩ thầm rằng : « Nếu vậy thì nàng này quả nhiên là một trang nữ sĩ đây. » Nghĩ rồi liền truyền nội giám đem giấy, viết, mực ra để trên thềm, đặt cho Lộ tướng Văn quỳ dưới thềm mà làm thơ. Lộ tướng Văn rằng : « Xin bệ hạ ban cho thần thiếp đầu đề. » Vua Thành tôn sợ ra đầu đề thì e cho khó làm chẳng, nên phán rằng : « Chẳng cần ra đầu đề làm chi, nàng hãy cứ tự ý mà làm ra cũng được. » Lộ tướng Văn tâu rằng : « Muôn tâu bệ hạ, nếu chẳng ra đầu đề, thì việc làm càng khó định lắm ! » Vua Thành tôn nghe qua biết là người có học rộng, bèn phán rằng : « Vậy bây giờ hãy lấy việc nàng bỏ nhà trốn đi, đến ngày nay lại được gặp gỡ mà làm đầu đề đó. » Lộ tướng Văn phụng mạng cầm bút xuống tay, phút chút đã xong một bài bát cú như vậy :

*Cửu trùng đản chiếu hốt thối hôn,
Cựu sự thê lương bất nhần luận.
Vạn lý vân sơn vi lữ khách,
Tam niên kinh bố ối bồng môn.
Mình châu tư bộ bi hườn quận,
Khó mộc phùng xuân hỉ thọ ân.
Kim nhiệt khê lân đi tốt tận,
Tánh thiên huệ ái tất tuân.*

Lộ tướng Văn thảo xong rồi, hai tay nâng tờ giấy quỳ dâng cho nội giám, nội giám tiếp lấy trải lên long án. Vua Thành tôn xem rồi, bèn nói với Mạnh sĩ Nguyên rằng : « Nàng con gái này tài học mần tiệp, quả là Mạnh lệ Quân không sai. Trẫm chắc khanh năm nay tuổi đã già cả, nên con mắt lờ lệt mà nhìn không định rõ chẳng ? » Mạnh gia Linh

lật đật bước ra quì xuống tâu rằng : « Nàng này thật không phải là em gái của tôi, sao lại dám cãi gan đến đây mạo nhận. xin bệ hạ hãy nghiêm trị cái tội khi quân mà răn cho kẻ khác. »

Vua Thành tôn thấy ai ai cũng chẳng chịu hết, mới mỉm cười phán rằng : « Nàng này chắc là vì sợ nghèo khổ mà tham cầu phú quý, nhưng đã có đặng cái tài học như thế, thời nghĩ cũng nên khoan thứ cho. » Vua Thành tôn nói dứt lời, bèn ngó xuống Lộ tường Vân mà phán rằng : « Nay trẫm định để cho Trung hiếu vương dụng nàng làm thiếp, chẳng hay nàng nghĩ có vừa lòng chăng ? » Lộ tường Vân mừng lắm, vội vã quì mọp lạy tâu rằng : « Bệ hạ rộng ơn ban được như thế, thật thần thiếp cảm đội đức lớn chẳng cùng ! »

Vua Thành tôn thấy Tường Vân lạy tạ chớ không dám tranh biện về sự giả chơn nữa, thì trong bụng thầm khen ngợi nàng là người lệ trí khôn ngoan, nên dạy qua bảo Hoàng phủ Thiếu Hoa rằng : « Nàng con gái này, lòng cũng vì **khánh** nên chẳng từ **lao** khổ liêu thác đến đây, nếu nay trẫm đuổi về, thì **chăng** là **phui** quá xuân xanh một đời của nàng tội nghiệp, vậy trẫm định ban cho **khánh**, hãy nhận về mà làm thiếp. » Hoàng phủ Thiếu Hoa quì xuống tâu rằng : « Muôn tâu bệ hạ ! Hạ thần vốn chẳng phải là phường háo sắc, nên không nỡ phụ tấm lòng tiết trinh của Mạnh thị mà dụng người gái này ; vả nàng này cả gan phạm tội đối vua, xin Bệ hạ nghiêm trị. » Vua Thành tôn suy nghĩ hồi lâu, rồi phán rằng : « Trẫm lấy làm thương cho nàng, nếu nay đuổi về thì ắt chịu suốt đời miệng người sỉ tiếu. » Vua Thành tôn nói dứt lời, bèn truyền nội giám đem Lộ tường Vân vào cung Vạn thọ để hầu hạ Hoàng thái hậu. (Đến sau Hoàng thái hậu thấy nàng chăm chỉ cẩn thận, bèn bảo vua Thành Tôn tuyển cho vào hàng cung phi ; thế là cái đời của nàng cũng đặng yên vui khoái lạc từ đó).

Thuật lại khi vua Thành tôn dạy nội giám đem Lộ tường Vân vào Vạn thọ cung rồi, ngồi nghỉ lại rất giận Bàng Phước dám phạm tội khi quân, bèn truyền chỉ ra đòi Bàng Phước vào. Lúc ấy Bàng Phước đang đứng ngoài Ngọ môn chờ chực tin

tức Lộ tường Văn, nhưng đợi lâu quá mà không thấy chữ hết thì trong lòng đã bâng khuân lo sợ, bỗng nghe chỉ lệnh ra đòi. Bàng Phước hoảng hồn toát mồ hôi, khúm núm theo nội giám vào quì lạy trước sân rồng. Vua Thành tôn ngó xuống phán quở rằng : « Bàng Phước ! Mi là một đứa tiểu dân, có sao dám cả gan đem người giả mạo Mạnh lệ Quân mà khi dối triều đình vậy ? » Bàng Phước quì mọp lạy tâu rằng : « Muôn tâu Bệ hạ ! Nguyên việc này là tự nơi nàng họ Mạnh bảo tiểu dân đi trình huyện, chớ thật tiểu dân chẳng rõ biết chi hết, xin Bệ hạ mở lượng hải hà mà dung thứ cho tiểu dân nhờ. » Tâu dứt lời cứ dập đầu lạy tạ liên miên. Vua Thành tôn thấy vậy mới phán rằng : « Ta hơn thấy nàng ấy cũng có chút tài mạo, vậy nay ta khoan dung cho mi đó. » Vua phán dứt lời, dạy bảo nội giám đem thưởng cho Bàng Phước hai chục lượng bạc mà đuổi về. Bàng Phước mừng quỳnh lạy tạ lãnh bạc lui ra. Đoạn vua mới phán quở Liêm tri huyện rằng : « Nhà người thất sát mạo tầu, theo lẽ thì đã phạm tội, nhưng ta cũng lấy lòng quảng đại mà dung thứ cho, vậy hãy mau trở về sung chức cũ. » Liêm tri huyện cả mừng, vội vã cúi lạy tạ ơn, rồi lui ra sửa soạn phản hồi quê cũ.

Ngày hôm ấy, khi bãi chầu các quan về nhà, ai ai cũng thuật chuyện Mạnh lệ Quân giả cho vợ con nghe. Lúc đó Tô đại nương ở nơi nhà họ Mạnh, thấy Hàn phu nhơn và Phương thị đã mạnh lành nên xin trở về vương phủ.

Hàn phu nhơn y lời, liền sai gia nhơn dọn kiệu đưa Tô đại nương đi. Khi về đến vương phủ, Doãn phu nhơn mới hỏi Tô đại nương rằng : « Cái việc Mạnh lệ Quân giả đó, chắc đại nương ở bên biết đặng rõ lắm chớ ? » Tô đại nương nói : « Hôm qua Mạnh lão gia đi chầu về có thuật chuyện cho tôi biết, thiệt không dè con gái mà cũng tham cầu phú quý dám liều chết làm đũa, nghĩ thật đáng cười. » Hoàng phủ Kính nói : « Tôi e cho bức chơn dung của Mạnh lệ Quân kia, nàng có tô điểm lên nhiều, chớ ở ngoài không thật giống

chăng ? » Tô đại nương nói : « Bức tượng ấy Mạnh tiểu thư vẽ thật tình, chớ không có tô điểm quá đâu ! Tuy là bức tượng ấy tốt xinh như vậy đó, nhưng chẳng qua chỉ họa được nội cái dung mạo bề ngoài, chớ đáng điệu bề trong của Mạnh tiểu thư còn đẹp đẽ lạ thường, còn trội hơn ảnh tượng này nhiều lắm, tả không hết đâu. » Hoàng phủ Thiếu Hoa nói : « Vậy mà bấy lâu tôi tưởng dung nhan nàng không bằng người trong bức tranh, chớ nào dè đâu còn xinh đẹp hơn nhiều. Thế mà thân này phước bạc chẳng đáng kết duyên cùng người, nghĩ thật đáng tiếc biết dường nào. »

Lúc ấy con Thụy Liễu đứng phía sau Tô đại nương, thấy Thiếu Hoa nói như vậy thì bụm miệng cười, rồi lấy tay chỉ Tô đại nương và liếc mắt ngó Thiếu Hoa. Hoàng phủ Thiếu Hoa thấy thế sanh nghi, mới hỏi con Thụy Liễu rằng : « Việc chi mà mày cười đó, hay là bên Mạnh phủ đã tìm được tông tích của Mạnh lệ Quân rồi phải không ? » Thụy Liễu cười mồm mím rằng : « Tôi nghe nói Mạnh tiểu thư đã tương nhận rồi. » Tô đại nương nghe nói cả kinh, lật đật chạy lại trợn mắt trừng con Thụy Liễu. Thụy Liễu cười lớn nói : « Xin đại nương chớ giận, tôi không khi nào dám nói ra đâu. » Vợ chồng Hoàng phủ Kính và Hoàng phủ Thiếu Hoa thấy chuyện lộ ra như vậy thì mừng lắm, mới trách Tô đại nương rằng : « Đại nương thật là nhân tâm quá ! Mạnh tiểu thư đã tương nhận rồi, sao lại nỡ giấu không cho chúng tôi biết ? » Tô đại nương bắt đất dĩ phải cáo lỗi, rồi đem hết đầu đuôi tự sự mà thuật lại cho vợ chồng Hoàng phủ Kính và Hoàng phủ Thiếu Hoa nghe.

Hoàng phủ Thiếu Hoa nghe rõ đầu đuôi trong lòng hoan hỉ vô cùng, mới hỏi Tô đại nương rằng : « Lệ thừa tướng bấy lâu đối đãi với tôi tử tế lắm, nhưng chẳng biết cơ sao người lại không chịu tương nhận đáng làm lẽ hoàn hôn vậy ? » Tô đại nương nói : « Trước kia Mạnh tiểu thư cũng muốn tương nhận, nhưng vì sợ dăng của Lưu Tiệp nó báo thù ; lại sau đây người thấy Trung hiếu vương dùng kiệu bát bửu cưới Lưu yển Ngọc, nên có ý giận rằng : Trung hiếu vương

tự mình bảo tấu cho họ Lưu, mà không bầm mạng cùng sự trưởng. » Vì thế nên người chẳng bằng lòng, không muốn nhận vội. » Hoàng phủ Thiếu Hoa nói : « Tôi bấy lâu cưới họ Lưu, nhưng bức tranh và phong cáo của Mạnh tiểu thư, tôi vẫn thờ phụng ở trong phòng sớm khuya làm bạn ; điều ấy có sao nhọc mầu tôi chẳng giải tỏ cùng người giúp cho tôi ? »

Tô đại nương nói : « Hàn phu nhơn cũng có nói giúp cho ngài, nhưng Mạnh tiểu thư còn muốn nán làm thừa tướng trong vài ba năm nữa, đừng đến đáp cái ơn tri ngộ của Thánh thượng, rồi sau mới chịu cái trang. Chớ nếu cái trang tương nhận bây giờ, thì ắt phải phạm vào bốn điều đại tội. »

Hoàng phủ Thiếu Hoa hỏi : « Chẳng hay người nói bốn điều, ấy là những điều chi ? » Tô đại nương nói : « Bốn điều đại tội đó, là : « Một khi quân vọng thượng, hai hí vũ đại thần, ba biếm loạn âm dương, bốn ngộ nhơn hôn sự. » Trong bốn điều ấy, điều nào cũng phạm vào tội chết hết. » Vợ chồng Hoàng phủ Kính nói : « Thật trong bốn điều ấy, điều nào cũng đáng lo, nhưng dầu để sau ba năm nữa lại thoát khỏi được sao ? Chi bằng bây giờ ta vào tâu cùng Thánh thượng mà xin triều đình ân xá cho thì hay hơn. »

Lúc ấy con Thụy Liễu lại thuật chuyện Định xuân Yến đã qua Lương phủ, mà nhận định Lương phu nhơn là Tô yến Tuyết cho mọi người nghe. Tô đại nương nói : « Đó là Định xuân Yến lấy theo ý mình mà nói, khó thể tin tưởng được. » Hoàng phủ Thiếu Hoa nói : « Việc ấy tôi đây cũng không dám tin ! Nhưng hiện nay Mạnh tiểu thư đang còn bận công việc ở trường thi, vậy để tôi sang nói với nhạc phụ tôi, rồi sáng nay cùng với cha con tôi vào triều, tâu xin thánh thượng ân xá cho được hoàn hôn, nghĩ có lẽ hay lắm. » Tô đại nương nói : « Điều ấy không được đâu ! Xin ngài chớ nên vội nóng, hãy đợi khi Mạnh tiểu thư chấm trường rồi, ta sẽ cùng thương nghị coi ý người liệu sao mới phải. » Hoàng phủ Thiếu Hoa nói : « Tôi sợ làm như thế

không nên chớ ! Vì Mạnh tiểu thư đã có lòng hờn tôi về sự cưới Lưu yển Ngọc, mà còn thương nghị với người làm sao được. Nay thừa lúc tiểu thư vắng mặt, mà tôi xin phước thì hay hơn ! » Hoàng phủ Kính nói : « Lời con bàn rất hữu lý ! Vậy con hãy mau tỏ cho Mạnh thượng thư biết, đừng sáng nay có cùng chúng ta dâng biểu, tôi xin cho nàng được cải trang. » Hoàng phủ Thiệu Hoa vâng lời, vội vã lên ngựa đi liền.

Khi qua đến Mạnh phủ, Mạnh gia Linh ra nghinh tiếp vào. Hoàng phủ Thiệu Hoa nói : « Tiệp tử vâng mạng quân phụ kết duyên cùng họ Lưu, chẳng dè lệnh viên lại hờn lòng sanh giận, mà bấy lâu nhạc phụ và nhạc mẫu chẳng cho tiệp tử biết, để mãi đến ngày nay tiệp tử mới hay. » Vợ chồng Mạnh sĩ Nguyên nghe qua, biết là Tô đại nương đã lậu chuyện rồi, mới nói : « Thiệt chẳng phải là chúng tôi muốn giấu diếm hiền tử đâu, chỉ vì tiệp nữ căn dặn quá lời nên không dám hở miệng. » Hoàng phủ Thiệu Hoa nói : « Tiệp tử muốn sáng ngày dâng biểu, tôi cùng thánh thượng xin ân xá cho lệnh viên đừng cải trang làm lễ hoán hôn, nên qua đây bẩm cho nhạc phụ và nhạc mẫu hay, chẳng biết song nhạc nghĩ định thế nào ? » Mạnh sĩ Nguyên nói : « Đều ấy hiền tử hãy chậm chậm tính liệu đã ! Chớ nếu vội dâng biểu lên bây giờ thì ắt bị phạm vào bốn điều khi quân đại tội, khó lòng trông thoát khỏi. » Thiệu Hoa nói : « Tuy rằng biết phạm vào đại tội, nhưng lệnh viên vì muốn cứu cả nhà tiệp tử, nên bất đắc dĩ phải khi quân, chớ không phải cố ý điều lòng tài học, lại từ khi ra làm quan đến giờ lập dựng rất nhiều công trạng, chớ chưa hề vương phạm lỗi chi. Nếu cả nhạc phụ và thân phụ tôi hết sức bảo tấu, tôi xin triều đình rộng ơn tha thứ cho, thì chắc sẽ không hề chi vậy. »

Mạnh sĩ Nguyên khen rằng : « Lời hiền tử luận rất hợp lẽ ! Vậy mai này chúng ta hãy cùng nhau vào triều bấu tấu, rồi đợi khi tiệp nữ đi chăm trường thi về sẽ bảo nó cải trang, chừng đó nó mới hết thế không còn lẫn lộn dạng nữa. » Hàn phu nhưn căn rằng : « Chúng ta chớ vội, hãy đề đợi

tiện nữ chằm trường thì về thương nghị rồi sẽ làm thì mới mong vô sự được. » Thiếu Hoa nói : « Vả lệnh viên đã giận tôi về sự dùng kiện bắt bừa đi rước họ Lưu, nếu đợi về thương nghị thì bao giờ được, chỉ bằng thừa lúc đang vắng mặt mà tâu thì hay hơn. » Mạnh sĩ Nguyên nghe qua cũng muốn gấp, nên bằng lòng y theo. Hoàng phủ Thiếu Hoa mừng rỡ, cáo từ lên ngựa ra về.

Hồi thứ sáu mươi hai

*Trung-hiếu-vương dâng biểu xin nhìn vợ
Lương thừa-tướng bình rề cự đồng liêu*

Hoàng phủ Thiếu Hoa khi về đến nhà thì lật đật đi thảo tờ biểu liên, viết xong đem trình cho Hoàng phủ Kính xem, Hoàng phủ Kính xem qua khen được. Thiếu Hoa trong lòng mừng lắm, lấy đem cất vào thư phòng đợi sáng ngày tâu triều dâng lên. Ngày thứ trời vừa rạng sáng, cha con Mạnh sĩ Nguyên đã qua rủ Hoàng phủ Kính vào chầu. Hoàng phủ Kính nói : « Nếu khi cha con tôi dâng tờ biểu này lên mà Thánh thượng nổi giận, thì chừng đó hai cha con thân ông hãy cố sức mà tâu giúp giùm cho nghe. » Mạnh sĩ Nguyên nói : « Thánh thượng vốn người nhân từ, chắc có lẽ sẽ giữ lòng thương mà khoan thứ, chớ không hề chi đâu. »

Hoàng phủ Kính nghe nói yên lòng, rồi đồng với Thiếu Hoa và hai cha con Mạnh sĩ Nguyên lên ngựa đến triều.

Khi đến nơi thì Thiên tử đã ngự triều rồi, các quan văn võ cũng tâu đủ mặt hết, chỉ thiếu có một một mình Tả thừa tướng là Lương Giám chưa đến. Hoàng phủ Thiếu Hoa vào quì xuống tâu rằng : « Muôn tâu bệ hạ ! Hạ thần là Hoàng phủ Thiếu Hoa có một việc muốn cúi tâu, ngưỡng trông Thánh thượng mở lượng hải hà mà rộng xét cho. »

Vua Thành Tôn phán rằng : « Trẫm cho phép đó, Khanh có việc chi hãy đứng dậy mà tâu. » Hoàng phủ Thiếu Hoa vàng mạng, đứng dậy lui qua một bên, rồi tấu rằng : « Muốn tâu bệ hạ ! Nguyên quan Hữu thừa tướng Lê quân Ngọc tại triều đây, vốn quả chánh thất của hạ thần là Mạnh lệ Quân, thay họ đổi tên cải dạng nam trang đó. Nay xin Thánh thượng gia ân giáng chỉ cho hạ thần dâng làm lễ hoàn hôn, thì ơn của Thánh thượng, hạ thần cảm đội nặng hoẵng muôn thuở vậy. » Vua Thành Tôn nghe qua, ngạc nhiên phán rằng : « Lê quân Ngọc làm quan tại triều đây đã bấy nhiêu năm rồi, có lẽ nào là nữ lưu được ! » Hoàng phủ Thiếu Hoa tâu rằng : « Khi Mạnh lệ Quân bước chơn ra đi có họa một bức chơn dung để lại, nhạc phụ của hạ thần đã đem bức họa ấy mà giao cho hạ thần. Hạ thần trông người trong bức tranh, hình giống Lê thừa tướng như khuôn đúc, nhưng vì tình sự dè nên bấy lâu hạ thần chẳng dám nghi ngờ. Ngày nay Lê thừa tướng đã cùng cha mẹ tương nhận rồi, vậy hạ thần cúi xin Thánh thượng gia ơn, cho người dâng cải trang thành hôn cùng hạ thần cho vẹn lời ước cũ. » Vua Thành Tôn mới nghĩ thầm rằng : « Lời Thiếu Hoa nói đây rất phải, có lý nào nam tử mà có cái nhan sắc xinh đẹp quá như vậy, hèn chi bấy lâu cứ dốc một lòng trợ giúp cho nhà Hoàng phủ mãi. Thế rõ ràng là một trang kỳ nữ trời sanh, hữu tài mạo lại hữu tình, ước gì đừng nàng dùng làm cung phi, thì lòng đây mới thỏa. »

Vua Thành Tôn suy nghĩ rồi, bèn phán hỏi Thiếu Hoa rằng : « Lê thừa tướng cùng với cha mẹ tương nhận bao giờ vậy ? »

Hoàng phủ Thiếu Hoa nghe hỏi, bèn quì xuống thuật rõ đầu đuôi, nào Lê minh Đường đến chân mạch, rồi Hàn phu nhưn giã cách mê sảng níu kéo mà thành ra sự tương nhận. Mạnh sĩ Nguyên cũng bước ra quì xuống tâu giúp với Hoàng phủ Thiếu Hoa.

Vua Thành Tôn lại nghĩ thầm : « Người con gái này quả nhiên hữu tài hữu tình, nếu nay ta cho cải trang thì thiếu

xuống tàu : « Muốn tàu bỏ hạ ! Ngày nay bỏ hạ trưng bốn đèn đại tội ấy ra, tuy rằng đúng theo luật nước, nhưng xét cho thấu đáo thì nghĩ tình cảnh ấy rất đáng xót thương. Xin bỏ hạ cho phép hạ thần giải tỏ, bảo rằng « Khi quân vọng thượng » nhưng con gái hạ thần vì muốn cứu chồng, nên cực cùng phải cải trang, đăng cầu công danh, chớ thật không bao giờ dám điều lộng tài học. Còn nói « Khi vũ đại thần » nhưng con gái của hạ thần từ khi làm quan đến giờ, đối cùng triều thần vẫn một mực khiêm cung, chẳng hề có điều chi thất hảo. Còn nói « Biến loạn âm dương », nhưng con gái của hạ thần từ khi làm quan đến giờ, chưa hề phạm vào một mảy tội lỗi chi. Nói rằng : « Ngộ như hôn sự. » Nhưng bởi tự Lương thừa tướng lập huê lâu, rồi kêu đến mà gả con gái cho, chớ chẳng phải là con gái của hạ thần tự mình đến cầu hôn. Xin bỏ hạ mở đức rộng đoái thương tình ân xá, cho cha con của hạ thần đăng cốt nhục vẹn toàn. »

Vua Thành Tôn phán : « Các khanh hạ tất phải tàu rồi chi cho nhiều lời, đợi khi Lê thừa tướng đi chầu trường về đây, rồi trẫm sẽ định liệu. » Vua Thành Tôn phán dứt lời, liền truyền bãi triều đi giá hồi cung.

Khi vua Thành Tôn về đến cung, muốn giấu Trưởng Hoa Hoàng Hậu không cho biết việc Mạnh lệ Quân giả trai, nên phán dạy bọn nội giám chẳng cho nói đến, rồi kêu tên nội giám tâm phúc là Quyền Xương, sai tới vương phủ của Hoàng phủ Kính lấy bức chơn dung của Mạnh lệ Quân đem về. Lúc ấy nơi vương phủ cha con Hoàng phủ Kính đang bàn luận, định sáng ngày cùng với cha con Mạnh sĩ Nguyên vào triều cố sức tàu một lần nữa, bỗng nghe quân báo, nói có Quyền Xương đến. Hoàng phủ Kính lật đặt bước ra nghinh tiếp. Quyền Xương nói : « Tôi phụng mạng Thánh thượng đến đây, dâng lấy bức tranh của Mạnh lệ Quân. » Hoàng phủ Thiếu Hoa nghe báo, vội vã vào lấy đem ra giao cho Quyền Xương. Quyền Xương nhận lãnh rồi cúi chào lui gót, thẳng riết về cung dâng cho Thành Tôn. »

Vua Thành Tôn lên truyền treo lên, ngồi nhắm xem hồi lâu bỗng thất kinh nghĩ thầm rằng : « Quả nhiên nét bút tinh thần, dáng điệu giống Lệ thừa tướng như khuôn đúc. Ta nghĩ rất tiếc, nếu cho người cải trang thì mất hết một vị hiền thần, còn không cho, thì sợ Hoàng phủ Thiếu Hoa và Mạnh sĩ Nguyên xin cỡi giầy ra khán nghiệm, thì cũng khó mà từ chối được. Thôi, ta để đợi sáng mai Lệ thừa tướng về, coi người nói thế nào, rồi ta sẽ tùy cơ mà xử thì xong. »

Vua Thành Tôn suy nghĩ xong rồi bèn sai Quyền Xương đem bức tranh Mạnh lệ Quân giao trả lại cho Hoàng phủ Thiếu Hoa và dặn chắt cho tiết lộ.

Nói qua Lương Giám và Lệ minh Đường làm quan cực phẩm tại triều đã lâu, cho nên môn sanh nhiều lắm ! Vì thế cho nên khi Hoàng phủ Thiếu Hoa tâu nói Lệ thừa tướng là Mạnh lệ Quân cải trang, thì trong đám môn sanh ấy có nhiều người không bằng lòng, đều cho Thiếu Hoa vì thấy ân sư tuổi trẻ đẹp trai rồi nói bậy. Nên khi bãi triều có ít người thẳng đến tâu phủ mà mách cùng Lương Giám.

Lương Giám nghe tin ấy, thì tức giận nghĩ rằng : « Nhà Hoàng phủ ngày nay hai cha con đều dựng phong vương, con gái làm Chánh cung Hoàng hậu, nên ý cậy mình là quốc thích muốn nói gì ai thì nói, hay dờ chẳng ai dám cãi. »

Lương Giám bèn nói với các người ấy rằng : « Vả lão phu hiện thời đã già quá rồi cho nên chúng mới khinh lờn như thế. Tuy vậy, nhưng xin chư vị hãy an lòng, để đợi đến sáng ngày đây coi thử ra sao ! » Các vị môn sanh nói : « Dầu thế nào thì thế, ân sư hãy cố dùng thế lực mà đối phó lại, chớ nên để cho rối loạn đến quốc pháp. » Lương Giám nói : « Để sáng mai lão phu cho tiện tể vào bộ kiến, chừng ấy sẽ có việc phân xử. »

Các vị môn sanh đều lấy làm phải đoạn cáo từ lui về.

Khi các quan về hết rồi, Lương Giám mới trở vào nhà trong thuật chuyện lại cho Cảnh phu nhân nghe. Cảnh phu nhân nghe thì giật mình nói : « Việc này tôi cũng lấy làm nghi ngờ quá, hoặc không chừng rề của ta đó là nữ lưu thật

chăng ! Kia phu quân hãy nghĩ xem, hai vợ chồng nó đang độ thanh niên, lại bấy lâu rất đậm đà tương đắc, mà sao đã trên mấy năm rồi không thấy sanh sản chi hết. Phu quân chớ vội nên nóng giận, hãy xem xét thử lại coi sao ? » Lương Giám mỉm miệng cười mà rằng : « Phu nhơn cũng khéo nghĩ thì thôi ! Nếu hai đứa con gái kết thân cùng nhau, thì tránh sao cho khỏi những điều trách oán. Nhưng nếu phu nhơn có hoài nghi, thì hãy kêu con gái ta ra mà hỏi xem thì biết rõ đó. » Cảnh phu nhơn liền sai nữ tì đi kêu Tố Hoa. Nữ tì vào phòng thuật chuyện lại cho Tố Hoa nghe. Tố Hoa thất kinh nghĩ thầm rằng : « Hoàng phủ Thiếu Hoa thật là thấp trí quá sao không thương nghị trước cùng Mạnh tiểu thư, lại dám tự tiện dâng biểu tấu như vậy, mà hại ta biết nói làm sao bây giờ ! » Rồi nàng lại nghĩ : « Thôi, chẳng thà ta lừa dối nghĩa phụ và nghĩa mẫu ta, chớ không nên để cho Mạnh tiểu thư phải mất thể diện. »

Tố Hoa nghĩ chắc rồi, mới ung dung bước lên nhà trên yết kiến Lương Giám và Cảnh phu nhơn. Lương Giám nói : « Nay ta có một việc rất quan hệ muốn hỏi con, vậy con hãy cứ thật tỏ bày chớ nên giấu giếm. » Nói rồi bèn thuật hết những chuyện của Hoàng phủ Thiếu Hoa dâng biểu tấu xin, cho Tố Hoa nghe và hỏi rằng : « Như thế thì hiền tể là trai hay gái vậy ? » Tố Hoa nói : « Vậy chớ khi trước nghĩa phụ lấy đồ Hội Nguyên, thì lúc đó trai hay gái ? » Lương Giám nói : « Khai khoa thủ sĩ thì bao giờ cũng tuyển con trai, chớ ai lại chọn làm chi con gái. » Tố Hoa nói : « Thế thì con trai nên nghĩa phụ mới kén rề, cớ sao bây giờ nghĩa phụ lại hỏi trêu con như vậy ? » Lương Giám bèn day qua nói với Cảnh phu nhơn rằng : « Nào phu nhơn còn nói gì nữa thôi ? » Cảnh phu nhơn thất thế, đành ngồi làm thỉnh mà chịu. Lương Giám nói : « Cũng vì rề ta tâm tánh khiêm cung, đối với các môn sanh thường tung gọi là niên huynh, làm cho chúng có ý khinh thị, nên ngày nay Trung hiếu vương mới dám nói đùa nói bậy như vậy. Vả hai cha con Hoàng phủ, tuy

rằng thọ phong vương tước, nhưng sánh sao bằng ta và rề ta đương kiêm thừa tướng đứng đầu bá quan. Vậy đề mai rề ta chấm trường xong về, ta sẽ liệu mà xử nhà Hoàng phủ, làm cho va thấy rõ cái oai quyền của thừa tướng coi thế nào cho biết. »

Đêm ấy Lương Giám bức rức trong lòng ngủ không yên giấc cứ thao thức mãi, trông cho mau sáng dậy có vào triều.

Nói qua Lê minh Đường hôm ngày mồng sáu, đã bước chơn vào lo chấm thi bài trong trường, nhưn lúc giờ rảnh, Lê minh Đường mới tình thầm rằng : « Ngày nay thân mẫu ta khỏi bệnh, chắc làm gì cũng tỏ chơn tình cho Tô đại nương biết ; mà hễ Tô đại nương biết, thì thế nào chàng Thiếu Hoa cũng hay. Vả chàng xưa nay là một người không hay suy kỹ. Trước kia tâu xin cho Lưu Tiệp, tuyệt nhiên chẳng một lời thương nghị cùng ta ; nếu nay chàng thấy ta vắng mặt, rồi thừa thế vào tâu nhậu với triều đình, thì ta đây sẽ thất hết cả bề thế diện, mà triều đình và Lương thừa tướng cũng chắc thẹn chẳng vừa, thật là một việc đáng lo cho ta lắm, ta phải cần lập tâm trước mới xong. » Lê minh Đường suy đến đây, ngồi thầm nghĩ một chập lâu, rồi chau mày mà rằng : « Thà ta khiến cho chàng chịu nhục, chớ ta quyết không để cho thất thế diện dặng đầu. Mà ta làm nhục chàng, tức là cho chàng một bài học hay về sau đó. » Chủ ý đã nhất định, nên trong lòng chẳng rối chẳng rằng, Lê minh Đường cứ việc lo chấm chỉ chấm thi để chơn lấy chơn tài, xem dường thế một người bình thường vô sự.

(Xem tiếp tập 34)

NHÀ IN — ĐÓNG SÁCH
Tín - Đức Thư - Xá

25, đường Sabourain — SAIGON
Điện thoại : 20.678

TÁI - SANH DUYÊN

(sự tích Mạnh-lệ-Quân)

Qua đến ngày hai mươi sáu yết bãng, thì Dư Tán đỗ Hội nguyên, Thôi phân Phụng trúng vào thứ ba, Cừu huệ Lâm thứ chín. Các quan tân khoa lũ lượt kéo đến mừng tọa chủ rất đông. Đêm tối hôm ấy Hoàng phủ Thiếu Hoa ngủ không yên giấc, canh tư đã dậy, sai người cầm thiệp sang mời cha con Mạnh sĩ Nguyên sửa soạn vào triều. Khi vua Thành tôn ngự ra triều, có đem tờ biểu của Hoàng phủ Thiếu Hoa tâu hôm qua theo sẵn trong tay áo, cố ý để thử xem cái tài ứng biến của Lệ minh Đường. Lúc vua an vị vừa xong, thì Hoàng phủ Thiếu Hoa bước bả bước ra quì xuống tâu rằng : « Muôn tâu bệ hạ ! Việc chấm trường thi hôm nay đã xong, Lệ thừa tướng đã sắp sửa vào triều xin bệ hạ gia ân tha tội cho phép dựng cái trang. » Vua Thành tôn nghe qua ngẫm nghĩ cười thầm, rồi phán rằng : « Khanh chớ tâu chi nhiều lời, để rồi đây trăm sẽ phân xử. » Lúc ấy Tả thừa tướng Lương Giám mới vừa đến, trông thấy Thiếu Hoa quì đó thì biểu rõ, nhưng giã cách không hay, cứ lo bái yết xong, rồi ngồi dẹp qua một bên. Bỗng thấy Ngộ môn quan vào báo, nói có Lệ thừa tướng cùng các khải quan vào chầu, còn đứng chực tại ngọ môn. Vua Thành tôn nghe nói, truyền chỉ cho vào. Lệ minh Đường cùng với phó khải quan là Âu dương Tán và các vị khải quan nhỏ vào triều kiến tung hô. Vua Thành tôn cho đứng dậy, rồi phán rằng : « Chư khanh hết lòng khó nhọc vì nước cầu hiền, vậy nay trăm ban cho các khanh, mỗi người đều được gia thăng lên một cấp. » Các

khảo quan đồng lay tạ. Rồi đó Lê minh Đường mới đem mười quyển văn chấm trời hơn hết dâng lên, vua Thành tôn truyền dạy nội giám thâu cất vào cung, đoạn cho phép Lê minh Đường ngồi qua một bên, rồi phán bảo rằng : « Trong khi tiên sanh đi chấm trường vắng mặt, trẫm có tiếp dâng một tờ biểu chương, nhưng không biết phán đoán thế nào, phải đợi tiên sanh về dâng xét xem mà định liệu đây. » Vua Thành tôn nói dứt lời, liền lấy tờ biểu trao cho Lê minh Đường.

Khi Lê minh Đường vừa trông thấy tờ biểu, thì đã nghĩ chắc là của Hoàng phu Thiều Hoa, bèn vội vã đứng dậy tiếp lấy giở ra xem, xem xong trong lòng tức giận bởi hờn. Giận Thiều Hoa đã biết rõ chơn tình, mà chẳng chịu thương nghị với mình dựng lập chước cải trang, lại tự tiện dâng biểu làm cho mình thất thể diện. Lê minh Đường nghĩ thiệt hơn, hơi giận lồng ra sạm mặt, bèn tâu rằng : « Nguyên ngày mừng hai vừa rồi, quan học sĩ Mạnh gia Linh nói thần mẫu đau nặng, mời hạ thần đến cho thuốc, hạ thần đến chần mạch, biết rõ Hàn phu nhơn bị chứng uất kiết, lo nghĩ lắm mà sanh bệnh, hạ thần mới biện cho hai toa thuốc, dặn hốt uống trong hai đêm. Qua ngày mồng năm hạ thần đến thăm mạch, chẳng ngờ Hàn phu nhơn mê sảng nư lấy tay áo hạ thần mà kêu là con gái, rồi té lăn xuống đất chết giả đi, cả nhà hoảng kinh xúm lại kêu gọi mãi mà không tỉnh. Lúc ấy hạ thần nghĩ, Hàn phu nhơn vì thương nhớ con gái quá mà sanh bệnh, lại chắc con gái của phu nhơn gương mặt giống tựa hạ thần, cho nên phu nhơn mới nhận lầm như vậy. Thế thường nhà làm thuốc thì phải có cái lòng cắt thịt cứu người, nên bắt đặc dĩ hạ thần mới tạm nhận cho phu nhơnặng đợi hồi tỉnh. Dè đâu lúc ấy cả nhà họ Mạnh cứ nhận quyết hạ thần là con gái, hạ thần sợ nếu tranh biện thì hại đến tánh mạng Hàn phu nhơn, nên phải nhẫn nhịn. Muôn tâu Bệ hạ ! Vả hạ thần liên trúng Tam nguyên vào tòa Hàn lâm, rồi thăng chức Binh bộ, lại mong ơn ngày nay làm đến Thừa tướng. Nếu hạ thần là con gái thì khi vượt qua trong bấy nhiêu khoa thi, làm thế nào mà

ché lấp mắt các phủ, huyện, khảo quan cho được. Huống chi hiện nay hạ thần đã kết duyên cùng tiều thơ con Lương thừa tướng, nếu quả hạ thần là gái, thì làm sao mà tránh cho khỏi những lời oán trách của tiều thơ. Việc này chẳng qua chỉ hạ thần tuổi trẻ quan cao, lại làm việc chi cũng một mực công bằng, nên trong triều thần có người ganh ghét. Hoàng phủ Thiếu Hoa cậy mình là Vương tước, không xét thiệt hư, dám thừa lúc hạ thần vắng mặt dâng biểu mạo tấu rất phi lý, thật không kể chi đến thể thống của hạ thần hết. » Lệ minh Đường nói dứt lời nét mặt hăm hăm, cầm tờ biểu để lên long án, rồi day qua nói với Hoàng phủ Thiếu Hoa rằng : « Quốc cữu cậy mình là quốc thích, dám thừa lúc tôi đi chăm trường vắng mặt dâng biểu mạo tấu, thì cái tội đối vua khinh thầy này chạy đâu cho thoát ? »

Hoàng phủ Thiếu Hoa thấy Lệ minh Đường dẫn mặt thì thất kinh, đứng suy tới nghĩ lui, không biết chắc thiệt giả, phần ngại nghĩa thầy trò, phần sợ phạm tội lỗi, nên cúi mặt làm thinh chẳng dám một lời tranh biện. Hoàng phủ Kinh thấy vậy, mới bước ra quì xuống tâu rằng : « Muôn tâu Bệ hạ ! Vả việc này nguyên do nơi Mạnh liên thơ trần tở, chớ chẳng phải là con của hạ thần dám mạo tấu. Xin Bệ hạ truyền hỏi lại Mạnh thượng thơ, xem có quả thật như vậy hay chẳng ? » Lương Giám ngó thấy Hoàng phủ Kinh vì con mà tranh biện như thế thì trong lòng tức giận, bèn đứng dậy bước ra tâu rằng : « Muôn tâu Bệ hạ ! Nếu rề của hạ thần là nữ lưu, thì có lẽ nào con gái của hạ thần lại không biết được hay sao ? Nay Trung hiếu vương đã tự hỏi biết mình phạm tội, nên chẳng dám tranh biện nữa, mà Võ hiếu vương lại cố cãi, thời đủ biết Võ hiếu vương xúi con làm bậy, cho nên mới dám đương triều dẫn hộ như vậy. Vả hạ thần cùng rề tuy dầu bắt tãi, nhưng cũng đứng đầu hàng bá quan, ngày nay bỗng nhiên bị sự như nhược như thế thì còn chi là quốc pháp. Xin Bệ hạ xét tội mà nghiêm trị Võ hiếu vương. » Hoàng phủ Kinh thất kinh tâu rằng : « Việc

này do nơi Mạnh thượng thư nói ra, sao Thừa tướng lại đổ tội cho cha con của hạ thần. Xin Bộ hạ truyền hỏi Mạnh thượng thư thì rõ biết hư thật, chớ cha con hạ thần không bao giờ dám khi quân mạo tấu. »

Nguyên vua Thành tôn vốn có lòng tham luyến Mạnh lệ Quân, nên cái chủ ý thiên vị Lệ minh Đường đã sắp sẵn, nay nghe tâu như vậy, bèn giã cách cất lớn giọng hỏi rằng : « Mạnh tiên sanh ở đâu ? » Mạnh sĩ Nguyên trước kia thấy Lệ minh Đường trở giọng thì đã sợ rồi, sau nghe đến lời tâu của Lương Giám và vua cất cao tiếng kêu mình thì thất kinh, khúm núm bước ra quì xuống tâu : « Muôn tâu Bộ hạ, có lão thần đây. » Vua Thành tôn nghiêm sắc hỏi rằng : « Khanh nói đều chi với cha con Trung hiếu vương mà làm cho đến đổi náo động cả triều đường như vậy ? »

Hồi thứ sáu mươi ba

*Bị trách mắng, Trung hiếu vương buồn, bức,
Muốn chống oai, Lưu yến Ngọc tạ tình.*

Lúc ấy Mạnh sĩ Nguyên tính thầm rằng : « Nếu ta không liệu lời tránh trở, thì tất thế nào cũng vương trọng tội. » Tính rồi mới cúi xuống tâu rằng : « Nguyên ngày mồng năm tháng hai vừa rồi, Lệ thừa tướng có đến thăm bệnh cho vợ của hạ thần, khi thấy vợ của hạ thần mê sảng rồi thừa tướng nhận là con gái. Đó là tự nơi Lệ thừa tướng nói ra, sau hạ thần cứ thật vậy tâu cho cha con Trung hiếu vương biết, chớ hạ thần không dám bịa đặt, xin Bộ hạ xét cho. » Vua Thành tôn phán hỏi : « Nhưng vậy mà Lệ thừa tướng có thiệt là con gái của khanh hay không ? Khanh hãy cứ thật tâu bày cho khỏi đều dị nghị. » Mạnh sĩ Nguyên bổi rỗi tâu rằng : « Muôn tâu Bộ hạ ! Trước kia hạ thần cùng với con gái tuy là phụ tử chí thân, nhưng khi con nó trưởng thành vào độ 14, 15 tuổi thì đã ở riêng phòng, cha anh thường ít trông gặp mặt. Vả con gái của hạ thần năm

16 tuổi cải trang trốn đi, đến nay cách đã bốn, năm năm, lại hạ thần tuổi già mắt lệt, nên dầu có thấy cũng không phân biệt đặng thật giả. » Vua Thành tôn lắc đầu phán rằng : « Khanh thiệt là một người lười thối, không có chí quả quyết ! Vả Lê thừa tướng vì có ý muốn cứu lấy tánh mạng cho vợ khanh, nên mới ép lòng tạm nhận là con gái, sao khanh lại làm tướng chắc như thế ? » Vua Thành tôn nói dứt lời, bèn vỗ long án mà rằng : « Trẫm đây dầu bạc đức, nhưng từ khi lên ngôi đến giờ, vẫn hết lòng lo chấn chỉnh triều cương cho đặng nghiêm túc, có lẽ nào ngày hôm nay lại để cho các khanh điêu lỏng như thế hay sao ? Thế thường đứng đầu bá quan thì có Thừa tướng, mà lại dám bảo là nữ lưu ! Khen cho Trung hiếu vương cũng to gan thật ! Cái tội dối vua khinh thầy nặng biết bao nhiêu ! Nếu trẫm không nghĩ đến công lao hạn mã xưa kia, thì tội ấy quyết bị nghiêm phạt. Vậy từ đây về sau, trước khi muốn làm điều chi, hãy khá suy xét cho kỹ đã. Còn hiện nay các quan triều thần không một ai bằng Lê thừa tướng hết, nếu không có Lê thừa tướng thì chắc triều chánh chẳng hề được như vậy. Vậy từ đây sắp đi, hễ ai mà nói hèn đến Lê thừa tướng nữa thì sẽ bị trọng phạt. » Nói xong, lại dạy qua bảo Lê minh Đường rằng : « Từ đây về sau tiên sanh hãy cố dò xét, coi kẻ nào nói quấy điều gì thì vào tâu cho trẫm phân xử. » Lê minh Đường lấy làm đặc ý, vội vã quì lạy tạ ơn. Lúc bấy giờ các quan ai ai cũng đều bằng lòng, chỉ có một mình cha con Hoàng phủ Kính và Mạnh sĩ Nguyên hồ hân buồn bực lắm ! Kế vua Thành tôn truyền bãi châu di giá hồi cung.

Khi Lê minh Đường về đến tướng phủ, vào phòng thuật chuyện lại cho Tố Hoa nghe. Tố Hoa nói : « Tiểu thư tuy có cái tài tiên kiến, nghĩ trước các câu đối đáp đặng khỏi làm thất thể diện nơi chốn triều đường. Nhưng tôi e cho Hoàng phủ Thiếu Hoa phải buồn rầu uất ức đó. » Lê minh Đường nói : « Cứ theo như cách hành động của chàng, thì dầu cho có uất ức mà chết cũng không đáng tiếc. Vả hiện nay đã có bức tranh của em ở trong phòng chàng, lại em có dặn chàng

là chỉ đợi chừng ba năm nữa sẽ có Mạnh lệ Quân tìm đến, còn bây giờ đây nên thành thân cùng họ Lưu mà mưu đường sanh dục. Em bảo ý như thế mà chàng dốt nát không hiểu. Ngày nay thấy em nhận mẹ, thì đủ biết em là Mạnh lệ Quân rồi, sao còn nôn nao quá đời làm chi. » Tổ Hoa nói : « Lời tiêu thơ phân rất phải ! Phải chi tiêu thơ không giỏi tài ứng biến, thì bây giờ đã bị triều đình trị tội rồi. Thiệt quả chàng dốt nát thật. » Lệ minh Đường nói : « Chàng làm như thế tưởng đâu là hay, mà không dè bị chác nhục vào mình, và hại em từ đây chẳng dám đến viếng thăm cha mẹ nữa, nghĩ rất xót thương ! » Tổ Hoa cũng lắc đầu thăm trách.

Nói qua khi cha con Mạnh sĩ Nguyên về đến phủ, Hàn phu nhơn và Phương thị xúm lại hỏi thăm. Mạnh sĩ Nguyên thuật hết chuyện lại cho mọi người nghe và nói rằng : « Lúc ấy miệng nó lem lem cái sườn, lại có Lương thừa tướng trợ giúp vào, làm ta thiếu chút nữa mà không toàn tánh mạng. Thôi ! Đứa con bất hiếu ấy, từ nay phu nhơn chớ có nhắc đến nó nữa, hãy liêu như nó đã chết cho xong. » Mạnh gia Linh nói : « Con cũng chẳng ngờ em con nó trở giọng rất quá lạnh, miệng nói trời như nước chảy, khiến cho người người đều khiếp phục. » Hàn phu nhơn tức giận nói rằng : « Cũng vì ta hay nói mà tiết lộ việc này ra, thôi, từ đây con gái ta nó không còn đến đây nữa, ta cũng không còn mặt mũi nào mà sai người đến đó mời. Cảm hận thay Hoàng phủ Thiếu Hoa ! Chàng đã có vợ rồi, mà lại nôn nao làm điều rắc rối, hại mẹ con ta bỗng phút chia lìa ! » Mạnh sĩ Nguyên dần nói : « Đứa con bất hiếu ấy tôi biểu phu nhơn đừng có nhắc đến nó nữa mà ! » Hàn phu nhơn làm thinh bỏ vào nằm trong phòng, thăm nghĩ thêm hận trách !

Nói qua Hoàng phủ Thiếu Hoa khi ở trong triều ra, lên ngựa về phủ, vừa đi vừa nghĩ : « Việc này chắc là Lệ thừa tướng thấy Hàn phu nhơn bình nặng nên tạm nhận, chớ không phải là Mạnh lệ Quân, cho nên lúc này Mạnh thượng thư mới ắp ứng chối dài như thế. Ôi ! Nếu vậy thì từ đây

về sau ta còn mặt mũi nào mà trông thấy người nữa, lại các quan triều thần cũng chê cười ta, là thấy thầy dung mạo xinh đẹp rồi cố nhận làm vợ ! Ôi ! Nhục nhả biết chừng nào ! » Hoàng phủ Thiếu Hoa càng suy nghĩ càng hồ thẹn, lần lần tâm thần hoảng hốt, đề cho ngựa sa hai chơn trước té nhào. Gia tướng xem thấy lật đặt áp lại đỡ dậy, điều bộ về vương phủ. Khi về đến nơi, Hoàng phủ Kính thuật chuyện lại cho nội nhà nghe. Doãn phu nhơn nói : « Triều đình chưa cời giầy ra đề khán nghiệm, thì nào có chắc là thiệt giả, nếu vậy thì quả thánh thượng thiên vị mà xử ép mình đó. » Thiếu Hoa nói : « Vừa rồi thánh thượng có hỏi nhạc phụ con, thì người chối dài lâu không dám chắc. Con nghĩ chắc nhạc phụ con nhận lầm. Thế thì từ đây con còn mặt mũi nào mà trông thấy ân sư con nữa, thật quá hồ thẹn muôn phần ! » Hoàng phủ Thiếu Hoa nói dứt lời, sa sặc mặt thẳng vào Loan phụng cung nằm lăn trên giường.

Lúc ấy Lưu yển Ngọc hay tin, tính đến khuyên giải, chẳng đề khi đi vừa tới ngoài phòng, thì nghe Thiếu Hoa quát mắng rằng : « Cảm hận thay cho Lưu Khuê Bích, thật là một đứa súc sanh, dầu thác cũng chưa đáng tội. Nếu xưa kia mà nó không hại ta, thì ngày nay ta đã thành thân cùng Mạnh thị rồi, chớ có đâu phải sanh chuyện lời thôi như vậy. » Lưu yển Ngọc nghe vậy thì thất kinh không dám bước vào, sợ chàng trông thấy mà thêm giận tức, bèn bỏ lên nhà trên, cùng với vợ chồng Hoàng phủ Kính và Tô đại nương ngồi nói chuyện. Giầy lát nữ tì dọn cơm vào Loan phụng cung đặt mời Hoàng phủ Thiếu Hoa ăn, xem thấy Thiếu Hoa nằm ngủ say vui, bèn nhẹ nhẹ đánh thức dậy thưa rằng : « Đã tới bữa rồi, xin mời ngài dậy dùng cơm. » Hoàng phủ Thiếu Hoa đang cơn còn hồ thẹn, đứng dậy vung tay hất đổ mâm cơm xuống giường chẳng nói chẳng rằng. Tén thơ đồng thấy vậy chạy lại quét dọn, còn bọn nữ tì thì thất kinh bỏ chạy ra bẩm cho vợ chồng Hoàng phủ Kính hay. Hoàng phủ Kính mới nói với Doãn phu nhơn rằng : « Vì tại buổi sớm mai Lệ thừa tướng trách mắng nó, cho nên nó mới hồ thẹn tức tối như thế. Vậy

chúng ta hãy vào đó khuyên giải nó, kéo nó ưu sầu quá mà sann bình. » Nói rồi cùng với Doãn phu nhơn đứng dậy vào Loan phụng cung. Tên thơ đồng vào báo cho Thiếu Hoa hay. Hoàng phủ Thiếu Hoa lật đật chỗi dậy nghinh tiếp, Doãn phu nhơn mới khuyên giải rằng : « Nếu Lệ thừa tướng mà có phải thiệt là Mạnh lệ Quân đi nữa, nhưng người đã vô tình như thế, thì con cũng chẳng nên căm tức mà làm chi. » Hoàng phủ Thiếu Hoa nói : « Lệ ân sư xưa nay tử tế với con lắm, việc này chắc là nhạc phụ con nhận lầm ! Già sư bây giờ mà Lệ ân sư có đánh đập con đi nữa, con cũng không dám giận, lựa là lời trách mắng. Nhưng con chỉ hèm vì nỗi các quan triều thần thấy vậy, tất cho con là một người vong ân bội sư, nên con càng nghĩ càng thêm hồ thẹn. » Hoàng phủ Kính nói : « Con tuy nhận lầm người mặc dầu, nhưng đó chẳng qua bởi quá tin theo lời của Mạnh thượng thư mà ra. Lại vừa rồi ở trong triều, con đã biết lỗi mình mà không dám cãi lại, điều ấy cũng đủ chứng cho con là biết kính nhượng sư trưởng rồi. Vậy ngày mai con hãy thân hành qua đó mà tạ tội cùng người, nếu người chịu tiếp con, tức là người đã nguôi lòng không chấp trách, còn như người không tiếp, thì cha cùng con qua đó xin lỗi với người. » Hoàng phủ Thiếu Hoa nghe nói cả mừng, vâng chịu y theo.

Qua ngày sau, Hoàng phủ Thiếu Hoa thân hành đến tướng phủ xin vào yết kiến dâng tạ tội. Nhưng đi qua lại như vậy cả ba lần, mà lần nào cũng không gặp Lệ minh Đường, lần thì gia tướng nói đi khỏi, lần thì nói mắc vào xem xét văn án trong Nội các. Hoàng phủ Thiếu Hoa chẳng biết làm sao, phải về thưa lại cùng Hoàng phủ Kính. Hoàng phủ Kính nói : « Nếu vậy thì đề ngày mai cha sẽ cùng đi với con. » Tối hôm ấy trời mưa, đường xá nổi cả bùn lầy. Sáng ra cha con Hoàng phủ Kính bắt ngựa cỡi, lại cố ý đề cho bùn văng lên lấm láp, dựng Lệ thừa tướng trông thấy thương tình mà tiếp nhận. Khi đến tướng phủ, nữ tì vào báo, nói có cha con Hoàng phủ Kính đến. Tổ Hoa mới nói với Lệ minh Đường

rằng : « Nay có Hoàng phủ lão vương gia chẳng quân nhọc nhằn sang đến, vậy tiểu thư cũng nên ra tiếp người. » Lê minh Đường nói : « Em sẽ có một cách đối đáp lại, không để đến đời vô lễ, nhưng bây giờ em định chẳng chịu tiếp kiến người làm chi. » Lê minh Đường nói dứt lời, bèn truyền Thũ môn quan ra thưa lại, rằng mình mắc đi khỏi chưa về. Hoàng phủ Kính chẳng biết làm sao, phải để danh thiệp lại đó rồi lui gót.

Khi cha con Hoàng phủ Kính về rồi, Lê minh Đường mới kêu một tên gia tướng, sai đến dò xem vương phủ, hễ lúc nào thấy Võ hiệu vương và Trung hiệu vương đi khỏi thì về báo cho mình hay. Tên gia tướng vâng lệnh ra đi. Khi thấy cha con Võ hiệu vương đi rồi, tên gia tướng liền về báo với Lê minh Đường. Lê minh Đường lập tức lên kiệu thẳng đến vương phủ. Thũ môn quan nói : « Võ hiệu vương và Trung hiệu vương đều đi vắng hết. » Lê minh Đường bèn để danh thiệp ở đó rồi về. Vào đến nhà, võ phòng nói với Tổ Hoa rằng : « Chẳng đến thăm em, nay em lại đến đáp lễ, thế là phải phép lắm rồi. » Tổ Hoa cả cười mà rằng : « Tiểu thư lừa lúc người ta đi vắng mà đến, thật khiến cho người ta phải tức mình mà chết. » Lê minh Đường nói : « Thì em cũng có đến đáp lễ lại thôi, chớ khổ gì đâu mà tức đến chết ? » Tổ Hoa nghe nói lắc đầu và nói thăm : « Thiệt cái chí hướng của Lê minh Đường, chẳng những là nữ lưu, dầu trang nam tử cũng ít người suy theo kịp ! »

Nói qua khi hai cha con Võ hiệu vương đi về đến phủ, nghe nói có Lê thừa tướng đến mà khôngặng gặp thì lấy làm phàn nàn lắm ! Hoàng phủ Thiếu Hoa nghe nói, liền vội vã lên ngựa trở qua tướng phủ xin vào yết kiến. Nữ tì vào báo, Lê thừa tướng bảo ra nói là mình đi vắng. Hoàng phủ Thiếu Hoa chẳng yên lòng, trọn ngày ấy cũng đến hầu vài ba hiệp, mà hiệp nào cũng như không. Thành thử cả năm ngày mà suốt lơ hết ! Hoàng phủ Kính mới nói với Thiếu Hoa rằng : « Lê thừa tướng vẫn có cái ơn lớn với chúng ta, chỉ tại việc này ta làm lều quá, mà trách sao người không cảm hận được. Nếu chúng ta chẳng qua tạ tội, thì chắc người ngoài cho ta là kẻ phụ nghĩa quên ơn. »

Hoàng phủ Thiệu Hoa thở dài than rằng : « Con cũng nghĩ như thế, nhưng ân sư con không cho vào yết kiến thì biết làm sao bây giờ ? »

Lúc ấy Lưu yển Ngọc thấy chồng, cha than vắn thở dài như vậy, bèn nói với Thiệu Hoa rằng : « Lê ân sư ta tuổi trẻ quan cao, chắc có tánh kiêu thái, nay người không nhận lễ thì ắt khó hầu nài. Tôi có nghe nói ân sư cùng với Lương phu nhơn rất tương đắc, vậy đề tôi qua nhờ Lương phu nhơn nói giùm, họa may ân sư nhận cho cùng chăng ? » Hoàng phủ Thiệu Hoa cả mừng nói : « Phu nhơn nghĩ kế ấy rất hay ! Vậy sáng mai kíp đi đi. Vả phu nhơn mà đi đây lại còn một đền hay nữa, bởi trước kia Hàn phu nhơn sai nữ tì đem đồ đến biếu cho Lương phu nhơn, nữ tì về nói Lương phu nhơn tức là con gái của Tô đại nương tên Tô yển Tuyết. Tô yển Tuyết khi trước có cùng phu nhơn giáp mặt, vậy lúc qua đó phu nhơn hãy nhìn kỹ coi phải không ? » Lưu yển Ngọc vâng lời, trở về phòng nói chuyện lại cho Giang tam Tâu nghe. Giang tam Tâu nói : « Nếu khi tiền thư đến tướng phủ, nhìn quả Lương phu nhơn là Tô yển Tuyết, thì lúc về hãy nói là không phải nghe hôn. » Lưu yển Ngọc lấy làm lạ hỏi : « Vì sao mà mụ bảo nói dối như thế ? » Giang tam Tâu nói : « Nếu phải như vậy thì Tô yển Tuyết ngày nay là con gái Lương thừa tướng rồi, iắt khi về sẽ chiếm ngôi thứ thất, còn tiền thư phải hạ xuống đệ tam phòng. Một người con của mụ nhũ mẫu mà lấn hơn tiền thư, thì thiệt tôi không phục. » Lưu yển Ngọc nghe nói gật đầu khen phải !

Sáng ngày Lưu yển Ngọc điểm trang xong, rồi dắt hai nữ tì và các bộc phụ sang qua tướng phủ. Đến nơi nữ tì vào báo cho Lê minh Đường hay. Lê minh Đường mới bảo Tô Hoa rằng : « Chị hãy ra tiếp kiến, chớ em ra đó không tiện. » Tô Hoa nói : « Tôi trước kia có giáp mặt nàng một lần, chắc nàng còn nhớ, ra tiếp kiến sao cho được. »

Lê minh Đường cười rằng : « Đàn bà con gái, thì trong mười người hết chín người có máu ghen. Nếu nàng mà nhận dạng chị đi nữa, thì bao giờ khi về lại nói ra hay sao ? Can

chỉ mà sợ. » Tổ Hoa nói : « Lời tiểu thư phản rất phải ! Nhưng chàng đã cho vợ đến, thì tiểu thư cũng nên ra tiếp chớ, không hại mà ! » Lệ minh Đường nói : « Lời chị nghĩ sai rồi ! Nếu ngày nay em không làm cho khó khăn, thì ắt ngày sau chàng sẽ khinh lờn. Vậy chị cứ ra lấy lễ tử tế mà tiếp đi. » Tổ Hoa hỏi : « Như nàng nài xin yết kiến tiểu thư, thì nói làm sao ? » Lệ minh Đường đáp : « Thì chị cứ nói em mắc bận xem văn án, mời nàng về đề lần khác đã. » Tổ Hoa y lời bước ra ngoài, truyền cho nữ tì mở cửa giữa rước Lưu yển Ngọc vào.

Khi Lưu yển Ngọc bước vào, ngó thấy Tổ Hoa thì nhìn biết quả là Tô yển Tuyết. Kể Tổ Hoa đứng dậy chào rằng : « Mừng phu nhơn quá bộ đến chơi mà tôi không kịp ra đón, xin phu nhơn thứ lỗi. » Lưu yển Ngọc vội vã quì xuống thưa rằng : « Khi nào tiện thiếp dám làm phiền đến sự mẫu phải nghìn tiếp hay sao. » Tổ Hoa vội tay đỡ dậy nói : « Sao phu nhơn lại quá thủ lễ như thế, tôi cùng phu nhơn thấy đều là bạn nữ lưu với nhau mà, có sao đâu ? » Tổ Hoa nói dứt lời, bèn nắm tay Lưu yển Ngọc dùng lễ tân chủ mời ngồi, và truyền nữ tì pha trà dâng lên. Lưu yển Ngọc nói : « Phu quân tôi hôm trước vì quá nghe lời của Mạnh thượng thư, mà xúc phạm đến ân sư, khi việc lỡ rồi tự nghĩ lấy làm nặng tội. Hiện nay ở nhà, ăn không ngon, ngủ không yên, nên tôi phải sang đây, nhờ sự mẫu làm ơn nói giúp giùm cùng ân sư, xin ân sư rủ lòng thương đến mà xá tội cho. » Tổ Hoa nói : « Đối với việc ấy tôi cũng hết sức khuyên can, nhưng tánh khí nam tử thường hay kiên chấp, nên nói chẳng được. »

Lưu yển Ngọc nói : « Nay xin nhờ sự mẫu mời giùm ân sư ra đây, đặng cho tôi thay thế phu quân mà tạ tội. » Tổ Hoa bèn kêu nữ tì bảo rằng : « Chúng bây hãy vào mời thừa tướng ra đây coi. » Nữ tì vàng mạng chạy vào. Lúc bấy giờ Lệ minh Đường đang ngồi chơi với hai bà di nương nơi vườn hoa. Nữ tì vào bẩm. Lệ minh Đường bảo rằng : « Chúng bây hãy ra, nói ta mắc bận việc văn án, xin mời

Lưu phu nhơn lui về đề khi khác. » Nữ tì ra bầm lại. Tổ Hoa mới nói với Lưu yển Ngọc rằng : « Phu quân tôi mắc bận việc, vậy phu nhơn cứ về, rồi tôi sẽ nói lại giúp cho. » Lưu yển Ngọc nói : « Bây giờ thừa tướng còn đang bận việc, vậy tôi xin ngồi chờ, dầu đến tối tôi cũng đành, chớ tôi không dám về không. » Tổ Hoa nói : « Phu quân tôi còn bận nhiều việc lắm, phu nhơn hơi nào mà đợi. » Lưu yển Ngọc nói : « Hiện nay cả nhà của phu quân tôi lấy việc này làm khó, đứng ngồi không yên, mà tôi nỡ lòng nào về không cho đành. Xin sư mẫu làm ơn cho tôi ngồi đây chờ, bao giờặng yết kiến ân sư, thì tôi mới yên lòng lui gót được. » Tổ Hoa thấy Lưu yển Ngọc nài nỉ quá lời nên cũng thương, bèn sai nữ tì vào mời nữa. Hai bà di nương của Lê minh Đường thấy vậy, thì cười mà nói với Lê minh Đường rằng : « Ngài còn trẻ tuổi, nghĩ cũng chẳng nên kiên chấp cho lắm. » Lê minh Đường thấy nói thế, thì mỉm cười rồi đứng dậy thỉnh thỉnh đi ra. Nữ tì lật đật chạy ra báo tin trước. Tổ Hoa và Lưu yển Ngọc vội vã đứng dậy chờ nghinh tiếp. Kể một chút Lê minh Đường ra đến, Lưu yển Ngọc liếc thấy Lê minh Đường mặt mày tươi đượm như hoa nở hường sương, đôi trông mắt sáng rạng như gương, bước đứng đi ung dung yếu điệu, mình mặc áo lam bào, chơn mang giày liêu, thiết là đẹp dễ vô song, xem qua trong lòng kính hãi, vội vàng quì xuống thưa rằng : « Tiện thiếp là Lưu thị, kính lạy chào ân sư. »

Lê minh Đường cúi đầu đáp lễ rồi bảo rằng : « Sao phu nhơn lại thủ lễ quá như vậy, tôi đâu dám nhận. » Nói dứt lời day qua bảo Tổ Hoa rằng : « Mau đỡ Lưu phu nhơn dậy. » Tổ Hoa bước tới đỡ Lưu yển Ngọc lên. Lưu yển Ngọc đứng qua một bên, rồi chấp tay thưa rằng : « Phu quân tôi hôm trước, vì nghe lời Mạnh thượng thư mà xúc phạm đến ân sư, về nhà nghĩ hối biết lỗi nặng nề, nên nay sai tôi sang lạy tạ ân sư mà thỉnh tội, xin ân sư lượng tình mà tha thứ cho. »

Hồi thứ sáu mươi bốn

*Vườn Thượng uyên, Lệ tướng đề thơ,
Quán Thiên hương, Thành tôn thưởng nguyệt.*

Lệ minh Đường nói : « Tôi xưa nay đối đãi cùng Trung hiếu vương không có đều chi tệ bạc, nhưng có sao Trung hiếu vương thừa lúc tôi vắng mặt, mà dám tự tiện dâng biểu nói đùa một chợt một mình. Vả tôi vốn tâm tánh cương cường, gặp việc phải trái, chỉ cứ một bực nói ngay, ít hay tư vị. Nhưng tôi không hề tích hận Trung hiếu vương làm chi. Vậy khi phu nhơn về, hãy tỏ lại cho Trung hiếu vương biết rằng : Tôi chẳng cố chấp chi việc ấy, xin người chớ lo ngại, nhưng từ này về sau, trước khi muốn làm điều gì, thì nên nghĩ cho chính chắn, chớ có làm liều như thế nữa. » Lệ minh Đường nói dứt lời, day qua bảo Tổ Hoa rằng : « Hiền thê hãy thiết tiệc tiếp đãi Lưu phu nhơn, tôi xin thất lễ. » Nói rồi lui trở vào trong.

Tổ Hoa bèn mời Lưu yển Ngọc ngồi xuống, rồi cười và nói rằng : « Phu quân tôi tánh nóng, có việc gì thì cứ nói thẳng ít hay tư vị, chớ kỳ thiệt không lòng cố chấp. Vậy khi phu nhơn về, hãy nói lại cùng Trung hiếu vương biết mà sang chơi, chẳng có hề chi đâu mà ngần ngại. » Lưu yển Ngọc cả mừng, đứng dậy chắp tay cảm tạ, rồi nói rằng « Hôm nay may gặp dịp đến đây, tôi muốn vào bái yết bà nghĩa mẫu của ân sư, xin sư mẫu làm ơn bẩm giùm cho. » Tổ Hoa nói : « Gia mẫu tôi hôm nay khó ở, song phu nhơn đã có lòng quá yêu như thế, thì đề tôi sai nữ tì đi mời. » Khi nữ tì vào trong bẩm cùng Tôn phu nhơn. Tôn phu nhơn cáo từ chẳng ra, mới sai hai bà di nương của Lệ minh Đường thay thế. Hai bà di nương vâng lệnh bước ra, Lưu yển Ngọc và Tổ Hoa đứng dậy chào. Rồi đó Tổ Hoa mời hai bà đồng ngồi xuống, đoạn truyền nữ tì dọn yến lên cùng nhau vui vầy tiệc rượu.

Lúc ấy Tổ Hoa nghĩ thầm rằng : « Người ta đã có can đảm dám đến đây, có lẽ nào ta lại thua tài bao giờ. » Nghĩ

vậy, mới hỏi Lưu yển Ngọc rằng : « Chẳng hay phu nhơn đã có tin mừng gì chưa ? » Lưu yển Ngọc nói : « Tôi tuy đã cùng Trung hiếu vương làm lễ kết hôn, nhưng chưa có đồng sàng. Phu quân tôi tình nguyện chừng nào gặp được Mạnh tiều thơ, thì chừng ấy mới cùng tôi thành thân. » Tổ Hoa nói : « Mạnh tiều thơ đã biệt tích ba bốn năm nay, hơi đâu mà Trung hiếu vương chịu khổ tâm thủ nghĩa như thế ? » Lưu yển Ngọc nói : « Đó là lòng của phu quân tôi đã quyết định như vậy rồi, bao giờ lại nản tâm dờn dỗi. Thừa sư mẫu, khi đám cưới tôi, ân sư nói chuyện, rằng sư mẫu đã hoài thai, nhưng chẳng hay tháng nào làm sản ? » Tổ Hoa lúc ấy chẳng đề phòng, nghe hỏi như vậy thì tưởng là Yển Ngọc có ý đón chặn mình, bèn đáp : « Tôi nào có hoài thai bao giờ ở đâu ! » Hai bà di nương cả cười nói : « Phu nhơn đã hoài thai như thế, mà bấy lâu giấu kín không hề nói ra. Nay may nhờ có Lưu phu nhơn tố đây, bằng không thì ai đâu biết được. » Tổ Hoa nghĩ thầm lấy làm hồ thẹn, bèn đáp : « Ấy là phu quân tôi vui chuyện mà nói chơi đó thôi, chớ nào có gì đâu. » Hai bà di nương mỉm cười không tin. Rồi đó cùng nhau uống thêm ít chén rượu nữa, đoạn Lưu yển Ngọc đứng dậy cáo từ lui ra, lên kiệu trở về.

Khi về đến vương phủ thuật chuyện lại cho nội nhà nghe, ai nấy thấy đều mừng rỡ, rồi hỏi thăm qua việc Lương phu nhơn. Lưu yển Ngọc suy nghĩ hồi lâu, rồi đáp rằng : « Tôi cùng Tô yển Tuyết xưa kia, chẳng qua gặp gỡ nhau trong một thời ngắn ngủi, làm thế nào mà nhớ rõ cho được, nhưng tôi xem người này tất không phải là Tô yển Tuyết. » Nội nhà ai nấy nghe nói, cũng đều tin thiệt như lời. Còn Hoàng phủ Thiếu Hoa nghe Lê thừa tướng nói không có chấp mình, và Lương phu nhơn bảo cứ sang chơi, thì trong lòng hoan hỉ lắm ! Sáng ngày hôm ấy dậy sớm, dạy gia tướng thẳng ngựa, rồi cỡi sang qua tướng phủ. Đến nơi Thủ môn quan nói : « Lê thừa tướng đã vào triều chưa về. » Hoàng phủ Thiếu Hoa nghe vậy, bèn xuống ngựa vào trong quan đường ngồi chờ. Chờ mãi đến giờ tị mà cũng chưa thấy Lê thừa tướng

về, bỗng thấy gia tướng trong phủ dọn tiệc rượu ra, rồi bầm cùng Thiếu Hoa rằng : « Lương phu nhơn tôi sợ vương gia quá bữa đói lòng, nên sai chúng tôi dọn tiệc ra, xin mời vương gia dùng. » Hoàng phủ Thiếu Hoa thấy thế cả mừng, bèn ngồi vào ăn. Ăn xong, đợi đến quá giờ tị mới thấy Lệ thừa tướng về. Hoàng phủ Thiếu Hoa quì lạy thưa rằng : « Trước đây tôi vì quá nghe lời nhạc phụ tôi mà xúc phạm đến ân sư, xin ân sư tha lỗi. » Lệ minh Đường vội vã xuống kiệu đỡ dậy và bảo rằng : « Tôi không chấp nhứt điều ấy đâu. Nhưng phải chi đối cùng người khác, thì chắc việc ấy sẽ còn đôi thôi. Vậy từ đây về sau, nếu có làm điều chi hãy khá tua cẩn thận, chớ có làm liều như thế nữa. » Hoàng phủ Thiếu Hoa chấp tay cảm tạ. Rồi đó Lệ minh Đường mời vào nhà trong. Thủ môn quan bước tới bầm rằng : « Trung hiếu vương ngồi chơi tại đây, mà chờ thừa tướng từ hôm sớm mai tới giờ đó. » Lệ minh Đường nói : « Nếu vậy, thì nhà người hãy mau dọn cơm ra đây, cho ta cùng ăn với Trung hiếu vương. » Hoàng phủ Thiếu Hoa cúi đầu thưa rằng : « Xin mời ân sư dùng. Vì vừa rồi sư mẫu đã ban cho tôi dùng rồi. » Lệ minh Đường nghe nói nghĩ thầm rằng : « Tổ Hoa cũng là một người có tình, nên sợ chồng đói mà thết đãi. » Nghĩ rồi kêu gia tướng pha trà dâng lên, Hoàng phủ Thiếu Hoa ngồi hầu chuyện hồi lâu, đoạn cáo từ lui về. Khi về đến phủ, thuật chuyện vợ chồng thừa tướng có lòng hậu đãi mình. Nội nhà ai nấy thấy đều mừng rỡ !

Nói qua, vua Thành Tôn từ ngày biết Lệ minh Đường là gái, thì đêm đêm hằng trộm dấu thăm yếu, vẫn ước ao làm thế nào cho đăng tư thông, hầu có kiếm thêm một người hiền phụ nữ. Nên thường sai nội giám tâm phúc là Quyền Xương dò xem, hễ lúc nào thấy Lệ thừa tướng một mình vào Nội các, thì lập tức thông cho mình hay. Qua đến ngày rằm tháng tư, Lệ minh Đường đi vào Nội các, Quyền Xương xem thấy, liền vội vã thẳng về thông mình điện phi báo cho vua Thành tôn hay. Vua Thành tôn hỏi rằng : « Bây giờ trong Nội các còn có ai ở đó nữa chăng ? » Quyền Xương

tàu : « Chỉ có Lương thừa tướng và Mạnh thượng thư ở đó thôi. » Vua Thành tôn bảo rằng : « Người hãy đến đó chờ, khi thấy Lương thừa tướng và Mạnh thượng thư về rồi, thì bảo Lê thừa tướng mau vào đây, đừng cùng ta đi thưởng hoa trong vườn thượng uyển. » Vua Thành tôn nói dứt lời, ngấm nghĩ một chút, rồi dặn Quyền Xương rằng : « Lê thừa tướng người rất chăm việc quốc chánh, nếu nói đi chơi thì sợ người không đi. Vậy người cứ thưa, là ta dạy triệu vào, đừng hỏi về việc quốc chánh nghe. » Quyền Xương phụng mạng lui ra.

Nói qua, khi Lương Giám và Mạnh sĩ Nguyên ở trong Nội các, thấy có Lê minh Đường vào, bèn giao việc cho rồi lui về, Quyền Xương thấy hai người về rồi, bèn nói với Lê minh Đường rằng : « Tôi phụng mạng Thánh thượng đến mời thừa tướng vào Thông minh điện. » Lê minh Đường hỏi : « Chẳng hay Thánh thượng cho triệu tôi có việc chi ? » Quyền Xương nói : « Tôi thấy nói là hỏi thăm về việc quốc chánh. » Lê minh Đường nghe qua, liền theo Quyền Xương vào Thông minh điện. Đến nơi vua Thành tôn cho ngồi và truyền pha trà dâng lên uống. Uống trà xong, Lê minh Đường mới hỏi rằng : « Chẳng hay Thánh thượng triệu hạ thần vào đây có việc chi ? » Vua Thành tôn nói : « Hôm nay trẫm thấy trong vườn thượng uyển trăm hoa đua nở, nên muốn cùng tiên sanh đến đó dạo chơi, kéo khiến hoa thần cười người ta, là không biết ngấm cảnh thiên nhiên của tạo hóa vậy. » Lê minh Đường nghe qua, nghiêm sắc mặt hỏi rằng : « Bệ hạ muốn đi chơi vườn thượng uyển, có sao lại nói là hỏi thăm việc quốc chánh ? » Vua Thành tôn nói : « Trẫm thấy tiên sanh hay chăm lo việc quốc chánh, nếu nói rằng đi chơi thì sợ tiên sanh không đến, nên phải nói dối đó. » Lê minh Đường nói : « Hôm nay bệ hạ muốn đi chơi vườn thượng uyển, mà nói là bàn việc quốc chánh, nếu sau có xảy ra việc quốc chánh, thì hạ thần cũng tưởng là đi chơi vườn thượng uyển, rồi trì hoãn mà để lỡ việc thì làm sao ? Xin bệ hạ từ rày về sau chờ nên truyền cho như thế nữa. »

(Xem tiếp tập 35)

TÁI-SANH DUYÊN

(sự tích Mạnh-lệ-Quân)

Vua Thành tôn nghĩ thầm rằng : « Nữ lưu mà nói năng chánh đáng như Lệ thừa tướng này, thì thiệt là một người trên đời ít có. » Nghĩ rồi bèn đáp : « Lời tiên sanh phân rất đúng lẽ, Trẫm vui lòng y nhận đó. » Nói xong, bèn truyền võ sĩ dắt ra hai con ngựa mã, cùng với Lệ minh Đường cỡi thẳng đến vườn thượng uyển.

Khi đến nơi, xem thấy trong vườn vô số kỳ hoa dị thảo cây cối tốt tươi, có núi non, có suối chảy, có đủ đường tắt lộ quanh, lũ lượt có chim chuyền hót trên nhánh, càng ngắm xem càng thâm hỉ. Lệ minh Đường mới thốt tiếng khen rằng : « Cái cảnh trí trong vườn thượng uyển này thật là kỳ xảo ! » Vua Thành tôn nói : « Vậy tiên sanh cứ ngồi trên ngựa mà vịnh một bài thơ tức cảnh xem. » Lệ minh Đường vâng mạng. Rồi đó hai tên nội giám đem nghiên mực và tờ long tiên lại đứng kề bên ngựa. Lệ minh Đường cầm viết thảo một mạch là xong. Nội giám đệ tờ long tiên dâng cho vua Thành tôn. Vua Thành tôn xem thấy chữ viết nở ra lối hành nở ra lối khải, nét bút như rồng bay rắn lộn. Trên mực đề : « Hạ nhật du thượng uyển. » dưới lược tám câu như vầy :

Ấp tắt vinh đao nhập thượng lâm,
Tân phân phong khí phát y khâm.
Vân vi tợ dải sơn tề tịnh,
Thủy quái như tư động khẩu thâm.
Hiệp hạng danh huê nghinh hóa nhật,
Hoài đề lễ thảo nhuận cam lâm.
Hồi khản tiêu hồn biểu lương xứ,
Hạnh mặc nhưn ân hựu tức ngâm.

Vua Thành tôn xem xong, liền khen rằng : « Lời văn thiết
thanh tao, khiến cho vườn thượng uyển càng thêm xinh sắc.
Vây để trăm thưởng cho khanh ba chén rượu nhuận bút, mà
uống cùng trăm cho vui. » Nói xong truyền nội giám
rót rượu dâng lên, hai chúa tòi ngồi trên ngựa mỗi người
đều uống ba chén. Uống rồi bèn giục ngựa thẳng lên trên
một cái cầu đá, đoạn dừng lại giữa cầu ngắm xem. Thấy
hai bên cầu có trên mười cây dương liễu thân lớn cả người
ôm, nhánh lá rườm rà, đượm đượm một màu xanh biếc,
dưới cầu tất tất lẫn nước bạc chảy tuôn, có đôi con chim
én đang lượn quanh tấp tắp, còn trên nhánh dương thì
thanh thót rân giọng hoàng oanh. Lệ minh Đường chíp
miệng cười khen rằng : « Cái cảnh đẹp này, thật không thể
tả sao cho xiết ! » Vua Thành Tôn nói : « Cái cầu đá này tên
là Xuân liễu thạch kiều, vậy tiên sanh hãy vịnh cho một bài
thi coi. » Lệ minh Đường vàng mạng, cúi xuống thảo liền.
Nội giám đem dâng lên. Vua Thành Tôn thấy đầu đề biên
mấy chữ : « Tặng Xuân liễu thạch kiều. » Còn bài thơ dưới
như vậy :

*Bạch thạch kiều đầu tung mã đề,
Xuân phong đệ du liễu sơ đề.
Bích thành đảo ảnh yên quang ám,
Thanh mạng thức âm nhiệt sắc đề.
Lưu thủy tịnh trung song yên tục,
Cánh huê thâm xứ nhiệt oanh đề.
Thượng lâm cửu độ lưu kim bối,
Lưỡng lộ ân thâm vô tịch tẩy.*

Vua Thành Tôn xem rồi, cũng khen rằng : « Trọn bài thơ
này không có một chữ nào là không thiết đến thạch kiều,
thật quả đáng bực quán quân, vậy để trăm bầu cho ba chung
rượu nữa ! »

Khi uống rượu xong, Vua Thành Tôn trông thấy Lệ minh
Đường hai má ửng hồng, thì cầm lòng không được, bèn lấy
roi đưa lên đánh vào nhánh liễu, làm cho hột nước mưa đọng
trên lá rơi xuống mặt Lệ minh Đường. Lệ minh Đường nghĩ

thăm rằng : « Lạ này ! Cớ sao thánh thượng lại giỡn chơi như vậy, hoặc giả người đã biết ta là nữ lưu chăng ! » Lê minh Đường vừa nghĩ vừa lấy tay chùi, tỏ ra đáng chững bằng lòng ! Vua Thành Tôn thấy thế nghĩ cũng có hơi thẹn. Rồi đó chúa tôi lại từ từ xuống thạch kiều. Lê minh Đường mới nói với Quyền Xương rằng : « Hoa cỏ tốt tươi trông càng đẹp mắt thật là một nơi « Thiên tượng thần tiên phủ, nhơn gian đế vương gia. » (Trên trời phủ của thần tiên, dưới thế đền của vua chúa.) Quyền Xương gật đầu khen phải. Lúc bấy giờ, Vua Thành Tôn thấy trên mặt Lê minh Đường lém đém còn lẫn ngời nước, trông càng thẩm càng xinh, mới dạy qua nói với Lê minh Đường rằng : « Các hoa tuy là tươi tốt, nhưng ngắm không bằng nổi với cái vẻ đẹp của tiên sanh, vậy đề trăm vịnh một bài tán tụng cái dung mạo ấy coi. » Vua Thành Tôn nói dứt lời, bèn cất bút thảo ra một bài tứ tuyệt như vậy :

*Phong lưu cứu bãi mao ca tà,
Liều trêu phi châu tiên hiềm hà.
Kiếm nhứt thượng lâm huê thất sắc,
Chỉ lưu giải tỉnh nhứt chỉ huê.*

Vua Thành Tôn đề xong, bèn truyền nội giám đem trao cho Lê minh Đường. Lê minh Đường xem rồi nghĩ thầm rằng : « Nếu vậy thì thánh thượng đã biết ta là nữ lưu rồi ! Nhưng Thánh thượng là một người thông minh, đã biết ta là nữ lưu, thì há nào chẳng biết ta là người trinh bạch sao, mà lại nghĩ liêu như vậy ? » Lê minh Đường nghĩ rồi, thì nét mặt ửng hồng hồng tỏ sắc giận ! Vua Thành Tôn trông thấy nét mặt lúc giận hồng ửng lại càng xinh đẹp, thì nghĩ thầm : « Đêm nay khi nào trăm chịu bỏ qua, vậy đề cầm người ở lại đây tất phải thành sự. » Nghĩ rồi bèn bảo Lê minh Đường rằng : « Đêm nay trời liêt viêm nhiệt, vậy trăm cùng tiên sanh ra Phiếm nguyệt đường, xuống thuyền hóng mát mà đánh chơi ít cuộc cờ. » Lê minh Đường vâng lệnh. Khi đến nơi xuống thuyền, nội giám đem cờ bày ra, chúa tôi cùng nhau vừa uống rượu vừa đánh cờ. Lê minh Đường trong lòng vui vẻ,

đánh luôn ba bàn ăn vua Thành Tôn hết hai. Chơi đến trời xế, Lệ minh Đường đứng dậy tâu xin về. Vua Thành Tôn giả cách ứng chịu, rồi đó chúa tôi lên bờ thượng mã đồng đi. Đi chừng một đôi, Vua Thành Tôn mới nói cùng Lệ thừa tướng rằng : « Bây giờ đây còn sót một chỗ Thiên hương quán nơi ấy rất nhiều hoa mẫu đơn đương nở, vậy tiên sanh cũng nên cùng trẫm ghé đó xem chơi. » Lệ minh Đường vâng chịu.

Khi đến Thiên hương quán, chúa tôi xuống ngựa bước vào thấy hai bên chũn, trên cả trăm chậu mẫu đơn, một bên hồng, một bên bạch, lại có xen năm bảy chậu màu ứng tía tía, nâu nâu. Thỉnh thoảng gió đưa dập lại dập qua, mùi hương phất cùng thơm nức ! Lệ minh Đường thích chí, vỗ tay cười khen rằng : « Chốn này thiệt không kém chi là Bồng lai tiên cảnh ! » Vua Thành Tôn nghe qua khoái ý nói : « Đêm nay trời thanh trăng tỏ, vậy tiên sanh hãy ở đây cùng uống rượu thưởng hoa, kéo đề họa cưỡi nguyệt mã. » Lệ minh Đường nghĩ sợ vua có điều chi bất tử khác chăng, bèn cáo từ rằng : « Hiện nay quốc chánh còn bề bộn, xin thánh thượng cho hạ thần về để làm việc. »

Vua Thành Tôn nói : « Thiên hạ thái bình, quốc chánh đề hoãn lại ngày mai cũng được. Hôm nay sẵn dịp trăng thanh gió mát, nếu không thưởng thức, thì chẳng là phụ tấm lòng của hoa nguyệt lắm sao ? » Lệ minh Đường nghe nói nghĩ thầm : « Tuy thánh thượng đoán ta là nữ lưu, song có lẽ trong lòng lấy chi làm chắc, vậy ta cứ ở lại phong có hề chi. » Nghĩ rồi bèn vâng lời, đoạn ngồi xuống ghế. Kế nội giám thắp đèn và bày tiệc rượu. Đến quá canh một, Lệ minh Đường đứng dậy xin cáo từ. Vua Thành Tôn nói : « Lúc này là lúc uống một chén rượu, vịnh một bài thơ, có sao tiên sanh lại đành cáo thối vậy ? » Nói rồi truyền nội giám cuốn hết rèm châu lên. Lệ minh Đường trông ra ngoài, thấy trăng tỏ hoa thơm, thì khen rằng : « Các đóa hoa bạch mẫu đơn có ánh trắng chiếu xuống, thật xem chẳng khác nào một lùm mây

đạc hạ xuống trần gian. » Vua Thành tôn nói : « Nếu vậy thì tiên sanh hãy đề chơi một bài thơ. »

Lệ minh Đường vâng mạng, liền cắt bút thảo ngay một bài vịnh mẫu đơn trắng như vậy :

Tiểu sái bân bà bất nhiệm nề,
Biệt truyền tiên vận ngọc vương phi.
Khinh bân dạ lộ ngân thiềm ảnh,
Bạc liên xuân phong ngọc yển y.
Thượng uyển thiều huê hà xằng xằng,
Trung đình hương khí tiết phi phi.
Trân châu thiềm ngoại mộng lung xức,
Nghĩ thị khinh tiêu thị giả phi.

Vua Thành tôn xem qua, khen rằng : « Bài thơ vịnh Bạch mẫu đơn này thật hay ! Vậy tiên sanh hãy vịnh luôn một bài Hồng mẫu đơn nữa, kéo nó liền chăng ? » Lệ minh Đường nói : « Đề ấy có khó chi, xin đề hạ thần cho nó một bài. » Nói rồi, cầm bút thảo thêm một bài như vậy :

Đông hoàn tác ý lạc thiều huê,
Sơ xuất khương thành đệ nhất hoa.
Kiếm trân xuân cam nồng dải tiêu,
Ngọn lan phong tịnh án lưu hà.
Vương phi bạc hạn ngưng hồng vũ,
Cam hậu khinh tiêu hoàn phong sa.
Kiếm dạ thừa ân bởi ngọc yển,
Thiên hương quân ngoại biệt tây tà.

Hồi thứ sáu mươi lăm

Dùng lễ chánh, Lệ thừa lương can vua,
Biện lời gian, Hạng nam Kim nhìn bướng.

Vua Thành tôn khen nức rằng : « Bài thơ Bạch mẫu đơn câu nào cũng sát đề cả, mà bài Hồng mẫu đơn này lại hay một lối khác hơn, quả thật tiên sanh là một bậc thiên tài nên thưởng cho ba chén rượu nữa ! » Lệ minh Đường uống ba chén rượu rồi, đứng dậy xin cáo từ. Vua Thành tôn cầm lại mà rằng : « Đêm nay trăng thanh gió mát, quả là nhưt đặc

thiên kim, sao tiên sanh lại cố từ về đi vậy ? Hãy ở lại cùng trâm uống vui một bữa rượu cho thật say nào . » Lê minh Đường bắt đắc dĩ phải ở lại uống vui một hồi nữa. Phút chút trời lặn khuya qua đến canh ba, lúc bấy giờ Lê minh Đường đã say, đôi má ửng đỏ như cánh hoa đào. Vua Thành tôn trông thấy trong lòng quẩn quýt không thể nhin được, mới cười trêu Lê minh Đường rằng : « Cái dung mạo của tiên sanh quá đẹp như vậy, nên trách nào Trung hiếu vương chẳng nghĩ làm là nữ lưu sao được. Nhưng, hoặc giả trâm cũng nghĩ liêu như vậy, thì tiên sanh có thể thương trâm được không ? » Nói rồi với tay nắm lấy vạt áo bảo của Lê minh Đường bảo rằng : « Đêm trời đã khuya khoắt rồi, vậy tiên sanh hãy ở ngủ tại đây mà đàm đạo chơi với trâm, chớ có nhọc lòng lặn về làm chi. » Lê minh Đường thấy thế thất kinh, bèn giật vạt áo lại, nghiêm sắc mặt đáp rằng : « Vua tôi dãi nhau, cần nên phải giữ cho đúng lễ phép, đêm trời khuya khoắt như vậy, mà bệ hạ cưỡng bức hạ thần ở ngủ tại đây làm chi ? Vả bệ hạ cùng hạ thần đều là tuổi trẻ, nếu làm như vậy, thì chắc người ngoài dị nghị rằng : Hạ thần nhờ đua mị mà làm đến Thừa tướng đó. Hạ thần dầu chỉ ngu muội cho đến đần, cũng không thể dám vâng mạng được, xin bệ hạ xét lại. » Vua Thành tôn thấy Lê minh Đường nói năng chánh đáng, lại nghiêm sắc lộ đáng tức giận thì biết thế không thể phạm được, mới vỗ về rằng : « Thôi, trâm xin lỗi tiên sanh, tiên sanh chớ có nê chấp. Vì trâm ngại về nỗi đêm khuya đường xa, nên mới cố cầm tiên sanh ở lại, mà nay tiên sanh không khứng, Khanh muốn về thì về chớ có sao ? » Vua Thành tôn nói dứt lời, bèn truyền nội giám đốt lồng đèn, đưa Lê minh Đường về Nội các. Khi Lê minh Đường về rồi, vua Thành tôn mới phán, cấm nội giám chẳng cho tiết lộ việc ấy ra cho ai biết hết, nếu hở mới thì trị tội nặng. Rồi đó vua mới nghĩ thầm rằng : « Trên thế gian sao lại có được một người con gái như vậy ~~kh~~, không tham phú quý, chẳng sợ quyền thế, thật là đáng kính phục ! Cứ xem cái tình thế ấy, nghĩ rất khó

phạm, nhưng nếu bỏ qua thì uổng vô hồi ! Vậy từ đây về sau, ta cứ đối đãi nàng một cách tử tế cho đặc biệt, họa may nàng có xét tình mà hồi tâm chăng ? » Vua Thành tôn nghĩ như vậy nên trong lòng cũng yên, đêm ấy ở ngủ nơi Thiên hương quán.

Nói qua, sáng ngày hôm ấy Lê minh Đường về phủ thuật chuyện lại cho Tổ Hoa nghe. Tổ Hoa cười nói : « Tại cái dung mạo của tiên thơ xinh đẹp quá, nên dễ làm xiêu lòng người. Nay Thánh thượng đã biết là nữ lưu rồi, thì tất ta phải từ quan mới được. » Lê minh Đường nói : « Cần chi phải từ quan. Thánh thượng đâu có biết là nữ lưu đi nữa, nhưng người chẳng phải như vua Trụ thuở xưa, nên cũng không sao. Vậy từ đây sắp tới, tôi không vào ngũ trong Nội các nữa thì thôi. » Tổ Hoa khen phải. Từ đó lúc nào có đồn văn án nhiều, Lê minh Đường cứ đem về nhà xem xét, vua Thành tôn hayặng càng kính phục vô cùng !

Nói qua, Hạng Long ở Vân nam điều độ con gái mình là Hạng nam Kim, đi mãi qua đến đầu tháng năm, năm ấy thì đến Kinh sư. Đến nơi Hạng Long tìm mượn một tòa nhà lớn ở trú ngụ. Người nhà của Hạng Long thì ở phía bên đông, còn người nhà của An tri huyện thì ở phía bên tây. Hai nhà vào ngụ an nơi rồi, thì cùng nhau hiệp lo bàn soạn việc vào bệ kiến. Hạng Long dặn nhỏ Hạng nam Kim rằng : « Khi vào bệ kiến, con khá nên cẩn thận, chớ cuộc phú quý của nhà ta chỉ trông cậy vào có một lúc này mà thôi. » Hạng nam Kim nói : « Cứ theo cái tài bộ của con, thì lo chi mà cha phải sợ. » Sáng ngày sau, Hạng nam Kim hết sức diễm trang, rồi dắt nữ tì Thu Tổ lên xe, cùng với Hạng Long và An tri huyện thẳng tới ngọ môn, xin vào bệ kiến. Ngọ môn quan vào chào tâu lại. Vua Thành tôn nghe tâu ngấm nghĩ cười thầm Mạnh lệ Quân quả là Lê thừa tướng rồi, mà còn con nữ tử nào dám liều chết giả mạo nữa đây ! Nghĩ xong, bèn truyền chỉ cho đòi An tri huyện và Nam Kim tấn triều. Khi vào đến nơi, An tri huyện quì trước, Hạng nam Kim quì sau mọp lạy. Vua

Thành tôn phán bảo Hạng nam Kim ngược mặt lên ; vua xem qua lấy làm kinh ngạc, vì gương mặt của Hạng nam Kim mười phần giống Lệ minh Đường hết năm, chỉ không được sắc sảo phong lưu bằng mà thôi.

Lúc bấy giờ Lệ minh Đường đang ngồi bên phía hữu ban nghe qua mấy lời Ngô mồn quan vào tấu thì trong bụng cười thầm, đến khi xem thấy gương mặt Nam Kim giống tựa mặt mình thì lấy làm lạ, bèn nghĩ rằng : « Phải chi Hoàng phủ Thiếu Hoa ưng chịu người này, thì sự cải trang của ta có thể hoàn lại đôi ba năm nữa. » Nghĩ rồi, bèn đứng dậy gọi bảo Trung hiếu vương rằng : « Tôi xin mừng cho ngài, ngày nay quý phu nhân đã về tới đây, thiệt chẳng qua là : Khi nên, trời cũng chiều người đó. » Vua Thành tôn thấy Lệ thừa tướng nói như thế trong lòng vui đẹp, mới thừa theo bảo Hoàng phủ Thiếu Hoa rằng : « Mạnh lệ Quân đã về đây, vậy Khanh nên mau mau chọn ngày làm lễ hoân hôn, trăm cũng mừng giùm cho đó. » Hoàng phủ Thiếu Hoa vội vã bước ra quì xuống tâu rằng : « Muôn tâu bệ hạ ! Người gái này so với bức tranh Mạnh lệ Quân, mười phần chỉ giống có năm phần, vậy hạ thần xin không dám nhận. » Vua Thành tôn mỉm cười phán rằng : « Trước kia trăm đã nói, hễ bao giờ người ta tự hoạ ảnh cho mình, thì thường hay tô điểm thêm lên, chớ đâu có thật giống được. Lại đờn bà con gái khi chưa đến thì, thời khác, còn khi đã đến thì rồi thời khác chớ sao. » Hoàng phủ Thiếu Hoa nghe lời vua Thành tôn phán hạp lẽ, nên cúi đầu tâu rằng : « Muôn tâu bệ hạ ! Nếu nàng quả là Mạnh lệ Quân, thì xin bảo nàng nhận mặt thần phụ nàng coi trúng không ? » Vua Thành tôn chắc thế nào cũng nhận không được, vì là già ngay, nhưng bất đắc dĩ phải bảo Hạng nam Kim rằng : « Trung hiếu vương muốn bảo nàng nhận mặt thần phụ, mà nàng lưu lạc đã trong bấy nhiêu năm rồi, không biết bây giờ còn có thể nhận được chăng ? » Hạng nam Kim tâu rằng : « Muôn tâu bệ hạ ! Tiện thiếp tuy là lưu lạc lâu ngày, nhưng phụ tử chỉ thân lễ nào nhìn chẳng đặng. » Vua Thành tôn nghe qua lấy làm khó cho lời nói của nàng, mới phán bảo : « Nếu

nàng nói nhận được, thì nàng hãy nhìn coi thân phụ nàng là ai. » Hạng nam Kim vàng mạng, đứng dậy nhìn hai bên vẫn vô triêu thần. Nhìn qua hết rồi, thấy có một vị dung mạo giống theo lời của Hầu Ngũ mách trước kia nhiều hơn hết, bèn chạy lại níu áo khóc lén rằng : « Thân phụ ơi ! Đứa con bất hiếu này trải qua biết bao nỗi gian nan, ngày nay mới được gặp thân phụ đây ! » Lúc ấy Mạnh sĩ Nguyên vừa thất kinh vừa tức giận, bèn giũt áo lại, nạt rằng : « Mi chớ vội, nếu phải là con gái ta, thì mi hãy nhìn coi anh mi đầu ! » Hạng nam Kim vàng mạng, đứng thững thĩnh nhìn qua hai bên. Lúc ấy Mạnh gia Linh trong lòng nghi sợ, nên sắc diện phai đổi. Hạng nam Kim lạnh trí, bước lại nắm áo mà rằng : « Bào huynh ơi ! Chắc bào huynh còn nhớ mặt em ! » Mạnh gia Linh bối rối nói : « Mi có phải là em ta đầu, sao mi dám làm chuyện khi quân như thế ? » Nói rồi, quì xuống tâu rằng : « Nàng con gái này thật không phải em gái của hạ thần, xin bệ hạ xét mà nghiêm trị cái tội khi quân ấy. » Vua Thành tôn nói : « Nàng này thật là Mạnh lệ Quân đó, không phải khi quân đầu ! » Mạnh sĩ Nguyên nghĩ hồi lâu tìmặng một kế, mới nói : « Ê ! Con kia ! Mi đã nói mi là con ta, vậy mi hãy kể thuật sự tình thuở trước cho ta nghe thử. » Hạng nam Kim vàng lời kể thuật một hồi, mọi đều, đều giống tựa theo chuyện thật của Mạnh lệ Quân trước kia hết ! Mạnh sĩ Nguyên giận quá, hỏi : « Sao năm trước cha con Trung hiếu vương dẹp yên Phiên lạc, hồi triềuặng gia phong vương trước, lúc ấy thiên hạ ai ai cũng đều hay hết, hà cớ chi mi chẳng ra nhận, lại để đến ngày nay ? » Hạng nam Kim nói : « Khi Trung hiếu vươngặng phong vương trước mà con không ra nhận, là con có ý thử coi chàng có trọng nghĩa cũ linh xưa hay không vậy ? » Mạnh sĩ Nguyên hỏi : « Khi mi trốn đi, mi có để lại vật gì chăng ? » Hạng nam Kim bèn thuật rõ, là khi sắp ra đi có họa để lại một bức chơn dung, và một phong thơ tiễn cử Tô yển Tuyết thay thế, lại đọc cả những lời trong thơ và bài thơ đề trong bức tranh nữa !

Lúc ấy vua Thành tôn với Lê thừa tướng đều nghi cho Hạng nam Kim có tà thuật, mới đồng thanh nói rằng : « Nếu vậy thì quả thiệt nàng này là Mạnh lệ Quân rồi, nếu không thì sao biếtặng những lời trong thơ và trong bức tranh ấy được ? Mạnh thượng thơ hãy nhận đi, chớ có nghi ngại ! » Mạnh sĩ Nguyên lấy làm bối rối, biết không phải mà chối từ không được, bèn quì xuống tâu rằng : « Muôn tâu bệ hạ ! Vả thể thường con gái lớn lên lối 12, 13 tuổi thì đã ở riêng phòng rồi, lại con tôi nó trốn đi đã lâu nên tôi không nhớ kỹ được. Xin bệ hạ cho hạ thần gọi lão thể đến đây, thì mới có thể phân biệt giả chơn được. » Vua Thành tôn nghe qua mấy lời lấy làm nực cười, nên bèn phán chịu cho kêu Hàn phu nhơn đến.

Mạnh thượng thơ đặc lệnh, lui ra lên kiệu tuốt về phủ thuật rõ chuyện lại cho Hàn phu nhơn nghe và bảo rằng : « Phu nhơn hãy lập tức theo tôi vào triều, cố nhìn coi có phải không. » Hàn phu nhơn giận nói : « Con gái ta đã quả là Lê thừa tướng rồi, mà nay còn nhìn cái gì nữa ! » Mạnh sĩ Nguyên nói : « Tôi cũng biết là không phải cái cóc rác gì hết, nhưng con đó nó mỏng mép lắm, làm tôi ứng đáp không hơn. Vậy phu nhơn hãy mau vào hỏi nó ít điều, cho nó bí lối cho rồi. » Hàn phu nhơn khen phải, lập tức lên kiệu thẳng đến ngọc môn, vào phục lạy trước sân chầu. Vua Thành tôn vừa truyền cho Hàn phu nhơn đứng dậy, thì Hạng nam Kim chạy a lại nắm lấy tay Hàn phu nhơn than van rằng : « Thân mẫu ôi ! Thâm khổ cho con dường nào ! Lưu lạc trọn mấy năm trời, bây giờ mới gặpặng mẹ đây ! » Hàn phu nhơn bèn gạt ra mà rằng : « Mày nhận ta làm mẹ, nhưng ta chưa dám nhận mày làm con đâu ! Ta xem mày dường mạo hơi giống tương tự con gái ta, song thân thể ngang mạp, không được cốt cách thanh nhã như con gái ta, thì thể nào mà mạo nhận cho được ! » Hạng nam Kim nói : « Lúc con ở nơi nhà Hạng Long, may nhờ vợ chồng Hạng Long quá yêu, thường cho ăn uống nhiều đồ tâm bổ, lại con một ngày một lớn, nên không còn ốm yếu như xưa. Nếu ngày nay mà thân mẫu

chẳng khùng nhìn con, thì nỗi đau lòng của con kể sao cho xiết ! » Nói rồi rơi lụy đầm đề !

Vua Thành tôn nghĩ thầm rằng : « Nàng này thật là một tay hùng biện, vậy ta cũng nên ép Hoàng phủ Thiếu Hoa thành thần cùng nàng. » Nghĩ rồi bèn phán bảo Hàn phu nhơn rằng : « Câu nói ấy rất hữu lý ! Vậy khanh nên xét kỹ lại, kéo mà tội nghiệp cho thân phận của con gái. » Hàn phu nhơn nghĩ thầm rằng : « Con gái của ta tức là Lệ minh Đường rồi, nhưng Thánh thượng đã truyền chỉ không cho ai được nói đến Minh Đường, thì bây giờ ta viện bằng cớ ở đâu mà đánh đổ choặng nó, chỉ bằng ta ráng tìm cho ra sự gian dối của nó thì xong. » Nghĩ rồi, bèn với nắm bàn tay bên tả của Hạng nam Kim đưa ngay lên tàu rằng : « Nội trong cái bàn tay này cũng đủ chứng là không phải con gái của thần thiếp. » Vua Thành tôn nói : « Cái tay trắng trẻo cũng đẹp, cớ sao lại bảo rằng không phải ? » Hàn phu nhơn tàu : « Cái tay của con gái thần thiếp lạ lắm, bàn tay thì mềm dịu ửng hồng, mấy ngón tay thì suông dài tựa như hình ngọn bút, còn cái bàn tay này no mập, ngón vẫn chù vú, quả là con gái của một vị phú hộ nào đây, xin Bệ hạ soi xét. » Hạng nam Kim nói : « Chỉ vì con thường dùng đồ tầm bễ nhiều, cho nên nó sanh thối mà mập, sao thân mẫu lại quá đa nghi như vậy. » Vua Thành tôn nói : « Con gái của khanh trốn đi đã ba, bốn năm, trong lúc đến thời thì nó phải biến đổi chớ. » Hàn phu nhơn bí lối, đang lo tìm cớ khác. Hạng nam Kim thừa thế tàu rằng : « Muôn tâu Bệ hạ ! Bệ hạ là bực Thánh minh phán dạy như thế rất phải lẽ ! » Vua Thành tôn ngâm nghĩ cười thầm : « Nàng con gái này thật quá can đảm, thấy ta không buộc tội, lại dám giả dối thêm hoai ! » Kể Hàn phu nhơn nắm kéo áo xiêm của Nam Kim lên, rồi tàu rằng : « Hai cái bàn chơn này, cũng không phải là chơn của con gái thần thiếp nữa ! » Vua Thành tôn nói : « Chơn không đây bốn tấc cũng là chơn đẹp, cớ sao khanh lại bảo rằng chẳng phải ? » Hàn phu nhơn tàu : « Cỗ nhơn có câu : Gót

sen ba tấc. » Con gái thần thiếp chơn có hai tấc tám còn nàng này dài đến bốn tấc, thì nào có phải ở đâu ? » Hạng nam Kim nói : « Xin thần mẫu xét lại. Vì bấy lâu con ở nơi nhà Hạng Long, ngày đêm không có thần mẫu can nhắc, nên biếng nhác việc bó chơn mà thành lớn hơn lúc trước đó. » Hàn phu nhơn giận lắm, hỏi : « Mày nói thế, vậy chớ khi mày ra đi, mày có đem ai theo không ? » Hạng nam Kim thưa : « Lúc ấy con có đem con nữ tì Vinh Lan theo. » Hàn phu nhơn hỏi : « Bấy giờ nó ở đâu ? » Hạng nam Kim nói : « Hiện nó đang đứng chờ con ngoài ngõ môn. » Hàn phu nhơn bèn tàu xin cho đòi con Vinh Lan vào.

Giấy lát con Thu Tổ vào quì lạy. Hạng nam Kim nói : « Thưa thần mẫu, con Vinh Lan đây. » Hàn phu nhơn xem thấy nực cười, nói : « Mày cả gan dám mạo nhận là con gái ta, lại còn gan mạo luôn đến con Vinh Lan nữa ! Con này nào có phải là Vinh Lan. » Hạng nam Kim thất kinh nghĩ : « Nếu vậy thời vợ chồng Hần Ngũ gạt ta rồi ! » Nghĩ xong liền nói trở lại rằng : « Thưa con nữ tì này là Thu Tổ, chớ chẳng phải Vinh Lan. » Hàn phu nhơn giận nói : « Mày cả gan lắm, không hề sợ tội khi quân, mày đã bại lộ sự giả dối ra chưa vậy hả ! » Hạng nam Kim nói cách tỉnh táo rằng : « Xin thần mẫu chớ giận ! Vì con Vinh Lan năm trước nó theo một đũa gia đồng trốn mất ! Con chẳng dám nói đến sự xấu xa ấy nữa, nên phải đem con Thu Tổ vào thế nó đó. » Hàn phu nhơn nói : « Mày quả là một đũa già hàm ! Vậy khi trước nhà ta có mấy đũa tở, mày có biết không ? » Hạng nam Kim nói : « Con luy xa cách đã mấy năm trường rồi, nhưng các tên đầy tớ khi trước cũng còn nhớ được một ít. » Nói rồi, cứ do theo lời của Hần Ngũ mà kể ra, đều trúng. Hàn phu nhơn hết kể, phải quì xuống tâu rằng : « Muôn tâu Bệ hạ ! Nàng này có tà thuật tiên tri, nên biết như vậy, chớ thiệt không phải là con gái của thần thiếp, nên thần thiếp chẳng thể nhận đựng. » Vua Thành tôn cười phán rằng : « Bấy giờ khanh đã rồi trí rồi, vậy hãy về đề đó trăm sẽ phân xử. » Hàn phu nhơn lạy tạ lui ra,

Khi Hán phu nhơn lui ra rồi, vua Thành tôn bèn phán dạy Hoàng phủ Thiếu Hoa rằng : « Nàng này quả thật là Mạnh lệ Quân, không còn chối cãi chi nữa ! Chỉ vì hai vợ chồng của Mạnh thượng thư đều già lần, nên mới lỡ việc lờ thôi như thế. Vậy Khanh hãy nói với nghĩa phụ nàng là Hạng Long mà làm lễ kết hôn đi. Trăm hạn định trong kỳ một tháng phải tính cho xong, chớ khôngặng phép tâu lại. » Mạnh sĩ Nguyên và Hoàng phủ Thiếu Hoa nghe nói thất kinh, vừa muốn quì xuống tâu, thì vua Thành tôn đã đứng dậy truyền bãi chầu, di giá hồi cung. Mạnh sĩ Nguyên và Hoàng phủ Thiếu Hoa lúng thế phải lui về, trong lòng rầu rĩ !

Nói qua Võ hiếu vương Hoàng phủ Kính, lúc ở trong triều tưởng thật Hạng nam Kim là Mạnh lệ Quân, nên trong lòng hớn hờ mừng thầm, khi về vừa đến phủ, thì gọi Doãn phu nhơn nói rằng : « Con dâu hiền của ta là Mạnh lệ Quân, nay đã về rồi đó. » Doãn phu nhơn mừng quỳnh, hỏi : « Chẳng hay nó bây giờ hiện ở đâu ? » Hoàng phủ Kính bèn thuật rõ chuyện lại cho Doãn phu nhơn nghe và nói rằng : « Thánh thượng hạn trong một tháng phải làm lễ kết hôn, vậy ta nên kíp lo chọn ngày hánh sính. » Hoàng phủ Thiếu Hoa cả kinh nói : « Việc này chúng ta không nên vội tính, cần phải bàn cùng nhạc phụ, nhạc mẫu con thì mới được. » Hoàng phủ Kính khen phải, rồi kêu gia tướng vào, sai cầm thiệp qua hỏi thăm bản ý của vợ chồng Mạnh thượng thư.

Lúc ấy bên phủ của Mạnh thượng thư đang xúm bàn về sự Mạnh lệ Quân già, xảy có nữ tì vào báo, nói có gia tướng Hoàng phủ xin vào yết kiến.

Hồi thứ sáu mươi sáu

Nơi Hoàng phủ, Sĩ-Nguyên từ chối.

Chốn cung vi, Hoàng hậu bày mưu.

Mạnh sĩ Nguyên nghe báo liền truyền cho vào. Người gia tướng vào đến nơi cúi lạy làm lễ, rồi thưa rằng : « Võ hiếu

vương tôi định chọn ngày hành sính, nhưng chưa biết tôn ý thế nào, nên sai tôi qua thưa nhờ đại nhơn chỉ dạy. » Mạnh sĩ Nguyên nói : « Vậy người hãy về bẩm lại cùng Vô hiệu vương, nói một lát đây ta sẽ qua cùng bàn tính. » Tên gia tướng vàng lĩnh lui về bẩm lại.

Khi tên gia tướng bên Hoàng phủ về rồi, Mạnh sĩ Nguyên bèn sửa soạn ra đi. Đến nơi hai cha con Vô hiệu vương nghinh tiếp vào, hỏi gia tướng dâng trà lên uống, rồi hỏi rằng : « Nay lính viên đã về đây, lại Thánh thượng giáng chỉ tứ hôn, nên tôi tính chọn ngày làm lễ hành sính, song chẳng hay ý thân ông nghĩ thế nào ? » Mạnh sĩ Nguyên nói : « Việc này tùy ý ngài, chớ nàng ấy quyết chẳng phải là con gái của tôi. Còn nếu ngài muốn chọn ngày làm lễ hành sính, thì xin bàn với Hạng Long, chớ có can chi đến tôi đâu ! » Hoàng phủ Thiếu Hoa nói : « Nếu nhạc phụ không nhận là con, thì bao giờ tiện tể dám cưới. » Hoàng phủ Kính nói : « Nay thân ông quyết chẳng nhận, nói là không phải con gái, còn Thánh thượng thì giáng chỉ dạy như vậy, thế tôi mới biết liệu làm sao bây giờ ? » Mạnh sĩ Nguyên nói : « Thánh thượng đã phán dạy, bảo hãy bàn cùng Hạng Long mà làm lễ kết hôn, vậy thì ngài cứ do theo đó, chớ có can chi đến tôi. » Mạnh sĩ Nguyên nói dứt lời, bèn đứng dậy cáo từ lui ra lên kiệu về phủ.

Khi Mạnh sĩ Nguyên về rồi, Doãn phu nhơn mới nói với Hoàng phủ Kính rằng : « Mạnh thượng thư năm nay đã già lần, chúng ta khó mà tin theo được, vậy ngày mai này ta hãy cậy Doãn thượng thư làm mai, rồi đưa nạp sính lễ mà cưới họ Mạnh đi. » Hoàng phủ Thiếu Hoa thất kinh, nói : « Nhạc phụ con đã không chịu nhận, nói rằng chẳng phải, thì bao giờ con lại dám cưới sao ? » Hoàng phủ Kính cười, nói : « Mạnh thượng thư hiện thời đã già lần lợ, con chớ quá tin lời người làm chi. » Hoàng phủ Thiếu Hoa chẳng biết chối cãi thế nào, bèn trở vào Loan phụng cung nằm dầu dầu rầu rĩ !

Ngày thứ, Hoàng phủ Kính sai gia tướng đi mời Doãn thượng Khanh đến, rồi cậy đem sính lễ sang nạp cho Hạng Long. Hạng Long mừng lắm, chắc công việc làm gì cũng

xong, nên lo sửa soạn của hồi môn cả hai ba muôn lượng. Hoàng phủ Thiếu Hoa hay đặng tin ấy, thì buồn bực bỏ ngũ hồ ăn mà sanh bệnh. Vợ chồng Hoàng phủ Kính khuyên giải mãi không thuyên. Lưu yển Ngọc thấy vậy mới thưa rằng : « Xưa kia có việc chi thân phụ con thương hay vào cung tâu cùng Hoàng hậu, nhờ Hoàng hậu giúp giùm, vậy nay việc này đây, con nghĩ thân mẫu cũng nên vào cung tâu với Hoàng hậu, cậy người xin cùng Thánh thượng khoan hạn thêm cho một tháng nữa, đặng thiết kế giúp Lệ thừa tướng cải trang, thế là phá tan được cái sự khó khăn này vậy. » Hoàng phủ Kính nói : « Lưu quốc trưởng xưa kia hay làm nhiều việc chẳng phải, nên mới lo vào cung thỉnh thác, còn ta đây không lẽ nên làm như vậy. Nhưng cái việc này nó cấp bức như lửa cháy mảy, thế cũng phải vào đó mới xong, vậy phu nhơn hãy nên y theo đó mà làm. » Doãn phu nhơn khen phải, tức thì truyền gia tướng dọn kiệu ra đi. Khi đến cửa cung, Doãn phu nhơn hỏi nội giám rằng : « Chẳng hay hiện thời có Thánh thượng ở trong cung không ? » Nội giám đáp : « Thánh thượng mấy hôm nay mắc lo phê văn án nơi nội điện, chưa có về cung. » Doãn phu nhơn nghe nói mừng lòng, bèn cạy vào cho Trưỡng Hoa hoàng hậu hay, nói có mình đến. Trưỡng Hoa hoàng hậu hay tin mừng lắm, lật đật ra nghinh tiếp vào, rồi hỏi rằng : « Chẳng hay hôm nay thân mẫu vào đây có việc chi dạy con chẳng ? » Doãn phu nhơn bèn báo Hoàng hậu đuổi hết nữ tì ra, rồi mới thuật rõ chuyện Lệ thừa tướng là Mạnh lệ Quân, hiện đã tương nhận cùng Mạnh thượng thư rồi, mà còn hiện bác lời tấu của Trung hiếu Vương, và việc Mạnh lệ Quân già, mà Thành Tôn ép buộc Trung hiếu Vương phải làm lễ thành hôn, hại Trung hiếu Vương buồn rầu sanh bệnh. Hoàng hậu nghe qua kinh ngạc mà rằng : « Ai ngờ Thánh thượng lại có ý tư khúc như thế ! Vậy thân mẫu hãy an lòng về phủ, rồi con sẽ báo tin mừng. » Doãn phu nhơn cả mừng lên kiệu dời chơn.

Ngày thứ, Trưỡng Hoa hoàng hậu dậy sớm qua Vạn thọ cung yết kiến Hoàng thái hậu, và đem hết mấy lời của Doãn phu nhơn mà tâu cho Hoàng thái hậu nghe, rồi xin

khoan hạn lại cho mấy tháng cùng rút giày của Lê thừa tướng ra khán nghiệm. Hoàng thái hậu nói : « Việc khoan hạn thì được, chớ việc rút giày e có khó chăng ! Vì Lê thừa tướng là một vị đại thần, nếu làm vậy thì mất cả thể diện. » Trường Hoa hoàng hậu tâu : « Nguyên trước đây nước Tây phiên có đem sang cống một bình phiên tửu, thứ rượu ấy tính chất mạnh lắm, hễ uống ba chén thì say suốt ba ngày. Xin mẫu hậu nói cùng Thánh thượng cho triệu Lê thừa tướng vào đây bảo vẽ bức tượng Quan âm. Khi vẽ xong hãy thưởng cho uống ba chén, rồi truyền cho cung nữ đỡ qua Thanh phong các rút giày khán nghiệm thì được việc. Chẳng hay ý mẫu hậu nghĩ thế nào ? » Hoàng thái hậu nói : « Kế ấy không được đâu ! Vả Lê thừa tướng là bậc trọng thần làm đầu bá quan, nếu có xảy ra điều gì thì ắt khó lắm ! Hãy nghĩ kế khác mới xong. » Trường Hoa hoàng hậu tâu : « Nguyên thứ rượu ấy chỉ làm cho say mà thôi, chớ không hại đến tánh mạng. Nếu nay trừ kế ấy ra, thì còn chẳng còn kế nào nữa. » Hoàng thái hậu nói : « Nếu quả vậy, thì ngày mai sẽ thi hành. » Trường Hoa hoàng hậu lạy tạ lui ra.

Khi Trường Hoa hoàng hậu về đến cung, ngồi nghĩ thầm rằng : « Chẳng biết vì cớ gì, mà hôm nay Thánh thượng chẳng có về cung. » Nghĩ vậy bèn sai cung nữ đi kêu nội giám Quyền Xương đến hỏi. Giây lát Quyền Xương đến bái yết. Trường Hoa hoàng hậu hỏi : « Trong mấy ngày rày Thánh thượng ngự ở cung nào ? » Quyền Xương nói : « Thánh thượng lo phê án nơi thiên điện. » Trường Hoa hoàng hậu nạt rằng : « Mi cớ gan dám dối ta sao ! Thánh thượng ở cung nào phải nói thật bằng không thì ta truyền đánh đòn di bây giờ ! » Quyền Xương thấy hoàng hậu sanh giận thì thất kinh, bèn đem việc vua Thành tôn tiếp đãi Lê minh Đường những thế nào tâu hết ra, và nói rằng : « Đó là việc đã qua năm trước, còn mấy ngày rày thì thật Thánh thượng ở nơi thiên điện lo phê văn án. » Trường Hoa hoàng hậu nói : « Tại sao mà mấy ngày rày Thánh thượng lại phải lo phê văn án quá như thế ? »

(Xem tiếp tập 36)

TÁI - SANH DUYÊN

(sự tích Mạnh-lệ-Quân)

Hồi thứ sáu mươi bảy

Khảo sự linh, Thái-Giám cung xưng

Thám sự do, Thành-lôn từ chối

Quyền Xương nói : « Vì Lệ thừa tướng bịnh, nên các quan đại thần khác làm không xuê, mà Thánh thượng phải lo vào. » Hoàng hậu nạt rằng : « Mi cũng cả gan đối ta nữa sao ! Ngày nay thiên hạ thái bình, làm gì mà có văn án nhiều như thế ! Quí rằng mi giúp Trụ làm sự gian ác ! Cung nữ đâu ! Cầm nó ra mà đánh cho nạt thối nó cho rồi, coi nó còn dám giả dối nữa không cho biết ! » Quyền Xương nghe lệnh bay hồn mất vía, nghĩ không thiết gì mà chịu khổ oan, bèn vội vã quì lạy xin thú thật. Hoàng hậu nghiêm sắc nói : « Cớ việc thế nào mi hãy mau khai cho ta nghe. » Quyền Xương ngóc đầu dậy, quì thuật rõ từ chơn tốc kể rằng, những chuyện vua Thành tôn mời Lệ minh Đường vào thưởng hoa trong vườn thượng uyển, rồi cưỡi bức đồng sàng nơi Thiên hương quán. Hoàng hậu nghe qua trong lòng giận dữ, nói : « Đứa tiện nô này, công việc tác tệ như vậy, mà bấy lâu nó dám giấu diếm ta ! » Nói dứt lời, bèn truyền cung nữ đem giam cầm Quyền Xương vào một chỗ, đợi khi Lệ minh Đường cải trang xong mới thả ra.

Qua sáng ngày, Trưởng Hoa hoàng hậu cũng dậy sớm sang Vạn thọ cung, rồi đem hết những lời của Quyền Xương mà tâu cho Hoàng thái hậu nghe. Hoàng thái hậu nói : « Nếu vậy thì Thiên tử thật có lòng từ khức, cố đem Mạnh lệ Quân giả mà ép gã cho Hoàng hậu Thiếu Hoa. » Thái hậu nói dứt

lời, bèn sai nội giám đi triệu vua Thành tôn đến. Giây phút vua Thành tôn đến nơi, vào bái yết Thái hậu. Thái hậu hỏi : « Hôm trước con có cùng Lệ thừa tướng dạo chơi nơi vườn thượng uyển không ? » Vua Thành tôn nghe hỏi thất kinh, nghi chắc có người tiết lộ rồi, bèn đáp : « Việc ấy thật có như vậy. Nhưng đó chẳng qua là con có lòng kính mến bậc hiền thần, có sao mẫu hậu lại hỏi đến làm chi ? » Thái hậu nói : « Vì bởi con đem Mạnh lệ Quân giả mà ép cho Hoàng phủ Thiếu Hoa, nên ta mới hỏi đó ! » Thánh tôn nói : « Do có sao mà mẫu hậu biết là Mạnh lệ Quân giả ? Vì nàng ấy hôm ở trong triều thuật sự tích đều giống hết, lại nhận được mặt cha anh, nhưng chỉ bởi Mạnh thượng thư năm nay già lẫn quá, nên mới nói giả mà thôi. » Trưởng Hoa hoàng hậu nói : « Mạnh thượng thư già lẫn đã đành, chớ có lẽ nào Mạnh gia Linh lại cũng lẫn nữa sao ? » Thành tôn nói : « Sao hoàng hậu lại nói như thế ! Mạnh gia Linh tất phải tùy theo cha, vả anh trai cùng em gái giờ tương kiến có hạn, nhiều khi rồi cũng không rõ mặt vậy. » Thái hậu nói : « Việc ấy chẳng cần chi phải vội, chỉ hiện nay Hoàng phủ Thiếu Hoa đang bệnh, vậy con hãy khoan hạn lễ kết hôn lại, đợi khi người lành mạnh rồi sẽ thương nghị. » Thánh tôn nói : « Con xin vâng mạng, để mai này con sẽ dạy nội giám thảo chiếu khoan hạn. » Hoàng hậu nói : « Bệ hạ thật có lòng hay tư khúc quá ! » Thành tôn nói : « Sao hoàng hậu dám nói trấm có lòng tư khúc ? » Hoàng hậu nói : « Nếu bệ hạ không có lòng tư khúc, sao khi mời Lệ thừa tướng dạo chơi nơi vườn thượng uyển, lại làm thơ bốn cột và cố ép đồng sàng trong Thiên hương quán. » Thành tôn nói : « Đó là trấm ngại về sự đêm khuya đường xa mà cầm lại, còn việc làm thơ ấy là việc cầu vui nói đùa, chớ nào có lòng tư khúc gì ở đâu ? » Hoàng hậu nói : « Bệ hạ nói như thế, chớ theo ý tôi thiên nghi, thì quả là một sự ám muội, muốn dùng chước Đem đào thay lý đó. » Thánh tôn nói : « Đứng trước mặt mẫu hậu, sao hoàng hậu dám đồ lời cho trấm như thế ? Vả hiện nay Lệ thừa tướng đang bệnh, công việc trong tòa Nội các triều thần không ai phê phó cho xuôi được, nên trấm phải nhọc dạ chung lo.

Nếu trong triều không có Lệ thừa tướng, thì việc quốc chánh trăm biết trông cậy vào ai ? » Hoàng hậu nói : « Ngày nay thiên hạ thái bình, làm gì mà có nhiều văn án như vậy ? Chẳng qua bộ hạ sợ Hoàng thái hậu biết đến việc ấy, nên đổ cho sự phê án mà che chở đó thôi. »

Vua Thành tôn nói : « Lệ thừa tướng làm việc ngay thẳng, không tư vị ai. Tất cả các quan không một ai sánh kịp. Mấy hôm nay Lệ thừa tướng xin phép nghỉ, nên việc quốc chánh không ai coi sóc. Dẫu cho Lương thừa tướng cùng các quan đại thần khác mà lên thay thế chỗ Lệ thừa tướng, thì cũng không trôi chảy bằng. Bởi vậy, nên trăm ngày đêm phải cặm cụi xem xét, không còn thì giờ về cung, chớ không phải trăm cố ý lảng tránh. Vả lại Lệ thừa tướng dụng nghị thanh nhả, dẫu cho bọn nữ lưu ngó thấy cũng phải đem lòng kính mến, huống chi trăm cùng Lệ thừa tướng đều đang độ tuổi trẻ, nếu trăm có rủ Lệ thừa tướng đi dạo chơi trong Ngự uyển, là cũng bởi trăm có ý kính trọng hiền thần mà thôi. Còn việc ngủ tại Thiên hương các là bởi trăm ngại cho Lệ thừa tướng đường xa, vì trời đã khuya, nên trăm cầm lại. Sau Lệ thừa tướng muốn về nội các thì trăm cũng sai nội giám đưa về. Bây giờ Hoàng hậu nói những câu ấy, thiệt là Hoàng hậu chưa hiểu lẽ vậy. »

Hoàng hậu thấy vua Thành tôn nói mà có vẻ không bằng lòng, nên nói : « Bộ hạ đã chưa biết chắc Lệ thừa tướng là gái, sao lại còn buộc cho Hoàng phủ Thiếu Hoa cái tội bội sự ? »

Hoàng thái hậu nói rằng : « Việc này ta lấy làm ngờ. Vì Lệ thừa tướng cùng mẹ là Hàn phu nhân đã tương nhận. » Vua Thành tôn nói : « Nếu Lệ thừa tướng là gái, thì con gái của Lương thừa tướng có khi nào không oán trách. Nghĩ đến chuyện ấy cũng đủ biết là nam tử rồi. » Hoàng hậu nói : « Khi trước Lưu khuê Bích có dâng biểu thì bộ hạ giáng chỉ tứ hôn tức thì, bây giờ em tôi là Hoàng phủ Thiếu Hoa dâng biểu thì bộ hạ bỏ không xét đến. Sao bộ hạ lại có sự trọng khinh như vậy ? » Vua Thành tôn nói : « Bởi trước kia vì muốn dặm xa cách, trăm không rõ nguyên ủy thế nào. Lại vì thương tình Mạnh lệ Quân mà giáng chỉ tứ hôn. Còn như em của Hoàng hậu là Hoàng phủ Thiếu Hoa khi trước ở Đãng

châu đứng biểu, nhưng lúc ấy trăm có biết Hoàng hậu đau, mà trăm cũng tức khắc giam cầm cả nhà Lưu quốc trưởng. Như vậy đau phải là trăm bất công. »

Lúc ấy Hoàng thái hậu muốn cho vua và Hoàng hậu hòa thuận nhau, nên mới cười mà bảo Trưởng Hoa hoàng hậu rằng : « Cứ xem việc ấy cũng đủ biết Hoàng thượng có lòng kính trọng hiền thần, chớ không phải có lòng tư khúc, Hoàng hậu bắt tất phải nghi ngờ. » Lại dạy qua nói với vua Thành tôn rằng : « Nay Hoàng phủ Thiếu Hoa còn đang bệnh nặng, vậy con nên giáng chỉ đình việc hoàn hôn lại, và cho tháo giày Lê thừa tướng khám nghiệm cho rõ ràng, để thiên hạ hết lời dị nghị. »

Vua Thành tôn nói : « Việc khoan hạn thì dễ, còn việc tháo giày rất bất tiện, vì Lê thừa tướng là một vị đại thần, tự nhiên vô cớ bắt tháo giày thì coi sao cho được. » Hoàng thái hậu hỏi : « Đến bữa nào Lê thừa tướng hết hạn nghị ? » Thành tôn nói : « Đến ngày rằm tháng sáu thì hết hạn. » Thái hậu mừng rằng : « Nếu vậy thì rất hay. » Nói rồi, Thái hậu liền thuật lại cái kế đã định cho Thành tôn biết. Vua Thành tôn nghĩ thầm rằng : « Cứ theo kế ấy thì trăm phải mất một vị hiền thần. Nhưng Thái hậu đã biết kế, trăm coi sao được. Thôi ! Việc đó trăm phó cho trời định. »

Vua Thành tôn liền tháo chiếu khoan hạn thêm một tháng nữa, đợi Hoàng phủ Thiếu Hoa hết bệnh sẽ làm lễ hoàn hôn. Xong rồi Thành tôn trở về thiên điện mà trong lòng ấy nấy không an.

Còn Hoàng hậu cũng cáo từ về cung, lên viết một bức mật thư gửi về cho thần phụ biết việc ấy. Trong thư có dặn đừng cho tiết lộ việc đó ra mà hư việc.

Nói qua Hoàng phủ Kính đang ở nơi vương phủ, bỗng tiếp được chiếu thư về việc khoan hạn và một bức mật thư của hoàng hậu thì cả nhà đều mừng. Hoàng phủ Kính liền viết thư báo việc ấy cho Mạnh sĩ Nguyên hay. Mạnh sĩ Nguyên nghe được cũng hoan hỉ.

Còn Lê minh Đường, từ ngày bị bệnh thì tự mình hết thuốc cho mình, đến mười ngày sau có hơi khá, Lê minh Đường nghĩ rằng : « Từ đây đến hôm rằm ta hết hạn nghị, chắc Hoàng phủ Thiếu Hoa đã làm lễ hoàn hôn xong, ta lại có thể hoãn cuộc cải trang thêm vài năm nữa. » Nghĩ như vậy nên không tiếp khách, chỉ sai người dò la tin tức cuộc hoàn hôn mà thôi.

Hồi thứ sáu mươi tám

*Uống phiên tầu, Mạnh thị lộ chơn tướng,
Dụng oai quyền, Thành tôn đoạt chiếc giày.*

Nói qua khi đến ngày rằm, sáng hôm ấy Trương Hoa hoàng hậu dậy sớm, đến Vạn thọ cung tâu xin Thái hậu cho triệu Lê thừa tướng vào khán nghiệm. Thái hậu y lời, liền kêu nội giám sai đi xem chừng, hề thấy Lê thừa tướng vào triều thì lập tức về báo tin cho hay. Còn Lê minh Đường sáng ngày ấy vào triều, lúc đi giữa đường thấy ba con quạ bay xây vùn trước đầu kiệu, vừa bay vừa la, gia tướng hết sức đập đuổi mà không đi. Lê minh Đường lấy làm lạ, nghĩ thầm rằng : « Quái lạ dữ này ! Chắc có sự gì xảy đến đây chăng ! Hay là bệnh cũ của thân mẫu ta trở lại ! Mà dầu thế nào ta cũng không dám đến cửa nữa, đành phú thât cho vạn trời xây đổi mà thôi. » Khi Lê minh Đường đi đến ngô môn, Ngô môn quan vào tâu phi báo. Vua Thành tôn nghĩ lấy làm thương tình cho một người chăm cần công việc, xin nghĩ vừa hết hạn thì đã lật đật đến liêu, không hề biếng nhác. Nghĩ xong, bèn cho triệu vào. Lê minh Đường vào triều kiến rồi, vua Thành tôn dạy ngồi qua một bên, kể sự nhớ đến việc của Thái hậu tính, mới bảo ý Lê minh Đường rằng : « Tiết trời viêm nhiệt như vậy mà khanh chẳng quên công khó nhọc, chăm lo việc quốc chánh, trẫm nghĩ thật không được an lòng. » Lê minh Đường tâu : « Hạ thần thọ cái ơn tri ngộ của Bệ hạ rất dày, lại làm đến chức Thừa tướng, lẽ nào dám biếng lười mà phụ tấm lòng của Bệ hạ sao. » Lê minh Đường nói vừa dứt lời, bỗng thấy nội giám chạy ra quì xuống tâu rằng : « Muôn tâu Bệ hạ ! Lệnh Thái hậu nhưn thấy hoàng hậu thọ thái, nên muốn mời Lê thừa tướng vào cung dựng vẽ cho một bức tượng Quan âm bạch y tống tử, dựng Hoàng hậu thờ, hầu cầu nguyện họa may sau này có trở sanh hoàng tử để nối lấy ngôi trời. » Vua Thành tôn nghe qua có ý ngần ngại, mới phán bảo Lê minh Đường rằng : « Ý Thái hậu muốn như vậy, nhưng chẳng hay tiên

sanh bịnh mới vừa mạnh, mà có thể họa được không ? »
Lệ minh Đường tàu : « Nếu Thái hậu đã muốn như thế,
thì hạ thần xin vâng mạng, song chẳng biết phải ngồi vẽ tại
đâu ? » Nội giám nói : « Thái hậu muốn triệu Thừa tướng
vào cung, động người còn dặn bảo. » Lệ minh Đường liền
đứng dậy xá vua Thành tôn, rồi theo nội giám vào Vạn thọ
cung. Khi đến nơi, nội giám vào tàu cho Thái hậu hay. Thái
hậu dạy xū màn xuống, rồi ra triệu Lệ minh Đường vào. Lệ
minh Đường vào, Thái hậu bảo ngồi và ban trà cho uống.
Lúc ấy Thái hậu cùng Trưởng Hoa hoàng hậu ngồi phía
trong màn, Lệ minh Đường không thấy được. Thái hậu nhìn
kỹ Lệ minh Đường, rồi nói nhỏ với Hoàng hậu rằng : « Quả
nhiên là một người nhan sắc tuyệt trần, phải quá nữ lưu
rồi đó. » Thái hậu nói dứt lời, bèn truyền chỉ rằng : « Ta
nghe nói tiên sanh có tài hội họa, nên cậy tiên sanh vẽ giùm
cho một bức tượng « Quan âm đứng trên tòa sen, tay âm
đưa con trai » dựng cầu cho Thánh thượng sanh hạ hoàng
nam, chỉ vẽ lối thủy mặc cũng được. Lại độ rảy tiết trời
nóng nực, vậy xin mời tiên sanh ra ngồi vẽ tại Thanh phong
các cho được mát mẻ. » Lệ minh Đường vâng lời, theo nội
giám ra Thanh phong các. Cái Thanh phong các này cất ở
giữa một cái hồ kêu là hồ Minh nguyệt, đến nơi nội giám đem
văn phòng tứ bửu ra, và pha trà cho Lệ minh Đường uống.
Lệ minh Đường thấy cảnh đẹp mắt lấy làm thích chí, an
tâm ngồi lo vẽ tượng Quan âm.

Khi Lệ minh Đường đi rồi, Thái hậu bèn kêu hai đứa
nữ tì, một đứa tên là Miêu thoại Anh, một đứa tên là Úc mỹ
Nhi, đến dạy rằng : « Lát nữa khi ta ban rượu cho Lệ thừa
tướng uống say rồi, thì chúng bây hãy lập tức tháo hia ra
xem. Nếu quả là nữ lưu, thì mau lấy hai chiếc giày thêu ở
trong, rồi mang hia lại tì tể, ta cấm chớ nên tiết lộ cho ai
biết, nếu cãi lời thì bị nghiêm trị. » Hai đứa nữ tì cúi đầu
vâng mạng.

Qua đến giờ ngọ, Thái hậu thấy Lệ minh Đường vẽ chưa
rời, bèn ban cơm, rượu, sai nội giám đem ra Thanh phong

các cho Lê minh Đường ăn. Còn vua Thành tôn khi bãi triều, lật đặt về cung vào bái yết Thái hậu, nghe Thái hậu thuật chuyện Lê minh Đường đang vẽ tượng nơi Thanh phong các, thì trong lòng không vui. Kể sang giờ mùi Lê minh Đường vẽ xong, cầm đem vào Vạn thọ cung hầu chỉ. Thái hậu cho triệu nhập cung. Lê minh Đường vào bái yết Thái hậu, rồi day qua bái yết vua Thành tôn, vua Thành tôn miễn lễ cho ngồi một bên, Lê minh Đường đứng bực tượng lên, nội giám tiếp lấy đưa vào màn cho Thái hậu. Thái hậu xem thấy đức Quan âm đứng trên tòa sen tay cầm một đứa con nít, đứa bé ấy gương mặt giống hệt vua Thành tôn. Thái hậu mừng lắm, bèn trao cho Trưởng Hoa hoàng hậu coi. Trưởng Hoa hoàng hậu cũng khen thắm, là người có tài hay lạ. Rồi đó Thái hậu mới truyền chỉ rằng : « Tiên sanh đã vì ta mà khổ nhọc, vậy để ta thưởng cho tiên sanh ba chén rượu nhuận bút. » Vua Thành tôn nghe qua trong lòng chẳng nở, mới bảo Lê minh Đường rằng : « Thái hậu nghĩ cái công của tiên sanh mà thưởng cho ba chén rượu ngọt, nhưng tiên sanh liệu có uống được cũng không ? » Lê minh Đường nghĩ thầm rằng : « Rượu thường ta uống còn được, rượu ngọt găm có hề chi. » Nghĩ rồi bèn tâu : « Thái hậu đã thương tình mà ban cho, thì bao giờ hạ thần dám từ chối. » Lúc ấy vua Thành tôn nghĩ thầm rằng : « Lê minh Đường vốn người thông minh, mà sao bữa nay lại mé muội như vậy kia ! Ta đây há chẳng rõ nhà người biết uống rượu sao, nhưng ta nói như thế là muốn cho nhà người suy hiểu, ấy là tự mình hại lấy mình, sau chớ trách ta. »

Kể đó nội giám dâng rượu đến. Thái hậu thấy Lê minh Đường bình mới mạnh, thân thể còn yếu đuối, sợ phiên tầu mạnh quá uống vào có hại chẳng, cho nên dặn nội giám mỗi khi rót ra đợi Lê minh Đường uống rồi, một lát sẽ rót tiếp, đãi nội trong ba chén mà thôi. Còn Lê minh Đường thấy vậy tưởng là Thái hậu có ý trọng đãi mình, nên trong lòng vui mừng tiếp uống. Chẳng dè thứ rượu ấy nguyên là Ngọc hồng xuân lữ, dùng toàn nhiệt dược chế thành, khi uống vào

miệng thì ngọt và thơm, mà nuốt vô khối cở thì say quên tỉnh. Lệ minh Đường uống xong ba chén rượu đứng dậy xin cáo từ. Thái hậu lấy làm lạ hỏi Trưởng Hoa hoàng hậu : « Sao uống ba chén rồi mà chưa say ? » Trưởng Hoa hoàng hậu nói : « Xin mẫu hậu cầm lại bát để một bài thơ tán vào bức tượng, để rồi thì chắc rượu thấm sẽ say. » Thái hậu gật đầu kêu bảo Lệ minh Đường rằng : « Có họa thì cần phải có thi, tiên sanh hãy đề cho một bài thi tán vào bức tượng này coi. » Lệ minh Đường vừa toan đứng dậy đặt đề thơ, thì sức rượu đã ngấm, hai mắt chói lòa, đôi chơn bải hoải, mặt mày cháng váng, xững vững xơ vơ, mới nghĩ thầm : « Chắc ta bệnh vừa mới mạnh, tinh thần còn yếu, nên uống có ba chén mà muốn say. » Lệ minh Đường tuy đã say, nhưng cũng cố gượng đến dựa bên thơ án, cầm bút đề vào bức tranh, nửa ra lối hành, nửa ra lối khai. Đề rồi quì xuống lạy xin lui chơn. Chẳng dè khi lạy rồi đứng dậy hết cở gượng được, sắc mặt ửng đỏ, ngã ló ngã xiêu ! Thái hậu thấy vậy giựt mình, lật đặt truyền cho cung nữ và nội giám đỡ Lệ minh Đường xuống ghế. Lúc bấy giờ Lệ minh Đường đã quá say, ngồi dựa ngã vào ghế hết day hết quảy. Thái hậu bèn dạy hai tên nội giám đỡ Lệ minh Đường ra Thanh phong các để nằm trên long sàng, lấy mền rộng đắp lại, và sai hai đứa cung nữ, Miêu thoại Anh, Úc mỹ Nhi theo hầu hạ phòng khi có ẩu thổ.

Khi nội giám đỡ Lệ minh Đường đi rồi, Thái hậu bèn dạy cung nữ cuốn màn lên, đoạn cùng với vua Thành tôn và Trưởng Hoa hoàng hậu, xem bài thơ của Lệ minh Đường đề trong bức tượng Quan âm.

Bài thơ ấy như vậy :

*Ngộ triệt thiên cơ nhất niệm chơn,
Tiện lòng cực lạc chuyển kim luân.
Hương huê tán ngọc đăng né ngạn,
Huệ vô thừa phong độ thể nhơn.
Nam hải Già Lam tăng kỷ tích,
Trung triều thủy mặt cận truyền thần.
Chỉ dươn giãi thức hàm thai ý,
Toại giảng từ văn trú ngọc lân.*

Thái hậu xem dứt tám câu, khen rằng : « Thế gian sao lại có được người tài học như thế này, nét chữ thần tình sắc sảo, câu văn tao nhã thanh bai ! Chẳng những một chữ nghĩa hay, mà nghề họa lại toàn tài nữa ! Nếu quả là nữ lưu, thì ta cũng nên nhận làm nghĩa nữ. » Trương Hoa hoàng hậu cười rằng : « Chỉ vì có tài hay, nên ta mới nhen tài mà cho uống rượu để dò xét việc này. Cho hay có tài cũng lụy cho thân đó. » Thành tôn nói : « Uống có ba chén mà say quá như thế, thì thứ phiên tửu này do toàn nhiệt được chế thành, hề uống vào thì khiến cho người ta mê mẩn. Trầm sợ e nguy đến tánh mạng của Lệ thừa tướng, thì liệu làm sao ? » Trương Hoa hoàng hậu nói : « Trước đây thần thiếp đã có cho bốn đứa cung nữ uống thử, thời chỉ say có một ngày một đêm là hết, tỉnh táo như thường, xin Bệ hạ chớ lo. » Vua Thành Tôn nghe nói làm thính, nhưng trong lòng rất xốn xang khó chịu !

Nói qua, khi hai tên nội giám đỡ Lệ minh Đường vào Thanh phong các, để lên long sàng, đắp long bì lại, rồi giao cho hai đứa cung nữ ở hầu trở về Vạn thọ cung phục chỗ. Hai đứa cung nữ vâng lời, đứng chực phía ngoài hồi lâu, nghe Lệ minh Đường ngủ say ngáy pho pho như sấm. Hai đứa mới giả cách bước vào xá và hỏi rằng ! « Xin thừa tướng hãy cởi áo rồi sẽ ngủ. » Hỏi dứt lời không thấy Lệ minh Đường ừ hử chi hết. Úc mỹ Nhi đưa mắt ngó Miêu thoại Anh, hai đứa hội ý áp lại cời hia ra, thì thấy bàn chơn mềm diệu toàn lụa trắng, tháo hết đoạn lụa ấy ra thì thấy đoạn lụa dài độ một trượng, thì tới chiếc giày thêu đồ ở trong bề dài lối hai tấc tám. Hai đứa bèn tháo hết hai chơn lấy đôi giày ra rồi vẫn lựa lại mạng hia vào như cũ. Hai đứa lấy được đôi giày rồi thì mừng lắm, lật đật chạy ra ngoài nói với nhau rằng : « Bàn chơn nhỏ xiểu thật thấy quá thương ! Thôi, bây giờ chúng ta hãy mau đem về dâng cho Thái hậuặng lãnh công. » Nói rồi dắt nhau đi xăn xái.

Nói qua vua Thành tôn ngồi tại Vạn thọ cung đề đợi tin tức Lệ minh Đường, trong lòng rất buồn bực, mới nghĩ thầm : « Nếu việc này mà bại lộ ra, thì chẳng những Lệ thừa tướng mất thể diện mà thôi, lại ta đây cũng mang tiếng là dùng lầm con gái nữa ! Cảm giận thay cho Hoàng phủ Thiếu Hoa, đã biết Lệ thừa tướng là nữ lưu, sao không bán riêng mà cải trang, lại tâu xin cho thêm nhiều chuyện ! » Lúc vua đang ngậm ngùi than thở, bỗng nghe trong cung có tiếng tiêu thổi, lại nghe trên không vẫn vẫn có tiếng tiêu hòa lại.

Thái hậu thất kinh hỏi : « Hai con có nghe tiếng tiêu ở đâu trên không hòa vận lại đó chăng ? » Vua Thành tôn và Trưởng Hoa hoàng hậu đồng thỉnh thưa rằng : « Hai con có nghe, song chẳng hiểu là có chi vậy ? » Nói chưa dứt lời, xảy thấy hai tên nội giám chạy vào, mặt mày thất sắc quì xuống tâu rằng : « Muôn tâu Thái hậu ! Có một việc xảy ra rất lạ lùng ! Nguyên bà Ôn phi ở Hưng khánh cung, nhưn khi buồn thỗi ổng tiêu chơi, bỗng nghe trên không có tiếng tiêu hòa lại, các cung nữ sợ chạy ra ngoài xem, thì thấy một con phụng hoàng ngũ sắc đang bay liệng ở trước cửa cung, vừa bay vừa đập cánh theo nhịp, cách mặt đất độ chừng hơn ba trượng. »

Thái hậu nghe qua mừng rỡ, mới nói với vua Thành tôn rằng : « Thánh quân đời nhà Châu chỉ nghe có được tiếng chim mà không được thấy hình phụng, nay ta được chim phụng về châu, ấy tức là một cái điềm hay. Thiên tử cần nên ra xem, kéo phụng lòng trời. » Lúc bấy giờ vua Thành tôn bụng vẫn muốn tránh chỗ khác cho khỏi lo về việc Lệ minh Đường, kể nghe Thái hậu bảo, bèn lập tức lên long xa truyền võ sĩ đẩy chung quanh trong cung. Đi khỏi Vạn thọ cung một đôi, bỗng gặp Úc mỹ Nhi và Miêu thoại Anh đi về, vừa đi vừa nói cười lãng lêu ! Vua Thành tôn thấy thế thì biết chúng đã lấy dạng giầy của Lệ thừa tướng rồi, bèn định ra một kế, mới nạt lên rằng : « Hai đứa tiện ti kia ! Sao trước mặt quả nhưn mà chúng bây dám giỡn cười vô lễ như

thế ? Thật là khi lớn ta lắm ! Võ sĩ quân ở đây, mau bắt nó lại ! » Úc mỹ Nhi và Miêu thoại Anh cả kinh, hồn vía bay mất, lật đật quì lạy xin tha tội. Vua Thành tôn hỏi : « Vì sao chúng bay lại dám vô lễ như thế ? »

Hai đứa run rẩy thưa : « Vì chúng tôi vâng lệnh Thái hậu đi tháo giày của Lệ thừa tướng, nay tháo xong rồi mừng quá lật đật đem về dâng nạp cho Thái hậu, nên vô ý chẳng thấy Bệ hạ mà thất lễ, xin Bệ hạ rộng lòng tha thứ cho một phen. » Vua Thành tôn mừng thầm, hỏi : « Đôi giày ở đây ? » Úc, Miêu bèn lấy đôi giày bọc trong áo quì dâng lên. Vua Thành tôn cầm xem ngắm nghĩ khen thầm : « Cái bàn chơn xinh đẹp nhỏ nhắn như vậy, trông thật đáng yêu, có lẽ khắp các cung nữ không ai đi vừa vậy. » Vua Thành tôn nghĩ xong, bỏ đôi giày vào tay áo, rồi hỏi hai đứa cung nữ rằng : « Chúng bây muốn sống hay muốn chết ? »

Hai đứa tâu : « Muôn lâu Bệ hạ ! Phàm con người ở đời, thì cầu cho sống chứ bao giờ dám muốn chết. » Vua Thành tôn nói : « Nếu chúng bây muốn sống, thì phải vào tàu cùng Thái hậu và hoàng hậu như vậy : Khi chúng tôi chờ thấy Lệ thừa tướng ngủ mê, bèn vén màn bước vào vừa toan mở hia, bỗng đâu thấy Lệ thừa tướng cự mình quay ra phía ngoài mửa ra cả búng máu, mặt mày tái xanh hết mà chết giấc đi. Chúng tôi thấy thế sợ Lệ thừa tướng nguy hiểm nên không dám ở mở giày, lật đật chạy về tàu, chẳng ngờ khi về nửa đường lại gặp Thánh thượng, chúng tôi liền giải bày sự thể đầu đuôi. Thánh thượng sợ ô uế trong chốn cung vi, nên đã sai võ sĩ quân đem từ thì ra giao cho Lương thừa tướng lo thu táng. Chúng bây cứ nói y như thế, rồi sau đây ta sẽ trọng thưởng, còn nếu tiết lộ ra, sau này ta hay được thì sẽ lấy đầu. » Úc mỹ Nhi và Miêu thoại Anh mọp lạy tâu : « Muôn tâu Bệ hạ ! Chúng tôi xin vâng mạng, chứ không dám tiết lộ. » Vua Thành tôn bèn khoát tay biên đi. Hai đứa vội vàng đứng dậy rón rén đi xuôi một nước. Vua Thành tôn lại nghiêm cấm hết các nội giám và cung nữ khác cũng chẳng cho tiết lộ, nếu bất tuân lệnh thì chém đầu. Rồi đó vua mới sai Quyền Xương và bốn tên nội giám khác, đem xe ngựa liễn đến Thanh phong các đỡ Lệ

thừa tướng vào lấy mền phủ lại và dùng ngựa tản che kín, chờ ra khỏi cung thẳng tới tướng phủ giao cho Lương thừa tướng. Vua Thành tôn lại nghĩ : « Chẳng biết khi hai đứa cung nữ tháo giày ra, rồi có mang hia vào y tử tế hay không, lại sợ chắc Trung hiếu vương làm gì cũng có sai người đến chực nghe tin tức nơi phía ngoài, rồi vén mền lên xem thì hư việc. Bèn phán truyền chúng võ sĩ rằng : « Trẫm cấm không ai được phép vén mền lên, vì sợ khi Lê thừa tướng phải cảm mạo phong hàn. Vô luận quan dân, hễ ai động đến thì chúng bầy cứ chặt tay, rồi sau sẽ tâu cho trẫm hay, đừng trẫm trị tội. » Bọn Quyền Xương vàng mạng đẩy xe thẳng đến Thanh phong các, còn vua Thành tôn thì đạp bộ thẳng qua Hưng khánh cung. Lúc bấy giờ chim phụng hoàng đã bay mất, bà Ôn phi hay Thánh giá đến lật đặt ra nghênh tiếp vào cung, rồi mời ở đó ngự tiệc. Vua Thành tôn mừng việc Lê minh Đường đã thoát qua, nên an lòng ở đó yến ẩm vui chơi.

Hồi thứ sáu mươi chín

Quá lo nghĩ, Lê tướng mang bạo bệnh.

Nặng tình si, Thành tôn lợi gió mưa.

Nói qua khi hai đứa cung nữ Ue mỹ Nhi và Miêu thoại Anh đi khỏi một đời xa. Ue mỹ Nhi mới nói với Miêu thoại Anh rằng : « Thái hậu thì sai chúng ta đi tháo giày của Lê thừa tướng, đừng khán nghiệm coi giả thật thế nào, còn Thánh thượng thì bắt chúng ta phải giấu đi, lại tâu dối. Việc này thiệt khó nghĩ quá ! Chẳng hay chị tính phải làm thế nào cho xuôi được ? » Miêu thoại Anh nói : « Thánh thượng đã nghiệm phán gắt như vậy, nếu chúng ta nói thật thì chắc sau này cô phải lìa đầu. Chi bằng chúng ta về tâu dối cùng Thái hậu thì tiện hơn. » Ue mỹ Nhi khen phải !

Hai đứa bàn định với nhau xong, khi về đến Vạn thọ cung cứ y theo lời của Thành tôn dạy mà tâu cùng Thái hậu.

Thái hậu nghe qua giựt mình kinh sợ, mới nói với Trương Hoa Hoàng hậu rằng : « Ta đã nói thứ phiến tửu đó nó làm loạn bằng nhiệt được, nếu uống vào thì hại đến tánh mạng đó. Ngày nay đã mất hết một vị hiền thần giúp nước nghĩ thật đáng thương đáng tiếc vô cùng ! » Trương Hoa Hoàng hậu nghe ngạc nhiên nói : « Khi trước con đã có bảo bốn đứa cung nữ uống thử, mà không có điều chi cả ! Ngày nay chẳng biết vì sao mà biến sanh như thế, nghĩ thật khó hiểu. » Thái hậu nói : « Lệ thừa tướng là một vị hiền thần lương đồng, há lại đi so sánh với các cung nữ sao ? » Lúc bấy giờ Trương Hoa Hoàng Hậu trong lòng bối rối, ngồi đứng chẳng yên, mới nghĩ thầm : « Ước gì hoàng thiên ủng hộ cho va vượt qua đặng khỏi, rồi sau ta sẽ tìm kế khác để khán nghiệm. Nếu chẳng may Lệ thừa tướng chết, thì thiệt là em ta bạc phước, nên không đặng gặp hiền thần. »

Trương Hoa Hoàng hậu càng nghĩ chừng nào càng buồn chừng nấy, bèn cáo từ lui về cung, cũng quên viết thư báo tin cho ông bà Võ hiền vương và Trung hiếu vương hay biết, chỉ nôn nao tất dạ chờ đợi nghe xem tin tức coi đời đời ra làm sao mà thôi.

Nói qua khi bọn Quyền Xương đến Thanh phong các, vào thấy Lệ thừa tướng nằm say vui mê mết, bèn áp đỡ lên ngự liễn lấy mền đắp kín lại, truyền các võ sĩ cầm ngựa tàn che chung quanh, rồi Quyền Xương bay ngựa đến trước điện hỏi lớn rằng : « Ai là Trục điện quan ở đây ? » Kêu vừa dứt lời, xảy thấy một viên lão tướng chạy ra nói : « Tôi là Lý long Quang, Trục điện quan ở đây. Chẳng hay có việc chi mà kêu tôi vậy ? » Quyền Xương bèn đưa thánh chỉ cho Lý long Quang xem. Lý long Quang liền trở vào lấy cây đại đao ra cầm đi theo dựa bên ngự liễn hộ tống.

Khi đi đến ngoài cửa Đông Ba, thì gặp Lương thừa tướng ở trong Nội các về. Lương thừa tướng thấy vậy thì giựt mình kinh sợ, toan chạy lại giở mền ra xem. Quyền Xương ngăn lại bảo rằng : « Thánh thượng thấy Lệ thừa tướng say rượu quá, sợ dở mền ra mà có cảm mạo phong hàn, nên sai Trục

diện quan cầm đao đi theo hộ tống và ra lệnh, vô luận quan dân, hễ ai giở mền thì chặt tay, rồi về tàu cùng Thánh thượng trị tội. Vậy xin Thừa tướng đợi khi về đến phủ sẽ xem, nghĩ cũng chẳng muộn chi. » Lương thừa tướng gật đầu, lên kiệu thẳng riết về phủ. Khi bọn Quyền Xương đầy ngựa liền gần đến cửa phủ, bỗng thấy một tốp gia tướng chạy đến đón xem. Các võ sĩ nạt lên rằng : « Chớ có làm ngang, phải để cho chúng ta đi thông thả. » Bọn gia tướng nói : « Chúng ta là gia tướng của Võ hiếu vương và Mạnh thượng thư, nghe tin Lê thừa tướng say rượu nên đến thăm. Phải để cho chúng ta xem. » (Nguyên cha con Hoàng phủ Kính và cha con Mạnh sĩ Nguyên biết Đặng Lệ minh Đường say rượu ở trong cung, mà không nghe rõ tin tức, nên nóng lòng sốt ruột, sai gia tướng chực đón giả cách đến hỏi thăm Đặng có giở mền xem coi có hề chi không). Lúc đó Quyền Xương cản lại nạt rằng : « Có thánh chỉ dạy, hễ ai giở mền thì chặt tay đã ! » Bọn gia tướng Mạnh thượng thư nghe nói cả sợ thụt lùi, chỉ có gia tướng của Võ hiếu vương cậy thế nhà vua, cứ việc xốc tới bảo rằng : « Nếu không cho ta xem, thì ta sẽ trở về bẩm cùng Võ hiếu vương. » Nói rồi vói tay giở mền. Lý long Quang giả đao nạt rằng : « Rút lại cho mau, không thôi ta chặt đi giờ ! »

Chúng gia tướng thất kinh, giựt tay lại chạy tuốt !

Bọn Quyền Xương thấy chẳng còn ai ngăn cản, mới đầy ngựa liền thẳng vào trong phủ. Lương thừa tướng ra đón tiếp nghinh. Quyền Xương bèn truyền cho võ sĩ đầy tuốt vào tận phòng, còn mình thì theo Lương thừa tướng vào thính đường ngồi uống trà. Lương thừa tướng hỏi : « Chẳng hay vì cớ sao mà hôm nay tiện tể tôi say quá như vậy ? »

Quyền Xương bèn thuật chuyện lại cho Lương thừa tướng nghe, rồi đứng dậy cáo từ lui về.

Còn Lệ minh Đường khi võ sĩ đưa tới phòng, các nữ tì đỡ vào để nằm trên giường lấy mền đắp kín lại. Tổ Hoa kêu gọi mãi không lĩnh thì trong lòng thất kinh, cứ ngồi giữ dưới chơn Lệ minh Đường chẳng dám rời, vì sợ có người lên mở

giày thì lậu chuyện. Lúc ấy nội nhà Lương Giám xúm xít lại kê trong phòng, người ngoài phòng bàn định tìm cách cứu giữ trượng lãng xãng ! Còn đang bàn định chưa xong, xảy thấy nữ tì vào báo, nói có Võ hiệu vương và Mạnh gia Linh đến hỏi thăm. Lương thừa tướng bèn dạy Cừu huệ Lâm ra tiếp. Cừu huệ Lâm vâng lệnh, ra nghênh tiếp Võ hiệu vương và Mạnh gia Linh vào, rồi mời Hoàng phủ Kính ngồi trên, còn mình thì ngồi ngang cùng Mạnh gia Linh ở dưới. Khi uống trà xong Hoàng phủ Kính và Mạnh gia Linh hỏi thăm ít điều, rồi đứng dậy cáo từ lui về. Một lát kẻ Thũ môn quan vào báo rằng : « Thánh thượng sợ thứ Phiên tửu là nhiệt được chế thành, e có hại đến tánh mạng Lệ thừa tướng, nên sai nội giám Quyền Xương đưa bốn vị Thái y đến chữa trị. » Lương Giám nghe nói cả mừng, vội vã ra nghênh tiếp.

Quyền Xương nói : « Có thánh chỉ dạy, nói Lệ thừa tướng uống nhầm Phiên tửu e hại đến kinh lực, nên cho phép ở nhà tịnh dưỡng ba ngày. » Bốn vị Thái y nói : « Phiên tửu do toàn nhiệt được chế thành e hại đến tánh mạng, xin cho chúng tôi vào bắt mạch xem thế nào, đặng có về tâu cùng Thánh thượng. » Lương Giám nghe nói, bèn truyền cho đòn bả lui ra hết, rồi mời bốn vị Thái y và Quyền Xương vào phòng.

Bốn vị Thái y bắt mạch xong, mới nói với Lương Giám rằng : « Lệnh tế lục mạch thấy đều hoà, đây quả là say rượu chứ chẳng hề chi, lần lần rồi đây cũng tỉnh lại như thường. Còn như nếu muốn mau nữa, thì hãy dùng sanh cam thảo, bắn hạ, tán nhỏ thổi vào lỗ mũi. » Lương Giám mừng lòng cảm tạ rồi đưa Quyền Xương và bốn vị Thái y ra về.

Khi Quyền Xương và bốn vị Thái y về rồi, Lương Giám bèn truyền cho người nhà lấy cam thảo, bắn hạ làm y theo, lúc thổi vào thì thấy Lệ minh Đường cự mình oằn ngũ êm. Còn Canh phu nhơn thì lo dạy nữ tì sắc nhơn sâm, long nhãn, để đợi Lệ minh Đường tỉnh lại cho uống cho bồi khỏe. Qua đến canh ba, Lệ minh Đường lần lần tỉnh lại cự mình nói : « Ghê thật ! Phải một bữa nay say quá ! »

Tổ Hoa cả mừng nói : « Tiểu thư đã tỉnh rồi ! » Lệ minh Đường nghe nói giật mình chỗi dậy, nói : « Ủa ! Em về đây

bao giờ ? » Tổ Hoa bèn thuật hết các việc lại cho Minh Đường nghe. Lệ Minh Đường thất kinh mà rằng : « Xưa nay em uống rượu bao nhiêu chén cũng không say. Hôm qua em nhớ Thái hậu chỉ ban cho em có ba chén rượu ngọt, mà sao khi bữa em để bài thơ vào bức tượng Quan Âm thì thấy say đã gật gờ, kể Thái hậu truyền nội giám đỡ em ra nằm nghỉ nơi Thanh phong các, còn từ đó về sau thì em không còn biết chi nữa hết. Có lẽ rượu này là Mông hãn được cho nên mới say quá như thế. » Tổ Hoa nói : « Cứ do theo lời của nội giám thì thứ rượu này của nước Tây Phiên đem cống, tên là Ngọc hồng xuân tửu. Trong cung đã thí nghiệm, hề người nào uống vào hai chén thì say suốt một ngày một đêm. Ngày nay tiểu thư uống đến ba chén, mà chỉ say có đến bảy giờ đã tỉnh, thật tiểu thư là một tay giỏi rượu đó. » Tổ Hoa nói dứt lời, bèn mở cửa kêu nữ tì dậy đem hương trà vào giải khát. Khi nữ tì đem trà vào, Lệ Minh Đường uống xong mới bước xuống giường toan đi tiểu. Bỗng thấy hai chơn lông lẻo dường như mất chiếc giày thêu ở trong thì giật mình lật đật ngồi trở lại tháo đôi hia ra năm bản chơn xẹp, thì biết đã mất đôi giày thêu rồi, trong lòng kinh hoàng, tái lét mặt mày, trơ mắt lạng lạng, chẳng nói chẳng rằng chi hết ! Tổ Hoa lấy làm lạ hỏi : « Chẳng hay có việc chi mà tiểu thư ra tuồng kinh hải như vậy ? » Lệ Minh Đường sợ nói ra thì Tổ Hoa cũng kinh sợ chẳng ích chi, bèn đáp : « Có việc chi ở đâu ! » Tổ Hoa nói : « Tiểu thư là một người tài trí hơn người, mà nay bỗng nhiên kinh hải như thế, thì chắc có điều chi lạ đây chứ chẳng không ? »

Lệ Minh Đường mỉm cười đáp : « Thật chẳng có điều chi lạ hết, xin chị chớ đa nghi. » Nói rồi mới nghĩ thầm rằng : « Ta có nghe Hoàng phủ Thiếu Hoa mà được khoan hạn sự kết hôn đây, là nhờ có thân mẫu của chàng vào cung khải tấu.

(Xem tiếp tập 37)

TÁI - SANH DUYÊN

(sự tích Mạnh-lệ-Quân)

Chắc thân mẫu chàng làm mưu cùng Hoàng hậu, rồi tâu xin Thái hậu đòi ta vào cung bảo vẽ tranh, và ban thưởng Phiên tửu dâng cồi giấy ta đề khán nghiệm đây. Ta còn nhớ Thánh thượng có hỏi gạn ta : « Có vẽ được không ? Có uống rượu ngọt được không ? » Thế rõ ràng Thánh thượng bảo ý ta mà ta chẳng hiểu, đề cho đến đời làm vô kể nhiệm. Lại khi ta chẳng vâng tâm thần, thì ta thấy nhìn ta ra dáng yếu thương, nay người hết sức sai người điều hộ cho ta an nhiên vô sự mà về đến đây, thì chắc có lẽ đời giấy thêu của ta người đã giấu kín đựng rồi vậy. Thiệt nghĩ rất cảm hận thay cho Hoàng phủ Thiếu Hoa, làm việc gì cũng không chịu cùng ta thương nghị. Phải ta ngờ như vậy, năm xưa ta chẳng đề bạt cho chàng làm chỉ, mà thành ra « đường hồ sanh họa » hôm nay khiến ta phải gian nguy bại lộ. »

Lệ minh Đường suy nghĩ đến đây trong lòng nung giận quá, bèn khóc một tiếng, nhổ ra một búng máu tươi, rồi gục đầu xuống đó. Tổ Hoa thất kinh lật đặt ấm phóc vào lòng lấy tay vuốt ngực. Hồi lâu mới đề Lệ minh Đường nằm êm xuống chiếu, rồi bùng đèn rọi, xem thấy một đồng huyết tươi, trong lòng phát hoảng sợ, vội vã trèo lên giường ôm lấy Lệ minh Đường và hỏi rằng : « Chẳng hay vì có sao mà tiểu thư phát bệnh như vậy ? » Lệ minh Đường cố gượng đáp rằng : « Em nay tâm thần bất định, vậy hãy kêu nữ tì đem sâm vào cho em uống thì hết. » Tổ Hoa vội vã xuống giường kêu nữ tì đem sâm vào. Khi nữ tì đem đến Tổ Hoa bước ra

cửa phòng đón lấy, rồi đóng cửa lại trao cho Lê minh Đường uống. Đoạn lấy chổi quét hết vũng máu và hỏi rằng : « Tiều thơ kinh sợ cho đến phát bệnh như vậy, hay là đôi chơn đã bại lộ rồi chăng ? Hai mẹ con tôi chịu ơn của tiều thơ nhiều lắm, nay thấy tiều-thơ thồ huyết, thật khiến cho tôi ruột héo gan xào, sao tiều thơ lại nỡ giấu tôi như thế ? » Tổ Hoa vừa nói vừa lấy khăn chùi miệng cho Lê minh Đường. Lê minh Đường cười và đáp rằng : « Chị cứ yên lòng, dầu cho có bại lộ nghĩ cũng chẳng hề chi. » Tổ Hoa mới nói cho Lê minh Đường biết rằng vua Thành tôn đã giáng chỉ, cho ở nhà tịnh dưỡng ba ngày, rồi sẽ vào chầu.

Lê minh Đường nghĩ thầm rằng : « Thánh thượng dầu có lòng với ta cho mấy cũng uổng công, ta bao giờ lại chịu đi thất tiết sao ! Mà cho nghĩ nội trong ba ngày rồi cũng vào triều, thì ta biết nói làm sao đây ? » Lê minh Đường càng nghĩ chừng nào, càng giận Thiếu Hoa chừng nấy, năm lần qua trở lại hoài ngủ không yên giấc.

Nói qua khi vua Thành tôn ở tại Hưng khánh cung, nghĩ sợ Phiến tửu mạnh quá e làm hại đến tánh mạng Lê minh Đường, nên mới sai Quyền Xương dẫn bốn vị Thái y đến xem mạch. Khi bốn vị Thái y về tâu, nói Lê minh Đường đã tỉnh trong lòng mới yên. Vua Thành tôn mới nghĩ thầm : « Nếu khi Lê minh Đường tỉnh rượu mà thấy mất giày thì ắt kinh sợ, sau biết mình hết tình bảo bọc giấu diếm kỹ càng, thì chắc sanh lòng căm kích, lại rõ mình giữ giày ấy, thì tất nói gì lại chẳng nghe. » Vua Thành tôn nghĩ như vậy, nên định làm thế nào cũng dựng một vị hiền phi giúp việc nội trợ, còn Hoàng phủ Thiếu Hoa thì cứ đem Mạnh lệ Quân già già ép cho là xong.

Sáng ngày vua Thành tôn chẳng ngự ra triều, lại vào thiên điện ngồi phê văn án. Song tuy ngồi đó mà trong lòng cứ nghĩ vơ nghĩ vẩn đến Thừa tướng hoài, thành thử không phê được chữ nào hết, mà trọn ngày ấy cũng bỏ ngủ bỏ ăn.

Vua Thành tôn nhớ thiết trí quá, muốn sai Quyền Xương đến nói với Lê minh Đường, lại sợ Quyền Xương nói không

hết chuyện. Lúc đang một mình ngồi nghĩ ngợi, xảy thấy trời nổi cơn dông tới, rồi vùn vủ mưa xuống một trận dầm dề, như bình nghiêng nước đổ. Vua Thành tôn mới nghĩ thầm rằng : « Chi bằng bây giờ mình giả làm nội giám, đến nói có lẽ hết niềm tâm sự được mà lại không tiết lộ ai hay. » Nghĩ xong bèn kêu Quyền Xương bảo rằng : « Trẫm định đi thăm Lệ thừa tướng, nhưng sợ các quan biết thì có điều bất tiện, vậy ngươi hãy lấy áo mào nội giám và áo mào đi mưa với một con ngựa đem đây, đợi trẫm giả làm nội giám đi thăm người. »

Quyền Xương vâng mạng, ngầm nghĩ cười thầm : « Ai đời một vị phong lưu Thiên tử, vì cơn nịch sắc mà chẳng kể đến gió mưa. » Nghĩ rồi đi lấy áo mào đem ra. Vua Thành tôn thay mào, đoạn lấy áo nội giám mặc vào, ở ngoài choán áo đi mưa. Quyền Xương dắt ngựa dề tại cửa sau, rồi tâu rằng : « Xin Bệ hạ đi rồi mau mau trở về, kéo Hoàng hậu và bá quan hay thì hạ thần có tội. » Vua Thành tôn gật đầu, lên ngựa buông cương.

Đang cơn mưa lớn lại có gió to, nên tuy vua Thành tôn có đội mũ che mưa, mà cũng bị nước tạt vào bầu áo chảy rọc vào ướt cả mấy lớp trong. Khi đến ngõ tướng phủ, vua Thành tôn mới kêu nói với Thủ môn quan rằng : « Nhà ngươi mau vào báo cùng Lệ thừa tướng, nói có Thánh thượng sai ta đến thăm. » Thủ môn quan không biết là Thiên tử, nên chạy ra đáp rằng : « Ông mắc công khó nhọc đến đây, nhưng bây giờ Lệ thừa tướng say rượu chưa tỉnh, còn Lương thừa tướng thì mắc vào làm việc trong Nội các, vậy xin ông hãy về rồi sau tôi sẽ bẩm lại. » Vua Thành tôn nói : « Nhà ngươi chớ có nói chi nhiều, hãy mau vào bẩm cho Lệ thừa tướng biết. » Thủ môn quan vâng lời, chạy vào thông báo.

Lúc ấy Lệ minh Đường đang ngồi âu sầu, xảy thấy Vinh Phát chạy vào báo, nói : « Thánh thượng có sai một người nội giám đến thăm, mà bây giờ Lương thừa tướng đã vào Nội các rồi, thành thử không có ai nghinh tiếp hết. » Lệ minh Đường nói : « Mầy hãy ra cậy ông Cửu huệ Lâm nghinh tiếp

thế cho ta. » Vinh Phát vâng lệnh chạy ra một lát, rồi chạy vào nói : « Ông Cửu huệ Lâm đang ngủ mê, kêu hoài không dậy. » Lệ minh Đường nói : « Vậy mày hãy ra nói với nghĩa phụ ta, bảo người mặc áo mao chỉnh tề, ra nghinh tiếp cũng được. » Vinh Phát vội vã chạy ra nói với Khương nhược Sơn. Khương nhược Sơn lật đật lấy áo mao mặc vào ra nghinh tiếp. Khương nhược Sơn không biết là Thiên tử, nên mời vô, dùng lễ tân chủ cùng ngồi ngang nhau, và dạy gia tướng pha trà dâng lên uống. Vua Thành tôn nghĩ rằng : « Ta đây đường đường một vị Thiên tử, mà lại cùng với một kẻ tiểu hộ bần dân ngồi ngang nhau, nghĩ cũng nực cười ! » Vua Thành tôn nghĩ rồi, mới nói với Khương nhược Sơn rằng : « Tội phụng thánh chỉ đến đây có việc cơ mật, cần phải giáp mặt với Lệ thừa tướng, xin người làm ơn đưa tôi vào. » Khương nhược Sơn nói : « Nếu vậy thì ngài hãy ngồi đây để cho tôi vào nói trước đã. » Nói dứt lời đứng dậy vào thư phòng thuật lại cho Lệ minh Đường nghe. Lệ minh Đường nói : « Vậy nghĩa phụ cứ mời va vào đây, nghĩ chẳng hề chi. »

Khương nhược Sơn y lời, ra dắt vua Thành tôn vào. Lệ minh Đường trông thấy vua Thành tôn thì thất kinh, vội vã chạy lại bảo Vinh Phát rằng : « Có Thánh giá giáng lâm, hãy mau mau bảo người nhà lui ra cho hết ! » Nói rồi lần bước ra trước phòng nghinh tiếp, quì xuống tâu rằng : « Muốn tâu bệ hạ ! Hạ thần không hay thánh giá giáng lâm, nên trề nghinh tiếp, thật tội đáng muôn thác. » Lúc ấy Khương nhược Sơn xem thấy hoảng vía kinh hồn, lật đật thối lui ra. Còn vua Thành tôn thì vói tay đỡ Lệ minh Đường dậy bảo rằng : « Cần chi tiên sanh phải quá thủ lễ như thế ! » Nói dứt lời, bước vào thư phòng giở cái mũ đi mưa ra rồi ngồi xuống ghế, cho Lệ minh Đường ngồi gần một bên. Vua Thành tôn thấy cái thư phòng vắng vẻ kín mít, thì nghĩ thầm : « Cái thư phòng này tiện quá, vậy để lát nữa ta ở cùng nàng uống ít chén rượu, cho đẹp cái duyên nợ ba sinh may mắn. » Kể Vinh Phát dâng hương trà lên. Vua Thành tôn trông thấy

Vinh Phát đang độ tuổi xuân, lại mặt mày sáng rạng xinh đẹp như trăng rằm, thì cười nói với Lê minh Đường rằng: « Thủ hạ của một ông cường tướng, quyết không phải nhược binh. Thầy trò khanh thật xứng đáng với câu ấy. » Lê minh Đường tâu rằng: « Bệ hạ dạy quá lời, hạ thần đâu dám ! Hôm nay trời đông to mưa lớn, chẳng hay có việc chi mà bệ hạ lặn lội đến đây ? » Thành tôn nghe hỏi biết mình làm điều trái lý, nghĩ rất hổ thẹn, mới nói với Lê minh Đường rằng: « Hôm qua Thái hậu và Hoàng hậu lập mưu bảo ái khanh vẽ tượng Quan Âm, rồi ban Phiến tửu, lúc ấy trẫm đã hỏi ý ái khanh, vậy chớ có uống được ba chén rượu không, mà ái khanh không hiểu đề cho đến nỗi trúng kế. Nếu trẫm không vì tình ái khanh mà che chở, sai nội giám đưa về, thì chắc Hoàng hậu cầm lại trong cung mà buộc kết duyên cùng Trung hiếu vương rồi ! Khi nấy trẫm định sai nội giám đến, nhưng sợ nó không giải tỏ hết được, nên trẫm phải thay hình đổi dạng thân hành đến đây. Vả cái việc của ái khanh mà bại lộ ra đây, thì cái tội khi quân khó mà dung thứ được, chắc ái khanh cũng đư hiểu cho. » Lê minh Đường mười phần hổ thẹn, bèn quì xống tâu rằng: « Hạ thần biết tội nặng đến muôn thác, dẫu làm cho nát thân này cũng chưa báo đáp được. » Vua Thành tôn đỡ dậy cho ngồi, rồi cười mà phán rằng: « Trẫm vì ái khanh mà tổn phí biết bao nhiêu tâm lực, nỡ nào đành để cho khanh chịu tội hay sao ! Nhưng hôm trước cùng nhau nơi Thiên hương quán, ái khanh thật quá bạc tình ! May bây giờ đây chúng ta gặpặng một việc rất mau, sẵn hiện thời có Mạnh lệ Quân già ở Văn nam, vậy khi ái khanh vào triều cứ nghiêm nhiên làm Lê thừa tướng, còn Mạnh lệ Quân già thì cố ép gã cho Trung hiếu vương, như thế tất là ái khanh vô sự. » Vua Thành tôn nói dứt lời, ngồi suy nghĩ một hồi rồi tiếp rằng: « Đề rồi đây trẫm buộc Trung hiếu vương phải làm lễ kết hôn cùng Mạnh lệ Quân già, thì ái khanh có thể thoát thân được. Nếu ái khanh không nghe lời trẫm mà nhận mình làm Mạnh lệ Quân, thì trẫm sẽ chiếu theo luật mà trị tội nặng chẳng hề dung. »

Hồi thứ bảy mươi

*Lòng còn giận, Lệ-minh-Đường trực khách,
Đạ vẫn nghi, Trung-hiếu-vương thám tình.*

Lệ minh Đường nghe vua Thành tôn nói dứt lời, bèn tâu rằng : « Xin bệ hạ đề sau đây ba ngày, hạ thần sẽ giải tỏ. » Vua Thành tôn nghĩ thầm : « Một người xinh đẹp như vậy, nếu ngày nay ta chưa tư thông được, nhưng hãy bắt nàng cỡi áo cho mình cũng thoả tấm lòng. » Nghĩ rồi mới nói với Lệ minh Đường rằng : « Trẫm sợ ái khanh trong khi tỉnh rượu rồi, thấy mặt đôi giày thì ắt định cho việc đã bại lộ, nên trẫm mới dầm mưa đến đây mà cho ái khanh hay. Chẳng dè bị phải hột mưa tạt vào ướt áo hết, vậy ái khanh hãy thương tình trẫm, mà cỡi giùm cái áo che mưa. » Lệ minh Đường nghiêm sắc mặt quì xuống tâu rằng : « Hạ thần rất thâm cảm thánh ân, tình nguyện kiếp sau sẽ đáp đền, chớ hiện thời hạ thần chẳng phải là thị vệ, nào dám vượt lễ nghi mà cỡi giùm áo cho bệ hạ động sự ! Xin bệ hạ hãy vì lễ nghi mà tự trọng lấy. » Vua Thành tôn thấy nói vậy không bằng lòng chút nào, lên nói : « Trẫm phiền ái khanh cỡi giùm cho có một cái áo, mà ái khanh lại kháng cự như vậy, thiệt ái khanh đối cùng trẫm rất là bạc tình ! » Lệ minh Đường cúi lạy tâu rằng : « Hạ thần quyết cam phận chết, chớ không dám bỏ lễ nghi, xin bệ hạ soi xét. »

Vua Thành tôn thấy vậy khen thầm, nói : « Thôi ái khanh hãy dậy, trẫm xin nhận lỗi. » Nói rồi đứng dậy cỡi áo mưa ra, rồi cỡi áo trong giũ sạch hột mưa, đoạn mặc vào ngồi xuống, nói : « Trẫm xá tội cho ái khanh đó ! Trẫm bấy lâu thật hết lòng hết sức điều hộ cho ái khanh, còn Hoàng phủ Thiếu Hoa nhờ lấy ái khanh để bạt cho nên ngày nay mới được một nhà phú quý, thế mà Hoàng phủ Thiếu Hoa không hề suy xét, đã nhiều lần làm hại đến tánh mạng ái khanh, nếu trẫm không tận tình che chở thì đã bại lộ lâu rồi ! Hoàng phủ Thiếu Hoa phụ ái khanh như thế, thiết tưởng ái

khanh cũng nên tuyệt tình cho mới phải. Vả dung mạo của trâm đây không có kém chi Hoàng phủ Thiếu Hoa, dầu ái khanh cùng trâm kết mối lương duyên, thì nghĩ cũng không hề chi. » Lệ minh Đường tâu : « Xin bệ hạ để cho hạ thần ba ngày, hạ thần sẽ có biểu tấu. »

Vua Thành tôn dư hiểu Lệ minh Đường là người tiết liệt, nếu cưỡng bức thì ắt liêu minh, mới nói rằng : « Từ sáng đến giờ trâm vì ái khanh mà tấm lòng xốn xang bức rức, chưa hề dùng được một bát cơm, bây giờ lòng không dạ đói, vậy ái khanh cũng nên vì tình trâm, mà dọn cho ít món tương rau ra đây, đừng trâm ăn với. »

Lệ minh Đường nghĩ thầm rằng : « Nếu ta để cho Thánh thượng ngồi ăn tại đây thì sau này ắt bị tiếng đời dị nghị. » Nghĩ vậy bèn lui vào nhà trong. Chẳng dè tự nãy giờ Tổ Hoa đã núp ở phía ngoài lóng nghe rõ hết sự tình, nên khi vừa trông thấy Lệ minh Đường thì sa nước mắt mà hỏi rằng : « Bây giờ mới biết tình làm sao đây ? » Lệ minh Đường mỉm cười mà rằng : « Việc này không đến nỗi đi lụy đến chị đâu ! can chi mà chị phải lo sợ. Vậy chị hãy mau mau lo sửa soạn tiệc rượu dọn ngoài nhà khách, rồi kêu Cửu huệ Lâm và cả thầy nam nữ đã có phong cáo, bảo đội mào mặc áo cầm hốt đứng làm lễ triều kiến. Khi bày đầu đó xong xuôi, chị hãy ra nơi cái bình phong phía sau, gõ ba cái báo tin cho em biết. » Tổ Hoa vâng lời, liền đi lo sửa soạn các việc, còn Lệ minh Đường thì trở lại vào trong.

Nói qua Cửu huệ Lâm khi hay thánh giá đến, thì lật đặt sửa soạn chờ làm lễ triều kiến. Một lát Tổ Hoa bày tiệc xong, lại phía sau bình phong gõ cho Lệ minh Đường hay. Lệ minh Đường bèn quì xuống tâu rằng : « Hạ thần đã bày yến nơi nhà ngoài, xin mời bệ hạ ra ngự tiệc. » Vua Thành tôn nghe tấu dứt lời mới nghĩ thầm rằng : « Người này thật là người chánh trực vô tư, mình muốn ăn trong phòng mà vẫn không chịu, chẳng biết Thiếu Hoa khéo tu làm sao mà tốt phước hơn ta nhiều quá ! » Vua Thành tôn nghĩ, dầu có nài nỉ cách nào cũng không dời đổi được, nên bèn đứng dậy

đi ra ngồi nơi ghế giữa, rồi cho Lê minh Đường ngồi một bên. Kế Khương nhược Sơn, Cừu huệ Lâm, Cảnh phu nhơn Tôn phu nhơn, Tổ Hoa mặc đồ sắc phục tay cầm ngọc hốt, kéo ra phân tả nam ban, hữu nữ ban quì lạy triều kiến, và thông rõ tên họ. Vua Thành tôn truyền miễn lễ, mọi người vâng mạng đứng dậy chia ra hầu hai bên. Vua Thành tôn trông thấy Tổ Hoa dung mạo không kém chi Trương Hoa Hoàng hậu, thì ngạc nhiên nghĩ thầm rằng : « Một người dung mạo xinh đẹp như thế, nhưng có sao kết duyên với một ông chồng lại đực, mà không phiền trách đều chi hết, nghĩ cũng lạ đời ? » Nghĩ rồi bèn phán rằng : « Trẫm vì sợ Phiền tữu có làm hại đến tánh mạng Lê thừa tướng, nên tới đây thăm, thành ra lại phiền lụy cho các khanh, vậy các khanh hãy lui ra, để mặc trẫm ăn uống cũng được. » Mọi người đều vâng mạng xá lui.

Nói qua Quyền Xương khi đưa vua Thành tôn đi rồi, mà thấy lâu quá chưa về, bèn sai võ sĩ đem ngựa liền đến tướng phủ đón rước. Còn Lương thừa tướng lúc đang ở trong Nội các, bỗng hay động tin ấy, bèn vội vã lật đật thẳng riết về.

Khi Lương thừa tướng về đến nơi thì vua Thành tôn đã ăn cơm xong, Lương thừa tướng vào quì xuống tâu rằng : « Hạ thần ở trong Nội các, mới được nghe tin Thánh thượng giáng lâm nên trề nghinh tiếp, thật tội đáng muôn thác. »

Vua Thành tôn cho đứng dậy ngồi nơi ghế, rồi nói rằng : « Trẫm đến thăm Lê thừa tướng mà làm phiền đến lão tiên sanh, thật trẫm không phải rồi đó. » Lương Giám tâu rằng : « Chén rượu lạt và bát cơm rau, thật phạm điều tiết mạn, xin Thánh thượng rộng lòng tha thứ cho. » Lúc bấy giờ khắp hết nội giám và cả thầy bá quan, đều hay Thánh thượng dầm mưa đến thăm Lê thừa tướng, nên lũ lượt kéo đến triều kiến rất đông. Rồi đó vua Thành tôn mới thay ngựa phục lên xe hồi cung. Lương thừa tướng và Lê minh Đường theo đưa ra ngõ, vua Thành tôn quay lại nói với Lê minh Đường rằng : « Tiên sanh là người thông minh, vậy trong ba ngày hãy nghe theo lời trẫm là phải. » Lê minh Đường nghe qua trong

lòng tức giận, nghĩ thầm rằng : « Thánh thượng là bậc thánh minh, tất phải biết ta không phải là phượng thất tiết, có sao lại dám nói liều như vậy ? »

Nghĩ rồi bèn tâu rằng : « Xin bệ hạ đợi trong ba ngày, hạ thần sẽ có dung biểu tấu, chùng ấy bệ hạ sẽ biết tận tường. » Lê minh Đường nói dứt lời trong lòng tức giận quá sức, làm cho máu lừng trào lên miệng, bèn phun tủa vào mình vua Thánh tôn, rồi một ngất ngã lăn xuống đất.

Vua Thánh tôn thất kinh, chẳng kịp chi đến áo dĩnh huyết dơ, khoát tay hỏi Lương thừa tướng kịp đem vào nhà tịnh dưỡng. Lương thừa tướng lúc ấy thấy vậy cũng hoảng hồn, lật đật kêu gia tướng đỡ dậy khiêng thẳng vào phòng, thì Lê minh Đường đã mê mẩn không còn biết chi cả ! Vua Thánh tôn nghĩ buồn bực đáo đê, truyền võ sĩ đẩy xe về cung, bá quan cũng theo vua lui về hết.

Còn Lê minh Đường khi gia tướng khiêng vào phòng, nằm nghĩ hồi lâu lần lần tỉnh dậy như cũ, kể nghe Thủ môn quan vào báo, nói có Võ hiền Vương và Mạnh thượng thư xin vào yết kiến. Lê minh Đường nghĩ thầm rằng : « Đáng giận thay hai người này, đồng mưu với nhau muốn làm cho ta bại lộ, may có Thánh thượng che chở và Trương Hoa, hoàng hậu chưa hay tin tức, nên bí lối mới giả cách đến thăm ta mà dò xét đây. » Nghĩ vậy, bèn cho mời vào. Khi uống trà xong, Hoàng phủ Kinh mới hỏi rằng : « Khi này Thánh thượng dạy Lê thừa tướng nên nghe theo lời chỉ phán, mà ngài nói là để trong ba ngày sẽ có biểu tấu, chẳng hay ngài định tâu về sự chi vậy ? » Lê minh Đường nói : « Tôi vì cảm mạo phong hàn mới vừa hết, lại chẳng may uống nhầm Phiên tửu đề đến nỗi thổ huyết. Tôi nghĩ tôi ở trong triều, đối cùng bá quan vẫn giữ một niềm hòa mục, mà chẳng ngờ có một vị đại thần lập tâm hại tôi. Thánh thượng cũng vì tôi nên bất bình. Khi này tôi định trong ba ngày thì dâng biểu từ quan, để cho họ được thỏa dạ vậy. » Hoàng phủ Kinh nghị hoặc, mới hỏi rằng : « Thừa tướng ở trong triều đối với bá quan rất tử tế, mọi người thấy đều cảm

kích, mà còn ai đâu ganh ghét cho đến đời phải từ quan ? »
Lệ minh Đường nghe hỏi đồ giận, nói : « Nhị vị đã có lòng yêu mà hỏi đến tôi, nhưng tôi bệnh mới vừa khỏi chẳng tiện nói nhiều, xin nhị vị hãy đề khi khác. » Nói dứt lời, đứng dậy chấp tay chào rồi lui vào trong. Hoàng phủ Kính và Mạnh sĩ Nguyên then đồ mặt. Lương thừa Tướng thấy vậy xốn xang, mới xin lỗi rằng : « Tiện tể vì thổ huyết, nên mề sàng mà xúc phạm đến nhị vị, xin nhị vị tha thứ cho. »

Hoàng phủ Kính và Mạnh sĩ Nguyên nói : « Chĩ vì chúng tôi nói nhiều quá, lại lệnh tể trong khi có bệnh, thì trách nào chẳng hạ cái lệnh trục khách vậy. » Nói xong, bèn cáo từ lui về.

Lúc ấy Tổ Hoa đứng núp phía sau nghe rõ hết mọi điều, nên khi Lệ minh Đường về phòng, mới trách rằng : « Phải chi trước kia tiểu thư nghe theo lời tôi mà từ quan cái trang, thì có đâu ngày nay phải chịu lấy sự phiền lụy như vậy, rồi mới tính làm sao đây ? » Lệ minh Đường nói : « Để đến ba ngày đây, chừng em vào triều rồi sẽ biết, chị chớ cần lo ngại chi. Em quyết không bao giờ sẽ hại đến tánh mạng và thất tiết, làm thế nào sau này cũng cùng chị kết duyên với Trung hiếu vương mà thôi. » Tổ Hoa nói : « Tiểu thư đã định như vậy, sao khi này lại oán trách Võ hiếu vương và Mạnh lão gia ? » Lệ minh Đường nói : « Vì em giận hai ông ấy, bàn nhau dựng hết mưu này kế khác làm nhiều lúc gần thiệt hại đến em, nay lại còn muốn đến đây đặt dò ý em nữa. Nhưng dầu thế gì chị cũng cứ an lòng, em sẽ có cách cư xử ổn thỏa được. »

Nói qua Hoàng phủ Kính khi về đến vương phủ, mới đem việc Lệ minh Đường hạ lệnh trục khách, mà thuật lại cho vợ con nghe. Hoàng phủ Thiếu Hoa nghe nói trong lòng lấy làm nghi hoặc, mới nói với Hoàng phủ Kính rằng : « Hay là trong cung đã khán nghiệm rõ thật nữ lưu, cho nên Thánh thượng mới giảng làm đặt mưu sự ám muội chẳng ? Vậy đề ngày mai con cố gượng qua rũ Mạnh thượng thư đến, đề thăm coi thế nào. » Hoàng phủ Kính ưng chịu. Sáng ngày

Hoàng phủ Thiệu Hoa sang mời hai cha con Mạnh sĩ Nguyên. Mạnh sĩ Nguyên cũng như thấy vua Thánh tôn giảng lâm đến tướng phủ, thì trong lòng sanh nghi lắm, còn Hàn phu như hay chuyện như vậy thì bệnh cũ phát lại. Nền khi Mạnh sĩ Nguyên thấy Hoàng phủ Thiệu Hoa sang mời, thì lập tức dắt Mạnh gia Linh và mời luôn Hoàng phủ Kính kéo nhau thẳng đến tướng phủ.

Lúc ấy Lương thừa tướng đi khỏi, Thủ môn quan vào nói cho Vinh Phát hay, Vinh Phát lật đật vào thư phòng nói với Lê minh Đường rằng : « Có cha con Võ hiệu Vương và cha con Mạnh thượng thư đến thăm. » Lê minh Đường nói : « Mấy hãy ra truyền gia tướng tiếp vào, mời Võ hiệu Vương và cha anh ta ngồi nơi nhà khách, rồi mời riêng một mình Trung hiệu Vương vào đây. » Vinh Phát vâng mạng lui ra. Tổ Hoa hỏi Lê minh Đường rằng : « Tiểu thư định mời chàng vào đây làm chi vậy ? » Lê minh Đường cười nói : « Chị ~~cứ núp~~ mà nghe thì biết rõ, chớ nói ra đông dài lắm ! »

Tổ Hoa y lời, lui ra đứng phía sau phòng.

Nói qua, khi ~~bọn~~ gia tướng khai cửa giữa mời bốn vị đại thần vào nhà khách, lúc uống trà vừa xong, bỗng thấy một đấng gia đồng bước ra bẩm rằng : « Lê thừa tướng dạy tội ra mời riêng một mình Trung hiệu vương vào trong nói chuyện. » Hoàng phủ Kính thấy thế trong lòng nghi hoặc, mới bảo Hoàng phủ Thiệu Hoa rằng : « Con hãy vào yết kiến Lê thừa tướng, coi người dạy việc chi. » Lúc bấy giờ Hoàng phủ Thiệu Hoa bệnh còn yếu lắm, phải cậy hai tên gia đồng đỡ mà đi vào. Lê minh Đường bước ra cửa phòng chực nghinh tiếp. Hoàng phủ Thiệu Hoa vừa trông thấy thì toan quì lạy. Lê minh Đường cản lại mà rằng : « Niên huynh bệnh còn yếu đuối, chẳng cần thủ lễ làm chi. » Nói dứt lời cùng với Thiệu Hoa vào phòng, Hoàng phủ Thiệu Hoa mời Lê minh Đường ngồi trên, rồi ngồi dựa một bên hầu chuyện. Vinh Phát pha trà dâng lên. Lê minh Đường mới nói với Hoàng phủ Thiệu Hoa rằng : « Ngày trước niên huynh mạo tấu nói tôi là nữ lưu, Thánh thượng đã có ý quở trách. Kể

vừa rồi đây có Mạnh lệ Quân ở Văn Nam đến, trong khi chứng nghiệm tại triều đã thấy thật sự rõ ràng, nên thánh chỉ hạn trong một tháng phải làm lễ hoàn hôn, mà sao niên huynh lại mặt tấu với hoàng hậu, rồi cùng Thái hậu lập kế vẽ tượng Quan âm, bắt tôi uống ba chén Phiến tửu, mới hơn lúc tôi say dăng mở hia ra xem. Ngờ đâu lúc ấy tôi giả cách ngủ, may ra khán nghiệm quả là nam tử. Thánh thượng thấy vậy giận lắm, nói niên huynh khi vũ thủ tướng tức là khi quân, lại ban ơn cho tôi dặng dưng ngự liễn về tướng phủ. Hôm qua Thánh thượng nghĩ tức cho tôi, nên thân hành đến đây, bảo tôi làm một tờ biểu tâu rõ cái tội khi quân mạn sự của niên huynh, dặng người trị tội. Nay tôi tuân chỉ, sáng mai sẽ dặng biểu tâu, nhưng vì tôi nghĩ tình sư đệ, chẳng nỡ hại mà không cho hay trước, nên tôi nói cho niên huynh biết mà đề phòng, vậy hãy thông báo cho linh tử hay, họa may người tâu xin cho khỏi tội. Vả tôi đây tuy bắt tài, nhưng xưa kia thương tình niên huynh bị họ Lưu hãm hại, nên tâu xin cho dặng đầu quân, khiến cha con cùng gặp gỡ và được vinh phong vương tước, thế mà niên huynh chẳng nghĩ, cậy mình là Quốc cụ ba phen làm nhục tôi, ngày nay gặp chuyện tôi phải làm như vậy, ấy rõ tại nơi niên huynh tự mình phụ tôi mà ra, chớ chẳng phải tự tôi có ý phụ lấy niên huynh đâu, xin niên huynh chớ trách. » Hoàng phủ Thiếu Hoa nghe nói tưởng thiệt, mới nghĩ thầm rằng : « Rõ ràng Hoàng hậu không có tin tức gì cho ta hay cả, nếu vậy thì khi khán nghiệm quả là nam tử rồi, ta tất phải phạm cái tội loạn ngôn. Sáng mai Lệ thừa tướng dặng biểu tâu thì ta làm thế nào mà gỡ ra cho khỏi ! » Hoàng phủ Thiếu Hoa nghĩ như vậy có ý run sợ, bỗng nhiên sốt mặt tối mày ngã nghiêng xuống ghế. Lệ minh Đường thấy vậy cười thầm : « Đã là nhát gan như thế, có sao còn dưng chước thăm vụng hại người ? » Nghĩ rồi bước lại đỡ dậy. Hoàng phủ Thiếu Hoa hơi tỉnh, muốn nói mà ấp úng không nói được câu gì. Lệ minh Đường mới cười và khuyên giải rằng : « Tôi chỉ nói giỡn đó thôi, niên huynh chớ sợ ! Còn độ vài ngày nữa đây thì có Mạnh lệ Quân thiệt xuất hiện, chừng

ấy vợ chồng sẽ sum hiệp cùng nhau. » Hoàng phủ Thiếu Hoa mừng lòng, xin lỗi rằng : « Hôm trước đây thật vì tôi bệnh nặng, nên thân mẫu tôi mới vào cung xin khoan hạn, không biết làm thế nào mà đến đời xúc phạm đến ân sư, xin ân sư thứ tội cho. »

Lệ minh Đường chíp miệng cười, mời Thiếu Hoa ngồi, rồi kêu Vinh Phát bảo đem sâm thang lên, trao cho Thiếu Hoa uống và nói : « Thật còn độ trong ba ngày nữa thì có Mạnh lệ Quân thiết xuất hiện đó. » Hoàng phủ Thiếu Hoa nghe nói trong lòng hớn hỡ mừng : « Nếu quả thật như lời ân sư, thì thiệt may mắn cho tôi biết chừng nào ! » Lệ minh Đường chíp miệng cười mà rằng : « Xưa nay tôi chẳng hề có nói dối bao giờ ! Chỉ trong ba ngày nữa đây thì có Mạnh lệ Quân thiết xuất hiện. Nhưng ngày mai này tôi phạm một cái đại tội đáng chết, niên huynh hãy nói trước cùng linh tôn và hai cha con Mạnh thượng thư cố giúp tôi, hễ khi ~~Thánh thượng~~ nổi giận, thì hiệp đồng rón sức rồi tâu, họa may tôi tôi mới thoát khỏi. » Hoàng phủ Thiếu Hoa lấy làm lạ ~~chẳng hiểu~~ việc chi, bèn hỏi rằng : « Ân sư xưa nay không hề phạm phép bao giờ, hà cớ hôm nay lại có tội quá trọng như thế ? » Lệ minh Đường nói : « Tôi có thể đoán chắc trước được. Tôi e cha con niên huynh và cha con Mạnh thượng thư khó mà cứu sống tôi được. Vậy khi niên huynh về phủ, hãy kíp sai người vào cung nói với Hoàng hậu, nhờ người tâu cùng Thái hậu giáng chỉ cứu cho, thì họa may mới thoát khỏi được. Tánh mạng tôi mất còn đều do nơi tay Thái hậu, vậy hiện huynh mau về sai người vào cung chớ có chậm trễ. Còn cha con Mạnh thượng thư thì để ở lại đó, tôi còn muốn nói một chuyện, xin niên huynh chớ tiết lộ. » Hoàng phủ Thiếu Hoa y lời. Lệ minh Đường liền kêu hai tên gia đồng đỡ Thiếu Hoa ra nhà khách.

Đến nơi Hoàng phủ Thiếu Hoa thuật chuyện lại cho Hoàng phủ Kính nghe, rồi đó hai người lên kiệu lui về. Khi Hoàng phủ Thiếu Hoa ra khỏi, Tổ Hoa mới vào phòng hỏi Lệ minh Đường rằng : « Khi này sao tiểu thư hại chàng

kinh sợ điển hồn như thế ? » Lê minh Đường nói : « Em nay tuy là người đã có tội, nhưng chỉ dọa có một câu, mà làm cho một vị Quốc cụ vương tước phải phách lạc hồn xiêu, như vậy mới rõ biết cái oai quyền của ông thừa tướng là lớn lắm đó ! Thôi, bây giờ chị hãy tạm tránh ra chỗ khác đi. » Tổ Hoa y lời trở gót.

Hồi thứ bảy mươi mốt

*Trước mặt cha, Mạnh lệ Quân tạ lỗi.
Dưới đơn điện, Lê thừa tướng lâu bày.*

Khi Tổ Hoa lui ra rồi, Lê minh Đường bèn sai Vinh Phát đi mời Mạnh thượng thư và Mạnh gia Linh vào. Vinh Phát nói : « Tôi không dám ra đó đâu ! » Lê minh Đường nói : « Thì mày cứ ra đi mà, không sao đâu mà sợ ! » Vinh Phát vâng lời bước ra nhà khách. Mạnh gia Linh trông thấy đưa mắt ra dấu báo Mạnh sĩ Nguyên. Mạnh sĩ Nguyên trông thấy cũng nhận biết là con Vinh Lan, so với năm xưa có phần trời hơn và xinh đẹp nhiều. Vinh Phát ra chấp tay nói : « Thừa tướng tôi dạy ra mời Mạnh lão gia và Mạnh học sĩ vào nhà trong. » Hai cha con Mạnh sĩ Nguyên liền theo Vinh Phát vào thư phòng. Lê minh Đường mời ngồi rồi quì xuống thưa rằng : « Bất hiếu nữ Mạnh lệ Quân này đeo tội bấy lâu, xin thân phụ và thân huynh tha thứ cho. » Vinh Phát cũng cúi xuống quì lạy thưa rằng : « Con là Vinh Lan đây xin yết kiến. » Mạnh sĩ Nguyên giận trách rằng « Khi trước mày ở trước mặt Thánh thượng tranh biện cùng ta, lưỡi bén như dao, khiến thiếu chút nữa thì thân già này phải lụy, ngày nay còn nói như thế, hay là mày muốn hại ta đó nữa chăng ? » Mạnh gia Linh thấy vậy không nỡ, mới chạy lại đỡ dậy mà rằng : « Hôm trước ở trong triều, em cứ một mực cố cãi, làm thiếu chút nữa cha già vương tội. Ngày nay thân mẫu vì việc Mạnh lệ Quân già ở Vạn nam mà bệnh cũ phát lại, chẳng hay bây giờ em còn muốn làm chi nữa đây ? » Lê minh Đường nói : « Trước kia em đã có dặn, hễ nếu cho Hoàng phủ Thiếu Hoa hay thì tất em phải biến diện,

huống chi lúc ở trong triều giữa mặt bá quan, mà biểu em nhận làm sao cho được. Bây giờ em định sáng mai dâng biểu xin cải trang, nhưng sợ Thánh thượng sanh giận, thì ắt khó mà bảo toàn mạng sống, vậy xin thân phụ và thân huynh hãy ráng sức cứu em. » Mạnh sĩ Nguyên nói : « Thánh thượng là người nhơn từ, e chẳng hề chi. Duy chỉ lo có một mình Lương thừa tướng, con làm lỡ vỡ trọn đời con gái của người ta, thì tất người ta phải trở mặt. Vả Lương thừa tướng môn sanh chiếm đại đa số trong triều đình, mà bảo ta chống trả làm sao cho nổi ! » Lê minh Đường nói : « Việc ấy không hề chi, xin thân phụ chớ lo ! Vả con gái của Lương thừa tướng tức là Tô yến Tuyết đó ! Nguyên khi trước chị Tô yến Tuyết đâm trọt Lưu khuê Bích rồi gieo mình xuống Côn minh trì, may gặp bà Cảnh phu nhơn cứu khỏi nhận làm nghĩa nữ. Nay chị đã đính ước cùng con, nguyện cùng con về nương khăn sửa tráp cho Hoàng phủ Thiếu Hoa. »

Lê minh Đường nói chưa dứt lời, thì Tô yến Tuyết ở ngoài bước vào cúi lạy Mạnh sĩ Nguyên và thưa rằng : « Xin lão gia chớ lo ! Vợ chồng Lương thừa tướng đều yêu tôi như con ruột, để tôi cầu xin với người, thì chắc người sẽ thứ dung. Lão gia nên đề phòng phần của Thánh thượng mà thôi. » Mạnh sĩ Nguyên cười mừng, lật đặt đỡ dậy mà rằng : « Nàng vì tiện nữ mà chịu thiệt một đời, không một lời oán trách, nay còn quyết kêu cầu với linh tôn nữa, thế cái ơn đức ấy kể sao cho xiết. » Tô yến Tuyết nói : « Hai mẹ con tôi chịu cái ơn của lão gia trên mười sáu năm trời, chưa lo dâng một chút mảy múnng gì báo đáp, cớ sao lão gia lại dạy quá lời như vậy ? » Mạnh sĩ Nguyên nói : « Nếu được Lương thừa tướng dung tình cho thì ắt xuôi việc, chớ Thánh thượng là người nhơn từ, thế nào cũng không bắt tội đầu, con chớ lo ngại làm chi. » Lê minh Đường nói : « Con biết chắc thế nào Thánh thượng cũng bắt tội, vậy thân phụ, thân huynh nên đến nói cùng nhà Hoàng phủ, bảo mau nói cùng Hoàng hậu, cậy tâu giúp Thái hậu giáng chỉ ân xá cho, thì mới có thể cứu được. Nhưng thân phụ, thân huynh phải giữ

cho kín, nếu tiết lộ ra thì hư việc. » Mạnh sĩ Nguyên hỏi : « Vì cớ sao, sáng mai này con cần phải dâng biểu xin cải trang như vậy ? » Lê minh Đường nói : « Làm quan đến thế này, mấy lần chấp chánh chủ khảo môn sanh khắp trong thiên hạ, thì cũng đã mãn nguyện rồi, nếu không cải trang thì còn đợi đến chừng nào ? » Hai cha con Mạnh thượng thư nhận ý lời, rồi trở ra lên kiệu về phủ.

Nói qua khi cha con Hoàng phủ Kính về đến phủ, Hoàng phủ Thiếu Hoa mới thuật rõ chuyện lại, rồi nói rằng : « Trong lúc con vào thư phòng, thì Lê thừa tướng ban đầu ra đáng giận dữ, sao lại tỏ vẻ vui mừng. Người hứa với con rằng : « Trong vài ba ngày nữa đây thì sẽ có Mạnh lệ Quân thiết xuất hiện. » Và bảo nói cùng thân phụ, thân mẫu thông tin vào cung xin Thái hậu ân xá, có lẽ khi người đã hồi tâm mà định cải trang đó. » Hoàng phủ Kính nói : « Ta chắc khi ban Phiên tửu, người bị tháo giày đã bại lộ chơn tình rồi nên bây giờ mới có những câu như thế. » Doãn phu nhơn nói : « Nể trong cung có khán nghiệm quả là nữ lưu, thì sao con gái ta chẳng báo tin gì cho ta biết hết ? Vả Lê thừa tướng bấy lâu có làm điều chi phạm phép đâu, mà bảo ta cầu giùm cho đến Thái hậu, thiết việc này khiến cho tôi khó hiểu quá. » Doãn phu nhơn nói vừa dứt lời, bỗng thấy nữ tì vào báo rằng : « Có cha con Mạnh thượng thư đến. » Hoàng phủ Kính vào Hoàng phủ Thiếu Hoa lật đặt ra nghinh tiếp vào, Trà nước xong, Hoàng phủ Kính hỏi : « Chẳng hay có việc chi, mà thân ông và lệnh lang xem chiều lo buồn như vậy ? » Mạnh sĩ Nguyên bèn bảo Hoàng phủ Kính lui người nhà hết, rồi đem hết đầu đuôi tự sự mà thuật lại cho Hoàng phủ Kính và Thiếu Hoa nghe.

(Xem tiếp tập 38)

TÁI-SANH DUYÊN

(sự tích Mạnh-lệ-Quân)

Hoàng phủ Kính và Hoàng phủ Thiệu Hoa nghe nói Lệ minh Đường định cải trang, lại con gái Lương thừa tướng là Tô yến Tuyết thì mừng lắm ! Hoàng phủ Kính nói : « Nếu may khỏi tay Lương thừa tướng oán trách, còn Thánh thượng là người nhơn từ, chắc tánh mạng của lệnh viên chẳng hề chi. » Mạnh sĩ Nguyên nói : « Tiệm nữ xưa nay đoán việc như thần. Nay nó nói e phải làm cái họa sát thân, thì ắt sẽ có, vậy xin thần ông mau nói giúp vào cung, chớ nên trì hoãn. » Hoàng phủ Kính y lời, cha con Mạnh sĩ Nguyên bèn cáo từ lui về.

Khi cha con Mạnh sĩ Nguyên về rồi, Hoàng phủ Kính trở vào thuật chuyện lại cho Doãn phu nhơn nghe và biểu vào cung. Doãn phu nhơn nói : « Bây giờ trời đã chiều rồi, nếu tôi đi thời e cho trễ nãi, vậy phu quân hãy viết thư sai người vào đó thì hay hơn. » Hoàng phủ Kính y lời, vội vã viết thư sai gia tướng đem vào cửa cung, trao cho nội giám đệ vào. Trưởng Hoa hoàng hậu tiếpặng thư, xem rồi mừng lắm, bèn truyền nội giám ra bảo tên gia tướng về, nói sáng mai mình sẽ hết sức bảo tấu choặng vô sự. Còn Tô đại nương hayặng con gái mình còn sống, thì mừng rỡ vô cùng, cả mình thấy phới phới nhẹ nhàn, dường như đã mọc cánh mà bay lên trời ! Còn Lưu yến Ngọc thì buồn rầu lo lắng, vì mình bấy lâu đối với người không khéo, sợ khi mẹ con Tô đại nương gặp nhau rồi báo thù lại thì hại to.

Đây nói qua Lệ minh Đường và Tổ Hoa, ngày hôm ấy đi qua đến canh một, mới dắt nhau ra thú thật cùng

Lương thừa tướng và Cảnh phu nhân. Hai ông bà nghe qua hết sức ngạc nhiên, cho là một chuyện quá lạ lùng. Lương thừa tướng ngồi suy nghĩ giây lâu rồi khen rằng : « Mạnh thì một lòng thủ tiết như thế, thật là trên đời này ít có, còn con ta đây quyết liều bỏ quá xuân xanh một đời, vì họ Mạnh mà báo thù, thì lẽ nào ta lại chẳng thương tình sao. Nếu vậy thì sáng mai này ta không vào triều, để đợi bao giờ việc này ổn thỏa rồi, ta sẽ vì con ta mà lo liệu. » Lương thừa tướng nói dứt lời, bèn bảo hai nàng lui về phòng an nghỉ. Hai nàng mừng quá, đứng dậy xá xá lui chơn. Khi Lê minh Đường và Tố Hoa về phòng rồi, Cảnh phu nhân mới nói với Lương thừa tướng rằng : « Mạnh lệ Quân vì chồng mà thủ tiết, lại hết lòng giúp đỡ cho nhà chồng, nghĩ thật đáng khen. Còn con gái ta vì họ Mạnh báo thù, cam chịu buồn thảm suốt ba năm trời nay, nghĩ thiệt là đáng kính đó ! »

Lương thừa tướng mỉm cười nói : « Con gái ta cũng là một người biết thủ nghĩa, vậy để ta báo họ Mạnh, khi kết duyên cùng Trung hiến vương thì hai bên phải bằng nhau, chớ chẳngặng bên nào hơn bên nào kém vậy. » Cảnh phu nhân cười nói : « Phu quân nghĩ sai rồi đó. Thế thường hề lấy trước là chị, lấy sau thì em, chớ bao giờ cả hai người cùng làm chánh thất hết sao ? » Lương thừa tướng nói : « Phu nhân nói như thế, là phu nhân không biết cái oai quyền của Thừa tướng chớ, con gái quan thừa tướng thì bao giờ làm thứ thất ai ! Việc ấy, đề rồi đây tôi sẽ vào tâu cùng Thánh thượng, xin người phê chuẩn cho con gái ta làm chánh thất, hòng khỏi phụ cái hiệu tâm của nó, mà ta đây mới vừa lòng cho. » Lúc ấy nữ tì chạy vào nhà trong nói cho vợ chồng Khương nhược Sơn hay. Khương nhược Sơn cả cười mà rằng : « Lê thừa tướng là nữ lưu giả dạng nam trang, hèn chi nhan sắc mới quá xinh đẹp như thế, thế mà xưa nay ta không biết chớ ! » Tôn phu nhân biến sắc, nói rằng : « Nếu Lê thừa tướng là Mạnh lệ Quân, thì tất phải kết duyên cùng Hoàng phủ Thiếu Hoa, thành thử công trình ta từ bấy lâu đến nay đều uổng phí hết ! Phu quân không nghĩ làm lo, lại vui

« cười là cười làm sao ? » Khương nhược Sơn nói : « Phu nhân thật là người không kiến thức, chẳng hiểu việc chi hết ! Mạnh lệ Quân vốn là một trang kỳ nữ trong thế gian này, chắc làm gì sau khi kết duyên cùng Trung hiếu vương rồi, nàng cùng liệu xử trí với ta đặng yên thỏa chứ cần gì ta phải lo. » Tôn phu nhân bấy giờ mới thức tỉnh, trong lòng cũng lấy làm vui.

Đêm ấy vừa cuối canh năm, hai cha con Hoàng phủ Kinh đã đến mời cha con Mạnh sĩ Nguyên vào triều. Khi vua Thành tôn lâm triều, Lê minh Đường vào phủ phục ở trước sân chầu tâu rằng : « Muôn tâu bệ hạ ! Hạ thần là Lê quân Ngọc có biểu trần tình, cái dâng trình Thánh thượng ngự lãm. » Vua Thành tôn nghe tâu thì nghĩ thầm : « Chắc không khi nào nàng lại dám trái ý ta ! » Nghĩ rồi bèn truyền chỉ cho đứng dậy, đoạn phán bảo nội giám đem tờ biểu giao cho quan Trữ nhật học sĩ tuyên đọc.

Tờ biểu ấy như vậy :

« Hữu thừa tướng thần Lê quân Ngọc, tước là tội thần
« Mạnh lệ Quân, lấy làm lo sợ dập đầu cần tấu, ngưỡng mong
« Thánh thượng lượng tình mà ân xá cho :

« Nguyên thần thiếp vốn người Vân Nam, về dòng Trâu
« thị, con nhà thế phiệt noi giống thơ nghiên, hồ phận liễu
« bờ, may được tập rèn thi lễ. Thân phụ thiếp là Mạnh sĩ
« Nguyên, đã mấy đời nhờ lộc nước, muôn thuở hưởng ơn
« vua, vẻ vang chức trọng quyền tôn, rực rỡ mào cao áo
« rộng. Thân mẫu thần thiếp là Hàn thị, được ơn phong nhất
« phẩm phu nhân. Thân huynh thiếp là Gia Linh, được dư
« đến lương ban thanh tuyền.

« Thuở bệ hạ vừa mới lên ngôi cửu ngũ, thì thân phụ
« thần thiếp đang về hưu dưỡng tại quê nhà. Lúc bấy giờ

« thần thiếp xuân xanh vừa độ cập kê, tuổi ngọc đương thì
« đợi giá. Con ấy, có thứ từ nhà Lưu Tiệp là Lưu khuê Bích,
« và trưởng tử nhà Hoàng phủ là Hoàng phủ Thiếu Hoa, xin
« đính ước Châu, Trần muốn kết thân hai họ. Quan Bồ chánh
« Trần thừa Ân và quan Hường lộ tự khanh Cố hoằng Nghiệp
« đến trao lời mỗi chước, đứng làm mai cho hai nhà. Thần
« phụ thiếp là Mạnh sĩ Nguyên, thấy hai nhà một lượt đến
« thỉnh cầu, nên khó quyết việc trăm năm tơ tóc. Bởi thế mới
« bày ra cuộc tử tiền, để cho nhị vị tài tử đua nghề, cậy ba
« mũi tên thần, lượng thiên duyên may rủi. Hoàng phủ
« Thiếu Hoa ba phát bắn ra đều trúng, chứng rõ là đáng mặt
« anh tài, chỉ nợ đã về tay, thần phụ thiếp mới thuận rày
« duyên Tần, Tấn.

« Nào ngờ Lưu khuê Bích lập tâm oán hận, sắp đặt mưu
« gian, vu cho Thiếu Hoa tai vạ đủ đáng, phải nát cửa ha
« nhà oan khổ. Lại từ thông cùng thân phụ cậy thế Lưu
« hoàng hậu tấu xin giáng chỉ tứ hôn, khiến thần thiếp tui
« phạm nữ nhi, vì tình Hoàng phủ, vẫn cố kêu trời chẳng
« thấu đành phải cải trang sửa dạng trốn đi. Thần tuy trái
« bước lưu ly, nhưng xót sợ cho thân phụ trái vì quân mạng
« mới tìm người khác thay thế, nào hay Yến Tuyết Tô nương
« không chịu thân sinh quyết liều mình báo oán. Hồ vì lực
« liều bỏ nhược chất, mũi bạc kia không tua giết được kẻ
« thù, đành quyết lòng giữ vẹn giá trong, nên mạng phú theo
« dòng nước chảy.

« Hay cho người ngay trời chẳng phụ, khiến Cảnh phu
« nhơn vớt được đem về, Lương thừa tướng thương tình,
« mới nhận làm nghĩa nữ. Lúc bấy giờ thần thiếp đang như
« chiếc nhận lạc bể, u ơ khổ bơ vơ khách địa, ao Du tử mịt mờ
« muôn dặm, mộng Cao đường hồn luống vơ vẩn năm canh;
« có cùng Thiếu Hoa kiếp trước nợ ba sanh, nên hy vọng
« chắc bao giờ cũng gặp; vì thế mà tất dạ định ninh, gian
« nan hiểm gặp ghình không nản.

« May nhờ đất Hồ quảng có vị phú thương Khương thị,
« thấy thần thiếp là kẻ nhỏ sanh, mới nhận làm nghĩa tử.
« Một thân một bóng chuyên đào luyện sử kinh, may liền
« trúng tam nguyên, rỗng gặp hội thanh vân đắc lộ. Lúc bấy
« giờ Lương thừa tướng mới vời đến mà gả cho thứ nữ Tố
« Hoa, vì tình sư đệ chẳng dám trái lời, nên phải cam đành
« lãnh dòng sàng phận rẻ. May dầu khi hiệp cần, tình cớ lại
« gặp cổ nhon, ơn cũ nghĩa xưa mới khỏi không đều tiết lộ.
« Từ đó thần thiếp thông thả, ra vào từ các đường chẳng hẹp
« ai, trí ngộ ơn dày, nên có đáp đền, không dám cùng thú
« thật. Thần thiếp nghĩ thẹn phụ nhon vô trước, há đương hốt
« ngọc, đai vàng, trí thiếu tài sợ, há dám tưởng trí bình nữ
« tử; bấy lâu vẫn định, sau khi qui hưu sẽ trần tỏ rõ thật
« tình. Thần thiếp cũng biết: Tự mình tác nghiệt, găm thân
« đã vương tội rất nhiều, bỗng lộ chơn tình, chiếu luật nước
« phép kia khó tránh. Sông biển cậy nhờ lượng thánh, dung
« kiển phận hèn, đất trời mong đời ơn trên, búa rìu cam chịu.

« Muốn tâu Thánh thượng: Thần phụ thiếp là Mạnh sĩ
« Nguyên, tuổi học đã cao, ngày tháng mới trông chờ dựng
« gập; thân mẫu thiếp là Hàn thị, thân ve đang bệnh, thuộc
« thang biết trông cậy vào ai! Thượng lấy cảnh già, tình ó
« điều (1) đáp đền có hạn; mong xá cho thần thiếp, lòng
« khuyên mã nguyện khắc cốt chẳng quên. Thần thiếp cúi
« đầu khiếp sợ khấn cầu, ly tạnh mạng mắt còu nhờ lượng
« trên soi xét. »

Vua Thành tôn nghe dứt lời biểu tấu, thầm nghĩ rằng:
« Vì nàng mà ta hạ mình chãi gió dầm mưa, nhịn đói nhịn
« khát, lặn lội đến tận nhà, hết sức khuyên bảo nàng có một
« lời mà nàng chẳng chịu nghe, đành đoạ phụ ta luống công
« vô ích! » Nghĩ rồi hơi giận phừng gan, mới vỗ long án nạt
« rằng: « To gan thật cho Mạnh lộ Quân! Dám cả gan cãi

(1) Câu này ý nói: Tình con lo phụng dưỡng cha mẹ lúc trở về già. Tình ở
điều là Ô phân bộ: Con quạ dứt mối cho cha mẹ nó, Ô điều là con quạ.

dạng nam trang, khi vong quân thượng, vũ mạn đại thần, tội chết kia đã đáng ! Nay còn dám mứa bút nói càn, thế tướng, trăm không nói phép mà hành tội người được sao ? » Vua Thành tôn nói dứt lời, bèn truyền quân võ sĩ bắt trói Mạnh lệ Quân đem ra ngọ môn xử trảm.

Hồi thứ bảy mươi hai

*Vua Thành-tôn truyền chém Lệ thừa-tướng,
Hoàng Thái-hậu chỉ xá Mạnh-lệ-Quân.*

Hoàng phủ Kính lật đặt bước ra quì xuống tâu rằng : « Muôn tâu bệ hạ ! Họ Mạnh vì muốn cứu chồng, nên thủ tiết, bất đắc dĩ phải cầu công danh, chớ không phải dám khoe khoang tài học. Vả họ Mạnh từ ra làm quan đến giờ chưa hề phạm phép, lại có lập dựng nhiều công lao. Nguyên con trai của hạ thần là Hoàng phủ Thiếu Hoa, khi trước đã tình nguyện đời họ Mạnh về, rồi mới chịu thành thân cùng Lưu yển Ngọc, đến nay vẫn chưa có đồng sàng. Nếu bây giờ họ Mạnh chết đi, thì dòng dõi hạ thần phải tuyệt, xin bệ hạ thương tình mà ân xá cho. » Mạnh sĩ Nguyên cũng quì xuống tâu rằng : « Muôn tâu bệ hạ ! Con gái của hạ thần chỉ vì thủ tiết thờ chồng mà bất đắc dĩ phải khi quân. Vả vợ của hạ thần vẫn thương yêu đứa con ấy lắm, từ khi có Mạnh lệ Quân già đến, khiến cho vợ của hạ thần bệnh cũ phát lại rất hiểm nguy ; xin bệ hạ thương tình mà ân xá cho Mạnh lệ Quân, thì vợ chồng của hạ thần mớiặng toàn tánh mạng. » Mạnh sĩ Nguyên tâu vừa dứt lời, thì Mạnh gia Linh bước ra quì xuống tâu : « Muôn tâu bệ hạ ! Lão mẫu của hạ thần quá thương yêu con gái, từ khi có Mạnh lệ Quân già đến, mà Thánh thượng giáng chỉ hạn cho Trung hiếu vương trong một tháng phải làm lễ thành hôn, thì lão mẫu của hạ thần bệnh cũ liền phát lại bán tử bán sanh. Nếu nay bệ hạ đem chém Mạnh lệ Quân, thì chắc lão mẫu của hạ thần

rầu buồn mà táng mạng. Cúi xin bệ hạ gia ân, làm cho toàn gia của hạ thần đặng toàn tánh mạng, thì cả nhà hạ thần đời ơn của bệ hạ như trời biển, muôn đời ngàn kiếp chẳng dám quên. » Mạnh sĩ Nguyên tiếp tàu nữa rằng : « Muôn tâu bệ hạ ! Nếu nay con gái của hạ thần chết, thì vợ của hạ thần tất thăm sâu chết theo, còn con trai của hạ thần đây vớu tánh thuần hiếu, ắt cũng thương em xót mẹ mà chết theo nữa. Xin bệ hạ mở lượng hải hà mà tha tội và tứ hôn cho, thì hạ thần đời ơn muôn thuở. » Lúc ấy những môn sanh của Mạnh lệ Quân xưa nay, như Dư Toán, Thôi phản Phụng, Cừu huệ Lâm, cũng một lượt kéo ra quì xuống tàu xin. Vua Thành tôn giận dữ phán rằng : « Các khanh rồi tấu này giờ đây đều là do nơi tình riêng của mình chớ không phải chánh luận. Xưa nay vương pháp vô thân, trăm quyết chẳng thể nào tha thứ được. »

Vua Thành tôn nói dứt lời, nạt quân võ sĩ truyền dẫn rút Mạnh lệ Quân ra ngo môn trăm quyết. Mạnh lệ Quân mặt không đổi sắc, ung dung theo võ sĩ cùng đi.

Lúc ấy Hoàng phủ Thiệu Hoa trong lòng rối loạn, chẳng biết làm thế nào cứu khỏi, lật đật quì lên quì xuống để vọng tấu, chẳng dè bệnh vừa mới khỏi, lại thêm sợ quá, nên nên run rẩy lập cập ngã lăn chết giắc, đôi mắt trợn thị, cứng miệng quỵu tay. Hoàng phủ Kinh kinh hồn lạc phách, vội vã ôm chặc Hoàng phủ Thiệu Hoa khóc rống lên : « Con ôi ! khá mau tỉnh dậy, nếu chẳng may con mà có bề nào, thì cha cũng khó bảo toàn tánh mạng đó con ôi ! » Vua Thành tôn trông thấy sự thế như vậy thì trong lòng cũng khiếp sợ, bèn hối nội giám đi lấy nhơn sâm đồ cho Hoàng phủ Thiệu Hoa. Nội giám vàng mạng, vội vã chạy đi lấy rồi ra bỏ vào miệng Thiệu Hoa và cho nước uống, giây phút Thiệu Hoa lần lần hồi tỉnh. Vua Thành tôn chưa kịp lời chi, thì thấy nội giám quì xuống tấu rằng : « Muôn tâu bệ hạ ! Có chiếu ân xá của Hoàng thái hậu ban đến. » Vua Thành tôn

xem chiếu ân xá, rồi nghĩ thầm rằng : « Trăm vì chút tình riêng mà nóng giận, chớ xét ra cho đúng lý, thì không nên bắt tội họ. Nhưng nàng đã chẳng kể đến cái công chải gió dầm mưa của trăm hôm ấy, thật quả nàng là một người bạc tình. Nếu bây giờ ta khoan xá gấp nàng, sẽ cười thầm ta vậy. » Vua Thành tôn nghĩ như vậy, nên truyền chỉ rằng : « Nay vì có lệnh của Thái hậu, vậy tạm xá tội cho Mạnh lệ Quân, hãy đem vào ngục thất, đợi sau khi ba ngày rồi sẽ hành hình. »

Võ sĩ quan đứng lệnh, liền dẫn đem giam trở lại. Còn vua Thành tôn thì bãi triều hồi cung.

Nguyên Mạnh lệ Quân đã toán định trước, có lẽ thế nào mình cũng bị giam cầm, nên khi vào triều có đem còn Vinh Lan theo, bấy giờ Vinh Lan mới cùng vào hầu hạ. Thủ ngục quan bèn dọn riêng một cái phòng cho hai thầy trò ở. Mạnh sĩ Nguyên khi bãi triều, liền vội vã vào thăm Mạnh lệ Quân, khuyên giải rằng : « Con chớ có lo sợ, để sau khi ba ngày đây, chúng ta sẽ tìm cách mà bảo tẩu cho con. » Mạnh lệ Quân mới dặn Mạnh sĩ Nguyên rằng : « Thân phụ về nhà, chớ nên nói con bị hạn lại trong ba ngày rồi đem ra hành hình cho thân mẫu con biết, mà thân mẫu con phiền muộn. » Mạnh sĩ Nguyên gật đầu, rồi lui ra về phủ. Về vừa đến nơi, Hàn phu nhân ra đón hỏi : « Chẳng hay việc con gái tôi đứng biếu tâu xin cái trang thế nào ? »

Mạnh sĩ Nguyên bèn thuật chuyện lại cho nghe, nhưng chỉ nói bị giam lại ba ngày rồi xử, chớ không nói đến hành hình, nên Hàn phu nhân cũng an lòng. Còn Tổ Hoa khi hay đăng tin ấy thì khóc òa lên mà rằng : « Hai mẹ con tôi xưa nay chịu ơn của họ Mạnh nhiều lắm, nếu nay Mạnh tiêu thơ mà chết, thì tôi đây cũng không thể nào mà sống một mình được ! » Lương thừa tướng mới khuyên giải rằng : « Mạnh

thị đã được hoãn cấm giam vào ngục, thì ắt tánh mạng chẳng hề chi, con chớ nhọc lòng lo sợ. » Rồi đó Tổ Hoa vào phòng, sửa soạn mũng, nệm, tiền bạc, thuốc thang sai gia tướng đem vào ngục giao cho Vinh Lan để phòng ứng dụng. Mạnh lệ Quân thấy vậy rất cảm, mới khen rằng : « Dầu vợ chồng thiệt, có lẽ chưa cư xử được như thế này, thật nàng đối với ta rất tử tế ! » Nói qua cha con Hoàng phủ Kính về đến phủ. Doãn phu nhơn và Tô đại nương cũng lật đật ra đón hỏi. Hoàng phủ Kính mới thuật rõ đầu đuôi cho nội nhà biết. Giang tam Tâu nghe nói thì không bằng lòng, vào phòng phản nàn với Lưu yển Ngọc rằng : « Ai biểu tiểu thư bày diếu kẻ, cho người ta vào tâu cùng Hoàng hậu cời giây khăn nghiệm làm chi, mà bây giờ Tô yển Tuyết cũng trên bậc hơn tiểu thư rồi đó ! »

Lưu yển Ngọc đáp xuôi rằng : « Ta chỉ nên cầu cho yên phận ta thì thôi, chớ nên oán trách. »

Nói qua rồi Thái hậu ban chiếu ân xá sai nội giám đem ra triều rồi, kể một lát nội giám trở vào tâu rằng : « Thánh thượng chưa chịu ân xá, chỉ dạy đem giam Lệ thừa tướng vào ngục thất, để sau ba ngày rồi lại đem ra hành hình. »

Thái hậu nghe vậy, bèn nói với Trương Hoa hoàng hậu rằng : « Hoàng hậu ! Con đang có thai ngồi lâu tất mỗi một, vậy con hãy về cung an nghỉ, để việc họ Mạnh đó bề gì cũng có ta đây, làm thế nào Thánh thượng cũng phải khoan tha vậy. » Trương Hoa hoàng hậu tâu rằng : « Toàn gia thần thiếp thọ ơn của họ Mạnh rất nhiều, nếu họ Mạnh chưa được tha, thì không thể nào thần thiếp yên lòng mà lui về cung vắng. »

Đến trưa Thái hậu hay vua Thành tôn đã về cung, liền sai nội giám triệu đến bảo rằng : « Một người nữ lưu mà có cái tài học làm đến Thừa tướng, lại hơn hết bá quan như

thế, thật là một cái diễm hay cho nước. Còn ta mà ngày nay
đặng sống thừa lại đây, cũng nhờ lấy tay nàng cứu chữa.
Vả nàng là một người trinh liệt, lại dám liều mình thủ tiết
lập được nhiều công trận, vậy ta cần mau tha nàng, khiến
nàng đặng kết duyên cùng Hoàng phủ Thiếu Hoa mới phải,
chớ có sao vương nhi con lại đem giam cầm nàng vào ngục
thất, thì cái chủ tâm của con còn ra thế nào ? »

Vua Thành tôn bí lỗi, không biết phải nói gì đặng nữa,
túng phải đáp rằng : « Con xin vàng mạng mẫu hậu, để sáng
ngày con sẽ khoan tha. » Trưởng Hoa hoàng hậu nghe nói
mừng lòng, bèn đứng dậy tạ ơn rồi lui về cung. Còn vua
Thành tôn thì trở ra thiên điện, ngồi nghĩ thẹn thầm :
« Minh là một vị thiên tử, nay vì tình riêng mà đem một
người vô tội giam vào ngục thất, thì làm sao cho thiên hạ
phục. » Nghĩ vậy nên qua ngày sau chẳng ngự ra triều, chỉ
thảo chiếu sai nội giám đem vào ngục xá tội cho Lê minh
Đường. Nội giám lãnh chiếu, lên ngựa thẳng vào ngục thất ;
ngục quan bèn dọn bữa lương ăn cho Mạnh lệ Quân tiếp ch.

Từ chiếu ấy như vậy :

« Mạnh lệ Quân nguyên là nữ lưu, mà dám giả dạng
« nam trang làm đến Thừa tướng, thật là đắc tội vô cùng.
« Nếu chiếu theo luật thì đáng lẽ phải xử quyết, đặng răn cho
« kẻ khác về sau. Nhưng nghĩ vì họ Mạnh tính nghề y học,
« một phen cứu tử cho Hoàng thái hậu. Nên nay trẫm phụng
« chỉ Hoàng thái hậu, rộng lượng ân xá cho được toàn sanh
« vô tội, Chuẩn cho Mạnh sĩ Nguyên đặng lãnh Mạnh lệ Quân
« đem về gả cho Hoàng phủ Thiếu Hoa làm chánh thất ; hạn
« đến ngày mười ba tháng tám thì phải làm cho xong lễ kết
« hôn. Còn Mạnh lệ Quân giả ở Văn nam cũng được ân xá
« cho vô tội, đồ sinh lễ phải giao huân lại vương phủ. »

Nội giám đọc chiếu rồi, Mạnh lệ Quân cúi lạy tạ ơn. Nội giám lại đem tờ chiếu ấy đến cho Hạng Long. Hạng Long từ lúc hay tin có Mạnh lệ Quân thiết xuất hiện, thì nghĩ lấy làm hối hận sợ hãi vô cùng ! Lòng toan trốn, mà vì lai lịch rõ ràng tính trốn không khỏi, nên phải ép lòng ở đó mà chờ cho triều đình phân xử. Đến khi tiếp được chiếu ân xá thì mừng lắm, bèn cậy An tri huyện lo thương thuyết cùng Doãn thượng Khanh định giao hồi đồ lại. An tri huyện vì được Hạng Long quá hậu đãi, nên cũng ráng lo giúp cho xong xuôi công việc. Chừng ấy Hạng Long nghĩ lại giận vợ chồng Hân Ngũ lắm, vì tại nó cố tình xui giục, khiến cho mình tham cầu phú quý, mà thành sĩ nhục đến thân, rồi đó mới lo tom góp đồ đạc đồ lần, trở hồi về quê quán nông trang thủ phận. Về sau có Hoàng tử Triều tiên, sai quân tới Văn Nam mua nàng Hạng nam Kim về làm vợ.

(Nàng Hạng nam Kim dạ muốn cầu kỳ, lấy cho được chồng vương tước, thì bây giờ cũng được đặc kỳ sở vọng. Thế cũng là : Không muốn, muốn thì được đó !).

Nói qua, khi Mạnh sĩ Nguyên hay được tin Mạnh lệ Quân được tha, thì cả nhà mừng rỡ, lật đặt sai gia tướng đem kiện rước về, và gửi lạng cho Thủ ngục quan một trăm lượng bạc. Khi Mạnh lệ Quân về đến nơi, Hân phu nhon chạy ôm vào lòng khóc nức nở ! Rồi đó Mạnh lệ Quân vào phòng cải dạng nữ trang, đoạn bước ra làm lễ tương kiến. Phương thị thấy thế cợt rằng : « Cồ nương nó làm việc gì cũng lành lợi, nhưng cứ sao lại chưa xỏ lỗ tai ? » Hân phu nhon cười nói với Phương thị rằng : « Chỉ vì lúc nhỏ nó hay sợ đau nên chưa xỏ, nay đã trưởng thành rồi, nếu không xỏ thì sao cho ra con gái. » Nói dứt lời, bèn lấy đồ đem xỏ cho Mạnh lệ Quân. (Lúc bây giờ con Vinh Lan đã về đó rồi và cũng đã cải trang ra rồi nữa).

Nội nhả xúm lại chuyện trò. Giây phút Mạnh lệ Quân mới nói với Mạnh sĩ Nguyên và Mạnh gia Linh rằng : « Xin thân phụ và thân huynh hãy mau qua mời cha con Võ hiếu vương qua tạ ơn Lương thừa tướng, vì người đã trọng đãi con bấy nhiều lâu. Lại con gái người là Tô yến Tuyết đã cùng con đính ước đồng thờ Hoàng phủ Thiếu Hoa, vậy thân phụ cũng nên nói trước. » Mạnh sĩ Nguyên y lời liền cùng Mạnh gia Linh lên kiệu ra đi.

Thuật lại, Tổ Hoa từ khi nghe Mạnh Lệ Quân bị giam vào ngục thất, thì buồn rầu khóc lóc không ngưng giọt lệ ! Nền khi Lương thừa tướng vừa hay tin Mạnh lệ Quân đính ân xá và được cùng Trung hiếu vương kết hôn, thì lật đật tỏ lại cho Tổ Hoa hay. Tổ Hoa nghe nói mừng lắm, thưa rằng : « Con đã đính ước cùng Mạnh tiểu thơ thờ chung một chồng, vậy xin nhờ nghĩa phụ dung hiệp cho. »

Lương thừa tướng nói : « Để rồi ta sẽ vào tàu cùng Thánh thượng xin cho con làm chánh thất. » Lương thừa tướng nói vừa tới đây, bỗng có nữ tì vào báo, nói có cha con Võ hiếu vương và cha con Mạnh thượng thư xin vào yết kiến. Lương thừa tướng lật đật ra nghinh tiếp, trà nước xong rồi Mạnh sĩ Nguyên nói : « Tiện nữ bấy lâu lừa dối thừa tướng, thật tội phạm rất nhiều, nay nhờ thừa tướng tha tội cho, nên cha con chúng tôi đến đây hầu bái tạ. »

Nói dứt lời liền quì xuống đất, cha con Võ hiếu vương cũng quì xuống nói : « Con dâu nhà Hoàng phủ tôi vẫn đặc tội cùng thừa tướng, nay chúng tôi cũng hầu tạ xin thừa tướng tha thứ cho. » Lương thừa tướng vội vàng quì xuống đáp lễ lại, rồi mời ngồi lên nơi ghế. Lương thừa tướng nói : « Tôi không dè hai nàng đều là tuyết sạch giá trong như thế, lại nguyên thờ chung một người quân tử. Thật tôi lấy làm may

mấnặng Trung hiếu vương làm rỗi thì còn có gì hay bằng. Vậy để tôi vào tàu cùng Thánh thượng xin người giáng chỉ tứ hôn. »

Hoàng phủ Thiệu Hoa đáp: « Mong ơn thừa tướng thương tình, chớ kể hèn mọn này có đâu dám làm lễ đến một vị thiên kim tiểu thư con của thừa tướng. » Lương thừa tướng cười nói: « Đó chẳng qua là do nơi Túc thế lương duyên cho nên mới có việc tấu xâu như thế, Trung hiếu vương hà tất phải quá khiếm nhường ! » Hoàng phủ Kinh và Mạnh sĩ Nguyên liền đứng dậy nói: « Nếu thừa tướng đã có lòng cố cặp như vậy, xin ngài hãy ngồi chào Trung hiếu vương làm lễ. » Hai người nói dứt lời, Thiệu Hoa liền bước tới lạy Lương thừa tướng. Lương thừa tướng đỡ dậy, rồi cùng với Hoàng phủ Kinh và Mạnh sĩ Nguyên thi lễ thân gia, đoạn ngồi trở xuống, chuyện trò hồi lâu kiêu từ ra về.

Hồi thứ bảy mươi ba

Lương thừa tướng dựng biều gả con

Mạnh lệ Quân vào cung cảm tạ.

Khi hai cha con Võ hiếu vương về đến phủ, thuật chuyện lại cho nội nhà nghe. Tô đại nương nghe qua mừng lắm, nghĩ vì con gái mình, mình chẳng lo chi, mà tự nhiên cũngặng làm nhạc mẫu một vị vương tước. Còn Lưu yển Ngọc thì buồn rầu. Hoàng phủ Thiệu Hoa nói: « Tôi bấy lâu luống phụ cái giai kỳ của phu nhơn, ngày nay may sum hiệp một nhà, thì phu nhơn cũng sẽ được vẹn lời ước của đó. » Nói xong, bèn truyền nữ tì bày tiệc, vợ chồng ăn uống chung vui.

Còn Lương thừa tướng khi khách về rồi, liền viết một đạo biểu văn, dâng có đệ trình cho thiên tử.

Tờ biểu văn ấy như vậy :

« Tả thừa tướng Lương Giám lấy làm run sợ, dập đầu
« cần tấu xin thánh thượng giáng chỉ tứ hôn.

« Chỉ vì thứ nữ của hạ thần là Tố Hoa, nguyên xưa kia
« tên là Tô yến Tuyết, con của một nhà hàn sĩ ở Vân Nam tên
« là Tô tín Nhơn. Tô tín Nhơn mất sớm, Yến Tuyết theo mẹ
« đến ở cùng Mạnh sĩ Nguyên. Khi Mạnh lộ Quân trốn đi,
« Mạnh sĩ Nguyên mới đem Tô yến Tuyết thay vào gả cho Lưu
« khuê Bích, Tô yến Tuyết không chịu, liền mình nhảy xuống
« sông. Lúc ấy vợ của hạ thần là Cảnh thị đi thuyền ngang
« Quí Châu vớt được, nhận làm nghĩa nữ. Sau hạ thần kén
« Lê quân Ngọc làm rể, nuôi ở trong nhà ba năm. Ngày nay
« Lê quân Ngọc khám nghiệm ra là nữ lưu, phụng chỉ vinh
« chữ vu quí. Nếu bây giờ hạ thần đem Tố Hoa gả cho
« người khác thì mang đều cái giá, vì thế cũng phải gả
« cho Hoàng phủ Thiếu Hoa. Nhưng hạ thần đang làm thừa
« tướng chẳng lẽ để con chịu làm lẽ mọn ai nên phải liều
« chết tâu bày. Xin thánh thượng giáng chỉ cho con gái của
« hạ thần dặng ngang vai cùng họ Mạnh, đồng thờ Hoàng phủ
« Thiếu Hoa, thì mới khỏi mất thể diện. Còn khi trước hạ
« thần ám muội, kén làm Lê quân Ngọc làm rể, đến sau
« Hoàng phủ Thiếu Hoa dâng biểu tấu, hạ thần lại cố tranh
« biện. Ngày nay biết mình có tội nặng, dầu cách chức làm
« dân cũng đáng, xin Bệ hạ nghiêm trị. »

Lương thừa tướng viết rồi, liền đệ vào cho Thông chánh Tư dâng lên. Vua Thành tôn xem xong tờ biểu ấy, bèn phê rằng :

« Con gái của Lương thừa tướng là Tô yến Tuyết, ngày
« trước Hoàng phủ Thiếu Hoa có tâu xin phong tặng, vậy

« nay trăm chuẩn tầu choặng cùng họ Mạnh kết duyên với
« Hoàng phủ Thiếu Hoa chung một ngày, mà khôngặng
phân hơn kém. »

Vua Thành tôn phê rồi, liền giao cho tòa Thông chanh
Tư đưa đến tướng phủ. Lương thừa tướng trao cho nội nhạ
xem, ai nấy thấy đều mừng rỡ. Kế Lương thừa tướng sai
người qua báo tin cho Mạnh thượng thư hay.

Ngày thứ Mạnh lệ Quân trang điếm tử tế lên kiệu thăng
đến ngọ môn xin vào bái yết đồ tạ ơn, Ngọ môn quan vào
tâu lại. Vua Thành tôn mới nghĩ thầm rằng : « Ngày nay
nàng đã cài trang, nếu ta triệu vào đây thì chắc nàng hồ
thẹn, còn không triệu vào, thì làm sao mà xem dung mạo
nàng trong lúc cài trang này cho được. Chỉ bằng ta truyền
chỉ cho nàng vào yết kiến Thái hậu, rồi ta vào đó mà xem
thì xong hơn. » Vua Thành tôn nghĩ như vậy, nên truyền chỉ
ra, bảo Mạnh lệ Quân thăng vào Vạn thọ cung bái yết Thái
hậu. Mạnh lệ Quân biết rõ ý vua như thế, thầm nghĩ cũng
kính phục, bèn theo nội giám vào Vạn thọ cung. Lúc đó có
Trưởng Hoa hoàng hậu ở tại đấy, Thái hậu truyền triệu Mạnh
lệ Quân vào. Mạnh lệ Quân vào cúi lạy tâu rằng : « Muôn
tâu Thái hậu, thần thiếp phạm lấy tội chết, may nhờ Thái
hậu ban ơn ân xá cho được toàn sanh, vậy xin cúi đầu bái
tạ. » Thái hậu truyền chỉ cho đứng dậy, rồi khen rằng :
« Nàng giữ được tiết sạch giá trong như vậy, thật là thế gian
người người ít có ! Lại nàng có công cứu chữa cho ta,
cứ theo lẽ thì triều đình phải khoan tha đáng vậy. » Rồi đó
Mạnh lệ Quân day qua bái yết Trưởng Hoa hoàng hậu.
Hoàng hậu đỡ dậy mà rằng : « Cả nhà tôi đều nhờ một tay
nàng đề bạt cho, nên ngày nay mới đặng như vậy. Vả bây
giờ đây đã là một nhà thân thích cùng nhau, thì cần chi phải
triều kiến nữa. » Nói dứt lời bảo Mạnh lệ Quân ngồi. Mạnh
lệ Quân bái tạ, rồi ngồi phía trước Hoàng hậu. Kế các cung
nữ dâng trà lên uống. Trưởng Hoa hoàng hậu cười nói :

« Nếu không bày việc họa tượng Quan âm và ban Phiên tửu, thì ngày nay tôi đâu được một người em dâu mỹ lệ như vậy ? Thật quả nhờ đức Quan âm độ phước đó. » Mạnh lệ Quân cũng cười và đáp : « Ấy chẳng qua do nhờ cái lòng tốt của Thái hậu và Hoàng hậu vậy. » Chúa tôi đang ngồi trò chuyện hồi lâu, bỗng thấy nội giám vào tâu, nói có Thánh thượng đến. Thái hậu bèn truyền chỉ mời vào. Trưởng Hoa hoàng hậu và Mạnh lệ Quân lật đặt quì xuống nghinh tiếp. Vua Thành tôn truyền cho cung nữ đỡ dậy. Thái hậu phán dạy : « Ta cho các con được theo lễ thường trong nhà mà thủ tiếp nhau. » Vua Thành tôn vàng mặt, qua ngồi nơi phía tây, còn Mạnh lệ Quân thì ngồi dựa bên Trưởng Hoa hoàng hậu. Vua Thành tôn nhìn thấy Mạnh lệ Quân, mình liễu mảnh mai hình dung nhã nhặn, còn Trưởng Hoa hoàng hậu vì con nhà võ tướng nên hơi thô chẳng dám bì. Vua Thành tôn mới cười nói với Mạnh lệ Quân rằng : « Lệ tiên sinh ngày nay cải trang, trăm tiếc thay cho cái công liên trúng tam nguyên và làm thừa tướng, làm chủ khảo, đều trôi theo dòng nước cả. Lại trăm phải thiệt mất hết một vị hiền thần. » Mạnh lệ Quân ngó xuống chíp miệng cười mà không đáp. Thái hậu và Hoàng hậu cũng đồng cả cười. Thái hậu bèn nói với vua Thành tôn rằng : « Ta không có con gái, Thánh thượng cũng không có em gái, vậy bây giờ ta muốn nhận Mạnh lệ Quân đây làm con. »

(Xem tiếp tập 39)

Nhà in TÍN ĐỨC THƯ XÃ xuất bản

25, đường Sabourain, 25

S A I G O N

Điện thoại : **20.678**

TÁI - SANH DUYÊN

(sự tích Mạnh-lệ-Quân)

Vua Thành tôn ngẫm nghĩ, rồi cười và đáp rằng : « Lời mẫu hậu nghĩ rất phải đó. » Vua Thành tôn nói dứt lời, lập tức truyền nội giám bày hương án ra dựng làm lễ tế cáo thiên địa. Thái hậu bốn thân thập hương khăn vái. Khấn xong, Mạnh lệ Quân dùng lễ mẫu tử lạy Thái hậu, dùng lễ huynh muội lạy vua Thành tôn, dùng lễ cô tẩu lạy Trưông Hoa hoàng hậu. Lễ xong tất rồi mới ngồi xuống ghế.

Thái hậu nói : « Con vốn tính thông nghĩ y thuật, vậy ta đặt cho con là Bảo hòa Công chúa. Khi ra vào trong cung, được phép dùng loan giá và ngũ lục triều thiên kiệu. Nếu trong triều có việc chi khó khăn thì được phép xử đoán, lại ban cho một cây Trách vọng tiên, dùng đánh những kẻ nịnh thần phạm phép. » Mạnh lệ Quân quì lạy tạ ơn.

Vua Thành tôn vì việc nam nữ hữu biệt, nên cáo từ lui ra. Thái hậu bèn truyền thiết yến. Mạnh lệ Quân lại thuật hết sự tình trong cơn lưu lạc. Thái Hậu khen rằng : « Thân gái một mình mà dám xông bứt đường trường muôn dặm, thật không hổ bực nữ trung hảo kiệt. » Qua đến xế chiều tiệc mãn, Mạnh lệ Quân bèn bãi từ trở về phủ, còn Trưông Hoa Hoàng hậu cũng lui về cung.

Ngày thứ vua Thành tôn lâm triều, gia thăng quan Lại bộ thượng thư Doãn thượng Khanh lên làm Hữu thừa tướng

còn con của Lương thừa tướng là Lương trấn Lân thố vào ngôi Lại bộ Thượng thư. Cũng sáng ngày này, Tô đại nương đến tạ ơn vợ chồng Lương thừa tướng, có công nuôi dưỡng con gái mình bấy lâu. Khi hai mẹ con gặp nhau, nỗi mừng như thể tái sinh tương hội, Cảnh phu nhơn toan bày tiệc khoản đãi, Tô đại nương cáo từ rồi thẳng qua Mạnh phủ.

Mạnh lệ Quân trông thấy chạy lại mừng rỡ, và xin lỗi rằng : « Trong bấy lâu nay tôi làm lỡ cái giai kỳ của lệnh viên xin đại nương thứ cho. » Tô đại nương nói : « Tiện nữ hãy còn khờ dại, mà được tiểu thư hết lòng dạy bảo cho trong bấy nhiều năm, thật là may cho mẹ con tôi lắm chớ, nào có lỗi chi đâu. » Rồi đó Hàn phu nhơn bày tiệc khoản đãi, cùng nhau ăn uống hỉ hạ vui cười, cho đến xế chiều mới mãn. Tô đại nương từ giả trở về vương phủ.

TimSach.Com.Vn

Hồi thứ bảy mươi bốn

*Gặp được con, Tô Nương mừng rỡ,
Thọ ẩm phong, ba vợ đoàn viên.*

Lúc bấy giờ đã thượng tuần tháng tám, Giang tấn Hi về đến vương phủ, hay tin Hoàng phủ Thiếu Hoa訂婚, thì mừng rỡ không biết đường nào mà nói ! Qua ngày mười hai, vua Thành tôn truyền chỉ, dạy Lễ bộ Thượng thư lo sửa soạn hôn lễ, định Bảo hoà Công chúa kết duyên cùng Trung hiếu vương. Lại giáng chỉ gia phong cho các mỹ nhơn như vậy :

« Ngày nay Hoàng phủ Thiếu Hoa cùng Bảo hoà Công chúa訂婚 ; bao nhiêu lễ về việc nghinh thân, đều giao

« hết cho Lục bộ cửu khanh chiếu theo lễ phụng tống. Gia
« phong cho Hoàng phủ Thiếu Hoa làm Bảo hòa Phò mã ; còn
« Bảo hòa Công chúa đã được phong làm Chánh thất vương
« phi rồi , nên phong cho Tô yển Tuyết làm Đông viện nhất
« phẩm phu nhân, cha là Tô tín Nhơn hàm phong làm Quan
« lộc tự chánh khanh, mẹ là Đỗ thị, gia phong làm Tam phẩm
« thục nhân ; Lưu yển Ngọc gia phong làm Tây viện nhất
« phẩm phu nhân. Ban cho Hoàng phủ Thiếu Hoa một cái đai
« hồng măng long bào và một sợi đai ngọc. Sau khi hoàn hôn
« rồi, lại được miễn cho một tháng khỏi vào triều. »

May lúc bấy giờ, quan Bổ chánh Tần thừa Ân khi trước, nay đã dặng thăng Tuần phủ Văn Nam nhơn về Kinh có việc, Hoàng phủ Kính bèn chọn ngày nạp đồ sính lễ, rồi cậy Tần thừa Ân và Doãn thượng Khanh làm mai nhơn, đem đồ đến cho hai nhà Lương, Mạnh. Qua đến ngày nghinh hôn, Hoàng phủ Thiếu Hoa mặc áo cửu long đai hồng bào, cỡi ngựa bạch cu mã, lại sắp một bộ loan giá cho Bình giang hầu Hùng Hiệu và các bạn văn quan đồng niên đi, còn các quan thì đều cỡi ngựa, sang hai nhà Lương, Mạnh rước dâu. Ban đầu đến rước Mạnh lệ Quân về trước. Mạnh lệ Quân ngồi kiệu Ngũ hạc triều thiên ; rước Mạnh lệ Quân về rồi, bèn đem kiệu ấy trở qua rước Tô yển Tuyết. Khi về phủ làm lễ bái cáo thiên địa xong rồi, đến giờ hiệp cần, Hoàng phủ Thiếu Hoa vào Loan phụng cung cùng Mạnh lệ Quân trước, rồi mời sang Bích loan cung cùng Tô yển Tuyết, làm lễ hiệp cần xong, mới ra đại điện hiệp với Võ hiếu vương và Hữu thừa tướng Doãn thượng Khanh lo tiếp đãi các quan triều thần. Trong lúc thiết tiệc, nào đèn ca nhạc trời, xướng hát linh đình, mười phần náo nhiệt !

Nói qua Lưu yển Ngọc vốn người thật tánh hiền lành, đang lúc ấy mới ngồi nghĩ thầm một mình rằng : « Hai vị phu nhân đây, ai cũng đều cảm hận về việc của vong huynh ta thuở xưa, lại ngày nay quyền thế người ta rất lớn, vậy ta nên đến xin lỗi trước là hơn. » Lưu yển Ngọc nghĩ như vậy, nên liền kêu hai đứa nữ tì đi với mình qua Bích loan cung. Lúc ấy Tô yển Tuyết đã cởi áo mạng phụ ra, chỉ mặc có một cái áo trắng lụa, thấy nữ tì vào báo, vội vã đứng dậy nghinh tiếp. Vả hai người đã quen biết nhau rồi, Lưu yển Ngọc vừa trông thấy liền quì xuống nói : « Tôi đến đây hầu bái tạ phu nhân, xin phu nhân rộng lòng tha lỗi cho vong huynh tôi thuở trước. » Tô yển Tuyết thấy thế thất kinh, cũng lật đật quì xuống nói : « Tôi là nhà thường dân, phu nhân là con nhà quốc thích, sao phu nhân lại thủ lễ quá như thế, tôi đâu dám. » Lưu yển Ngọc thấy Tô yển Tuyết có lòng khiêm tốn như vậy, lấy làm mừng rỡ, bèn mời Tô yển Tuyết cùng đi với mình qua yết kiến Mạnh lệ Quân. Đến nơi, Mạnh lệ Quân ra nghinh tiếp. Hai nàng vừa trông thấy liền quì xuống làm lễ. Mạnh lệ Quân đỡ hết dậy mời ngồi, rồi nói với Tô yển Tuyết rằng : « Bấy lâu nay tôi làm lễ cái giai kỳ của chị, nghĩ thật là không phải quá ! » Dứt lời day qua nói với Lưu yển Ngọc rằng : « Hiền muội bấy lâu vì tôi mà phụng dưỡng cha mẹ chồng, thật ơn ấy đối với tôi nhiều lắm. » Nói rồi bèn bảo nhau mời Tô đại nương vào bái yết. Tô yển Tuyết nghe qua thất kinh, nói : « Thân mẫu tôi có tài đức chi mà nhị vị phu nhân thủ lễ quá như thế ! » Kể một lát Tô đại nương đến, Mạnh lệ Quân mời ngồi lên ghế trên, đặt lạy tạ công nuôi nấng mình lúc trước. Tô đại nương hết sức từ chối mà chẳng được, cực chẳng đã phải ngồi cho Mạnh lệ Quân làm lễ. Xong rồi, Mạnh lệ Quân mới nói với hai nàng rằng : « Từ nay chúng ta nên gọi nhau bằng chị em mới phải. » Hai nàng

kia cả mừng nói : « Chị có lòng tốt như vậy, chúng tôi xin vàng mạng. »

Nói qua các quan triều thần ở ngoài, uống rượu mãi cho đến mặt trời xế chiều mới lần lần giải tán ra về. Khi khách về hết rồi, Hoàng phủ Thiếu Hoa mới vào Loan phụng cung cùng với Mạnh lệ Quân uống rượu. Hoàng phủ Thiếu Hoa mới xin lỗi rằng : « Trước kia tôi vì vàng mạng quân phụ nên mới cưới lấy Lưu yển Ngọc, thật là đáng tội cùng phu hơn nhiều lắm, xin phu hơn khoan thứ cho. » Mạnh lệ Quân cười nói : « Tôi cũng khen cho phu quân đánh kiên tâm chịu tịch mịch trong một năm trời ! Tôi nghe phu quân tài học hơn người, vậy xin lấy bốn chữ « Trung thu nguyệt hoa » làm đề, mà vịnh một bài bát cú, đăng kỷ niệm cái đêm hôm nay. » Hoàng phủ Thiếu Hoa nói : « Phu hơn đã dạy cho như vậy, thì tôi đâu vụng về đến đâu cũng xin vàng mạng. » Nói rồi, liền kêu nữ tì đem vào phòng từ bữa đến, soạn làm hai bài thơ như vậy :

Bài thứ nhất :

Ngũ thê phân ba xáng kỷ hà,
Đoàn viên thập ngũ ngoạt trung hoa.
Giới kỷ cảm ứng tam thu trị,
Lạc sự hoan đồng nhứt tịch xa.
Huỳnh lộ ấp dư thỉa phong đầu,
Tiên phong xuy đảo tống hương xa.
Quỳnh hàn như đặc môn dung nhệp,
Phụng sử hà tu bát ngoạt sai. *Ta*

Bài thứ nhì :

Nhứt du minh cảnh chiếu minh sàng,
Khử thị thường nga hạ đế hương.
Ngọc tiểu phi quỳnh uy dạ tịnh,
Vô y hiệp khúc tấu khoan thường.

*Luận đệ nghiệm thổ lưu tam quật,
Ảnh xạ tề ngưu phận thất tương.
Khởi phiếm cao tài hoành kỳ mã,
Hòa minh huân bội não lẫm lang.*

Hoàng phủ Thiệu Hoa viết xong trao cho Mạnh lệ Quân xem, Mạnh lệ Quân xem thơ có ý vui mừng. Uống rượu một hồi rồi bảo Hoàng phủ Thiệu Hoa sang Bích loan cung. Hoàng phủ Thiệu Hoa y lời, đến Bích loan cung bảo nữ tỳ rửa hết, rồi chào Tô yển Tuyết mà rằng : « Khi xưa tôi đến huê viên thi bắn, phu nhơn trông thấy đã biết có cái vinh hiển ngày nay ; lại bấy lâu tôi bay qua tướng phủ, phu nhơn thường ban đồ cho ăn uống, thật tôi lấy làm cảm cái thanh tình của phu nhơn lắm ! »

Tô yển Tuyết nói : « Thân mẫu tôi được phu quân trọng đãi, nghĩa ấy bao giờ tôi dám lãng quên. » Rồi đổ cả hai đồng ngồi uống rượu. Qua hết canh một, Tô yển Tuyết mời Hoàng phủ Thiệu Hoa trở lại Loan phụng cung. Đêm ấy Mạnh lệ Quân cùng với Hoàng phủ Thiệu Hoa đồng sàng chung gối. (Qua đêm thứ nhì, Hoàng phủ Thiệu Hoa mới thành thân cùng Tô yển Tuyết, đêm thứ ba Lưu yển Ngọc. Rồi từ đó về sau thì cứ luân chuyển như vậy mãi !)

Sáng ngày sau, Tô yển Tuyết và Lưu yển Ngọc mời Mạnh lệ Quân qua Mạnh phủ bài yết vợ chồng Mạnh thượng thơ. Đến nơi Hàn phu nhơn sai Phương thị ra nghinh liếp vào, rồi bày tiệc khoản đãi đến xế chiều mới tan. Qua ngày sau, Mạnh lệ Quân, Tô yển Tuyết, Lưu yển Ngọc lại sang phủ Lương thừa tướng. Lúc bấy giờ vợ con Lương trấn Lân cũng về ở chung tại đó. Hàn phu nhơn, Phương thị, vợ của Khương nhược Sơn là Tôn phu nhơn và hai người thiếp cũng đều đến hội hiệp chung vui một bữa rất thâm tình,

Ngày thứ, Mạnh lệ Quân sai người ra rước vợ chồng con cái Khương nhược Sơn qua ở bên vương phủ. Lúc bấy giờ Tò đại nương có nuôi một người con nuôi tên là Lục Kỳ, Mạnh lệ Quân gia tâm dạy dỗ Lục Kỳ và con của Khương nhược Sơn là Nguyên Lăng, đến sau đều thi đỗ đến Tấn sĩ, một người được bổ đi Tri huyện, một người bổ đi Tri phủ, cả hai đều đem hết cha mẹ theo. Mạnh lệ Quân thấy con Vinh Lan có công khó nhọc với mình trong bấy nhiêu lâu, bèn gả cho Giang tấn Hi làm vợ. Giang tam Tầu thấy con mình có vợ đẹp, lại được một số tiền nhà Hoàng phủ cho gần muôn lượng, thì mừng rỡ chẳng cùng ! Sau nhà Hoàng phủ dâng biểu tâu cùng vua Thành tôn, kể công trạng của lão bộc Lữ Trung và mẹ con Giang tam Tầu có công cứu giúp bảo hộ cho mình trong cơn hoạn nạn, và con của Lữ Trung là Lữ Phúc cùng Giang tấn Hi đều tinh thông võ nghệ, xin triều đình phong thưởng. Vua Thành tôn bèn giáng chỉ triệu Lữ Phúc và Giang tấn Hi vào triều, khảo thi võ nghệ, rồi phong cho chức Đô tu. Lúc bấy giờ, Lữ Phúc đổi tên là Lữ đạt Nguyên, Giang tấn Hi đổi tên Giang vinh Quý. Đến sau nhờ Hoàng phủ Thiệu Hoa diu dắt, cả hai đều thăng đến chức Tổng binh.

Vua Thành tôn biết Mạnh lệ Quân là người có tài, nên phong cho Hoàng phủ Thiệu Hoa làm Nội các đại thần, coi về việc phê án, dặng có đều chi khó khăn thì hiệp cùng vợ thi hành. Còn bà Thái hậu thấy Lộ trường Văn nết na đứng đắn, bèn dạy vua Thành tôn dung nạp làm cung phi. Đến sau Mạnh lệ Quân sanh dặng hai người con trai và 1 gái. Người trai lớn là Triệu Cầu, kết duyên cùng trưởng nữ của bà Ôn phi là Gia Trừng Công chúa, trước làm Phò mã sau làm đến Thừa tướng. Còn người trai nhỏ là Triệu Phụng đồng lực vô song, được phong làm Trường Thắng Tướng quân. Một nàng con gái út là Phi giao quận chúa. (Nguyên Mạnh lệ Quân năm chiêm bao thấy

con Xích Giao mà sanh ra. Con Xích Giao là tướng tinh của Ô Lữ Khải, đầu thai vào báo oán.) Lưu yển Ngọc sanh dựng một người con trai tên là Triệu Lân, theo Mạnh lệ Quân học thuốc rất tinh, sau được tập ẩm làm đến Lại bộ thị lang. Tỏ yển Tuyết sanh dựng hai người con trai : Người lớn là Triệu Trường tinh thông toán học, làm nghề phòng trái, thầu dựng huê lợi rất nhiều, sau được tập ẩm làm Hộ bộ thị lang. Người nhỏ là Triệu Loan kết duyên với con gái bà Mai phi là Hưng Bình Công chúa, được phong làm Phò mã Đô Ủy. Còn Hưng Biện về sau lập dựng nhiều công trận, gia phong đến Bình giang vương. Trưởng tử là Khởi Phụng sau đỗ Văn Trạng Nguyên. (Khởi Phụng này là con của Từ thị.) Thứ tử là Khởi Thần con của Vệ đông Nga, người này tánh khí nhu nhược, sau được ẩm phong làm Bình giang hầu.

Quý vị muốn biết con Xích Giao đầu thai làm con gái Mạnh lệ Quân tên là Phi Giao quận chúa để trả thù nhà Hoàng Phủ và Hưng Biện ra sao, xin xem tiếp bộ Hậu Tái sinh duyên.

Giấy phép số 328/TXB của Nhà T.T.N.V. phát ngày 2-11-51

*In, xuất bản và phát hành
tại nhà in*

TÍN DỨC THƯ' XÃ

25 đường Sabourain — Saigon

Điện thoại : 20.678

Truyện Tái Sanh Duyên đến đây là hết. Mọi ý kiến đóng góp xin gửi về hộp thư: onco_tritan@yahoo.com.vn hoặc phongvi102@yahoo.com. Chân thành cảm ơn quý khách đã ủng hộ: www.timsach.com.vn

Tìm Sách
www.timsach.com.vn

NHỮNG TRUYỆN ĐÃ XUẤT BẢN :

Tam Quốc	(3 cuốn)	85\$	Tàn Đường	(1 cuốn)	
Phong Thần	(4 cuốn)	72	Tái sinh duyên	(3 cuốn)	
Thuyết Đường	(2 cuốn)	36	Hậu Tái sinh duyên	(3 cuốn)	
La Thông lão Bắc	(1 cuốn)	12	Quần Anh Kiệt	(1 cuốn)	
Tiết Nhơn Quí chinh Đông (1 cuốn)		14	Tây Hôn	(3 cuốn)	
Tiết dinh Sau chinh Tây (3 cuốn)		48	Chung vô Diệm	(4 cuốn)	
Phân Đường	(2 cuốn)	36	Tống từ Vân	(2 cuốn)	
Phí Long	(3 cuốn)	54	Phấn trang lâu	(2 cuốn)	
Tam hạ Nam Đường . (2 cuốn)		24	Đông Hôn	(2 cuốn)	
Bắc Tống	(2 cuốn)	24	Thất Hiệp Ngũ Nghĩa . (2 cuốn)		
Thập nhị quã phụ	(1 cuốn)	12	Tiểu-Ngũ-Nghĩa	(3 cuốn)	
Vạn Huê Lâu	(2 cuốn)	26	Tục Tiểu ngũ nghĩa . . . (4 cuốn)		
Ngũ hồ bình Tây	(3 cuốn)	42	Đại hồng bào	(2 cuốn)	
Ngũ hồ bình Nam	(1 cuốn)	20	Tiểu hồng bào	(1 cuốn)	
Dương văn Quảng . . . (1 cuốn)		12	Nhạc Phi	(4 cuốn)	
Bắc du Chơn Võ	(1 cuốn)	12	Cán Long hạ Giang nam (3 cuốn)		
Nam du Huệ Quang . . . (1 cuốn)		40	Thủy Hử	(8 cuốn)	
Đông du bát tiên	(4 cuốn)	40	Song-quang bửu-kiếm . (1 cuốn)		
Tây Du	(4 cuốn)	72	Hạnh-Nguyên cồng-hồ . (1 cuốn)		
Xuân thu oanh liệt (1 cuốn)		14	Thất kiếm thập tam hiệp (4 cuốn)		
Phong kiếm xuân thu . . . (3 cuốn)		48	Đại-Minh Hồng-Võ . . . (2 cuốn)		
Anh hùng nào	(1 cuốn)	20	Đông Châu Liệt Quốc . (3 cuốn)		
Hậu anh hùng	(1 cuốn)	20			
Bạch xà Thanh xà	(1 cuốn)	10			

Hồi dương nhơn quã (kinh) 10\$

Vĩnh mạng kinh (kinh Ông) 8

152 bài thuốc kinh nghiệm hay 14

Giấy phép số 528/TXB của Nha T. T. N. V.
ngày 2 - 11 - 51.

Giá : Nam Việt : 18\$00

Trung Bắc : 20\$00